

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
VETERINARSKI FAKULTET

KATALOG ZNANJA I VJEŠTINA S ISHODIMA UČENJA
OBVEZATNIH PREDMETA INTEGRIRANOG
PREDDIPLOMSKOGA I DIPLOMSKOGA STUDIJA
VETERINARSKIE MEDICINE

Zagreb, 2009.

UVOD

Odgovorni pristup poučavanju temeljen na uspostavi sustava kvalitete u visokom školstvu zahtijeva od svakoga fakulteta izradu odgovarajućih dokumenata kojima se jasno definiraju ciljevi diplomske nastave. Jedan od njih jest svakako katalog znanja i vještina kojim se postavlja razina sposobljenosti koje student mora steći tijekom studija. Katalog znanja i vještina neke znanstvene discipline ili struke ujedno je bitan preduvjet za definiranje rezultata učenja (engl. *Learning Outcomes*). Rezultati učenja su vrednovana i pozitivno ocijenjena znanja i vještine te pripadajuća samostalnost i odgovornost koje je osoba stekla učenjem, a dokazuju se nakon postupka učenja. Dakle, student postizanjem rezultata učenja kroz proces studiranja stječe kompetencije za profesionalno obavljanje određenih poslova, odnosno za zapošljavanje i samozapošljavanje.

Katalog znanja i vještina s rezultatima učenja za integrirani preddiplomski i diplomski studij veterinarske medicine izrađivao se u razdoblju od 2008. do 2009. godine i dovršen je u skladu sa studijskim programom temeljem kojega je dobivena dopusnica Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH. Za njegovu su izradu bili zaduženi voditelji predmeta koji su od prof. dr. sc. Željka Pavičića, prodekana za diplomsku nastavu, dobili određena pojašnjenja i preporuke kako načiniti jedan takav dokument koji će ujedno u budućnosti biti polazna osnova za buduće evaluacije studijskog programa. Nakon toga imenovana je radna skupina predstavnika pojedinih područja koja je trebala usporediti prijedloge svih predmeta i upozoriti na eventualna preklapanja. Članovi radne skupine sastavili su pisana izvješća na osnovi kojih su voditelji predmeta, zajedno s ostalim nastavnicima na predmetu, međusobno uskladili prijedoge s drugim sudionicima u izradi kataloga znanja i vještina. Takvim pristupom stvoreni su uvjeti za precizno definiranje rezultata učenja na razini svakoga pojedinog predmeta. U tome su ponovno važnu ulogu imali voditelji predmeta koji su od nadležnoga prodekana dobili pisane materijale o načinu formuliranja rezultata učenja. Pritom je obavljena simulacija rezultata učenja na razini nekoliko predmeta, kako bi voditelji predmeta dobili jasniju sliku o njihovu načinu pisanja.

Pri sastavljanju rezultata učenja korištena je Bloomova taksonomija uz preporuku da voditelj predmeta s ostalim nastavnicima na kolegiju identificira četiri do osam rezultata učenja za svoje predmete. Naime, iskustva drugih u njihovu definiranju pokazala su da je bolje imati mali broj najvažnijih rezultata učenja, nego veći broj površnih rezultata. Također se vodilo računa o tome da rečenica kojom se izražava rezultat učenja treba biti što jednostavnija, kako bi se izbjegle pogrešne interpretacije. Jednako tako, pri konstruiranju

rezultata učenja na razini predmeta uzelo se u obzir da oni trebaju korelirati s rezultatima učenja na razini studijskog programa.

Nakon jasnoga definiranja rezultata učenja na razini predmeta Povjerenstvo za diplomsku nastavu revidiralo je rezultate učenja na razini studijskog programa kako bi se obuhvatile definicije koje nisu bile dovoljno jasne pri pripremi studijskog programa, a važne su radi pokrivanja svih relevantnih elemenata struke. Tako pripremljeni rezultati učenja za integrirani preddiplomski i diplomski studij veterinarske medicine predstavljaju sastavni dio dopunske isprave o studiju (*diploma supplement*) i upisani su u Informacijski sustav visokih učilišta (ISVU-sustav).

Kategorija	Rezultati učenja za integrirani preddiplomski i diplomski studij veterinarske medicine
Poznavanje i razumijevanje	<ul style="list-style-type: none"> - znanosti na kojoj se temelje aktivnosti veterinarske medicine; - strukture i funkcije zdravlja te reprodukcije životinja; - suvremenih postupaka u molekularnoj dijagnostici bolesti; - uzroka, prirode, tijeka, učinaka, dijagnoze, liječenja i suzbijanja bolesti životinja, uključujući posebno znanje o zaraznim bolestima i zoonozama; - ključnih aspekata i koncepta preventivne veterinarske medicine koja uključuje odabir i uzgoj zdravih i otpornih životinja u proizvodnji, definiranje higijenskih uvjeta smještaja i držanja, prepoznavanja pojedinih oblika vladanja i praćenje osnovnih pokazatelja dobrobiti životinja; - izrade plana gospodarenja, tehnologije uzgoja i seleksijskog rada te postupaka s divljači nakon odstrela; - biologije i osnova uzgoja akvatičnih organizama i korisnik kukaca te postupaka sa svrhom očuvanja njihova zdravlja; - higijene i tehnologije uključene u proizvodnju, izradu i stavljanje u promet prehrambenih proizvoda animalnog podrijetla koji su namijenjeni za prehranu ljudi; - zakona, propisa i drugih administrativnih odredbi koje se odnose na veterinarstvo, stočarstvo, lovstvo, hranu te zaštitu životinja i okoliša
	<ul style="list-style-type: none"> - liječenje životinja, obavljanje osnovnih kirurških zahvata i drugih kliničkih postupaka na životnjama; - sposobnost povezivanja tehnologije proizvodnje, sastava i higijene hrane

Primjena i analiza	za životinje s njihovim zdravljem, predlaganje plana hranidbe životinja u pojedinim fiziološkim i bolesnim stanjima te proizvodnim razdobljima; - sposobnost primjene stečenih znanja o zaštiti životinja u pogledu veterinarske zaštite okoliša tijekom obavljanja veterinarske djelatnosti; - sposobnost odabira odgovarajućih analitičkih metoda u veterinarskoj laboratorijskoj dijagnostici
Istraživanje	- sposobnost pretraživanja literature, baze podataka i drugih izvora informacija; - sposobnost osmišljavanja i provođenja pokusa na području veterinarske medicine, sposobnost prikaza i interpretacije rezultata te donošenja zaključaka; - sposobnost korištenja odgovarajuće laboratorijske opreme i kritička analiza dobivenih laboratorijskih rezultata
Praktične vještine	- primjerno kliničko i drugo praktično iskustvo pod odgovarajućim nadzorom; - odabir i primjena odgovarajućih znanstvenih načela, metoda i dijagnostičkih pomagala u animalnoj proizvodnji i biotehnologiji, veterinarskom javnom zdravstvu te pretkliničkoj i kliničkoj veterinarskoj medicini; - sposobnost objedinjavanja teorijskih znanja i praktičnih vještina u rješavanju stručne problematike u području veterinarske medicine; - razumijevanje primjenjenih tehnika i dijagnostičkih postupaka u veterinarskoj medicini.
Komplementarne Vještine	- sposobnost učinkovitoga, samostalnog kao i timskog djelovanja te predstavljanja rezultata rada usmenim i pismenim putem; - svijest o zdravstvenim, sigurnosnim i zakonskim pitanjima te odgovornostima veterinarske djelatnosti, o društvenom i okolišnom kontekstu veterinarskih rješenja te poštivanju i provođenju profesionalne etike, odgovornosti i normi u veterinarstvu; - veterinarsko-stočarsko prosvjećivanje; - potreba i spremnost za uključivanje u cjeloživotno učenje

Opisane aktivnosti u pripremi rezultata učenja daju odgovarajuću polaznu osnovu za sudjelovanje u izradi standarda kvalifikacija HKO-a na razini područja u kojemu je

zastupljena veterina. Naime, Republika Hrvatska započela je s ustrojavanjem kvalifikacijskog okvira tijekom 2006. godine. Postupak njegove izrade u početku je vodilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH, a kad se uvidjelo da zadaća premašuje okvire Ministarstva, projekt je preuzeila Vlada RH. Ona tijekom 2007. godine prihvata Polazne osnove HKO-a, a njegova se izrada zasniva na hrvatskome naslijedu, postojećem sustavu obrazovanja u Republici Hrvatskoj, uputama EKO-a te iskustvima drugih, napose europskih zemalja u izgradnji njihovih kvalifikacijskih okvira. Polaznim osnovama HKO-a uvedeni su osnovni pojmovi i razine složenosti kvalifikacija te načela za izradu i razvoj cijelovitoga HKO-a, koje je odlukom Vlade povjeren nadležnom Povjerenstvu.

HKO ima zadaću povezati rezultate učenja koji se postižu u svim obrazovnim institucijama te ih postaviti u međusobne odnose u Republici Hrvatskoj i međusobnoj razmjeni. Njime se postavljaju jasniji kriteriji kvalitete stjecanja skupa kompetencija koje sudionik obrazovanja može očekivati da će imati nakon završetka obrazovanja za kvalifikaciju određene razine i obujma. Zbog toga je bilo vrlo važno u našoj obrazovnoj instituciji jasno i na vrijeme definirati specifične rezultate učenja radi pripreme i sudjelovanja u radu radne skupine na razini područja u kojemu je zastupljena veterina, a koja će na osnovu svojih kompetencija izraditi standarde kvalifikacija potrebne hrvatskom društvu.

U dalnjem postupku trebala bi slijediti redovita periodična provjera postizanja konstruiranih rezultata učenja na razini predmeta, i to u sklopu sustava unutarnjeg osiguranja kvalitete nastave putem studentskog anketiranja. Osim toga, postavljeni sustav ocjenjivanja s kontinuiranim praćenjem aktivnosti i provjerama znanja omogućuje nastavnicima praćenje ostvarenja predviđenih rezultata učenja. Pritom svakako treba voditi računa o zadanom opterećenju studenata te osigurati kvalitetnu nastavnu literaturu, koja će studentima omogućiti učenje za postizanje zadanih rezultata učenja. Na osnovu postignutih rezultata takvih evalvacija slijedilo bi revidiranje izlaza učenja na potrebnim razinama (nastavne jedinice, predmeti) i, prema potrebi, njihova ugradnja u obliku izmjena i dopuna studijskog programa. Što se tiče rezultata učenja na razini studijskog programa, treba naglasiti da je njih puno teže provjeriti na opisani način. Rezultate učenja studijskog programa verificirat će tržište rada koje će nakon određenog vremena dati povratnu informaciju o tome je li rezultat dobro definiran i ostvaren. Veterinarska medicina je, uostalom kao i drugi studijski programi u uvjetima konkurentnosti na tržištu rada, podložna neprestanoj promjeni, zbog čega treba i dalje nastaviti raditi na prilagodbi rezultata učenja prateći razvoj struke.

Prof. dr. sc. Željko Pavičić, prodekan za diplomsku nastavu

Dodatne informacije:

Bloom, B.S. (1956): Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I: The Cognitive Domain. New York: David McKay Co Inc.

Dopunska isprava o studiju – upute, pravila i ogledni primjeri (2008): Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH; urednici: Vito Turišić, dipl. iur. i Luka Juroš, MSc.

Prvi koraci u Bolonjskom procesu (2005): Sveučilište u Zagrebu, Zagreb; urednica: Mirjana Polić Bobić

Ishodi učenja u visokom školstvu (2008); TIVA Tiskara i Fakultet organizacije i informatike, Varaždin; urednica: prof. dr. sc. Blaženka Divjak.

Hrvatski kvalifikacijski okvir – uvod u kvalifikacije (2009): Vlada Republike Hrvatske i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH; glavni urednik: prof. dr. sc. Mile Dželalija

Ishodi učenja na Sveučilištu u Zagrebu (2009); Sveučilište u Zagrebu, Zagreb; glavni urednici: prof. dr. sc. Milan Mesić i prof. dr. sc. Ljiljana Pinter.

LEGENDA

Popis znanja

- 1** – Student sadržaj može prepoznati i svrstati ga u odgovarajuće područje. Potražit će dodatno razjašnjenje: od svojega mentora ili u literaturi
- 2** – Student mora poznavati sadržaj, u potpunosti ga razumjeti i znati ga upotrijebiti u donošenju odluka
- 3** – Student mora samostalno primijeniti usvojeno znanje

Popis vještina

- 1** – Student poznaje teorijske osnove
- 2** – Student je vidio izvođenje vještine
- 3** – Student izvodi vještinu uz asistenciju
- 4** – Student potpuno samostalno izvodi vještinu

Popis obaveznih predmeta I. godine studija

Anatomija s organogenezom domaćih životinja I

Anatomija s organogenezom domaćih životinja II

Biokemija u veterinarskoj medicini

Botanika u veterinarskoj medicini

Fizika i biofizika

Histologija i opća embriologija

Medicinska kemija

Okoliš, vladanje i dobrobit životinja

Osnove statistike u veterinarskoj medicini

Pasminska svojstva životinja

Tjelesna i zdravstvena kultura

Uvod u englesku veterinarsku terminologiju I.

Uvod u veterinarstvo

Zoologija

ANATOMIJA S ORGANOGENEZOM DOMAĆIH ŽIVOTINJA I.

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
OPĆA ANATOMIJA			
Anatomska terminologija			
Tjelesni sustavi			
Općenito o lokomocijskom sustavu			
Koštani sustav			
Osnovni gradbeni elementi kostiju			
Razvoj kostiju i okostavanje			
Podjela kostiju prema vanjskim obilježjima			
Sustav spojeva kostiju			
Podjela zglobova i međukoštanih spojeva prema morfološkim i funkcionalnim obilježjima			
Osnovni elementi zgloba			
Mišićni sustav			
Osnovni anatomske dijelovi mišića i njihove pomoćne tvorbe			
Funkcija mišića			
Živčani sustav			
Općenito o živčanom sustavu			
Oslove razvoja živčanog sustava			
Građa spinalnog živca			
Krvožilni sustav			
Općenito o krvožilnom sustavu			
Oslove razvoja krvožilnog sustava			
Građa i podjela krvnih žila			
Područja prsnog uda			
Područja zdjeličnog uda			
Kosti prsnog uda			
Lopatica			
Nadlaktična kost			
Podlaktične kosti			

- Lakatna kost
- Palčana kost
- Kosti zapešća
- Kosti pešća
- Kosti prsta
- Prvi članak
- Drugi članak
- Treći članak (kopitna i papčana kost)
- Sezamoidne kosti prsnog uda

Kosti zdjeličnog uda

- Kosti kukovlja
- Bedrena kost
- Potkoljene kosti
- Goljenična kost
- Lisna kost
- Kosti zastopalja
- Kosti stopala
- Kosti prstiju
- Prvi članak
- Drugi članak
- Treći članak (kopitna i papčana kost)
- Sezamoidne kosti zdjeličnog uda

Zglobovi prsnog uđa

Rameni zglob
Lakatni zglob
Zapešćajni zglob
Zglobovi prstiju prsnog uđa

Zglobovi i ligamenti zdjeličnog uda

- Ligamenti zdjeličnog pojasa
- Sakroilijačni zglob
- Bočni zglob
- Koljeni zglob
- Skočni zglob

Zglobovi prstiju zdjeličnog uda

Mišići i fascije prsnog uda

Fascije prsnog uda

Mišići plećnog pojasa

Mišići ramenog zgloba

Mišići laktanog zgloba

Mišići i fascije zdjeličnog uda

Fascije zdjeličnog uda

Mišići sakroilijačnog zgloba

Mišići bočnog zgloba

Mišići koljenog zgloba

Mišići skočnog zgoba

Mišići prstiju zdjeličnog uda

Krvne žile prsnog uda

Krvne žile pazušnog područja

a. i v. axillaris

Krvne žile nadlaktičnog područja

a. i v. brachialis s ogranicima

Krvne žile podlaktičnog područja

a. j v. mediana

a. i.v. radialis

a. i v. ulnaris

v. *cephalica antebrachii*

Kryne žile zapešća, pešća i prstiju

arterije i vene dorzalne strane

arterije i vene palmarne strane

Krvne žile zdjeličnog uđa

Kryne žije kukovlia

a. iliaca externa s ogranicima

Kryne žile natkoljenice

a. femoralis s o grancima

a. j v. saphena

a. poplitea s ogranicima

Krvne žile potkoljenice

a. tibialis cranialis

a. dorsalis pedis

a. *tibialis caudalis*

Krvne žile zastopalja, stopala i prstiju

arterije i vene dorzalne strane

arterije i vene plantarne strane

Limfni čvorovi prsnog uda

Limfni čvorovi zdjeličnog uda

Živci prsnog uda

Rameni splet

nn. pectorales craniales et caudales

n. thoracicus longus

n. thoracodorsalis

n. thoracicus lateralis

n. suprascapularis

nn. subscapulares

n. axillaris

n. musculocutaneus

n. radialis

n. ulnaris

n. medianus

Živci zdjeličnoga uda

Slabinski splet

n. iliohypogastricus

n. iliohypogastricus cranialis

n. iliohypogastricus caudalis

n. ilioinguinalis

n. genitofemoralis

n. cutaneus femoris lateralis

n. femoralis

n. obturatorius

Križni splet

n. gluteus cranialis			
n. gluteus caudalis			
n. cutaneus femoris caudalis			
nn. clunium caudales			
n. ischiadicus			
n. tibialis			
n. peroneus communis			
n. peroneus superficialis			
n. peroneus profundus			
nn. rectales craniales et caudales			
Kopito, papak i pandža			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Poznavanje embrionalnog razvoja organa i organskih sustava domaćih sisavaca				
Poznavanje makroskopske građe organa i organskih sustava domaćih sisavaca				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- opisati funkciju i građu organa i organskih sustava izučavanih u odslušanom i proloženom predmetu
- stečeno znanje koristiti će u studiju veterinarske medicine i veterinarskoj praksi
- razlikovati organe i organske sustave udova te njihovu funkciju u različitim vrsta domaćih sisavaca
- procijeniti radi li se uobičajnom makroskopsko anatomskom nalazu ili ne
- prezentirati uobičajan razvoj i promjene u embrionalnom razvoju organa i organskih sustava
- samostalno procijeniti međusobni odnos organa i organskih sustava domaćih sisavaca i peradi te razumjeti njihovu funkciju

ANATOMIJA S ORGANOGENEZOM DOMAĆIH ŽIVOTINJA II.

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Kosti i spojevi kralježnice i prsnog koša			
Kralješci			
Rebra			
Prsna kost			
Prsni koš, šupljina prsnog koša, aperthura thoracis cranialis i aperthura thoracis caudalis			
Zglobni spojevi i ostali međukoštani spojevi kralježnice (intervertebralni disk, ligamenti kralježnice)			
Spojevi rebara s kralježnicom i prsnom kosti			
Spojevi prsne kosti			
Područja prsiju			
Područja leđa			
Područja trbuha			
Mišići i fascije prsnog koša			
Fascia trunci externa			
Fascia endothoracica			
M. cutaneus trunci			
Mm. pectorales			
M. subclavius			
Mm. scaleni			
M. serratus ventralis thoracis			
M. serratus dorsalis cranialis			
Mm. intercostales			
M. rectus thoracis			
M. longus colli			
M. transversus thoracis			
Mišići i fascije trbušne stijenke			
Fascia trunci externa			
Tunica flava abdominis			
Fascia trunci interna - fascia transversalis			

Fascia iliaca		
M. cutaneus trunci		
M. obliquus externus abdominis		
M. obliquus internus abdominis		
M. transversus abdominis		
M. rectus abdominis		

Mišići leđa i slabina

- M. psoas major
- M. psoas minor
- M. iliacus
- M. quadratum lumborum
- M. longissimus lumborum i m. longissimus thoracis
- M. spinalis thoracis
- M. semispinalis thoracis
- M. iliocostalis lumborum i m. iliocostalis thoracis
- Mm. multifidi
- Mm. rotatores
- Mm. levatores costarum
- Mm. intertransversarii
- Mm. interspiniales

Stijenka prsnog koša

Axilla
Krvne žile: aa. i vv. intercostales
Živci: nn. intercostales, n. phrenicus

Stjenka trbušne šupljine

- Bijela linija
- Tendo prepubicus
- Preponski prstenovi (vanjski i unutarnji), preponski kanal
- Krve žile i živci trbušne stijenke

Prsna šupljina

Pleure
Sredogrude
Srce i osrće

Prjni limfovod		
Ošit		
Pluća		
Dušnik i dušnjaci; bronchus trachealis		
Srce s osrčjem		
Timus		
Jednjak		

Krvne žile, živeci i limfni čvorovi u prsnoj šupljini

Aorta		
Grane luka aorte (usporedne osobitosti u domaćih životinja)		
Aorta thoracica i ogranci		
Truncus pulmonalis		
V. cava cranialis		
V. cava caudalis		
V. azygos dextra		
V. azygos sinistra		
Ostaci fetalnog krvotoka		
Funkcionalni i nutritivni krvotok pluća		
Funkcionalni i nutritivni krvotok srca		
N. vagus		
Nn. reccurrentes		
N. sympatheticus		
N. phrenicus		

Mliječna žljezda

Organogeneza		
Osnovna građa		
Usporedne osobitosti prema položaju i vrsti domaće životinje		
Vaskularizacija i inervacija		

Muški vanjski spolni organi

Mošnja		
Sjemenik		
Nuzsjemenik		
Sjemeno uže		

Prepucij		
Penis		
Spuštanje testesa: gubernaculum testis i njegovi ostaci		
Trbušna i zdjelična šupljina		
Potrbušnica		
Mezenterij		
Dorzalni i ventralni mezogastrij		
Mezokolon		
Cavum peritonei		
Cavum omentale		
Foramen epiploicum		
Omentum majus		
Krvne žile (a. celiaca i njene grane, a. mesenterica cranialis, a. mesenterica caudalis, v. portae, ostaci fetalnog krvotoka, aa. i vv. renales, aa. i vv. suprarenales, aa. i vv. spermaticae internae (aa. i vv. testiculares, aa. i vv. ovaricae), aa. iliaceae externae, aa. iliaceae internae, a. sacralis mediana, v. cava caudalis)		
Ganglion celiacum		
Ganglion mesentericum craniale		
Ganglion mesentericum caudale		
Limfni vodovi i čvorovi trbušne i zdjelične šupljine		
Slezena		
Organi probavnog sustava u trbušnoj i zdjeličnoj šupljini		
Jetra		
Gušterača		
Želudac		
Duodenum		
Jejunum		
Ileum		
Cecum		
Colon		
Rectum		
Analni kanal		
Anatomske granice između dijelova tankog crijeva		

Organ i mokraćno spolnog sustava u trbušnoj i zdjeličnoj šupljini

Bubrezi			
Bubrežna zdjelica			
Mokraćovod			
Mokraćni mjehur			
Mokraćnica			
Dodatne spolne žljezde			
Nuzbubrežna žljezda			
Jajnici			
Jajovodi			
Maternica (lig. latum uteri, mezoovarij, mesosalpinx, mesometrij, bursa ovarica. lig. teres uteri)			
Vagina			
Vestibulum vaginae, diverticulum suburethrale (preživači, krmača)			
Vulva i clitoris			
Anatomska podloga rektalne pretrage konja i goveda			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Poznavanje embrionalnog razvoja organa i organskih sustava domaćih sisavaca				
Poznavanje makroskopske građe organa i organskih sustava domaćih sisavaca				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

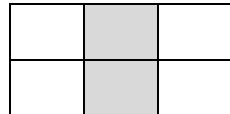
- opisati funkciju i građu organa i organskih sustava izučavanih u odslušanom i proloženom predmetu
- stečeno znanje koristiti će u studiju veterinarske medicine i veterinarskoj praksi
- razlikovati će organe i organske sustave prsne, trbušne i zdjelične šupljine te njihovu funkciju u različitim vrsta domaćih sisavaca
- procijeniti radi li se uobičajnom makroskopsko anatomskom nalazu ili ne
- prezentirati uobičajan razvoj i promjene u embrionalnom razvoju organa i organskih sustava
- samostalno procijeniti međusobni odnos organa i organskih sustava domaćih sisavaca i peradi te razumjeti njihovu funkciju

BIOKEMIJA U VETERINARSKOJ MEDICINI

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
UVOD U BIOKEMIJU			
Aminokiseline			
Opća svojstva i građa aminokiselina			
Esencijalne i neesencijalne aminokiseline			
Derivati aminokiselina			
Posttranslacijske promjene aminokiselina			
Proteini			
Konformacija polipeptidnih lanaca			
Strukturne razine građe proteina			
Periodične strukture			
Polimorfizam proteina različitih vrsta			
Denaturacija			
Osnove enzimske katalize			
Aktivni centar enzima			
Michaelis- Mentenova kinetika			
Aktivatori i inhibitori enzima			
Koenzimi, prostetske skupine			
Izoenzimi			
Regulacija enzimske aktivnosti			
Značenje određivanja aktivnosti enzima u dijagnostici			
Hemoglobin i mioglobin			
Struktura i funkcija hemoglobina i mioglobina kralježnjaka			
Mehanizmi vezanja kisika			
Bohrov efekt			
Hemoglobin kao alosterički protein			
Modifikacija vezanja kisika kod različitih vrsta			
Osobitosti fetalnog hemoglobina			
Metabolizam hemoglobina			
Kolagen			

Građa i funkcija kolagena	
Posttranslacijske promjene aminokiselina u kolagenu	
Uloga C vitamina	
Kolagenaze	
Zgrušavanje krvi	
Kaskadna aktivacija zimogena	
Unutrašnji i vanjski put zgrušavanja krvi	
Enzimi u fibrinolizi	
Uloga kalcija i karboksilacije u zgrušavanju krvi	
BIOENERGETIKA I OKSIDATIVNI METABOLIZAM	
Metabolizam: osnovni pojmovi i svojstva	
3 stupnja kataboličkih procesa	
Građa i funkcija ATP	
NADH i FADH ₂ kao prijenosnici elektrona	
NADPH kao donor elektrona u reduktivnim procesima	
Koenzim A	
Načini regulacije metaboličkih puteva	
Glikoliza	
Pregled reakcija	
Izoenzimi piruvat-kinaze	
Regulacija glikolize	
Aerobna i anaerobna glikoliza	
Metabolizam glukoze u eritrocitima	
Ciklus limunske kiseline	
PDH kompleks: strukturne razlike među vrstama	
Uloga ciklusa limunske kiseline	
Reakcije i stehiometrija ciklusa	
Energetska bilanca	
Regulacija ciklusa	
Oksidacijska fosforilacija	
Građa mitohondrija	
Prijenosnici elektrona	
Gradijent protona	

Sinteza ATP		
Regulacija oksidacijske fosforilacije		
Termogeneza i inhibitori oksidacijske fosforilacije		
Glikogen		
Glikogenoliza		
Značaj fosforolitičkog cijepanja		
Glikogeneza		
Biokemijski mehanizmi regulacije metabolizma glikogena		
Glikogenoze kod životinja		
Pentoza-fosfatni put		
Funkcija		
Pregled reakcija		
Oksidacijski i neoksidacijski put		
Kofaktori		
Glukoneogeneza		
Funkcija		
Pregled reakcija		
Regulacija		
Corijev ciklus		
Metabolizam masti		
Djelovanje lipaze		
Karnitin		
Beta oksidacija masnih kiselina		
Ketonska tijela		
Značaj ketonskih tijela u veterinarskoj medicini		
Sinteza masnih kiselina		
Regulacija metabolizma masnih kiselina		
Metabolizam aminokiselina		
Uloga glutamata		
Urea ciklus		
Razgradnja ugljikovog kostura aminokiselina		
Osobitosti metabolizma dušika kod različitih životinja		
Integracija metabolizma		

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Adsorpcija, filtracija, dijaliza, centrifugiranje				
Biokemijska analiza seruma				
Djelovanje oksidoreduktaze, utjecaj inhibitora				
Utjecaj temperature i pH na aktivnost amilaze				
Elektroforetske metode				
Kromatografske metode				
Spektrofotometrijske metode				
Izolacija i dokazivanje glikogena				
Analiza svojstva lipida i enzimska razgradnja				
Biokemijska analiza urina				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- definirati strukturu najvažnijih proteina, ugljikohidrata i masti u organizmu, kao i važnost pojedinih tipova veza u metaboličkim putevima
- objasniti povezanost strukture najvažnijih proteina, ugljikohidrata i masti i njihove glavne funkcije u organizmu
- skicirati sekvencu biokemijskih promjena u glavnim metaboličkim putevima, objasniti djelovanje glavnih enzimskih sustava u katalizi pojedinih koraka, te analizirati načine regulacije njihove biološke aktivnosti
- primjeniti jednostavne biokemijske metode u obradi bioloških uzoraka
- prosuditi međusobnu povezanost metaboličkih puteva i time usvojiti teorijsku osnovu za odabir i procjenu rezultata različitih laboratorijskih dijagnostičkih mjerjenja kao i mijenjanje tijeka metaboličkih puteva primjenom različitih postupaka liječenja u kasnijem radu

BOTANIKA U VETERINARSKOJ MEDICINI

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
OPĆE OSNOVE ORGANIZACIJE ŽIVOTA BILJAKA			
Podrijetlo i evolucija stanica			
Vrijeme pojave života			
Nastajanje fosfolipidne membrane			
Osnovna struktura i skupine prokariota i eukariota			
Arhebakterije, eubakterije i cijanobakterije			
Osnovna struktura prokariotske i eukariotske stanice			
Razvoj višestaničnih biljnih organizama			
Stanična specijalizacija biljnih stanica			
Endosimbiotska hipoteza podrijetla kloroplasta i mitohondrija			
Proces endosimbioze kao mogući način postanka stanice eukariota			
FILOGENETSKI ODNOSSI I SISTEMATIKA BILJAKA VAŽNIH U VETERINARSKOJ MEDICINI			
Podjela biljnog carstva			
Morfološka organizacija biljaka			
Protofiti-Talofiti-Kormofiti-Briofiti			
Filogenija i sistematika nazivlja u botanici			
STRUKTURA I FUNKCIJA BILJNE STANICE			
Grada i uloga stanične stjenke i membrane			
Grada i funkcije biljne i životinjske stanice			
Razlikovati endocitozu i egzocitozu			
Izdvajanje DNA molekule iz biljaka			
Znanje o molekuli DNK povezati s građom kromosoma			
Školski promjer izdvajanja molekule DNK iz voća			
Životni ciklus biljne stanice (vršak korijena luka <i>Allium cepa</i>)			
Faze interfaze (trajanje): G1-, S- i G2-faza; G0-faza			
Tijek mitoze: profaza, metafaza, anafaza, telofaza			
Temeljne značajke mejoze			

redukcija broja kromosoma u gametama
rekombinacija roditeljskih kromosoma
Kariokineza
Citokineza biljne stanice, stanična ploča/usporedba s citokinezom životinske stanice
Metafazni kromosomi, centromera, kinetohora
Analiza razlike u životnim ciklusima različitih skupina biljaka/izmjena generacija

Bioenergetika i metabolizam biljne stanice

Kloroplasti-Plastidi-Škrobna zrnca (građa i uloga)

PREGLED SKUPINA BILJAKA VAŽNIH U VETERINARSKOJ MEDICINI

Alge-Gljive-Lišajevi-Mahovine-Papratnjače-Sjemenjače

Razvrstati opće poznate biljne vrste u pripadajuće glavne skupine

Razlikovati vrste plodova i način rasprostranjivanja

Analizirati značenje kritosjemenjača u životu domaćih životinja

Karakteristike važnijih vrsta iz porodice trava-*Poaceae* (*lulj, pšenica, raž, zob, ječam, kukuruz*)

Saprofiti (metanske bakterije)

Paraziti (polunametnici-imela)

Simbioza (mahunarke i bakterije; gljiva i životinja/ gljive i mravi)

Mikoriza (nadopuna korijenovih dlačica)

FLORNA CARSTVA I NJIHOVA FLORNA I VEGETACIJSKA PODRUČJA U HRVATSKOJ

Glavne značajke i tipovi hrvatske flore i vegetacije

Zaštićene, jestive, otrovne, ljekovite i začinske biljke u flori Hrvatske

LJEKOVITO BILJE U VETERINARSKOJ MEDICINI

Liječenje biljem-Fitoterapija

Aktivne tvari biljaka

Preventiva i liječenje pomoću biljaka, njihovih dijelova i pripravaka u veterinarskoj medicini

Vrste i oblici biljnih ljekovitih pripravaka važnih u veterinarskoj medicini

Uporaba biljnih droga i pripravaka

OTROVNO BILJE U VETERINARSKOJ MEDICINI

Štetne biljke travnjaka, oranica i drugih obradivih površina			
Biljna otrovanja životinja			
KRMNO BILJE I VAŽNO MEDONOSNO BILJE U HRVATSKOJ			
Osnove iskorištavanja važnijih krmnih biljaka s oranica i travnjaka			
Pojam krmiva i načini njihove podjele			
Faktori koji utječu na sastav i hranjivu vrijednost krmiva biljnog porijekla			
Rana proljetna paša			
Pčelinja paša prirodnih livada			
Glavna pčelinja paša			
TERENSKA NASTAVA			
LONJSKO POLJE - JAKUŠEVAC - PARK ŠUMA MAKSIMIR			
Upoznavanje osnovnih ekoloških zakonitosti funkciranja različitih ekosustava			
Tradicionalna poljoprivreda i stočarstvo			
Očuvanje autohtonih pasmina in situ; turopoljska svinja i posavski konj			
Upoznavanje najveće neregulirane poplavne nizine u Europi; poplavnih šuma, močvara, livada, bara i riječnih rukavaca te poljoprivrednih površina.			
Mjesta velikog broja životinjskih i biljnih vrsta (555 vrsta biljaka razvrstane u porodice)			

Popis vještina	Razina sposobljenosti			
	1	2	3	4
Prema strukturi razlikovati prokariotske od eukariotskih stanica; usvojiti i moći objasniti pojmove: RNK svijet, fosfolipid, hidrofoban i hidrofilan				
Nabrojiti i razlikovati skupine prokariota te razumjeti značenje prokariota za zdravlje čovjeka i životinja kao i ulogu i primjenu bakterija u biosferi i životu čovjeka i životinja				
Razlikovati bakterija prema tipu ishrane (autotrofne, heterotrofne, fotosintetske i parazitske)				
Uočiti da je prokariotska stanica ujedno i organizam				
Razumjeti osnove podjele svih živih bića u pet carstava				
Objasniti pojmove simbiont, parazit, patogenost i apatogenost				
Razlikovati osnovne sistematske kategorije biljaka važnih za veterinarsku medicinu				
Znati gradu i ulogu eukariotskih biljnih stanica te pojedinih organeli u njima				

Povezati znanje o molekuli DNK s građom kromosoma			
Opisati životni ciklus biljne stanice			
Opisati i objasniti procese povezane sa staničnom diobom u biljaka i životinja			
Upoznati zajedničke osobitosti biljnih i životinjskih stanica			
Objasniti proces kojim iz anorganskih tvari nastaju organske i svjetlosna energija se pretvara u kemijsku (podjela reakcija, fotoliza vode i dišni lanac)			
Objasniti razloge diferencijacije biljnih stanica			
Objasniti hipotezu evolucije eukariotske stanice endosimbiozom			
Savladati vještina mikroskopiranja svjetlosnim mikroskopom tj. vizualizacije biljnih stanica i unutarstaničnih struktura			
Prepoznati skupine ljekovitih biljaka važnih u veterinarskoj medicini kao i prepoznati skupine biljaka otrovnih za životinje			
Upoznati osnove proizvodnje i iskorištavanja važnijih krmnih biljaka sa oranica i travnjaka			
Razlikovati morfološke osobitosti skupina biljaka važnih u hranidbi životinja			
Razlikovati biljne zajednice u kojima žive pojedine biljke, staništa i rasprostranjenost biljnih zajednica u Hrvatskoj i kalendar cvatnje medonosnih biljaka			
Moći pristupiti traženim informacijama o biljkama bitnim u veterinarskoj medicini koristeći botaničku literaturu i baze podataka			

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- prema strukturi usporediti prokariotske i eukariotske stanice te nabrojiti skupine prokariota i objasniti njihovo značenje za zdravlje životinja kao i ulogu i primjenu bakterija u biosferi i životu čovjeka i životinja
- razlikovati osnovne sistematske kategorije biljaka važnih za veterinarsku medicinu
- razlikovati morfološke osobitosti skupina biljaka važnih u hranidbi životinja te prepoznati skupine ljekovitih i medonosnih biljaka te skupine biljaka otrovnih za životinje
- nacrtati i objasniti procese povezane sa staničnom diobom u biljaka i životinja te rukovati svjetlosnim mikroskopom i crtati uočene stanice i unutarstanične strukture
- pismeno sažeti svoje znanje o strukturi stanica biljaka i funkciji njezinih organeli s posebnim osvrtom na građu, smještaj i ulogu molekule DNK
- demonstrirati svoje znanje u postupku izdvajanja molekule DNK iz stanica biljaka
- objasniti procese kojim iz anorganskih nastaju organske tvari i svjetlosna energija se pretvara u kemijsku (podjela reakcija, fotoliza vode i dišni lanac)

- koristiti sustave pretraživanja sadržaja bitnih za botaniku u veterinarskoj medicini koristeći literaturu i baze podataka

FIZIKA I BIOFIZIKA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Osnovne matematičke funkcije, mjerne jedinice i pogreške mjerenja			
Linearna			
Recipročna ovisnost			
Eksponencijalna			
Logaritamska			
Periodična: harmonijska i neharmonijska			
Vektori			
SI sustav i mjerne jedinice			
Pogreške mjerenja			
Struktura tvari			
Građa materije			
Elementarne čestice unutar standardnog modela			
Bohrov model atoma			
Građa atoma, ion, izotop			
Paulijev princip i njegov utjecaj na građu atoma			
Mehanika			
Sile			
Težiste			
Ravnoteža			
Poluga i vrste poluga u životinjskom organizmima			
Fizikalni opis kretanja			
Ultracentrifuga			
Elastična svojstva			
Deformacije			
Fluidi			
Tlakovi. Uzgon.			
Napetost površine			
Bernoullijeva jednadžba i primjena na krvno-žilni sustav			
Viskoznost. Poiseuilleov zakon.			

Idean plin. Jednadžba stanja plina
Atmosferski tlak i uređaji za njegovo mjerjenje

Termodinamika na primjeru biološkog sustava

Toplina

Zakoni termodinamike

Fazni prijelazi-stanje tvari

Termičko rastezanje čvrstih tvari

Kalorična vrijednost hrane

Životinja i njen termički okoliš - Prelaženje topline

Titranje i valovi

Vrstte valova

Jednadžba vala-vremensko i prostorno širenje

Interferencija valova

Rezonancija

Slobodan harmonički oscilator

Visina, boja i intenzitet zvuka

Fizika uha

Ultrazvuk i njegova primjena u medicini

Optika

Elementi geometrijske optike

Elementi fizikalne optike

Optički mikroskop

Specijalni mikroskopi

Fizika oka

Elektricitet i magnetizam

Elektricitet i magnetizam

Točkasti potencijal i električno

Zakon sačuvanja električkog naboja polje

Električna struja i elementi el. strujnog kruga

Kirchhoffovi zakoni

Elektroliti i njihova vodljivost

Izvori elektromotorne sile

Biološki potencijal (Nerstova jednadžba)

Model biološke membrane			
Prijenos električnog impulsa živcima			
Električni otpor organizma životinja			
Magnetsko polje. Magnetski tok			
Magnetska indukcija i permeabilnost			
Lorentzova sila			
Elektromagnetska indukcija			
Spektralna analiza			
Spektar elektromagnetskog zračenja i njegova primjena u interakciji s tvari			
Osnove spektroskopije i primjena u dijagnostici			
Nuklearna fizika u veterinarskoj medicini			
Pojam radioaktivnosti i vrste radioaktivnog zračenja			
Zakon radioaktivnog raspada, vrijeme poluraspada			
Radioizotopi i spektrograf masa			
Ionizacijsko zračenje ($\alpha, \beta, \gamma, n, x$), prodornost γ -zračenja			
Mjerenje ionizacijskog zračenja			
Utjecaj ionizacijskog zračenja na žive organizme			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Primjena i preračunavanje mjernih jedinica				
Rukovanje jednostavnim mjernim instrumentima				
Očitavanje i prikupljanje podataka				
Obrada podataka i izvođenje zaključka na temelju podataka				
Procjena točnosti rezultata mjerjenja - jednostavan račun pogrešaka				
Grafičko prikazivanje rezultata mjerjenja i očitavanje grafova				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- objasniti fizikalne osnova bioloških procesa na molekularnoj razini
- razlikovati mehanizame djelovanja bioloških sustava na temelju poznavanja osnovnih fizikalnih zakona uz pomoć jednostavnih modela
- opisati načine prijenosa energije i tvari unutar organizma i pri njegovoj interakciji s okolinom

- razjasniti djelovanje vanjskih izvora energije na organizam životinje
- povezati zakone fizike s principima rada osnovnih dijagnostičkih metoda
- rukovati jednostavnim mjernim instrumentima
- analizirati izmjerene podatke pomoću jednostavnog računa pogrešaka

HISTOLOGIJA I OPĆA EMBRIOLOGIJA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
OPĆA HISTOLOGIJA			
Morfologische metode u proučavanju stanica i tkiva			
Osnovna načela i postupci u priređivanju histoloških preparata			
Metode za proučavanje stanica i tkiva koje se najčešće primjenjuju			
Načela na kojima se one zasnivaju			
Svetlosno i elektronskomikroskopske metode proučavanja			
Stanica i tkiva			
Vrste mikroskopa, dijelovi mikroskopa, postupak mikroskopiranja			
Histokemija i citokemija			
Problemi u interpretaciji histoloških preparata			
Epitelno tkivo			
Osnovne funkcije epitelnih tkiva			
Pokrovni, žljezdani, osjetni i mioepitel			
Oblici i značajke epitelnih stanica (bazalne lamine, bazalne membrane, međustanični spojevi)			
Specijalizirane tvorbe na staničnoj površini (mikrovili, trepetljike)			
Opća biologija epitelnih stanica (polarnost, inervacija, obnavljanje, metaplazija)			
Vrste stanice (prijenos iona, pinocitoza, serozne i mukozne stanice, stanice koje izlučuju proteine, stanice koje izlučuju steroide)			
Vezivno tkivo			
Građa, svojstva i lokalizacija u tijelu			
Stanice vezivnog tkiva i njihova uloga u upalnim promjenama (fibrocyti, makrofazi, mononuklearni fagocitni sustav, mastociti, plazma-stanice, masne stanice, leukociti)			
Vezivna vlakna (kolagena, elastična, retikulinska)			
Biosinteza kolagena			
Osnovna tvar (struktura i sastav sastojaka te njihova svojstva)			
Masno tkivo			
Bijelo i smeđe masno tkivo (građa i funkcija)			
Pohrana i iskorištavanje lipida			

Hrskavica	Hijalina, elastična, vezivna i staničasta hrskavica (građa, svojstva i lokalizacija) Funkcija hondroblasta i hondrocita Histogeneza i rast	
Kost	Građa koštanog tkiva (stanice, međustanična tvar, vlaknati elementi) Osobitosti osteocita, ostoblastera, osteoklasta Sastav koštanog matriksa Valovito i lamelarno koštano tkivo Rast i pregradnja Histogeneza (direktno i indirektno okoštavanje) Kosti ptica	
Živčano tkivo i živčani sustav	Živčane stanice Živčana vlakna (mijelinizirana, nemijelinizirana, proces mijelinizacije aksona, struktura mijelinske ovojnica) Sinapsa Glija-stanice (građa i funkcija pojedinih vrsta, barijera krv – možak) Moždane opne Periferni živčani sustav - građa perifernih živaca Osjetni i autonomni gangliji	
Mišićno tkivo	Glatko mišićno tkivo Kosturno mišićno tkivo Srčano mišićno tkivo (smještaj, ultrastruktura mišićnih vlaknaca kao osnova poprečne ispruganosti, mehanizam mišićne kontrakcije, značajke vlakana provodnog sustava srca, discus intercalares) Inervacija (motorička ploča)	
SPECIJALNA HISTOLOGIJA	Žilni sustav Makrocirkulacija (arterija i vena) Mikrocirkulacija (arteriole, kapilare, postkapilarne venule, sinusoidne)	

- Inervacija i vaskularizacija stijenki arterija i vena
- Arteriovenske anastomoze (histološka građa)
- Srce (građa endokarda, miokarda, epikarda, perikarda, građa atrioventrikularnih zalistaka)
- Limfne žile (histološka građa)

Krv – komparativno (sisavci, ptice, vodozemci, ribe)

Krvne stanice, hematopoeza

Plazma, serum

Crvena krvna zrnca, eritrociti

Leukociti (granulociti, agranulociti, podjela, značajke jezgre i citoplazme, brojčana zastupljenost u krvi te funkcija)

Krvne pločice, trombociti

Matične stanice, čimbenici rasta i diferencijacija krvnih stanica

Koštana srž (crvena, žuta)

Sazrijevanje eritrocita, granulocita, limfocita, monocita, trombocita

Imunosni sustav

Limfni organi

Podjela i vrste T i B limfocita

Timus (građa kore i srži, krvotok i recirkulacija limfocita)

Histofiziologija timusa

Limfni čvor – konj, svinja, ovca (izgled, građa vanjske i unutarnje kore i srži, struktura, raspored i funkcija limfnih sinusa, limfni i krvni optok, recirkulacija limfocita, građa postkapilarnih venula)

Slezena (građa bijele i crvene pulpe, optok krvi)

Histofiziologija slezene

Limfno tkivo pridruženo sluznicama, tonzile

Bursa Fabricii

Probavni sustav - komparativno

Stjenka probavne cijevi

Usna šupljina (stjenka usne šupljine: usana, obrazna, tvrdog i mekog nepca)

Jezik, podjela jezičnih papila, njihov izgled i građa

Histološka građa ždrijela

Grđa zuba, mikroskopska grđa dentina, cakline, cementa, zubne pulpe, razvoj zuba

Hipsodontni, brahiodontni zubi	
Jednjak i želudac (razlike u građi sluznice u pojedinim dijelovima želuca, strukturne osobitosti i uloga pojedinih vrsta stanica u želučanim žlijezdama)	
Predželuci preživača	
Tanko crijevo, razlike između duodenuma, jejunuma i ileuma	
Apsorpcijski epitel tankoga crijeva	
Endokrine stanice želuca i crijeva	
Histološka građa debelog crijeva	
Organi pridruženi probavnoj cijevi	
Značajke građe žlijezda slinovnica te podjela po smještaju i vrsti sekreta	
Građa seroznih i mukoznih žljezdanih dijelova, sustav odvodnih kanala	
Egzokrini i endokrini dio gušterića	
Sustav odvodnih kanala gušterića	
Jetra – svinja, kunić	
Ultrastruktura jetrenih stanica i njihov međusobni odnos	
Pojam jetrenog režnjića i njegova struktura, funkcionalni i nutritivni krvotok jetre, tok krvnih žila u jetri	
Ultrastruktura sinusoidnih kapilara jetre i Disseovih prostora	
Strukturne i funkcionalne značajke hepatocita	
Strukturne i funkcionalne značajke Kupfferovih i Itovih stanica	
Žučne kapilare i žučni kanalići, žučni mjeđur i veliki žučni kanali	
Dišni sustav - komparativno	
Predvorja nosnih šupljina, respiracijska i olfaktorna regija	
Ždrijelo	
Građa grkljana, dušnika (pas, svinja), bronhalnih ogranača i bronhiola	
Respiracijski bronhioli, alveolarni hodnici i alveolarne vrećice	
Građa plućnih alveola (ultrastrukturne značajke alveolarnog epitela i alveolarnih makrofaga, odnos alveolarnog epitela i krvnih kapilara)	
Barijera krv-zrak, krvotok i mreža limfnih žila u plućima	
Građa pleure	
Pluća ptica	

Grada epidermisa i vezivnog dijela kože, keratinociti, melanociti		
Imunosna aktivnost kože (Langerhansove stanice)		
Osjetna tjelešca kože i Merkelove stanice, žile i osjetni receptori kože		
Dlaka i folikul dlake		
Derivati kože: kopito, papak, rog, pero		
Struktura, način sekrecije i uloga malih kožnih žljezda (lojnice, znojnice, mirisne žljezde)		
sustav		
Kora i srž bubrega: bubrežno tjelešce, podociti		
Filtracijska barijera, sekretni i odvodni kanalići		
Struktura i funkcija jukstaglomerularnog aparata		
Optok krvi bubrega		
Građa bubrežnih vrčeva, nakapnice, mokraćovoda		
Građa mokraćnog mjehura		
Građa mokraće cijevi		
žljezde		
Podjela i funkcija endokrinih žljezda		
Hipofiza (struktura adenohipofize, hormoni, optok krvi, sastavni dijelovi i građa neurohipofize)		
Hipotalamo-hipofizni sustav		
Nadbubrežna žljezda – komparativno (optok krvi, značajke pojedinih zona u kori nadbubrežne žljezde, hormoni koje izlučuje, djelovanje hormona, struktura i funkcija srži nadbubrežne žljezde)		
Građa Langerhansovih otočića te hormoni koje izlučuju		
Štitna žljezda (funkcija epitela koji oblaže folikule, sinteza i sekrecija hormona štitnjače, parafolikularne stanice)		
Građa i funkcija epitelnih tjelešaca		
Djelovanje paratiroidnog hormona i odnos s kalcitoninom		
Epifiza		
ni sustav		
Testis (zavijeni sjemenski kanalići, spermatogeneza i spermiogeneza, struktura spermija, struktura i funkcija Sertolijevih stanica, ciklus sjemenskog epitela za vrijeme spermatogeneze, struktura i uloga Leydigovih stanica, građa odvodnih kanala testisa: tubuli recti, rete testis, ductuli efferentes, ductus epididymidis, ductus deferens)		
Pridružene spolne žljezde, građa sjemenskih mjehurića i prostate		

Građa penisa		
Ženski spolni sustav		
Jajnici - komparativno, struktura svih sastojaka kore jajnika (folikuli, rast, atrezija, ovulacija, žuto tijelo)		
Histološka građa jajovoda		
Građa maternice, implantacija, posteljica - komparativno		
Građa rodnice		
Jajnik ptica		
Osjetni organi		
Očne jabučice		
Građa vanjske očne ovojnica (rožnica i bjeloočnica)		
Grada srednje očne ovojnica		
Građa mrežnice		
Ultrastruktura štapića i čunjića		
Histofiziologija mrežnice		
Grada vidnog živca, leće i staklastog tijela, vjeda, spojnice očne jabučice i suznih organa		
Građa vanjskog uha, građa srednjeg uha, građa unutarnjeg uha (koštani i membranski labirint), struktura statokinetičkog i slušnog organa, građa pužničkog kanala, građa Cortijeva organa		
Histofiziologija unutarnjeg uha		
OPĆA EMBRIOLOGIJA		
Gametogeneza		
Pretvorba zametnih stanica u muške i ženske gamete		
Spermatogeneza, spermiogeneza, oogeneza		
Od ovulacije		
Ovulacija, oplodnja, brazdanje		
Dvoslojni zametni štit, implantacija,		
Troslojni zametni štit, gastrulacija,		
Embrionalno razdoblje, razdoblje organogeneze, neurulacija, diferencijacija mezoderma, somitogeneza, neuralni greben, uspostava antero-posteriorne osovine, organogeneza		
Posteljica i ovojnica-komparativno, krvotok u posteljici, funkcija posteljice		

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Uzimanje materijala za histološke preparate				
Izrada histoloških preparata				
Rukovanje mikroskopom				
Prepoznavanje preparata na osnovi građe tkiva				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- koristiti mikroskop u proučavanju građe tijela životinja
- na osnovi stečenih znanja prepoznati histološke preparate
- na histološkom preparatu opisati građu tkiva i organa
- razlikovati vrste tkiva koje grade tijelo životinja
- usporediti histološku građu organa po vrstama domaćih životinja
- prosuditi složene odnose građe i razvoja domaćih životinja

MEDICINSKA KEMIJA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Grada tvari			
Atomi			
Molekule			
Elektronegativnost elemenata			
Kemijske veze			
Ionska			
Kovalentna veza			
Koordinativna			
Vodikova, u vodi i biološkim sustavima			
Dipol-dipol interakcije			
Disperzni sustavi			
Suspenzije			
Koloidi			
Otopine			
Voda i vodene otopine			
Elektroliti i neelektroliti			
Stupanj i konstanta disocijacije			
Van't Hoffov faktor korekcije			
Koligativna svojstva otopina			
Osmoza i osmotski tlak			
Dijaliza			
Topljivost			
Plinova u vodi			
Polarnih i nepolarnih spojeva			
Kiseline i baze			
Jake i slabe kiseline i baze			
Amfoliti			
Reakcije neutralizacije			
pH vrijednost			

Puferi	
Mehanizam djelovanja pufera	
Biološki puferi	
Energija reakcije	
Energija aktiviranja	
Endotermne i egzotermne reakcije	
Katalizatori	
Biološki katalizatori	
Brzina reakcije	
Utjecaj prirode reaktanata na brzinu	
Utjecaj koncentracije na brzinu	
Utjecaj temperature na brzinu	
Utjecaj veličine čestica na brzinu	
Utjecaj katalizatora na brzinu	
Organski spojevi	
Građa i svojstva organskih spojeva	
Nomenklatura organskih spojeva	
Kemijske reakcije u organskoj kemiji	
Oksidacija-redukcija	
Lewisove kiseline i baze	
Izomerija	
Konstitucijska izomerija	
Stereoizomerija: cis-trans i absolutna konfiguracija	
Rezonancija	
Tautomerija	
KLASIFIKACIJA ORGANSKIH SPOJEVA	
Ugljikovodici	
Alkani, alkeni, alkini	
Aromatski spojevi	
Spojevi s kisikom	
Alkoholi i tioalkoholi	
Fenoli	
Eteri	

Aldehidi i ketoni	
Karboksilne kiseline	
Derivati karboks. kiselina: esteri, anhidridi, amidi	
Supstituirane kiseline	
Amino kiseline	
Spojevi s dušikom	
Amini	
Amidi	
Aminoalkoholi	
Derivati ugljične kiseline: urea	
Heterociklički spojevi	
Piridin	
Furan	
Tiofen	
Pirimidinske i purinske baze	
Alkaloidi	
Ugljikohidrati	
Nomenklatura	
Monosaharidi: podjela i struktura	
Karakteristične reakcije monosaharida	
Disaharidi	
Biološki značajni polisaharidi	
Lipidi	
Podjela prema funkciji	
Podjela prema strukturi	
Najvažniji predstavnici jednostavnih i složenih lipida	
Triacilgliceroli	
Sfingolipidi	
Biološki značajni steroidi i terpeni	
Saponifikacija, sapuni i detergenti	
Peptidi i proteini	
Amino kiseline, klasifikacija i stereoizomerija	
Peptidna veza	

Struktura proteina: primarna, sekundarna, tercijarna, kvarterna			
Denaturacija proteina			
Klasifikacija proteina			
Enzimi i koenzimi			
Nukleinske kiseline			
Nukleozidi i nukleotidi			
Struktura nukleinskih kiselina			
Dizajn lijekova koji se vežu na DNA			
Vitamini			
Vitamini topljivi u vodi			
Vitamini topljivi u mastima			
Stehiometrija			
Pojam mola, gustoća, stehiometrijski odnosi			
Množinska i masena koncentracija, molalnost			
Maseni, molarni i volumni udio,			
Stehiometrijski račun			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Kvalitativna analiza anorganskih soli				
Kvalitativna analiza organskih spojeva				
Priprema otopina				
Volumetrija				
Eksperimentalno određivanje pH				
Određivanje kapaciteta pufera				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- primjeniti osnovne kemijske reakcije i fizikalno-kemijske procese
- usporediti strukturu i svojstva jednostavnih organskih spojeva i složenih biološki važnih molekula
- povezati odnos kemijske strukture molekule i njenih fizičkih i kemijskih svojstava
- samostalno koristiti osnovne metode analitičke kemije za kvalitativnu i kvantitativnu analizu
- kemijskim računom riješiti postavljene zadatke

OKOLIŠ, VLADANJE I DOBROBIT ŽIVOTINJA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
OPĆA ETOLOGIJA			
Prirođeno vladanje			
Stečeni oblici vladanja			
Funkcionalni krugovi			
Interakcijska vladanja			
Društveno vladanje			
Borbeno vladanje			
Vladanje pri bijegu			
Vladanje pri igri			
Reproducativno vladanje			
Spolno vladanje			
Bredost			
Porod i odgoj			
Odnos majka – mladunče			
Ostali oblici vladanja			
Vladanje pri hranjenju			
Vladanje na pašnjaku			
Vladanje pri eliminaciji izlučevina			
Vladanje pri mirovanju			
Ugodbeno vladanje			
Osnove za etološku analizu dobrobiti životinja			
Promatranje vladanja, pokušna sredstva i korištenje			
Metode promatranja vladanja			
Metoda vremenskog uzorkovanja			
Uzorkovanje zbivanja			
Metode stupnjevanja			
Pomoćna sredstva za praćenje vladanja			
Bilježenje aktivnosti pomoću fotografa, filmskih i video uređaja			

Bilježenje akustičnih zbivanja		
Ostala sredstva za praćenje vladanja		
Osnove planiranja i provođenje pokusa u primijenjenoj etologiji domaćih životinja		
Postavljanje pokusa		
Kompleksi obilježja		
Metode promatranja		
Timsko vrednovanje i analiza dobivenih podataka		
Primjer postavljanja etološki utemeljenog pokusa		
Genetika vladanja		
Vladanje kao dio genetske prilagodbe u evoluciji		
Genetika obilježja u farmskih životinja		
DOBROBIT ŽIVOTINJA		
Definicija i povijest dobrobiti		
Konvencija o dobrobiti farmskih životinja		
Koncepti dobrobiti		
Nositelji – sudionici u dobrobiti		
Etološka istraživanja pri procjeni dobrobiti		
Uloga i značaj etograma u procjeni dobrobiti		
Cilj etologa vezan uz dobrobit		
Uloga veterinara u procjeni dobrobiti		
Behavioralno zadovoljenje		
Bol, strah, stres		
Stereotipije		
Odnos između okoliša, zdravlja i dobrobiti životinja		
Ugoda životinja		
Uzgojni sustavi i dobrobit		
Dizajniranje staja obzirom na dobrobit		
Životni prostor		
Hranidbeni prostor		
Zračni prostor		
VLADANJE I DOBROBIT GOVEDA		
Interakcijska vladanja		

Društvena organizacija, dominacija i vodstvo	
Povezanost grupe	
Reproduktivno vladanje	
Spolno vladanje	
Odnos majka – mladunče	
Ostali oblici vladanja	
Vladanje pri hranjenju	
Vladanje na pašnjaku	
Vladanje pri elininaciji izlučevina	
Vladanje pri mirovanju	
Ugodbeno vladanje	
Dobrobit goveda	
VLADANJE I DOBROBIT OVACA	
Interakcijska vladanja	
Društveno vladanje i hijerarhija	
Načini izražavanja ovaca	
Borbeno vladanje	
Vladanje pri bijegu	
Vladanje pri igri	
Reproduktivno vladanje	
Spolno vladanje	
Smetnje u spolnom vladanju	
Porod i odgoj	
Odnos majka – mladunče	
Smetnje u vladanju ovce i janjadi	
Ostali oblici vladanja	
Vladanje pri hranjenju	
Vladanje na pašnjaku	
Vladanje pri eliminaciji izlučevina	
Vladanje pri mirovanju	
Ugodbeno vladanje	
Dobrobit ovaca	
VLADANJE I DOBROBIT KOZA	

Društveno vladanje i hijerarhija	
Borbeno vladanje	
Prijetnja	
Vladanje pri bijegu	
Reproduktivno vladanje	
Spolno vladanje	
Djelovanje jarca na kozu	
Vladanje kod skoka i socijalni status	
Odnos majka i mladunče	
Ostali oblici vladanja	
Vladanje pri hranjenju	
Vladanje na pašnjaku	
Vladanje pri eliminaciji izlučevina	
Vladanje pri mirovanju	
Ugodbeno vladanje	
Dobrobit koza	
VLADANJE I DOBROBIT SVINJA	
Interakcijska vladanja	
Društveno vladanje i hijerarhija	
Vokalizacija, oglašavanje	
Borbeno vladanje	
Vladanje pri bijegu	
Vladanje pri igri	
Reproduktivno vladanje	
Spolno vladanje	
Vladanje pred porod	
Vladanje nakon poroda – majčinsko vladanje	
Ostali oblici vladanja	
Vladanje pri hranjenju	
Vladanje na pašnjaku	
Vladanje pri eliminaciji izlučevina	
Vladanje pri mirovanju	

Ugodbeno vladanje	
Dobrobit svinja	
VLADANJE I DOBROBIT KONJA	
Interakcijska vladanja	
Društvena hijerarhija, vodstvo i veličina grupa	
Značenje osjetila pri vladanju konja	
Značajke kretanja i mirovanja u vladanju konja	
Glasovna komunikacija	
Socijalizacija konja obzirom na životinje, ljude i novi okoliš	
Međusobni kontakti i timarenje	
Reproduktivno vladanje	
Spolno vladanje	
Vladanje kod ždrebljenja	
Odnos ždrebata i kobile	
Ostali oblici vladanja	
Vladanje pri hranjenju	
Vladanje na pašnjaku	
Vladanje pri eliminaciji izlučevina	
Vladanje pri mirovanju	
Ugodbeno vladanje	
Dobrobit konja	
VLADANJE I DOBROBIT KUNIĆA	
Interakcijska vladanja	
Značenje osjetila pri vladanju kunića	
Socijalni kontakti	
Reproduktivno vladanje	
Spolno vladanje	
Odnos majka – mladunčad	
Odstupanja u vladanju	
Dobrobit kunića	
VLADANJE I DOBROBIT PERADI	
Interakcijska vladanja	

Kondicioniranje vode – taloženje, sedimentacija, filtracija	
Dezinfekcija vode	
Kloriranje vode	
Rezidualni klor	
HIGIJENA RIBNJAKA I POVRŠINSKIH VODOTOKA	
Higijenska kvaliteta vode salmonidnih ribnjaka	
Higijenska kvaliteta vode ciprinidnih ribnjaka	
Površinski vodotoci kao prijamnici otpadnih voda	
Biotički i abiotički čimbenici u vodi	
Biološke metode za određivanje kvalitete vode	
Ekološke ili direktne	
Fiziološke ili indirektne	
Polisaprobnne vode	
α -mezosaprobnne vode	
β -mezosaprobnne vode	
Oligosaprobnne vode	
Samočišćenje vode	
HIGIJENA PAŠNJAKA	
Vrste pašnjaka	
Pregonsko napasivanje	
Određivanje broja pregona	
Određivanje veličine pregona	
Opterećenje pregona	
Organizacija pregona	
Pojidba životinja na pašnjaku	
Pašnjak i pojave bolesti	
Priprema preživača za ispašu	

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Izrada etograma				
Ocjena tla				
Ocjena reljefa				

Određivanje profila				
Određivanje boje				
Određivanje strukture i teksture				
Određivanje poroznosti				
Određivanje retencijskog kapaciteta za vodu				
Određivanje kapilariteta				
Određivanje temperature				
Higijenska analiza tla				
Priprema vodene iscrpine				
Određivanje pH				
Određivanje amonijaka				
Određivanje nitrita				
Određivanje kacijevog karbonata				
Određivanje slobodnih huminskih kiselina				
Bakteriološka analiza tla				
Određivanje organoleptičkih parametara u vodi				
Određivanje boje, mutnoće i mirisa				
Određivanje fizikalnih parametara u vodi				
Određivanje temperature, pH i elektroprovodljivosti				
Određivanje kemijskih parametara u vodi				
Određivanje dušikovih spojeva, amonijaka, nitrita, nitrata				
Određivanje oksidabilne organske tvari, utrošak kalijeva permanganata				
Određivanje otopljenog kisika, biokemijske potrošnje kisika				
Određivanje klorida				
Određivanje ukupne tvrdoće vode				
Mikrobiološka analiza vode				
Određivanje ukupnog broja bakterija				
Određivanje koliformnih bakterija, ukupnih i Fekalnih				
Određivanje rezidualnog klora				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- objasniti učinak tla i vode na zdravstveno stanje, proizvodnju i reprodukciju životinja, ali i utjecaj životinja na spomenute okolišne čimbenike radi očuvanja biološko-ekoloških odnosa u okolišu
- interpretirati rezultate ocjene tla i vode
- organizirati sustave ispaše na osnovu klimatskih specifičnosti područja te vrste, broja i zdravstvenog stanja životinja
- prepoznati fiziološka i abnormalna vladanja u domaćih životinja
- samostalno prosuditi dobrobit (farmskih) životinja u kontekstu njihova vladanja

OSNOVE STATISTIKE U VETERINARSKOJ MEDICINI

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
POJAM, RAZVOJ I ZADAĆA STATISTIKE			
Definicija statistike			
Razvoj statistike u veterinarskoj medicini			
Primjena statistike u veterinarskoj medicini			
Uloga računala i njegova primjena u statistici			
VRSTE STATISTIČKIH OBILJEŽJA (VARIJABLI) I STATISTIČKI SKUP			
Tipovi varijabli			
Kvalitativne (kategoričke) varijable			
Kvalitativne nominalne poliatributivne varijable			
Kvalitativne nominalne alternativne varijable			
Kvalitativne ordinalne varijable			
Kvantitativne (numeričke) varijable			
Kvantitativne diskontinuirane varijable			
Kvantitativne kontinuirane varijable			
Statistički skup			
Populacija			
Uzorak			
Prikupljanje podataka			
OSNOVNA ANALIZA STATISTIČKOG SKUPA – DESKRIPTIVNA STATISTIKA			
Pojam i značenje deskriptivne statistike			
Formiranje i uređivanje statističkog skupa			
Empirijska i matematička distribucija frekvencije			
Tabelarno prikazivanje podataka			
Histogramsko prikazivanje podataka			
Grafičko prikazivanje podataka			
Mjere središnjeg okupljana - njihova podjela i svrha			

Aritmetička sredina	
Geometrijska sredina	
Harmonijska sredina	
Centralna vrijednost – median	
Postupci utvrđivanja centralne vrijednosti	
Dominantna vrijednosti - mod	
Uporaba pozicijskih srednjih vrijednosti	
Mjere raspršenosti njihova podjela i svrha	
Varijacijska širina	
Varijanca	
Standardna devijacija	
Koeficijent varijabilnosti	
Mjere rasporeda njihova podjela i svrha	
Mjere asimetrije	
Mjere zaobljenosti	
VJEROJATNOST	
Pojam i izražavanje vjerojatnosti	
Distribucije vjerojatnosti	
Grafički prikaz diskontinuiranih distribucija vjerojatnosti	
Grafički prikaz kontinuiranih distribucija vjerojatnosti	
Normalna raspodjela	
Oblik i karakteristike normalne distribucije	
Raspored i položaj pojedinih jedinica skupa u normalnoj distribuciji	
STATISTIČKO ZAKLJUČIVANJE I STATISTIČKA ZNAČAJNOST	
Vjerodostojnost uzorka u odnosu na populaciju	
Vrste uzorka u odnosu na populaciju	
Veličina uzroka u odnosu na populaciju	
Primjena standardne pogreške aritmetičke sredine	
Statistička značajnost	
Granice pouzdanosti (vjerojatnosti)	
PROVJERA HIPOTEZA	
Uvod u testiranje hipoteza	

Testiranje hipoteza		
Nul-hipoteza		
Ocjena statističke značajnosti na osnovi nul-hipoteze		
Odlučivanje o nul-hipotezi na osnovi p-vrijednosti		
Pogreške pri zaključivanju uzorka na populaciju		
Tumačenje alfa- i beta- pogrešaka		
Test za utvrđivanje normalnosti raspodjele (Kolmogorov – Smirnov test)		
Interpretacija histogramskog prikaza o normalnosti raspodjele		
PARAMETRIJSKI TESTOVI ZA PROVJERU HIPOTEZA		
Studentov T-test za nezavisne uzorke		
T-test za zavisne uzorke		
Jednosmjerna ANOVA (One – way ANOVA)		
ANOVA kod ponovljenog mjerena (Repeated Measures)		
POST – HOC analiza		
NEPARAMETRIJSKI TESTOVI ZA PROVJERU HIPOTEZA		
Hi-kvadrat test		
Mann- Whitney U-test		
Wilcoxonov test sume rangova		
Kruskall – Wallisova analiza varijance		
Freedmanova analiza varijance		
POVEZANOST OBILJEŽJA		
Uvod u korelacijsku i regresijsku analizu		
Svrha korelacijske i regresijske analize		
Koeficijent korelacije		
Interpretacija koeficijenta korelacije		
Izračun koeficijenta korelacije		
Značajnost koeficijenta korelacije		
Koeficijent determinacije		
Regresijska analiza		
Pravac regresije		
Jednadžba pravca regresije		

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Postavljanje nul-hipoteze				
Formiranje statističkog skupa (uzorka)				
Prikupljanje podataka za obradu				
Uređivanje statističkog niza				
Tabelarni prikaz podataka				
Histogramski prikaz podataka				
Grafičko prikazivanje podataka				
Prepoznavanje tipa varijable				
KORIŠTENJE RAČUNALNOG PROGRAMA STATISTICA ZA OBRADU PODATAKA				
Osnovna obrada podataka (deskriptivna statistika)				
Interpretacija mjera središnjeg okupljanja podataka				
Interpretacija mjera raspršenosti podataka				
Interpretacija standardne pogreške aritmetičke sredine				
Provjera normalnosti raspodjele pomoću Kolmogorov-Smirnovog testa				
Postupak provedbe testa				
Interpretacija rezultata (histogramski prikaz i p-vrijednost)				
Odabir testa za testiranje nul-hipoteze				
Analiziranje podataka pomoću Studentovog T-testa				
Analiziranje podataka pomoću jednosmjerne analize varijance				
Provodenje post-hoc analize				
Analiziranje podataka pomoću hi-kvadrat testa				
Analiziranje podataka pomoću Mann-Whitney-evog U testa				
Interpretacija rezultata provedenih analiza				
Utvrđivanje povezanosti obilježja (korelacije)				
Interpretacija koeficijenta korelacije				
Utvrđivanje pravca regresije i jednadžbe pravca				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- prepoznati tipove varijabli (svojstava)
- interpretirati rezultate osnovne statističke analize
- provjeriti normalnost raspodjele varijabli
- predložiti (osmisliti) testove za provjeru hipoteze te
- ispitati povezanost dviju i više varijabli

PASMINSKA SVOJSTVA ŽIVOTINJA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
GOSPODARSKO ZNAČENJE DOMAĆIH ŽIVOTINJA			
BROJNOST I PASMINSKA ZASTUPLJENOST DOMAĆIH ŽIVOTINJA			
ULOGA VETERINARSKIH STRUČNJAKA			
POJAM DOMAĆE ŽIVOTINJE			
UDOMAĆIVANJE DOMAĆIH ŽIVOTINJA			
PROMJENE PRILIKOM UDOMAĆIVANJA			
OPISIVANJE DOMAĆIH ŽIVOTINJA			
DOBNO SPOLNE KATEGORIJE ŽIVOTINJA			
Vrsta			
Pasmina			
Soj			
Linija			
Rod			
Gojidba			
Križanci			
Bastardi			
VANJŠTINA ŽIVOTINJA			
Djelovi tijela i njihovo opisivanje kod domaćih životinja			
Oblik i veličina glave te ocjenjivanje pojedinih područja glave			
Dužina, oblik, širina vrata i oblik grive			
Oblik, veličina trupa i njegova razvijenost			
Oblik leđa i leđna linija			
Položaj sapi, njihov oblik i mišićavost			
Nasađenost i nošenost repa			
Oblik, širina i dubina grudi			
Oblik i veličina trbuha			
Grada, oblik i povezanost vimena s trupom			
Stavovi prednjih i stražnjih nogu			

Promatranje prednjih nogu sprijeda	
Promatranje prednjih nogu sa strane	
Promatranje stražnjih nogu straga	
Promatranje stražnjih nogu sa strane	
Prosudivanje hodova u domaćih životinja (konja)	
BOJE KONJA	
Alat (ridan)	
Dorat	
Vranac	
Kulaš (plavac)	
Izabel	
Bijelac	
Sivac	
Prosjed	
Šarac	
Apaluzo (appallosa)	
ZNAKOVI U DOMAĆIH ŽIVOTINJA (KONJA, GOVEDA)	
Naravni (urođeni) znakovi na glavi kod konja	
Gruša	
Cvijet	
Zvijezda	
Lisa	
Lampa	
Brnja	
Bijele usne	
Bijela glava	
Žablja usta	
Čakarasto ili riblje oko	
Naočale	
Srneća gubica	
Naravni (urođeni) znakovi na nogama kod konja	
Krunast	
Petast	

Putast	
Bijela kičica	
Čarapast	
Gaćast	
Osobiti (stečeni) znakovi	
Čorav	
Slijep	
Čulav	
Lijevokuk, desnokuk	
Kusast	
Štakorast rep	
Šut ili šutast	
Bijele mrlje od uboja	
Ožiljci od rana i povrijeda	
Prelomljen rog	
BOJE GOVEDA	
BOJE OVACA I KOZA	
BOJE SVINJA	
PROSUĐIVANJE DOBI:	
Goveda	
Konja	
METODE ZA OCJENU SVOJSTAVA VANJŠTINE GOVEDA	
Subjektivne i objektivne metode prosuđivanja vanjštine	
METODE OZNAČAVANJA DOMAĆIH ŽIVOTINJA	
Principi označavanja domaćih životinja	
Privremene metode označavanja	
Stočna kreda (spray)	
Dlakorez	
Lančić s markicom	
Trajne metode označavanja	
Žig (žigosanje)	
Pečat (pečaćenje)	
Markica (markiranje)	

Tetovir (tetoviranje)	
Označavanje tekućim dušikom	
Elektroničko označavanje	
Biočip	
Elektronska ušna markica	
Ruminalni bolusi	
Genetička identifikacija	
Skeniranje mrežnice	
Primjeri metoda označavanja riba i rakova	
Označavanje peradi	
Krilne markice	
Nožno prstenje	
EVIDENCIJA O ŽIVOTINJAMA – OBRASCI, MATIČNE KNJIGE I RAČUNALNI PROGRAMI	
MJERENJE DOMAĆIH ŽIVOTINJA	
Pravila kojih se treba pridržavati prilikom mjerjenja	
Apsolutne mjere	
Visina grebena	
Dubina prsa	
Širina prsa	
Dužina tijela	
Dužina zdjelice	
Širina zdjelice	
Opseg prsa	
Opseg cjevanice	
Dužina glave	
Širina glave	
Relativne mjere	
Određivanje aproksimativne tjelesne mase	
Konj	
Svinja	
Govedo	
Pomagala za mjerjenje	

Lydtinov štap	
VrPCA	
Šestar	
Kutomjer	
Vaga	
Sustavi bodovanja	
OPĆA I SPECIJALNA PASMINSKA SVOJSTVA	
KONSTITUCIJA	
Tipovi konstitucije	
Gruba	
Snažna	
Fina	
Limfatična	
Konstitucijske pogreške	
Fiziološke	
Morfološke	
KONDICIJA	
Tipovi kondicije	
Rasplodna	
Izložbena	
Radna	
Trkaća	
Tovna	
Izgladnjela, gladna	
TEMPERAMENT	
Tipovi temperamenta	
Živahan, vatren ili sangvinistički	
Miran ili flegmatičan	
Čimbenici o kojima ovisi temperament	
ĆUD	
Tipovi ćudi	
Dobroćudne, privržene, krotke i poslušne	
Zloćudne, plahe, nepovjerljive i neposlušne	

RAST			
Intrauterini rast			
Ekstrauterini rast			
RAZVITAK			
RAZMNOŽAVANJE			
Spolna i rasplodna zrelost			
Spolni ciklus, njegove faze i utjecaj na proizvodnju			
Superovulacija			
Superfetacija			
Superfekundacija			
DEGENERACIJE ILI ODROĐENJA I NJIHOVA GENETSKA UVJETOVANOST			
Podioba letalnih faktora prema Hodornu			
Morfološke degeneracije			
Degeneracije na glavi			
Degeneracije na ekstremitetima			
Degeneracije na koži i dlaci			
Anomalije na mlijecnoj žljezdi			
Degeneracije na spolnim organima			
Degeneracije na živčanom sustavu			
Purifikacija gojidbe			
Izrođenja			
TIPOVI I PASMINE GOVEDA			
Podrijetlo goveda i njegovi izvorni oblici			
Kretanje broja goveda u Republici Hrvatskoj			
Podjela pasmina u proizvodne tipove			
Kombinirane pasmine goveda			
Simentalsko govedo			
Smeđe govedo			
Sivo – tirolsko govedo			
Pincgavsko govedo			
Mliječne pasmine goveda			
Holstein – frizijsko govedo (holštajnsko govedo)			

Jersey govedo	
Brown swiss	
Mesne pasmine goveda	
Angus govedo	
Hereford govedo	
Charolais govedo (šarole govedo)	
Limusin govedo (limuzin govedo)	
Belgijsko bijelo-plavo govedo	
Piedmontese	
Kianina	
Romagnola	
Maremana	
Izvorne pasmine	
Buša	
Slavonsko-srijemsko podolsko govedo	
Istarsko govedo (istarski podolac)	
KATEGORIJE I PASMINE KONJA	
Podrijetlo konja te njegovi izvorni oblici	
Kretanje broja konja u Republici Hrvatskoj	
Kategorije konja	
Jahači	
Vučni (tegleći)	
Tovarni	
Toplokrvne pasmine konja	
Hladnokrvne pasmine konja	
Punokrvnjaci	
Arapski punokrvnjak	
Engleski punokrvnjak	
Polukrvnjaci	
Nonius	
Furioso-noth star	
Gidran	
Lipicanac	

Linije lipicanaca	
Visoka španjolska škola jahanja	
Trakener	
Andaluzijski konj	
Hanoveranski konj	
Holštajnski konj	
Američki kasač	
Orlov kasač	
Francuski kasač	
Belgijski hladnokrvnjak	
Ardenski konj	
Percheron (peršeron)	
Haflinger	
Hrvatski hladnokrvnjak	
Hrvatski posavac	
Međimurski konj	
Bosansko – hercegovačko brdske konj	
ponji i pony	
rci	
SMINE SVINJA	
etlo i udomaćivanje svinja	
anje broja svinja u svijetu i u Republici Hrvatskoj	
ene bioloških svojstava svinja tijekom udomaćivanja	
a pasmina prema proizvodnom tipu	
Masni tip	
Masno mesni tip	
Mesno-masni tip	
Mesni tip	
a pasmina prema podrijetlu i postanku	
e domaće pasmine svinja	
Šiška	
Mangulica	
Turopoljska svinja	

Bagun

Prijelazne pasmine (pasmine kombiniranih svojstava)

Crna slavonska

Berkšir

Kornval

Plemenite pasmine svinja

Mali jorkšir

Srednji jorkšir

Veliki jorkšir (velika bijela engleska svinja)

Danski landras

Njemački landras

Švedski landras

Nizozemski landras

Belgijski landras

Pietren

Pojava stresne osjetljivosti

Identifikacija svinja sa osjetljivosti na stres

Halotan – test

BMV meso

TST meso

Hempšir

Pojava "hempšir efekta"

Durok

Kineske pasmine svinja

VI I PASMINE OVACA I KOZA

Podrijetlo i udomaćivanje ovaca i koza

Brojnost ovaca i koza u svijetu

Razlike između ovaca i koza

Prednosti i nedostatci ovaca i koza

Pasmine ovaca i njihove klasifikacije

ske izvo

Cigaja

Dalmatinska pramenka	
Dubrovačka ovca - ruda	
Istarska ovca	
Krčka ovca	
Lička pramenka	
Paška ovca	
Rapska ovca	
Pasmine ovaca za proizvodnju vune	
Australski merino (Australian Merino)	
Merino rambuje (Merino Rambouillet)	
Merino d arle (Merinos D arles)	
Pasmine ovaca za proizvodnju mesa	
Šarole (Charollais)	
Safolk (Suffolk)	
Teksel (Texel)	
Solčavsko jezerska pasmina	
Pasmine ovaca za proizvodnju mlijeka	
Avasi (Awassi)	
Istočno – frizijska ovca (East – Friesian)	
Sardinijiska ovca (Sarda)	
Lakon (Lacaune)	
Pasmine za proizvodnju mesa i vune	
Il d frans (Ille de France)	
Merinolandšaf (Merinolandschaf)	
Pasmine za proizvodnju mesa i mlijeka	
Kupreška pramenka	
Travnička (vlašićka ili dubska) pramenka	
Pasmine visokoplodnih ovaca za proizvodnju kožica	
Romanovska ovca	
Finska ovca	
Pasmine ovaca za proizvodnju krvna	
Karakul ovca (Karakuljskaja ovec)	
Pasmine ovaca za meso i loj	

Gisavska pasmina

Pasmine koza i njihova klasifikacija

Hrvatske izvorne pasmine koza

Hrvatska bijela koza

Hrvatska šarena koza

Pasmine koza za proizvodnju mlijeka

Sanska koza

Njemačka oplemenjena koza

Alpska koza

Njemačka srnasta koza

Togenburška koza

Anglo – nubijska koza

Pasmine koza za proizvodnju mesa

Burska koza ili južnoafrički boer

Pasmine koza za proizvodnju vlakna

Kašmirska koza (pashmina)

Angora koza

Orenburška koza

Don ili pridonska koza

TIPOVI I PASMINE PERADI

Podrijetlo domaće peradi i njihovi izvorni oblici

Peradarska proizvodnja u Hrvatskoj i u svijetu

Tipovi i pasmine kokoši

Odlike lakih ili mediteranskih pasmina kokoši

Odlike teških ili azijskih pasmina kokoši

Pasmine lakih ili mediteranskih pasmina kokoši

Leghorn

Minorka

Talijanka

Plava andaluzijska kokoš

Pasmine teških ili azijskih pasmina kokoši

Langshan

Brahma

Cochinshina

Pasmine kombiniranih proizvodnih svojstava

Grahorasti plymouth rock

White rock

Rhode island

New hampshire

Wyandotte

Cornish

Australorp

Sussex

Orpington

Dorking

Houdan

Hibridi za proizvodnju jaja i mesa

Laki linijski hibridi kokoši

Teški linijski hibridi kokoši

Izvorne pasmine kokoši kombiniranih proizvodnih svojstava

Kokoš hrvatica

Golovratka

Štajerska kokoš

Pasmine purana

Američka broncasta pura

Širokoprsna broncasta pura

Širokoprsna bijela pura

Bijela nizozemska virđinijjska pura

Beltsvilska bijela pura

Zagorski puran

Teški linijski hibridi pura

Tipovi i pasmine pataka

Pasmine pataka za proizvodnju jaja-nesilice

Indijska trkačica

Pasmine pataka za proizvodnju mesa-tojne pasmine

Ajzburška patka

Ruanska patka

Pekinška patka

Mošusna patka

Pasmine pataka kombiniranih proizvodnih svojstava

Orpington

Kaki kembel patka

Hibridi pataka kombiniranih proizvodnih svojstava

Tipovi i pasmine gusaka

Pasmine gusaka za proizvodnju mesa

Tuluška guska

Emdenska guska

Pasmine gusaka za proizvodnju jaja

Kineska ili kvrgava guska

Domaća guska

Pasmine fazana

Običan fazan

Mongolski fazan

Kineski fazan

Zeleni fazan

Biserke

Japanske prepelice

Nojevi

KATEGORIJE I PASMINE PASA

Podrijetlom i udomaćivanje pasa

Pojam čistokrvnosti psa

Standard psa

Rodovník psa

Kinološke organizacije

FCI podjela pasa

Sistematizacija pasa prema uporabnoj vrijednosti i uzgojnomy cilju

Lovački psi

Visokonogi goniči

Balkanski gonič		
Posavski gonič		
Bosanski oštrodлaki gonič – barak		
Planinski gonič		
Istarski kratkodlaki		
Istarski oštrodлaki gonič		
Kratkonogi goniči		
Alpski brak jazavčar		
Westfalski brak jazavčar		
Engleski baset		
Bigl		
Jamari		
Njemački jazavčar		
Njemački lovni terijer		
Engleski terijer		
Erdl terijer		
Foksterijer		
Oštrodлaki		
Kratkodlaki		
Krvosljednici		
Hanoveranski krvosljednik		
Bavarski krvosljednik		
Pas Sv. Huberta – bloodhound		
Šunjkavci		
Engleski špringer – španijel		
Engleski koker – španijel		
Američki koker –španijel		
Ptičari		
Njemački kratkodlaki ptičar		
Njemački oštrodлaki ptičar		
Mađarska vižla		
Pointer		
Engleski seter		

Irski seter Škotski (Gordon) seter

Nelovački psi

Njemački ovčar
Njemački bokser
Njemački pinčevi
Njemački pinč
Patuljasti pinč
Doberman pinč
Majmunski pinč
Gubičari - šnauceri
Srednji gubičar
Patuljasti gubičar
Veliki gubičar

Ovčarski psi

Škotski ovčar
Hrvatski ovčar
Belgijski ovčar – teveren
Puli

Pastirski psi

- Šarplaninac
- Kraški ovčar
- Tornjak
- Kuvas
- Staroengleski ovčarski pas – bobtail
- Maremанско-abružански пасирски пас
- Brijarski ovčarski pas

Psi čuvari i pasi za dom

Dalmatinski pas
Bernardinac
Špic
Veliki njemački špic
Srednji špic

Patuljasti špic

Polarni psi

Sibirski haski

Aljaški malamut

Čau-čau

Hrtovi

Afganistanski hrt

Perzijski hrt

Arapski hrt

Ruski hrt

Engleski kratkodlaki hrt

Mali engleski hrt

Patuljasti psi

Pekinezer

Bolonjez

Shi-tzu

Cihuahua

Kineski kūkmasti

Maltezer

Jorkširski terijer

Patuliasti belgijski grifon

PASMINE MAČAKA

Kategorizacija mačaka prema sličnosti i tipu

I-kategorija – dugodlake mačke

Egzota

Perzijjska mačka

II. kategorija-poludugodlake mačke

Američki kurl dugodlaki /kratkodlaki

Main coon

Norveška šumska mačka

Ragdoll

Syeta birma

Sibirská mačka

Turska mačka	
Turska van	
atkodlake mačke	
Abesinska mačka	
Bengalska mačka	
Burmila	
Britanska mačka	
Burmanska mačka	
Kartuzijska mačka	
Kornish rex	
Devon rex	
Europska mačka	
German rex	
Japanski bobteil	
Korat	
Kurilski bobtail kratkodlaki / dugodlaki	
Manks	
Egipatski mau	
Ocicat	
Ruska plava mačka	
Snowshou	
Sokoko	
Somalijska mačka	
Sfinks	
tegorija- sijamske i orijentalne pasmine	
Balineška mačka	
Orijentalna dugodlaka mačka	
Orijentalna kratkodlaka mačka	
Sijamska mačka	
UNIĆA	
etlo i gospodarski značaj kunića	
a kunića po pasminama	
pasmine kunića	

Belgijskog orijsa			
Šarenog orijskog kunića			
Ovnolikog kunića			
Činčila orijsa			
Srednje velike pasmine kunića			
Srednje velike pasmine za proizvodnju mesa			
Bijeli / crveni novozelandski kunić			
Kalifornijski kunić			
Hibridni kunići			
Srednje velike pasmine za meso i krvno			
Veliki činčila kunića			
Bečki plavi kunić			
Francuski srebrni kunić			
Engleski šarac			
Beverena kunića			
Male pasmine kunića			
Patuljaste pasmine kunića			
Dugodlake pasmine kunića			
Kratkodlake pasmine kunića			
ČINČILE			
Osobine činčila			
Vrste, tipovi i mutanti činčila			
VIDRICE			
Osobine vidrica			
NUTRIJE			
Osobine nutrija			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
ODREĐIVANJE DOBNO-SPOLNIH KATEGORIJA				
ŽIVOTINJA				
PROSUĐIVANJE VANJŠTINE ŽIVOTINJA				

OPISIVANJE BOJA KONJA			
OPISIVANJE ZNAKOVA KOD DOMAČIH ŽIVOTINJA			
OPISIVANJE BOJE GOVEDA			
OPISIVANJE BOJE OVACA I KOZA			
OPISIVANJE BOJE SVINJA			
PROSUĐIVANJE DOBI:			
Goveda			
Konja			
PRIMJENA METODA OZNAČAVANJA DOMAČIH ŽIVOTINJA			
VOĐENJE EVIDENCIJA O ŽIVOTINJAMA			
MJERENJE DOMAČIH ŽIVOTINJA			
PROSUĐIVANJE KONSTITUCIJE ŽIVOTINJA			
PROSUĐIVANJE KONDICIJE ŽIVOTINJA			
PROSUĐIVANJE TEMPERAMENTA ŽIVOTINJA			
PROSUĐIVANJE ĆUDI ŽIVOTINJA			
POZNAVANJE TIPOVA I PASMINA GOVEDA			
POZNAVANJE KATEGORIJA I PASMINA KONJA			
POZNAVANJE TIPOVA I PASMINA SVINJA			
POZNAVANJE TIPOVA I PASMINA OVACA			
POZNAVANJE TIPOVA I PASMINA KOZA			
POZNAVANJE TIPOVA I PASMINA KOKOŠI			
POZNAVANJE TIPOVA I PASMINA PURA			
POZNAVANJE TIPOVA I PASMINA PATAKA			
POZNAVANJE TIPOVA I PASMINA GUSAKA			
POZNAVANJE KATEGORIJA I PASMINA PASA			
POZNAVANJE PASMINA MAČAKA			
POZNAVANJE PASMINA KUNIĆA			
POZNAVANJE VRSTA I TIPOVA ČINČILA			
POZNAVANJE TIPOVA VIDRICA			
POZNAVANJE TIPOVA NUTRIJA			

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- objasniti morfološke, fiziološke i psihičke promjene nastale udomaćivanjem domaćih životinja i njihovom selekcijom u određenom proizvodnom pravcu, kao i pasminska svojstva životinja (opća i specijalna)
- identificirati vrstu, pasminu, kategoriju i / ili proizvodni tip domaćih životinja (goveda, konja, svinja, ovaca, koza, magarca, pojedinih vrsta peradi, pasa, mačaka te najznačajnijih pasmina kunića i krvnaša)
- opisati vanjštinu i proizvodnost pojedinih pasmina domaćih životinja
- procijeniti proizvodni tip na temelju fenotipskih pokazatelja jedinke
- samostalno prosuditi dob konja i goveda na temelju promjena na zubima
- koristiti stečena znanja u prosuđivanju vanjštine, kondicije, konstitucije, temperamenta i čudi te mjerenu i označavanju životinja)
- prepoznati osnovne knjige, obrasce i računalne programe korištene u evidenciji domaćih životinja

UVOD U ENGLESKU VETERINARSKU TERMINOLOGIJU I.

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Uvod u englesku veterinarsku terminologiju			
Engleski jezik kao sredstvo globalne komunikacije			
Jezični registri: opći jezik/jezik struke (<i>English for Specific Purposes -ESP</i>)			
Engleski jezik u veterinarskoj struci (specifična terminologija, karakteristične gramatičke konstrukcije)			
Veterinarska struka			
Grane veterinarske medicine			
Obrazovanje budućih veterinara			
Mogućnosti zapošljavanja (veterinarska praksa, javno zdravstvo, industrije, tijela državne uprave)			
Rječnici i usvajanje vokabulara			
Vrste i funkcija različitih tipova rječnika			
Jednojezični			
Dvojezični			
Specijalizirani			
Pretraživanja rječnika			
Ključne riječi, kontekst			
Kolokacije i idomi			
Vrste kolokacija i idioma			
Kolokacije i idomi u specijaliziranim tekstovima veterinarske struke			
Tvorba riječi u specijaliziranoj terminologiji veterinarske struke			
Opći jezik/specijalizirani jezik			
Vrste tvorbe riječi			
Prefiksacija i sufiksacija			
Elementi riječi: korijen riječi, prefiks, sufiks			
Upotreba i funkcija sufikasa i prefikasa u tvorbi riječi			
Složenice			
Analiza stručnih termina u kontekstu			
Obilježja živih organizma (podražljivost, rast, metabolizam, pokretljivost, prilagodljivost, razmnožavanje)			

Analiza stručnog teksta: struktura i kohezija teksta: glavni dijelovi teksta (povezivanje pojedinih dijelova tekstova pomoću različitih kohezivnih sredstava)			
Organizacija organizama: stanica, tkiva, organi, organski sustavi, organizam			
Stanica			
Građa stranice			
Funkcija pojedinih dijelova stranice			
Analiza stručnog teksta: principi klasifikacije			
Vrste tkiva			
Građa i funkcija pojedinih tkiva			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Prepoznavanje stručnog/znanstvenog registra				
Učinkovito upotrebljavanje različitih tehnika usvajanja vokabulara				
Razumijevanje i uporaba tvorbenih principa riječi				
Samostalno prepoznavanje i analiza stručnih termina				
Samostalno pretraživanje rječnika				
Prepoznavanje osnovne organizacije znanstvenog i stručnog teksta				
Prepoznavanje kohezivnih sredstava				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- prepoznati jezični registar koji se koristi u području veterinarske medicine
- razumjeti principe na kojima se temelji tvorba stučnih termina
- analizirati stručne termine iz područja veterinarske medicine
- samostalno koristiti stručne termine u kontekstu, na usmenoj i pisanoj razini izražavanja
- razumjeti osnovnu organizaciju stručnog i znanstvenog teksta

UVOD U VETERINARSTVO

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Definicija veterinarstva			
Uloga i zadaće veterinarstva u suvremenom društvu			
Osnovni veterinarski pojmovi			
Osobitosti veterinarskog poziva			
Motivi za odabir veterinarske profesije			
Elementi veterinarstva u kulturama starog vijeka			
Veterinarstvo u srednjem vijeku /hipijatri i mareskalki/			
Veterinarsko školstvo i zakonodavstvo			
Veterinarski časopisi i veterinarska udruženja			
Znanstvena veterinarska medicina			
Veterinarstvo u Hrvatskoj			
Način veterinarske izobrazbe u nas i u svijetu			
Studij u Veterinarskom fakultetu u Zagrebu			
Prirodno znanstvene osnove veterinarstva			
Društvene osnove veterinarstva			
Titule i simboli u veterinarskoj profesiji			
Veterinarske organizacije u svijetu i u nas			
Veterinarske ustanove			
Mjesto rada veterinara			
Trajno učenje i usavršavanje, relicenciranje			

Popis vještina	Razina Osposobljenosti			
	1	2	3	4
Spoznanje o veterinarskoj dijagnostici zaraznih bolesti životinja, veterinarskom javnom zdravstvu i znanstveno-istraživačkoj aktivnosti (djelatnosti)				
Spoznanje o proizvodnim procesima na stočnim farmama				
Spoznanje o uzgoju i očuvanju hrvatskih autohtonih pasmina				
Spoznanje o sustavu kontrole mlijeka u Hrvatskoj				
Spoznanje o proizvodnim procesima: u proizvodnji lijekova i cjepiva, dodataka u stočnoj hrani, proizvoda za zaštitu bilja,				

insekticida i rodenticida

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- definirati pojam, predmet i ulogu veterinarstva u suvremenom društvu
- prepoznati sve aspekte veterinarske djelatnosti i djelokrug veterinarske profesije
- interpretirati razvoj znanosti i struke
- povezati stjecanje znanja i profesionalizaciju s razvojem veterinarskih disciplina
- planirati poslijediplomski specijalistički i doktorski studij te usavršavanje putem tečajeva

ZOOLOGIJA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
SISTEMATIKA, TAKSONOMIJA , KLASIFIKACIJA			
Definicije pojmova			
Kategorije sustava i binarna nomenklatura (Linne)			
Filogenija i evolucija (Darvinizam)			
Carstva živog svijeta (podjela)			
Protozoa			
Definicija i značaj			
Sarcomastigophora, Sporozoa, Ciliophora, Ciliata, Microspora			
Evolucija metazoa-pojava i razvoj višestaničnih životinja			
Parazoa (Porifera, Placozoa)			
Specijalizacija staničnih organela i cijelih stanica			
Acelomata i pseudocelomata			
Cnidaria, Platyhelminthes, Nemathelminthes			
Nametnički acelomati (metilj, trakovica, glista)			
Celom			
Pojava, građa, uloga			
Celomati bez kralješnice-podjela na koljena			
Chordata-podjela i zajednička obilježja			
Vertebrata-zajednička obilježja			
Pisces			
Podjela na razrede			
Cyclostomata, Placodermi, Chondrichthyes – obilježja			
Osteichthyes-obilježja i podjela			
Amphibia-obilježja i podjela			
Reptilia-obilježja i podjela			
Aves-obilježja i podjela			
Mammalia			
Obilježja i podjela			

Insectivora	
Dermoptera	
Chiroptera	
Edentata	
Pholidota	
Primates	
Rodentia	
Lagomorphea	
Cetacea	
Carnivora-Fissipedia i Pinnipedia	
Tubulidentata	
Hyracoidea	
Proboscidea	
Sirenia	
Perissodactyla	
Artiodactyla	
Nadred Ungulata	
Podjela i obilježja	
Perissodactyla	
Artiodactyla	
STANIČNA BIOLOGIJA	
Osobitosti eukariotske stanice	
Značenje jezgre i jezgrine ovojnica	
Morfologija, funkcija i porijeklo staničnih organела	
Kromosomi: građa i ciklus kromosoma	
Diobe stanica: vrsta diobe stanica i potreba za diobama	
Dioba somatskih stanica-mitotička dioba	
Redukcijska dioba: mejoza I i mejoza II	
Crossing-over	
Oogeneza-spermatogeneza, spermiogeneza	
Polikarionta, poliplodija, politenija-gorostasni kromosomi	
Gamete ili spolne stanice-haploidnost	
Spermij i jaje (građa i funkcija)	

Podjela jaja prema količini i smještaju žumanjka po skupinama životinja

KOMPARATIVNA BIOLOGIJA RAZVITKA

Razmnožavanje, vrste i svrha razmnožavanja

Nespolno i spolno razmnožavanje (hermafrođiti, dieične životinje)

Prednosti spolnog razmnožavanja

Partenogeneza

Oplodnja ili fertilizacija (unutarnja, vanjska), monospermija, polispermija

Odvijanje oplodnje: singamija, kariogamija, aktivacija jaja

Embriogeneza, ontogeneza, filogeneza

Usporedni stadiji i procesi embrionalnog razvoja beskralješnjaka (m. ježinac), svitkovaca (kopljača) i kralješnjaka (žaba, ptice, sisavci)

Brazdanje ili segmentacija

Stadiji embrionalnog razvijanja

Zametni lističi

Prostomija

Deuterostomija

Metamorfoza

Neotenija

Totalno (holoblastičko) ekvalno i adekvalno brazdanje

Parcijalno (meroblastičko) diskoidalno i superfijalno brazdanje

Gastrulacija: invaginacija, involucija, epibolija, delaminacija,.

Kordomezodermalni krov

Neurula, tubulacija

Derivati znamenitih listića

Embrionalne ovojnice (ptice i gmazovi): žumanjčana vreća, korion, amnion, alantois i alantokorion (nastanak, grada i funkcija)

EKOLOGIJA

Definicija i osnovni ekološki pojmovi

Biosfera

Biociklus

Biom

Ekosustav

Biotop (habitat)

Biocenoza		
Ekološka niša		
Ekološka valencija		
Odnosi između nežive i žive prirode		
Svjetska strategija zaštite prirode		
Ekološke piramide brojeva, biomase i energije		
Prehrambeni lanci: biljke, biljožderi, mesožderi		
Energija u ekosustavu		
Abiotički činioci (relevantni za globalnu biosferu)		
Geokemijski ciklusi minerala		
Svjetlost		
Toplina		
Voda		
Kiselost (pH)		
Tlak		
Biotički činioci		
Abundancija		
Socijabilnost dominacija areal aktivnosti		
Natalitet		
Mortalitet		
Biotički potencijal		
Uzrasna struktura		
Dinamika populacija		
Intra- i interspecijski odnosi		
Neutralizam		
Amenzalizam		
Kompeticija		
Predatorstvo		
Parazitizam		
Mutualizmi (protokooperacija i simbioza)		
Sukcesije i klimaks biocenoza (redoslijed smjenjivanja populacija)		
Homeostaza ekosustava		
Ovisnosti i vrste krajnjje populacije (klimaks)		

Monokulture-osjetljivost sustava		
Biomi		
Definicija i podjela		
Akvatički biomi		
Terestrički biomi		
Tropske vlažne šume		
Bjelogorične šume		
Tajga		
Tundra		
Travnjaci - prerie i savane		
Makija		
Pustinje		
Ekoton		
Biološka raznolikost: definicija, evolucija, značaj		
Metode ekoloških istraživanja: kvalitativne i kvantitativne metode		
Utjecaji čovjeka na ekološku ravnotežu		
Izravni utjecaji (iscrpljivanje i mijenjanje karakteristika)		
Neizravni utjecaji (polucija)		
Organska tvar		
Anorganska tvar		
Suspendirane čestice		
Radioaktivnost		
Termopolucija (vode, globalno zagrijavanje atmosfere)		
Kisele kiše		
Ozonske rupe		
Heliopolucija		
Buka		

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
TERENSKE VJEŽBE U ZOOLOŠKOM VRTU, LABORATORIJSKE VJEŽBE I SEMINARI IZ SISTEMATIKE Analiza grade i funkcije tijela životinje kao kriterija taksonomske pripadnosti				

Razlikovanje parametozoa od eumetazoa			
Razlikovanje acelomata, pseudocelomata i celomata			
Razlikovanje posrednog i konačnog nosioca nametnika			
Prepoznavanje razreda mekušaca			
Razlikovanje kolutičavaca od člankonožaca			
Poznavanje građe tijela kukca (vinska mušica)			
Raspoznavanje obilježja svitkovaca			
Raspoznavanje obilježja vertebrata			
Prepoznavanje osobitosti riba koštunjača			
Prepoznavanje ovisnosti o vodi vodozemaca			
Prepoznavanje prilagodbi gmazova za razmnožavanje na kopnu			
Prepoznavanje prilagodbi za letenje ptica			
Razumijevanje prednosti i nedostataka homeotermije			
Razumijevanje jednostrukog i dvostrukog krvnog optoka			
Prepoznavanje obilježja sisavaca			
Poznavanje osobitosti i podjele tobolčara			
Akvatički sisavci-prepoznavanje razlika među perajarima			
Zvijeri-razlikovanje pojedinih porodica			
Primati-razlikovanje polumajmuna, uskonosih, širokonosih i čovjekolikih			
Kopitari-razlikovanje neparno- i parnoprstaša			
Parnoprstaši-preživači i nepreživači			
Sekcija gliste, gujavice, ribe i miša			
Mikroskopiranje i crtanje organizama ili njihovih dijelova u vidnom polju mikroskopa			
Mikroskopiranje amebe i papučice			
TERENSKE VJEŽBE U PARK ŠUMI MAKSIMIR-EKOLOGIJA			
Korištenje kvalitativne metode ekoloških istraživanja			
Prepoznavanje dominantnih vrsta u zajednici			
Poznavanje šumskog i livadnog staništa			
Traženje beskralježnjaka u listincu i stupcu tla			
Izrada i crtanje mikroskopskog preparata korjenčića djeteline sa kvržicama dušikovih bakterija			
Prepoznavanje i crtanje prehrambenog lanca			

TERENSKE VJEŽBE U PARKU PRIRODE LONJSKO POLJE-EKOLOGIJA				
Razumijevanje zaštite prirode u statusu Parka prirode				
Poznavanje funkcioniranja zajednica poplavnog sustava				
Poznavanje važnosti očuvanja autohtonih pasmina				
Poznavanje utjecaja ekstenzivnog držanja stoke na ekosustav				
Poznavanje interakcija domaćih i divljih životinja				
TERENSKE VJEŽBE NA ODLAGALIŠTU OTPADA JAKUŠEVAC-EKOLOGIJA				
Razumijevanje potrebe odvojenog skupljanja i recikliranja otpada				
Poznavanje problema i rizika deponija krutog otpada				
Poznavanje metode saniranja odlagališta krutog otpada				
Razlikovanje problematike krutog, tekućeg i plinovitog otpada				
LABORATORIJSKE VJEŽBE IZ STANIČNE I RAZVOJNE BIOLOGIJE				
Opis i uloga svake od vrsta dioba stanica				
Analiza diobe po fazama i rezultata diobe				
Prepoznavanje stadija embrionalnog razvoja				
Razumijevanje razloga razlika embrionalnog razvoja po skupinama životinja				
Razumijevanje uloge premještanja zametnih listića				
Razumijevanje uloge ličinke				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- taksonomski razvrstati svaku životinju do razine koljena (Phylum), a sisavce i do razine reda (Ordo)
- interpretirati osnovne evolucijske procese
- objasniti građu i ulogu staničnih dijelova i procese prilikom dioba stanica
- razlikovati vrste razmnožavanja, te načine i procese oplodnje
- usporediti stadije i procese embrionalnog razvitka beskralješnjaka i različitih skupina kralješnjaka
- poznavati abiotičke i biotičke ekološke čimbenike i mehanizme njihova djelovanja
- prepoznati tip bioma i fazu u sukcesiji zajednica
- razvrstati vrste polutanata i osnovne mehanizme njihova djelovanja

Popis obaveznih predmeta II. godine studija

Anatomija s organogenezom domaćih životinja III.

Fiziologija domaćih životinja I.

Fiziologija domaćih životinja II.

Higijena i držanje životinja

Molekularna biologija i genomika

Opća hranidba

Opća mikrobiologija

Primjenjena hranidba

Tjelesna i zdravstvena kultura

Uvod u englesku veterinarsku terminologiju II

Uzgoj i proizvodnja životinja

Veterinarska imunologija

ANATOMIJA S ORGANOGENEZOM DOMAČIH ŽIVOTINJA III.

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Kosti glave i vrata			
Lubanjske kosti			
Zatiljna kost			
Međutjemena kost			
Klinasta kost			
Krilasta kost			
Sljepoočna kost			
Tjemena kost			
Čeona kost			
Sitasta kost			
Ralo			
Kosti lica			
Nosna kost			
Suzna kost			
Gornja čeljust			
Sjekutićna kost			
Nepčana kost			
Jagodična kost			
Donja čeljust			
Jezična kost			
Rilna kost			
Vratna kralježnica			
Nosač			
Obrtač			
Vratni kralješci III - VII			
Veze i zglobovi glave i vrata			
Veze kostiju glave			
Vilični zglob			
Zatiljni zglob			

Veze i zglobovi vratne kralježnice Šijni svez

Područja glave i vrata

Fascije glave i vrata

Površinska fascija

Duboka fascija

Mišići glave

Kožni mišići glave i vrata

Mišići usana, obraza i nosa

Ekstraorbitalni mišići očnih kapaka

Mišići uške

Žvačni mišići

Mišići jezične kosti i jezika

Mišići ždrijela

Mišići grkljana

Mišići očne jabučice

Mišići vrata

Krvni i limfni optok glave i vrata

Razvoj usne šupljine ždrijela, jednjaka, nosne šupljine i grkljana

Usna šupljina

Usne

Obrazi

Desni

Zubi

Jezik

Dijelovi jezika

Vanjski i unutarnji mišići jezika

Osjetilne i mehaničke bradavice

Inervacija, vaskularizacija jezika

Tvrdo nepce

Meko nepce

Mišići mekog nepca

Vaskularizacija i inervacija tvrdog i mekog nepca

Žljezde slinovnice	
Ždrijelo i zračni mjeđur	
Građa ždrijela	
Mišići ždrijela	
Inervacija i vaskularizacija ždrijela	
Građa i položaj zračnog mjeđura	
Građa i položaj jednjaka	
Nosna šupljina	
Nozdrve	
Nosni hodnici	
Choane	
Sinus paranasales	
Grkljan i dušnik	
Hrskavice grkljana	
Mišići grkljana	
Šupljina grkljana	
Građa i položaj dušnika	
Građa i položaj štitaste žljezde	
Središnji živčani sustav	
Razvoj mozga, kralježničke moždine i mozgovnih ovojnica	
Građa i dijelovi mozga i kralježničke moždine	
Mozgovne i moždinske ovojnica	
Mozgovni živci i autonomni živčani sustav	
Vaskularizacija mozga i produžene moždine	
Orbita	
Razvoj oka	
Očna jabučica	
Mišići oka: ravni, kosi, retraktor	
Živci i gangliji oka (n. opticus, n. oculomotorius, n. trochlearis, n. abducens, n. ophtalmicus, ggl. ciliare)	
Zaštitni i suzni aparat oka (vjede, suzna žljezda, suzovod)	
Razvoj i građa uha	
Vanjsko, srednje i unutarnje uho	

Anatomija peradi

Osteologija peradi

Sustavna i topografska anatomija peradi

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Poznavanje embrionalnog razvoja organa i organskih sustava domaćih sisavaca i peradi				
Poznavanje makroskopsku građu organa i organskih sustava domaćih sisavaca i peradi				

Nakon uspješnog savladavanja kolegija student će biti sposoban:

- opisati funkciju i građu organa i organskih sustava izučavanih u odslušanom i proloženom predmetu
- stečeno znanje koristiti će u studiju veterinarske medicine i veterinarskoj praksi
- razlikovati organe i organske sustave glave i vrata te njihovu funkciju u različitim vrsta domaćih sisavaca i peradi
- procijeniti radi li se uobičajnom makroskopsko anatomskom nalazu ili ne
- prezentirati uobičajan razvoj i promjene u embrionalnom razvoju organa i organskih sustava
- samostalno procijeniti međusobni odnos organa i organskih sustava domaćih sisavaca i peradi te razumjeti njihovu funkciju

FIZIOLOGIJA DOMAČIH ŽIVOTINJA I.

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Opća fiziologija			
Uvod u fiziologiju živih bića			
Uloga u studiju veterine			
Tjelesne tekućine			
Dinamika tjelesnih tekućina			
Unutarstanična i izvanstanična tekućina			
Homeostaza, acidobazna ravnoteža			
Unutarnja sredina – zatvoreni sustav			
Načini održavanja homeostaze			
Mehanizmi održavanja acidobazne ravnoteže			
Fiziologija stanice			
Struktura stanice i funkcionalni sustavi u stanici			
Biološke membrane			
Funkcije staničnih struktura			
Prijenos tvari kroz stanične membrane			
Prijenos tvari kroz epitelne membrane			
Stanični receptori			
Stanično signaliziranje			
Fiziologija krvi			
Funkcije krvi			
Sastav krvi			
Krvna plazma			
Eritrociti			
Leukociti			
Trombociti			
Hemostaza			
Hematopoeza			
Limfa			
Živčani sustav			

Organizacija živčanog sustava			
Refleks			
Struktura živčanog sustava			
Mehanizam aktivnosti živaca			
Funkcija mozga			
Osjetila			
Osjet vida, njuha, sluha i okusa			
Fiziologija mišića			
Svojstva i funkcija skeletnih mišića			
Svojstva i funkcija glatkih mišića			
Mišićni rad			
Endokrinologija			
Neuroendokrini sustav			
Povezanost vegetativnog živčanog sustava-endokrine žlijezde			
Kora velikog mozga-limbički sustav-hipotalamus-hipofiza			
Interakcija hormona			
Opći kemizam i način djelovanja			
Hormoni štitnjače			
Hormoni gušterače			
Nadbubrežne žlijezde (kora, srž)			
Hormoni paratiroidne žlijezde			
Spolni hormoni			
Tkvni hormoni			
Djelovanje hormonske nadomjesne terapije - inzulin			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Tjelesne tekućine				
Određivanje izotonična, hipotonična i hipertonična otopina				
Hematologija				
Određivanje minimalne i maksimalne otpornosti eritrocita				
Brojenje eritrocita				

	Brojenje leukocita			
	Određivanje sedimentacije			
	Određivanje hematokrita			
	Određivanje hemoglobina			
	Izračunavanje eritrocitnih konstanti (MCV; MCH; MCHC)			
	Izvođenje testa pomoću Teichmanovih kristala			
	Priprema krvnog razmaza			
	Određivanje diferencijalnog broja leukocita u sisavaca			
	Određivanje diferencijalnog broja leukocita u peradi			
	Određivanje diferencijalnog broja leukocita u riba			
Živci				
	Simulacijsko mjerjenje podražljivosti i provodljivosti živaca			
	Simulacijsko inhibiranje prijenosa živčanih impulsa			
	Simulacija stimulacije akcijskog potencijala te određivanje praga podražljivosti			
	Simulacijsko mjerjenje brzine prijenosa živčanog impulsa			
Mišići				
	Simulacija odgovora mišića na pojedinačne i višestrukе podražaje električnim naponom			
	Merenje sumacije motoričkih jedinica			
	Simulacija tremora i tetaničkog grča			
	Elektromiogram – mjerjenje potencijala pri kontrakciji mišića			
Endokrinologija				
	Simulacija djelovanja adrenalina na srčanu kontrakciju			
	Simulacija djelovanja aldosterona i ADH na bubrežnu funkciju			
	Simulacija djelovanja tiroksina i TSH u metabolizmu			

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- opisati osnovne principe i činjenice fizioloških procesa od stanice do cjelokupnog organizma
- objasniti fiziološke funkcije krvi, živčanog i mišićnog sustava te hormona
- prepoznati važnost stavnog održavanja funkcija krvi, živčanog i mišićnog tkiva
- povezati regulatorne mehanizme, održavanje homeostaze i acidobazne ravnoteže

- koristiti vještine dobivanja i analize pune krvi, plazme, seruma
- procjeniti da li su dobivene vrijednosti unutar fizioloških granica za pojedine vrste domaćih životinja
- zaključiti na koji način pretrage krvi mogu ukazati na određene patološke promjene ili na pojedina bolesna stanja

FIZIOLOGIJA DOMAČIH ŽIVOTINJA II.

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Kardiovaskularni sustav			
Značajke krvožilnog sustava u domaćih životinja			
Svojstva srčanog mišića (provodni sustav srca; srčani mišić kao crpka)			
Srčani ciklus (promjene na srčanom mišiću; faze sistole i dijastole)			
Udarni i minutni volumen srca, venski priljev			
Autoregulacija srčanog rada			
Humoralna, endokrina i živčana regulacija srčanog rada			
Energetika srčanoga rada			
Funkcije arterijskog, kapilarne i venskog krvotoka; limfa			
Hemodinamika (odnosi između tlaka, protoka i otpora)			
Arterijski i venski krvni tlak			
Regulacija krvnog tlaka			
Mikrocirkulacija i limfni sustav			
Izmjena tekućine i tvari u tkivima			
Regulacija lokalnog tkivnog protoka			
Plućna, srčana, jetrena i moždana cirkulacija			
Fiziologija disanja			
Mehanika disanja			
Izmjena plinova			
Prijenos plinova krvlju			
Regulacija disanja			
Čimbenici koji utječu na disanje			
Ventilacija pluća			
Plućni volumeni			
Plućni kapaciteti			
Disanje u ptica			
Disanje u riba			
Probava u ustima i jednostavnom želucu			

- Osobitosti probavnog sustava mesoždera, sveždera i biljoždera s jednostavnim želucem
- Uzimanje hrane
- Probava u ustima
- Akt gutanja
- Punjene želuca
- Funkcija žlijezdanog dijela sluznice želuca
- Sastav i funkcija želučanog soka
- Motorika želuca
- Regulacija lučenja želučanog soka i sline
- Akt povraćanja

Probava u složenom želucu

- Osnovna načela simbioze preživač-mikropopulacija
  - Motorika predželudaca
  - Odnos voda-suha tvar
  - Jednjački žlijeb
  - Akt preživanja
  - Plinovi u buragu
  - Utjecaj pH
  - Hranidba i eliminacija sadržaja iz predželudaca
  - Uloga bakterija i infuzorija u probavi u buragu
  - Učinkovitost probave u buragu
  - Probava ugljikohidrata, masti i bjelančevina
  - Ruminohepatički optok dušika
  - Sinteza vitamina
  - Metabolički putevi nižih masnih kiselina
  - Probava u sirištu

Probava u crijevima

- Odnos želudac-duodenal
  - Promjena pH i utjecaj hrane
  - Lučenje žuči
  - Lučenje pankreasnog soka
  - Regulacija specifičnosti resorpcije

Crijevni polipeptidi	
Regulacija lučenja žući i gušteričinog soka	
Resorpcija u crijevima	
Funkcija debelog crijeva	
Ekskrecija	
Osnovna uloga ekskretornih organa i njihove opće i posebne namjene	
Osnova stvaranja mokraće	
Funkcija nefrona	
Regulacija lučenja primarne i sekundarne mokraće	
Protustrujni izmjenjivač	
Fiziologija mokrenja	
Metabolizam ugljikohidrata	
Funkcija glukoze i njene koncentracije u plazmi domaćih životinja	
Regulacija glikemije	
Funkcija glikogena	
Glikogeneza i glikogenoliza	
Metabolička razgradnja glukoze	
Glukoza pentoza-fosfatni put	
Glukoneogeneza	
Metaboizam masti	
Regulacija odnosa lipogeneza-lipoliza	
Mogući putevi AcCoA	
Prihvativi kapaciteti – ketogeneza, kolesterinogeneza	
Odnos tjelesne i transportne masti	
Saturacija masnih kiselina	
Lipoliza	
Metabolizam bjelančevina	
Klasifikacija bjelančevina u organizmu	
Poluživot tjelesnih bjelančevina	
Sinteza i razgradnja bjelančevina po vrstama životinjna	
Specifičnost eliminacije neproteinskog dušika	
Regulacija biosinteze	

Funkcija minerala u organizmu	
Funkcija mikroelementa: Fe; Cu; Zn; Mn; Mo; Co; Se; J	
Funkcija makroelementa: Na; K; Ca; P; Mg; S	
Metabolizam vitamina	
Podjela i uloga vitamina u metaboličkim procesima	
Resorpcija, razgradnja i pohrana	
Funkcije vitamina s koenzimskom funkcijom	
Funkcije vitamina s kohormonskom funkcijom	
Osobitosti vitamina topljivih u vodi	
Osobitosti vitamina topljivih u mastima	
Fiziologija nesenja	
Sastav jaja	
Stvaranje jaja kao obogaćene jajne stanice	
Ovipozicija	
Čimbenici koji utječu na nesivost	
Fiziologija laktacije	
Funkcija mlijecne žljezde	
Krvotok i limfotok mlijecne žljezde	
Razvoj mlijecne žljezde	
Izlučivanje mlijeka: sisanje i mužnja	
Trajanje laktacije i količina izlučenog mlijeka	
Čimbenici koji utječu na laktaciju	
Sastav mlijeka	
Termoregulacija	
Poikilotermi	
Homeotermi	
Hibernacija	
Termoreceptori	
Obrana organizma od hipotermije i hipertermije	
Fiziologija kože	
Svojstva kože i sluznice	

Funkcija žlijezdi znojnica i lojnika		
ika		
Osnovna načela bioenergetike		
Prijetvor energije		
Bruto energija hrane, probavljiva energija, metabolička energija		
Specifično dinamično djelovanje hrane		
Energetski metabolizam u mirovanju		
Važnost ATP-a u metaboličkim procesima		
Biokalorimetrija		
Respiratori količnik i njegova interpretacija		

Antioksidativni sustav

- Fiziološki uvjeti u kojima nastaju slobodni radikali
- Mehanizam djelovanja slobodnih radikala
- Stvaranje i način djelovanja *in vivo* antioksidansa
- Antioksidativni enzimi
- Neenzimske antioksidativne molekule
- Oksidativni stres

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Kardiovaskularni sustav				
Postavljanje elektroda pojedinih EKG odvoda				
Snimanje i tumčenje EKG				
Simulacija samopodražljivosti srčanog mišića				
Simulacija relativne nepodražljivosti srčanog mišića				
Simulacija ekstrasistola				
Mjerenje krvnoga tlaka				
Simulacijsko praćenje optoka krvi				
Simulacijsko mjerenje perifernog otpora i viskoznosti				
Simulacija sistole i dijastole				
Simulacijsko mjerenje sistoličkog i dijastoličkog volumena				
Simulacijsko mjerenje udarnog i minutnog volumena				

	Simulacijsko praćenje dinamike kardiovaskularnog sustava u uvjetima različitih tjelesnih funkcija			
	Simulacijsko mjerenje učinka udarnog volumena na protok krvi			
Disanje				
	Spirometrija: - mjerenje plućnih volumena			
	Izračunavanje plućnih kapaciteta			
	Simulacija utroška kisika i promjena u radu srca pri fizičkim naporima			
Probava				
	Određivanje aktivnosti slinske amilaze			
	Utvrđivanje učinka vanjskih čimbenika na aktivnost slinske amilaze			
	Određivanje aktivnosti pepsina			
	Utvrđivanje učinka vanjskih čimbenika na aktivnost pepsina			
	Titracija želučanog soka			
	Određivanje aktivnosti gušterićine lipaze			
	Utvrđivanje razgradnje nitrita			
	Utvrđivanje prisutnosti ureje			
	Utvrđivanje prisutnosti mlječne kiseline			
	Mjerenje frekvencije i određivanje kvalitete kontrakcija buraga			
Ekskrecija				
	Fizikalna pretraga mokraće			
	Pretraga mokraćnog sedimenta			
	Utvrđivanje prisutnosti šećera u mokraći			
	Utvrđivanje prisutnosti žućnih boja u mokraći			
	Utvrđivanje prisutnosti žućnih kiselina u mokraći			
	Utvrđivanje prisutnosti krvnog pigmenta u mokraći			
	Utvrđivanje prisutnosti ketonskih tijela u mokraći			
	Utvrđivanje prisutnosti indikana u mokraći			
Metabolizam				
	Određivanje glukoze, ukupnih bjelančevina i albumina			
	Elektroforeza serumskih bjelančevina			
	Određivanje masnih tvari u serumu			

Određivanje makro i mikro elemenata			
Jetrene probe – određivanje AST, ALT, GGT i bilirubina			

Nakon uspješnog savladavanja kolegija student će biti sposoban:

- opisati funkcije srca i krvožilnog sustava, fiziologiju disanja, fiziologiju probave u monogastričnih životinja i prezivača, fiziologiju ekskrecije, metabolizam bjelančevina, masti, ugljikohidrata, minerala i vitamina, termoregulaciju te fiziologiju mlijecne žljezde i nesenja
- povezati regulatorne mehanizme pojedinih organiznih sustava
- interpretirati funkcije organskih sustava u različitim fiziološkim uvjetima
- pripremiti različite biološke uzorke za određivanje vrijednosti biokemijskih pokazatelja
- koristiti suvremene laboratorijske dijagnostičke metode i uređaje (hematološke i biokemijske analize rađene na automatskim analizatorima; spirometriju; EKG; EMG; EEG)
- analizirati rezultate laboratorijskih pretraga
- normirati fiziološke vrijednosti hematoloških i biokemijskih pokazatelja u krvi i krvnoj plazmi za pojedine vrste/pasmine životinja

HIGIJENA I DRŽANJE ŽIVOTINJA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
OKOLIŠ I ZDRAVLJE ŽIVOTINJA			
Okolišni čimbenici – biotički i abiotički			
Uzajamna povezanost životinje i okoliša			
Termokomforna i termoneutralna zona			
Vanjski patogeni koji djeluju na zdravlje i dobrobit životinja			
IZGRADNJA I OPREMANJE STAJA			
Vrste staja			
Izbor lokacije pri gradnji staja			
Veličina potrebne površine za izgradnju staja			
Geološko – pedološke i hidrološke značajke terena			
Klimatsko – meteorološki uvjeti			
Mogućnost efikasnog uklanjanja otpadne animalne tvari			
Organizacija preventivnih mjera radi suzbijanja stočnih zaraza			
Građevinski dijelovi staje			
Temelj staje			
Pod staje			
Zidovi staje			
Strop i krov staje			
Prozori i vrata			
Termo i hidroizolacija objekta			
Opremanje staja			
MIKROKLIMA I ELEMENTI MIKROKLIME			
Definicija klime i mikroklima			
Značenje mikroklima za životinjski organizam			
Elementi mikroklima			
Temperatura zraka			
Vlažnost zraka			
Brzina strujanja zraka			

Štetni plinovi u zraku staje		
Korpuskularna zračna onečišćenja (prašina, mikroorganizmi)		
Osvijetljenost		
Srednja temperatura zračenja		
Buka		
Tlak zraka		
BALANS TOPLINE U STAJAMA		
Definicija termobalansa – toplinske ravnoteže		
Izvori topline u staji		
Toplina koju odaju životinje		
Mjesta i načini gubitka topline		
Toplina koja se gubi kroz izložene plohe – koeficijent prolaza topline		
Toplina potrebna za zagrijavanje svježeg zraka dobivenog ventilacijom		
Mogućnosti i načini postizanja toplinske ravnoteže kroz racionalnu upotrebu energije		
HIGIJENA SMJEŠTAJA I DRŽANJA GOVEDA		
Sustavi držanja mliječnih krava		
Pojedinačno držanje na vezu		
Vrste ležišta		
Vrste vezova		
Skupni smještaj u stajama za slobodno držanje		
Staje s ležišnim odjeljcima		
Staje s dubokom steljom		
Staje s rešetkastim podom		
Oprema staje i mikroklimatski uvjeti u staji		
Vrste izmuzišta		
Tip „riblje kosti“		
Rotor izmuzište		
Tandem izmuzište		
Higijena mužnje		
Pranje i dezinfekcija vimena		
Zaštita i njega vimena		

Dezinfekcija pribora

Postupak s telićima

- Individualno i skupno držanje teladi
- Specifičnosti kod držanja teladi
- Zaštita teladi u uzgoju

Sustav držanja krava – tele

Staje s vanjskom klimom za mlijecne krave

Utjecaj niskih i visokih temperatura na mlijecne krave

Smještaj goveda u tovu

Poluotvorene i zatvorene staje

- Slobodno držanje na dubokoj stelji
- Slobodno držanje na rešetkastom podu

HIGIJENA SMJEŠTAJA I DRŽANJA KOZA

Načini držanja koza

- Vezani način
- Ograničeno slobodno držanje u boksovima
- Slobodno držanje (kretanje) u staji

Tehnički uvjeti smještaja

- Potrebna površina stajskog prostora po kategoriji koza obzirom na način držanja
- Mikroklimatski uvjeti u kozarniku
- Oprema kozarnika

Držanje koza na otvorenom

HIGIJENA SMJEŠTAJA I DRŽANJA OVACA

Vrste staja za ovce

- Smještaj u stajama poluotvorenog tipa
- Smještaj u zatvorenim stajama

Tehnički uvjeti smještaja

- Potrebna površina stajskog prostora po kategoriji ovaca
- Optimalni mikroklimatski čimbenici u staji za držanje ovaca
- Oprema u ovčarniku

Držanje ovaca na otvorenom

HIGIJENA SMJEŠTAJA I DRŽANJA SVINJA

Vrste staja za svinje			
Prasilište			
Uzgajalište			
Tovilište			
Krmačarnik			
Nerastarnik			
Tehnički uvjeti smještaja			
Potrebna površina stajskog prostora po kategoriji svinja			
Mikroklima u stajama za svinje			
Oprema u stajama za svinje			
Kombinirano držanje svinja			
HIGIJENA SMJEŠTAJA I DRŽANJA KONJA			
Vrste konjušnica			
Način držanja konja			
Vezno držanje – stajališta			
Ograničeno – slobodno držanje u boksovima			
Slobodno držanje u staji			
Tehnički uvjeti smještaja			
Potrebna površina stajskog prostora po kategoriji konja i načinu držanja			
Mikroklima u konjušnici			
Oprema i prateći sadržaji			
Držanje konja na otvorenom			
HIGIJENA SMJEŠTAJA I DRŽANJA KUNIĆA			
Načini smještaja kunića obzirom na proizvodnju			
Smještaj kunića u polointenzivnoj proizvodnji za vlastite potrebe			
Smještaj kunića u intenzivnoj proizvodnji			
Tehnički uvjeti smještaja			
Potrebna površina stajskog prostora po kategoriji kunića i načinu držanja			
Mikroklima u kunićarnicima			
Oprema u objektima			
HIGIJENA SMJEŠTAJA I DRŽANJA PERADI			
Smještaj i držanje roditeljskog jata kokoši za proizvodnju rasplodnih			

jaja		
Prijam pilića, oprema objekta, mikroklima, svjetlosni program		
Smještaj i držanje nesilica za proizvodnju konzumnih jaja		
Prijam pilića, oprema objekta, mikroklima, svjetlosni program		
Alternativni sustavi (neobogaćeni i obogaćeni kavezi, aviariji, slobodni način držanja)		
Smještaj pilića		
Prijam pilića, oprema objekta, mikroklima, svjetlosni program		
Smještaj i držanje purana		
Matično jato, oprema objekta, mikroklima		
Tov purana (ekstenzivan, intenzivan)		
Smještaj i držanje gusaka		
Matično jato, oprema objekta, mikroklima		
Tov gusaka (intenzivan, polointenzivan, kasni ili pašni)		
Smještaj i držanje pataka		
Matično jato, oprema objekta, mikroklima		
Tov pataka (intenzivan, ekstenzivan, tov na vodenim površinama)		
Smještaj i držanje biserki		
Matično jato, oprema objekta, mikroklima		
Tov biserki		
Smještaj i držanje fazana		
Matično jato, oprema objekta, mikroklima		
Smještaj i držanje japanskih prepelica		
Matično jato, oprema objekta, mikroklima		
Smještaj nojeva		
Farmski uzgoj nojeva		
INKUBACIJA JAJA POJEDINIH VRSTA PERADI		
Izbor jaja za nasad		
Prirodni način leženja peradi		
Umjetan način leženja peradi		
Inkubatorska stanica – ležionica		
Postupak s jajima		
Mikroklima u predležionicima i ležionicima		

	Postupak s pilićima nakon leženja	
	Čimbenici loših rezultata leženja	
Inkubacija kokošjih jaja		
Inkubacija purećih jaja		
Inkubacija guščjih jaja		
Inkubacija pačjih jaja		
Inkubacija jaja biserki		
Inkubacija fazanskih jaja		
Inkubacija prepeličjih jaja		
Inkubacija nojevih jaja		
	Postupak s nojevim jajima	
	Čimbenici koji utječu na valivost	
HIGIJENA SMJEŠTAJA I DRŽANJA KUĆNIH LJUBIMACA		
Smještaj i držanje pasa		
	Kućni, dvorišni, službeni i lovački psi, psi latalice, azil	
	Tehnički uvjeti smještaja, mikroklima, ispusti	
Smještaj i držanje mačaka		
	Higijensko sanitarni uvjeti držanja u kući	
	Mačke latalice, azil	
HIGIJENA SMJEŠTAJA I DRŽANJA LABORATORIJSKIH ŽIVOTINJA		
Osnovni principi tehnologije držanja životinja koje se najčešće drže za pokuse (miš, štakor, zamorac, hrčak, kunić)		
	Nastambe, mikroklimatski uvjeti	
	Higijena i njega laboratorijskih životinja	
FEKALNA ANIMALNA TVAR		
Kruti i tekući gnoj		
	Fizikalno – kemijski sastav gnoja	
	Dnevne količine po vrsti životinja	
	Epizootiološko – epidemiološko značenje gnoja	
Obrada gnoja		
	Termička obrada	
	Spaljivanje	
	Biotermička obrada	

Mehanička		
Homogenizacija, sedimentacija, separacija, flotacija, koagulacija		
Biološka obrada		
Aerobna i anaerobna biološka obrada		
Kemijska obrada – higijenizacija		
Kompostiranje		
Bioplín		
Zbrinjavanje, distribucija i utjecaj na okoliš		
POSTUPCI S NUSPROIZVODIMA ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA KOJI NISU ZA PREHRANU LJUDI		
Načini zbrinjavanja lešina i konfiskata		
Animalni otpad kao problem okoliša		
Jame grobnice		
Stočna groblja		
Spaljivanje u pećima		
Kafilerije – utilizacijski zavodi		
Vlažni i suhi postupak prerade		
Organizacija prikupljanja sirovine u RH		
Kategorizacija, sakupljanje, prijevoz, toplinska uporaba i uništavanje nusproizvoda životinjskog podrijetla		
Kategorije nusproizvoda životinjskog podrijetla		
Finalni proizvod		
Mesno koštano, riblje i krvno brašno, tehnička mast		
PRIJEVOZ ŽIVOTINJA		
Načini prijevoza životinja		
Prijevoz cestovnim prometom		
Prijevoz željeznicom		
Prijevoz brodom		
Prijevoz zrakoplovom		
Zakonska regulativa u pogledu prijevoza životinja		
Normativi za prijevoz pojedinih vrsta i kategorija životinja u prijevoznim sredstvima		
Postupak pri utovaru, pretovaru i istovaru životinja		
Postupak sa životnjama prilikom prijevoza		

Odmor životinja	
Hranidba i pojidba životinja	
Postupak s ozlijedenim, oboljelim ili uginulim životinjama tijekom prijevoza	
Gubici i štete prilikom prijevoza	
NJEGA ŽIVOTINJA	
Higijena kože	
Obrambena, sekretorna i termoregulacijska uloga kože	
Značaj kože i dlačnog pokrivača za zdravlje, reprodukciju i aktivnost životinja	
Utjecaj prirodnih faktora na kožu i dlačni pokrivač (vjetar, kiša, sunčana svjetlost)	
Provođenje higijenskih mjer kod stajskih životinja (čišćenje, četkanje, kupanje, šišanje)	
Pribor za higijenu životinja	
Tehnika čišćenja, četkanja, kupanja i šišanja	
Higijena papaka i kopita	
Pribor za čišćenje papaka i kopita	
Tehnika čišćenja papaka i kopita	
Njega rasplodnih životinja	
DEZINFEKCIJA U VETERINARSKOJ PRAKSI	
Definicija dezinfekcije	
Vrste dezinfekcije zavisno o vremenu provođenja	
Metode dezinfekcije (mehaničke, fizikalne i kemijske)	
Dezinficijensi	
Način djelovanja dezinficijensa	
Kemijski sastav dezinficijensa prema djelatnoj tvari	
Kiseline	
Lužine	
Alkoholi	
Aldehidi	
Halogeni i spojevi koji ih otpuštaju (klor, jod)	
Oksidacijska sredstva	
Fenoli	
Površinski aktivni tvari – tenzidi	

Primjenjena dezinfekcija	
Dezinfekcija vode za piće	
Dezinfekcija otpadnih voda	
Dezinfekcija u pogonima za proizvodnju i prerađujućim namirnicama	
Dezinfekcija prijevoznih sredstava	
Dezinfekcija u prevenciji i kontroli zoonoza	
Dezinfekcija kože i sluznica – antiseptici	
SUZBIJANJE ŠTETNIH KUKACA I GRINJA U VETERINI I STOČARSTVU	
Kukci od značenja u veterinarstvu i stočarstvu	
Biološko ekološke osobine štetnih kukaca i grinja	
Rod <i>Diptera</i>	
Rod <i>Culicidae</i>	
Rod <i>Anoplura</i>	
Rod <i>Blattidae</i>	
Rod <i>Formicidae</i>	
Rod <i>Ixodidae</i>	
Integralno suzbijanje štetnih kukaca	
Općenito o insekticidima	
Podjela insekticida	
Prirodni (piretrin, rotenon, nikotin)	
Sintetički insekticidi	
Klorirani ugljikovodici	
Organofosforni insekticidi	
Karbamati	
Piretroidi	
Neonikotinoidi	
Inhibitori razvoja kukaca	
Atraktanti i repellenti za kukce	
Rezistencija kukaca na insekticide	
Vrste rezistencije	
Osnove fumigacije	
Fostoksin, cijanovodična kiselina, metilbromid	

SUZBIJANJE ŠTETNIH GLODAVACA U VETERINI I			
STOČARSTVU			
Glodavci od značenja u veterinarstvu i stočarstvu			
Biološko ekološke osobine štetnih glodavaca			
Vrste štetnih glodavaca			
Rod <i>Rattus</i>			
<i>Rattus norvegicus</i>			
<i>Rattus rattus rattus</i>			
<i>Rattus rattus frugivorus</i>			
<i>Rattus rattus aleksandrinus</i>			
Rod <i>Mus</i>			
<i>Mus musculus musculus</i>			
Rod <i>Microtidae</i>			
Glodavci kao epidemiološki, ekološki i ekonomski problem			
Procjena infestacije glodavcima			
Suzbijanje glodavaca			
Preventivne mjere			
Mehaničke i fizikalne metode suzbijanja			
Repelenti			
Biološke metode suzbijanja			
Kemijske metode suzbijanja			
Akutni, brzodjelujući otrovi			
Kronični, kumulativni otrovi			
Antikoagulanti I. generacije			
Antikoagulanti II. generacije			
Vrste mamaka i načini aplikacije			
Rezistencija glodavaca na rodenticide			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Određivanje mikroklimatskih parametara				
Određivanje temperature zraka				
Određivanje relativne vlage zraka				
Određivanje brzine strujanja zraka				

Određivanje koncentracije štetnih plinova u zraku			
Određivanje broja mikroorganizama u zraku			
Određivanje broja čestica prašine u zraku			
Određivanje jačine osvijetljenosti			
Određivanje srednje temperature zračenja			
Određivanje jakosti buke			
Određivanje tlaka zraka			
Izračun termobalansa u staji			
Praktično izvođenje biotermičke obrade gnoja			
Praktično izvođenje dezinfekcije			
Određivanje koncentracije i doze dezinficijensa			
Aplikacija dezinficijensa			
Kontrola učinka dezinfekcije			
Određivanje g% aktivnog klora u klornim preparatima po Kazakovu			
Određivanje % NaOH po Parmanu			
Izrada plana dezinfekcije			
Praktično izvođenje dezinsekcije			
Aplikacija i kontrola djelovanja insekticida			
Izrada plana sustavne dezinsekcije			
Praktično izvođenje deratizacije			
Postavljanje i kontrola mamaka			
Izrada plana sustavne deratizacije			
Izrada mišljenja o uvjetima smještaja, držanja i dobrobiti pojedinih vrsta i kategorija životinja			

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- opisati utjecaj uvjeta smještaja i držanja pojedinih vrsta i kategorija domaćih životinja na njihovo zdravstveno stanje, proizvodne i reproduktivne sposobnosti
- definirati ulogu veterinara u prijevozu i njezi životinja, kako bi se izbjegla stresna stanja i poremećaji u zdravstvenom stanju zbog neodgovarajućeg premještaja iz jednoga okoliša u drugi ili pak loše higijene životinja
- odabrati načine zbrinjavanja otpadne animalne tvari radi sprečavanja onečišćenja okoliša;
- samostalno provjeriti mikroklimatske uvjete u pojedinim životinjskim objektima

- predložiti odgovarajuće mjere dezinfekcije i kontrole štetnih kukaca i glodavaca u cilju očuvanja zdravstvenog stanja životinja i ljudi
- samostalno zaključiti o dobrobiti životinja na osnovu uvjeta proizvodnje

MOLEKULARNA BIOLOGIJA I GENOMIKA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Povijesni aspekti i izazovi budućnosti			
Prošlost, sadašnjost i budućnost molekularne biologije i genomike u okviru veterinarske medicine i javnog zdravstva			
Pojam i značenje genomike i proteomike u veterinarskoj medicini			
Podrijetlo i evolucija životinjskih stanica na molekularnoj razini			
Molekularna osnova razvjeta životinjskih organizama			
Komparativni prikaz molekularnog sastava stanica životinja (sisavci i ptice) od interesa za veterinarsku medicinu			
Životinjske stanice kao pokusni modeli u veterinarskoj medicini (epitelne, limbalne stanice, melanociti, fibroblasti domaće svinje - model sustava u biomedicinskim istraživanjima)			
DNA, geni i nasljeđivanje u životinji			
Molekula DNA kao nositelj genetičke informacije			
Komparativni prikaz kariograma životinja (sisavaca i ptica)			
Genske karte životinja (sisavaca i ptica)			
Primjena Mendelovih zakona nasljeđivanja u veterinarskoj medicini			
Spolno vezana svojstva u životinja (boja krvna u "caliko mačke"; boja dlake u stoke, prisustvo ili odsustvo rogova u ovaca, boja perja kokoši)			
Genotipsko određivanje spola životinja (sisavaca i ptica)			
Primjena nemendelovog nasljeđivanja u veterinarskoj medicini (mitohondrijsko nasljeđivanje u životinja)			
Partenogeneza (medenosna pčela)			
Multipli geni od interesa za veterinarsku medicinu			
Letalni geni životinja			
Populacijska genetika: prirodna i/ili umjetna selekcija unutar stada i/ili jata na osnovi zdravstvenih i proizvodnih svojstava u vrsta od interesa za veterinaru			
Filogenetski odnosi (vrsta, podvrsta, geografske rase, virijeteti) životinja na molekularnoj razini			
Mutacije na razini genoma, kromosoma i gena u životinja			
Bioenergetika životinjske stanice na molekularnoj razini			
Komparativni prikaz genoma mitohondrija životinja			

Molekularne osnove metabolizma životinjske stanice	
Replikacija, održavanje i preslagivanje genomske dna životinja	
Molekularni mehanizam replikacije DNA (ishodište i inicijacija replikacije)	
DNA polimeraza	
Replikacijske rašlje, vjernost replikacije	
Izravni obrat oštećenja DNA	
Telomere i telomeraze (umnažanje krajeva kromosoma).	
Prirodne rekombinacije između homolognih molekula DNA	
Popravak oštećenja DNA (popravak izrezivanjem i rekombinacijski popravak)	
Preslagivanje DNA, transpozicija i amplifikacija gena	
Sinteza i dorada RNA životinja	
Vrste RNA	
Transkripcija	
Regulacija transkripcije (cis-regulacijski geni)	
Dorada i promet mRNA	
Sinteza, dorada i regulacija proteina u životinja	
Transportna RNA	
Građa ribosoma	
Proces translacije (inicijacija, elongacija, terminacija)	
Razine građe proteina	
Ekspresija genetičke informacije u životinja	
Ekspresija gena u životinja	
Kolinearnost gena i proteina	
Genski biljezi životinja (sisavaca i ptica)	
RNA virusi i obrnuto prepisivanje	
Regulacija i kontrola genske ekspresije u životinja	
Funkcija eukariotskih gena	
Transkripcijska kontrola ekspresije gena (transkripcijski aktivatori, transkripcijski represori, kontrolne regije gena životinja)	
Posttranskripcijska kontrola (kontrola izrezivanja translacije i razgradnje)	
Stanično signaliziranje u životinjskoj stanici	

- Oblici signaliziranja između dviju stanica
- Signalne molekule i njihovi membranski receptori
- Putevi prijenosa staničnog signala od membrane do jezgre – gena
- Signaliziranje staničnog preživljavanja

Stanični ciklus životinjske stanice

- Molekularna zbivanja u M fazi (faze mitoze, mejoze i citokineze)
  - Djelovanje staničnog rasta i izvanstaničnih signala na regulaciju staničnog ciklusa
  - Kontrolne točke staničnog ciklusa
  - Komparativni prikaz molekularnih aspekata gametogeneze, oplodnje i aktivacije zigote u životinja (sisavci i ptice)
  - Regulatori napredovanja kroz stanični ciklus
  - Molekularni mehanizmi fiziološke i patološke apoptoze životinjske stanice

Regulatori normalne stanične proliferacije i diferencijacije u životinja

- Matične stanice porijeklom od životinja te njihova primjena u veterinarskoj medicini
  - Proliferacija i diferencijacija stanice
  - Diferencijacijske molekule i funkcija zrelih stanica
  - Protoonkogeni – protoonkoproteini
  - Transformacija protoonkogena u onkogene
  - Točkaste mutacije protoonkogena životinja.
  - Ampifikacija protoonkogena
  - Insercija retrovirusa unutar regije protoonkogena
  - Translokacije protoonkogena

Signalizacija u genetičkoj kontroli embrionalnog razvijanja životinja

- Homeočki geni
  - Evolucija homeočkih gena
  - Ekspresija hox gena tijekom embrionalnog razvijanja
  - Mutacije hox gena – razvojne anomalije u životinja – sisavaca i ptica

Tehnologija rekombinantne DNA u veterinarskoj medicini

- Od gena do proteina i obratno
Proizvodnja rekombinantnih molekula (citokini, interferoni, vakcine) od interesa za veterinarsku medicinu

Vektori za rekombinantnu DNA		
Ekspresija kloniranih gena		
Detekcija nukleinskih kiselina		
Prijenos gena u životinja		
Transgenične životinjske stanice i organizmi (GMO).		
Molekularna genetika u dijagnostici nasljednih bolesti domaćih životinja (sisavaca i ptica)		
Mutageneza kloniranih gena		
Proizvodnja životinjskih proteina u bakterijskim stanicama (proizvodnja enzima, hormona i lijekova)		
Transfer kloniranih gena u životinjskim stanicama		
Primjena genske terapije <i>ex vivo</i> i <i>in vivo</i> u veterinarskoj medicini		
Primjena reproduksijskog i terapijskog kloniranja u veterinarskoj medicini		
Stanične i molekularne metode u veterinarskoj medicini i javnom zdravstvu		
Primjena staničnih i molekularnih metoda u veterinarskoj medicini		
Tehnologija hibridoma		
Kultura životinjskih zametnih matičnih stanica		
Kultiviranje životinjskih stanica		
Funkcionalni stanični testovi		
Citometrijsko određivanje staničnih profila limfocita periferne krvi životinja		
Elektroforeza		
Izolacija životinjske genomske DNA		
Izolacija životinjske RNA		
Metode analize DNA, RNA i proteina (Southern blot, Western blot, Northern blot)		
Umnajanje DNA lančanom reakcijom polimeraze (PCR).		
DNA tipizacija		
DNA tehnika «otiska prsta»		
Sekvencioniranje DNA		
DNA/RNA hibridizacija		
DNA sonde		
DNA čipovi		
<i>In situ</i> hibridizacija u imunocitokemiji.		

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Prepoznavanje i razumijevanje suvremenih aspekata citologije, molekularne biologije i genetike u veterinarskoj medicini i javnom zdravstvu				
Mikroskopiranje (svjetlosni mikroskop)				
Mikroskopiranje (imunofluorescentni mikroskop)				
Pripremanje svježih mikroskopskih preparata životinjskih stanica i tkiva, zapažanje i grafičko prikazivanje opaženog				
Spoznaјa osnovnih načela molekularnih istraživanja stanica i tkiva životinja				
Primjena molekularnih biljega (jezgrina i mitohondrijska DNA) u proučavanju ontogenetskih i filogenetskih odnosa životinja				
Izolacija DNA iz životinjskih stanica				
Razumijevanje molekularnih procese replikacije, transkripcije i translacije životinjskih informacijskih makromolekula				
Primjena metoda izdvajanja i uzgajanja životinjskih stanica i tkiva <i>in vitro</i>				
Primjenu metoda molekularne biologije i genomike u veterinarskoj medicini i javnom zdravstvu (protočna citometrija, razvrstavanje stanica, PCR, RT- PCR, DNA tipizacija, DNA hibridizacija, sekpcioniranje, morfometrija pomoću računalne obrade slike), bez interpretacije rezultata				
Rješavanje problema iz klasične i molekularne genetike				
Razumijevanje zdravstvene i ekološke opravdanosti, te rizika uporabe transgeničnih životinjskih organizama i stanica, biotehnoloških pripravaka (citokini, hormoni, enzimi, vakcine, lijekovi) i genetski modificirane hrane životinjskog podrijeta.				
Prepoznavanje nasljednih bolesti životinja od interesa za veterinarsku medicinu				
Odabratи molekularno-genetičku metodu za preventivu, dijagnostiku i terapiju bolesne životinje				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- prepoznati povjesne trendove u razvitku biomedicinskih znanosti na molekularnoj osnovi, te novostečena znanja sažeti, ponoviti, vertikalno i horizontalno usporediti komentirajući njihovu primjenu u veterinarskoj medicini i javnom zdravstvu
- definirati i primijeniti nužna znanja za praćenje sadržaja ostalih kolegija tijekom studija koji se bave prokariotskim i životinjskim eukariotskim organizmima od interesa za veterinarsku medicinu i javno zdravstvo

- prisjetiti se, sažeti i primijeniti temeljne zakone nasljeđivanja na molekularnoj osnovi i to od njihove fenotipske ekspresije u životinjskoj zigoti do kvalitativne i kvantitativne ekspresije u organizmu
- prepoznati osnovne stanične bioenergetske procese u višestaničnih organizama na molekularnoj osnovi, te objasniti njihovo značenje na globalnoj razini, odnosno vrednovati fotosintezu kao globalnu kemoosmotsku reakciju od sveopćeg značaja za život na Zemlji, te za prehranu životinja i čovjeka
- definirati ulogu molekula DNA i RNA u ekspresiji genoma u životinjskim eukariotskim i prokariotskim stanicama ili organizmima
- definirati, opisati i interpretirati informacijske i komunikacijske molekule eukariotskih stanica (životinjskog podrijetla) te procijeniti njihovo funkcionalno značenje u životinjskim organizmima
- ponoviti nužno znanje o biološkom satu - staničnom i životnom ciklusu – u životinja, te povezati i vrednovati mišljenje da se oba ciklusa dalje nadograđuju s funkcionalnom diferencijacijom stanica, odnosno reprodukcijom organizama i nasljeđivanjem
- ponoviti genotipsku i fenotipsku regulaciju razvijanja životinja od zigote do embrija na molekularnoj osnovi
- izdvojiti i preporučiti primjenu molekularnih metoda u veterinarskoj medicini i javnom zdravstvu
- izdvojiti nužna znanja za demonstriranje uporabe molekularne dijagnostike, preventive i terapije te vrednovati nove proizvodne i reproduksijske pristupe koji se temelje na rekombinantnom genomu

OPĆA HRANIDBA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
ULOGA HRANIDBE U VETERINI			
Razvoj nutricionizma i trenutni status u znanosti			
Interakcija tlo-biljka-životinja			
KEMIJSKA ANALIZA KRMIVA			
Osnovni kemijski sastav krmiva			
Analitičke metode			
KEMIJSKI SASTAV HRANE ZA ŽIVOTINJE			
Voda i suha tvar			
Voda u krmivima			
Dozvoljene količine vode u krmivima i hrani			
Metode za utvrđivanje količine vode			
Ugljikohidrati u krmivima			
Ugljikohidrati u krmivima i hrani			
Metode za utvrđivanje u krmivima			
Osobitosti probave ugljikohidrata koje utječu na hranidbu			
Fermentacija ugljikohidrata			
Masti u krmivima			
Masti u krmivima i hrani			
Sirova mast i metode za utvrđivanje			
Pratioci masti			
Masne kiseline u krmivima i hrani			
Bjelančevine i aminokiseline u krmivima			
Sirova bjelančevina			
Metode za utvrđivanje u krmivima i hrani			
Idealna bjelančevina			
Biološka vrijednost bjelančevina			
Probavljiva bjelančevina i aminokiseline			
Bjelančevine u hranidbi preživača			
Bypass bjelančevina			

Energetska vrijednost hrane za životinje	
Energija u hrani	
Oblici energije hrane	
Važnost energije pri normiranju obroka	
Jedinice za ocjenu energetske vrijednosti krmiva	
Minerali u krmivima	
Minerali u krmivima i hrani	
Metode određivanja minerala	
Konverzija minerala	
Vitamini u krmivima	
Vitamini u krmivima i hrani	
Vitaminiziranje stočne hrane	
Metode određivanja vitamina	
HRANIDBENA VRIJEDNOST KRMIVA	
Podjela, hranidbena vrijednost i upotreba krmiva	
Hranidbena vrijednost voluminoznih krmiva	
Zelena, sočna i vodenasta voluminozna krmiva	
Suha voluminozna krmiva	
Hranidbena vrijednost krepkih krmiva	
Ugljikohidratna krepka krmiva	
Bjelančevinasta krepka krmiva	
Krmne masti	
Krmne smjese i hrana za kućne ljubimce	
Potpune krmne smjese	
Dopunske krmne smjese	
Predsmjese	
Ljekovita hrana	
hrana za kućne ljubimce	
Označavanje krmnih smjesa i hrane za kućne ljubimce	
Osnove proizvodnje krmnih smjesa	
Tehnologija obrade krmiva	
Zakonska regulativa proizvodnje krmnih smjesa	
Dodaci hrani za životinje	

Podjela i vrste dodataka			
Uloga dodataka kod farmskih životinja i kućnih ljubimaca			
Zakonska regulativa vezana uz dodatke hrani za životinje			
OSNOVNA NAČELA HRANIDBE			
Potrebe na hranjivim tvarima			
Uzdržne potrebe			
Produktivne potrebe			
Potrebe za jedinicu proizvoda			
Hranidba u pojedinim razdobljima razvoja i proizvodnje			
Rast			
Tov			
Rad			
Reprodukција			
Graviditet			
Laktacija			
Proizvodnja jaja			
Čimbenici koji utječu na konzumiranje hrane			
Okus			
Vid			
Glad			
Apetit			
Fizički oblik hrane			
Mehanizmi kontrole unosa hrane			
Inhibicija unosa hrane			
Očekivani unos hrane			
Manipulacija s unosom hrane			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Kemijska analiza hrane za životinje				
Pravilno uzimanje uzorka hrane za životinje				
Određivanje sadržaja vlage				
Određivanje sirove vlaknine				

Određivanje detergentskih vlakana				
Određivanje ukupnih vlakana				
Određivanje sirovih bjelančevina				
Određivanje pojedinih aminokiselina				
Određivanje sirove masti				
Određivanje pojedinih masnih kiselina				
Izračunavanje nedušičnih ekstraktivnih tvari				
Izračunavanje pojedinih oblika energije hrane				
Procjena hranidbene vrijednosti krmiva				
Prepoznavanje krmiva				
Preračunavanja i jedinice korištene u nutricionizmu				
Izračunavanje brutto energije hrane				
Izračunavanje probavljive energije hrane				
Izračunavanje metaboličke energije hrane				
Izračunavanje netto energije hrane				
Računanje u starijim i novijim energetskim jedinicama				
Osnove izrade receptura				
Izrada osnovnih receptura metodom pokušaja i pogrešaka				
Korištenje Pearsonovog četverokuta				
Izrada receptura u Excel-u				
Korištenje programa za optimalizaciju				
Izrada mišljenja vezanih uz procjenu kakvoće hrane za životinje				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- interpretirati pojedine analize hrane za životinje
- prepoznati nutritivnu vrijednost i higijensku ispravnost pojedinih sastojaka hrane za životinje
- poznavati tehnologiju proizvodnje pojedinih oblika hrane za životinje
- identificirati osobitosti hranidbe životinja u pojedinim fiziološkim i proizvodnim razdobljima
- izračunati potreban nutritivni sastav hrane za životinje prikladne u pojedinim fiziološkim i proizvodnim razdobljima

OPĆA MIKROBIOLOGIJA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Morfologija bakterijskih stanica			
Građa bakterijske stanice			
Kapsula, sluzava ovojnica			
Fimbriji (pili)			
Flageli (bičevi)			
Stanična stijenka			
Stanična ili citoplazmina membrana			
Difuzija i osmoza kroz citoplazminu membranu			
Citoplazma sa unutarstaničnim organelama			
Ribosomi			
Nukleoid			
Citoplazmatska zrnca (granula)			
Bakterijske spore (endospore)			
Bakterijski otrovi			
Mikroskopski preparati			
Neobojeni preparati			
Vlažni preparat			
Viseća kap			
Preparat s tušem			
Obojeni preparati			
Priprema razmaska i otiska			
Sušenje preparata			
Učvršćivanje preparata			
Postupci bojenja			
Jednostavna bojenja			
Bojenje metilenskim modrilom po Löffleru			
Diferencijalna ili složena bojenja			
Bojenje po Gramu			
Bojenje po Giemsi			

Bojenje po Ziehl-Neelsenu	
Bakteriološke hranjive podloge	
Vrste bakterioloških hranjivih podloga	
Nacjepljivanje hranjivih podloga	
Uzgoj bakterija	
Fizikalni uvjeti rasta bakterija	
Temperatura	
Odnos prema kisiku	
Aciditet	
Osmotski tlak	
Bakterijske kulture	
Dokazivanje fizioloških osobina bakterija	
Uzimanje i slanje materijala na mikrobiološke pretrage	
Sterilizacijski postupci	
Sterilizacija toplinom	
Sterilizacija filtracijom	
Sterilizacija ozračivanjem	
Sterilizacija ultrazvukom	
Liofilizacija	
Antibiotici i mehanizmi njihova djelovanja	
Podjela antimikrobnih lijekova	
Načini njihova djelovanja na mikroorganizme	
Skupine najvažnijih antibiotika koje se rabe u veterinarskoj medicini	
Bakterijska rezistencija	
Određivanje osjetljivosti bakterija prema antibioticima i kemoterapeuticima	i
Izvođenje difuzijskog postupka	
Razmnožavanje bakterija	
Prijenos bakterijskog genetskog materijala	
Mutacija gena	
Rekombinacija gena	
Transformacija	
Transdukcija	

Konjugacija		
Opće osobine i građa virusa		
Fizikalna i kemijska svojstva virusa		
Umnožavanje virusa		
Uzgoj virusa		
Uzgoj virusa u pokusnim životinjama		
Uzgoj virusa u oplođenim kokošjim jajima		
Uzgoj virusa u staničnim kulturama		
Tipovi staničnih kultura		
Inficiranje stanične kulture virusom		
Dokazivanje virusa u stanici		
Virusne uklopine		
Biološki pokus		
Bakteriofagi		
Građa, umnožavanje, lizogenija i fagotipizacija		
Genetika virusa		
Mutacije		
Delecija		
Rekombinacija		
Preslagivanje gena		
Reaktivacija		
Interakcija između proizvoda virusnih gena		
Utjecaj fizikalnih i kemijskih čimbenika na virus		
Toplina, sušenje, ultrazvuk, ionizirajuće zrake, ultraljubičaste zrake, djelovanje kemijskih tvari		
Antivirusna kemoterapija		
Laboratorijska dijagnostika virusnih bolesti		
Izdvajanje i identifikacija virusa izravno u tkivu, sekretima i ekskretima		
Dokazivanje specifičnih protutijela		
Mehanizmi virusne onkogeneze		
Onkogeni, onkoproteini		
Morfologija, fiziologija i razmnožavanje gljivica		
Uzgoj gljivica		

Hranjive podloge za uzgoj gljivica			
Uvjeti uzgoja			
Identifikacija gljivica			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Aseptičko rukovanje mikrobiološkim materijalom				
Sterilizacija laboratorijskog pribora				
Priprema mikroskopskih preparata				
Bojenje preparata po Gramu, Giemsi i Ziehl-Neelsenu				
Mikroskopiranje nativnih i obojenih preparata				
Očitavanje antibiograma				
Nacjepljivanje biološkog materijala na bakteriološke i mikološke podloge				
Dokazivanje prisutnosti virusa u staničnoj kulturi				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- odabrati najučinkovitiji oblik sterilizacije medicinskog pribora
- poznavati postupke pripreme mikroskopskih preparata, kao i postupke njihova bojenja
- koristiti svjetlosni mikroskop pri mikroskopiranju pripremljenih preparata
- poznavati laboratorijski način uzgoja bakterija, gljivica i virusa
- interpretirati rezultate antibiograma

PRIMJENJENA HRANIDBA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
HRANIDBA GOVEDA			
Hranidba krava			
Mogućnosti konzumiranja hrane			
Struktura obroka			
Potrebe krava na hranjivim tvarima			
Hranidba krava u suhostaju			
Hranidba u različitim razdobljima laktacije			
Krmiva u hranidbi krava			
Greške u hranidbi krava			
Hranidba teladi			
Fiziološko-prehrambene osobitosti			
Potrebe teladi na hranjivim tvarima			
Krmiva za telad			
Othrana pri različitim sustavima odbića			
Hranidba teladi u tovu			
Hranidba junadi u tovu			
Konzumiranje hrane u junadi			
Potrebe junadi na hranjivim tvarima			
Fiziološke osnove tova			
Krmiva u tovu junadi			
Tipovi obroka za junad			
Hranidba junadi u intenzivnom i ekstenzivnom tipu tova			
Hranidba rasplodnih junica i bikova			
Potrebe junica i bikova na hranjivim tvarima			
Specifičnosti hranidbe rasplodnih junica i bikova			
HRANIDBA OVACA			
Prehrambene navike ovaca			
Mogućnosti konzumiranja suhe tvari hrane			

HRANIDBA SVINJA	
Fiziološko-prehrambene osobitosti svinja	
Krmiva u hranidbi svinja	
Prehrana krmača i nerastova	
Prehrana nazimica	
Prehrana gravidnih krmača	
Prehrana krmača u laktaciji	
Prehrana nerastova	
Hranidba prasadi	
Fiziološko-prehrambene osobitosti prasadi	
Prehrana prasadi pri različitim sustavima odbića	
Potrebe prasadi na hranjivim tvarima	
Utjecaj hranidbe na zdravlje prasadi	
Prehrana svinja u tovu	
Sustavi prehrane svinja u tovu	
Potrebe tovnih svinja na hranjivim tvarima	
HRANIDBA PERADI	
Fiziološko-prehrambene osobitosti peradi	
Krmiva u hranidbi peradi	
Hranidba kokoši	
Potrebe kokoši na hranjivim tvarima	
Hranidba rasplodnog podmlatka kokoši	
Hranidba konzumnih kokoši nesilica	
Hranidba rasplodnih kokoši nesilica	
Hranidba pilića u tovu	
Hranidba purana	
Hranidba pataka	
Hranidba gusaka	
Hranidba japanskih prepelica	
Hranidba biserki	
PREHRANA PASA I MAČAKA	
Potrebe pasa i mačaka na hranjivim tvarima	
Prehrambene sličnosti i razlike između pasa i mačaka	

Prehrana kuja i mačaka u razdoblju graviditeta		
Prehrana kuja i mačaka u razdoblju laktacije		
Prehrana štenadi i mačića		
Prehrana odraslih pasa i mačaka		
Prehrana službenih pasa		
Prehrana starijih životinja		
HRANIDBA KONJA		
Fiziološko-prehrambene osobitosti konja		
Potrebe konja na hranjivim tvarima		
Hranidba radnih konja		
Hranidba rasplodnih kobila i pastuha		
Hranidba kobia u laktaciji		
Hranidba ždrebadi		
Hranidba starijih konja i konja u rekonvalescenciji		
Učinak hranidbe na zdravlje konja		
HRANIDBA KUNIĆA, KRZNAŠA I GLODAVACA		
Osobitosti probavnog sustava kunića		
Probava pojedinih hranjivih tvari		
Hranidbeni sustavi		
Najčešće bolesti uzrokovane hranidbom		
HRANIDBA DIVLJAČI		
Osobitosti hranidbe divljači		
Potrebe divljači na hranjivim tvarima i energiji		
Zimska prihrana krupne i sitne divljači		
Hranidba divljači u intenzivnom uzgoju		
Hranidba mladunčadi		
HRANIDBA RIBA		
Osobitosti hranidbe riba		
Prehrambene navike riba		
Potrebe riba na energiji i hranjivim tvarima		
Hranidba različitih kategorija morskih i slatkovodnih riba		
HRANIDBA NOJEVA		
Osobitosti hranidbe nojeva		

Potrebe nojeva na hranjivim tvarima

--	--	--

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Prepoznavanje nedostataka u hrani domaćih i divljih životinja				
Normiranje potreba različitih vrsta i kategorija životinja				
Predviđanje unosa hrane pomoću tablica i jednadžbi				
Procjenjivanje dnevnih potreba životinja na hranjivim tvarima				
Izrada receptura za proizvodnju potpunih krmnih smjesa				
Izrada receptura za proizvodnju dopunskih krmnih smjesa				
Izrada receptura za proizvodnju predmješavina				
Sastavljanje hranidbenih obroka				
Korištenje programa za optimalizaciju u proizvodnji krmnih smjesa				
Korištenje programa za optimalizaciju sastavljanju obroka				
Poznavanje tehnologije proizvodnje hrane za životinje				
Samostalno interpretiranje rezultata kemijske analize				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- poznavati osobitosti hranidbe različitih vrsta domaćih i divljih životinja u pojedinim fiziološkim razdobljima
- procjenjivati dnevne potrebe životinja na hranjivim tvarima prema tablicama hranidbenih potreba, biološkim pokusima i praktičnom iskustvu
- prepoznavati nedostatke u hrani domaćih i divljih životinja
- primjenjivati ručno i računalno sastavljanje obroka za pojedine vrste i kategorije životinja
- preporučiti hranidbu pojedinih vrsta i kategorija proizvođačima u stvarnim uvjetima proizvodnje i potrebne korekcije pri nepravilnom hranjenju

UVOD U ENGLESKU VETERINARSKU TERMINOLOGIJU II.

	Popis znanja			Razina osposobljenosti
	1	2	3	
Upotreba kohezivnih sredstava (konektora) u stručnom i znanstvenom tekstu				
Organji i organski sustavi (kosti, koštano-mišićni sustav)				
Klasifikacija				
Bogatstvo vrsta				
Taksonomske klasifikacije (carstvo, koljeno, razred, red, porodica, rod, vrsta)				
Stupnjevi ugroženosti pojedinih životinjskih vrsta				
Fizički opis				
Hrvatske pasmine domaćih životinja				
Simptomi bolesti				
Opisivanje procesa				
Etiologija i patogeneza bolesti				
Izražavanje uzročno-posljedičnih veza				
Uzročnici bolesti (virusi, bakterije, gljivice, paraziti)				
Analiza stručnih termina - definiranje pojmova				
Reprodukциja, nasljeđivanje				
Mehanizmi nasljeđivanja (kromosomi, geni, genetski kod, transkripcija, translacija, genotip/fenotip)				
Specifičnosti stručnog vokabulara				
Veterinarsko javno zdravstvo				
Higijensko - sanitарne mjere				
Namirnice životinjskog podrijetla				
Veterinarske službe				
Poteškoće u prevodenju stručnih tekstova - negativni transfer iz hrvatskog jezika				
Usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s zakonodavstvom EU				
Legislativa vezana uz zaštitu zdravlja životinja i ljudi (direktive, uredbe, naredbe, pravilnici).				

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Samostalno analiziranje stručnih termina - definiranje pojmljiva				
Samostalno korištenje stručnih termina u kontekstu (pisana i usmena razina)				
Upotreba različitih kohezivnih sredstava za funkcionalno strukturiranje stručnog teksta				
Producija stručnog teksta na pisanoj razini				
Producija stručnog teksta na usmenoj razini				
Razumijevanje specifičnosti stručnog vokabulara i poteškoća u prevodenju				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- samostalno definirati strukturu pojmljiva koji se koriste u stručnoj i znanstvenoj literaturi
- razlikovati različite oblike organizacije stručnog i znanstvenog teksta
- objasniti osnovnu organizaciju različitih pisanih formi (esej, sažetak, prezentacija)
- učinkovito upotrebljavati različita kohezivna sredstva za funkcionalno strukturiranje stručnog teksta
- učinkovitije se izražavati na pisanoj i usmenoj razini
- razumijevajući specifičnosti jezika struke uočiti potrebu za trajnim usavršavanjem jezika

UZGOJ I PROIZVODNJA ŽIVOTINJA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
UVOD U GENETSKO POBOLJŠANJE PROIZVODNOSTI I ZDRAVLJA ŽIVOTINJA			
Teorijske osnovice uzgojno – selekcijskog rada			
ZNANSTVENE OSNOVE GENETSKE RAVNOTEŽE U POPULACIJI TE RAZLOZI I MOGUĆNOSTI ZA NJEZINO MIJENJANJE			
Zakon o genetskoj ravnoteži unutar populacije (Hardy – Weinbergov zakon)			
Čimbenici koji mogu narušiti genetsku ravnotežu unutar populacije			
Problemi identifikacije životinja sa poželjnim genima			
Metode procjene genotipa			
Kvantitativna (populacijska) genetika			
Molekularna genetika (molekularni pristup)			
POPULACIJSKA GENETIKA U POBOLJŠANJU PROIZVODNOSTI I ZDRAVLJA ŽIVOTINJA			
Jednadžba fenotipa			
Fenotip			
Genotip			
Okolišni čimbenici			
Načini djelovanja gena			
Aditivno			
Dominantno			
Epistatičko			
Overdominanca			
Promjenljivost domaćih životinja			
Varijante			
Varijabilnost			

Varijacijska krivulja za pojedina svojstva

Značenje mutacija u selekciji

Mutacije gena

Mutacije kromosoma

Mutacije genoma

Kombinacije

Modifikacije – nenasljedne varijacije

Prolazne promjene-akomodacije

Trajne promjene-impresije

Zakržljlost

Izrođenje

Aklimatizacija – prilagođavanje u užem smislu

ODABIRANJE I ČIMBENICI KOJI UTJEĆU NA REZULTATE

ODABIRANJA

Čimbenici koji utječu na rezultate selekcije

Heritabilitet ili populacijski nasljedni udio

Heritabilitet u užem smislu riječi

Heritabilitet u širem smislu riječi

Značenje heritabiliteta

Metode utvrđivanja heritabiliteta

Povezanost svojstva

Fenotipska korelacija

Genotipska korelacija

Koeficient ponovljivosti

KRITERIJI I UČINCI ODABIRANJA (SELEKCIJE) ŽIVOTINJA S

OBZIROM NA BROJČANO I OPISNO SVOJSTVO

Ciljevi odabiranja

Značenje genetike u selekciji domaćih životinja

Selekcija

Prirodna selekcija

Umjetna selekcija

Individualna selekcija

Masovna selekcija

Postupak i način masovnog odabiranja	
Selekcijski diferencijal (SD) i intenzitet selekcije	
Generacijski interval	
Udio zamjene	
Trajanje rasplodne uporabe	
Udio obnove	
Selekcijski učinak	
Godišnji selekcijski učinak	
UZGOJNE METODE	
Uzgoj životinja u čistoj krvi	
Uzgoj životinja izvan srodstva	
Metode osvježavanja krvi	
Uzgoj životinja u srodstvu	
Uzgoj po krvnim linijama i rodovima	
Linijski uzgoj	
Izračun koeficijenta uzgoja u srodstvu	
Izračunavanje rodbinskog koeficijenta	
Križanje	
Uporabno ili industrijsko križanje	
Popratne pojave križanja	
Heterozis	
Procjena heterozisa	
Očitovanje heterozisa kod ekonomski važnih svojstava	
Jednokratno križanje	
Izmjenično ili unakrsno križanje	
Rotacijsko križanje	
Melioracijsko križanje	
Povratno ili potiskujuće križanje	
Kombinacijsko križanje	
Bastardiranje	
PROCJENA UZGOJNE VRIJEDNOSTI ŽIVOTINJE (UV)	
Procjena uzgojne vrijednosti rasplodnjaka	
Za jedno svojstvo	

Za više svojstva istovremeno

- Utvrdjivanje agregatnog genotipa metodama selekcijskog indeksa
- Metode analize najmanjih kvadrata
- Tandema selekcija
- BLUP metoda

Procjena uzgojne vrijednosti rasplodnjaka za kvalitativna svojstva

Procjena uzgojne vrijednosti rasplodnjaka za kvantitativna svojstva

- Podaci o fenotipu predaka
- Podaci o fenotipu pobočnih srodnika
- Podaci o vlastitoj proizvodnji (fenotipa)
- Podaci o fenotipu potomaka
- Procjena uzgojne vrijednosti metodom CC (Contemporary Comparison; usporedba vršnjakinja)

OSNOVICE O MOLEKULARNO GENETSKIM METODAMA ZA POBOLJŠANJE PROIZVODNOSTI I ZDRAVLJA ŽIVOTINJA

Temelji primjene molekularne genetike u animalnoj proizvodnji

- Mapiranje genoma i gena

Temelji lokaliziranja gena na kromosomima u animalnoj proizvodnji

- Molekularno genetski markeri u animalnoj genetici
- Mikrosateliti
- RFLP (Restriction Fragment Length Polymorphism)

Mogućnosti primjene genetskih markera u selekciji domaćih životinja

- Dijagnostički testovi za važna proizvodna svojstva vezana s određenim genetskim markerima (QTL – Quantitative Trait Loci)
- Selekcija životinja uz pomoć kvantitativnih genskih biljega – MAS (Marker Assisted Selection)
- Oznake i osobine važne za odabiranje te specifični

molekularni testovi za pojedine vrste životinja			
Proizvodnja mesa			
Proizvodnja mlijeka			
Nesivost peradi			
Proizvodnja vune kod ovaca			
Primjena molekularne genetike u dijagnostici nasljednih bolesti			
Filogeneza pasmina domaćih životinja			
Mikrosatelitska genotipizacija			
Očuvanje animalnih genetskih resursa			
Provjera rodoslovja domaćih životinja pomoću molekularne genetika			
Utvrđivanje vrste životinja iz bioloških materijala			
Transfer gena u animalnoj proizvodnji			
MJERE ZA UNAPREĐENJE STOČARSKE PROIZVODNJE			
Donošenje i provođenje zakonskih propisa (Zakon o stočarstvu, poticaji u stočarskoj proizvodnji...)			
Organizacija službe za unapređenje stočarstva			
Izložbe i natjecanja			
Rajonizacija			
Licenciranje rasplodnjaka i ocjena odabranih grla			
Računalno odabiranje najpovoljnijih roditeljskih parova			
Otkrivanje estrusa i najboljeg vremena osjemenjivanja za postizanje što boljih rezultata u stočarstvu			
Umjetno osjemenjivanje			
Zootehničke prednosti osjemenjivanja			
Ekonomске prednosti u.o			
Zooprofilaktičke prednosti u.o			
Višestruka ovulacija i prijenos embrija			
Zdravstvena zaštita životinja			
Organiziranje individualnih proizvodača			

Uzgojni programi	
Organizacija provedbe uzgojnih programa	
Program gojidbenog stvaranja goveda u Hrvatskoj	
Program gojidbenog stvaranja svinja u Hrvatskoj	
Program gojidbenog stvaranja ovaca u Hrvatskoj	
Program gojidbenog stvaranja koza u Hrvatskoj	
SUSTAVI U PROIZVODNJI ŽIVOTINJA	
Intenzivni	
Polaintenzivni	
Ekstenzivni	
Ekološka proizvodnja u stočarstvu	
PROIZVODNI SUSTAVI U GOVEDARSTVU	
Značenje govedarske proizvodnje	
Govedarstvo u Republici Hrvatskoj i svijetu	
Broj goveda, proizvodnja mlijeka i mesa	
PROIZVODNJA MESA GOVEDA	
Sustavi za proizvodnju goveđeg mesa	
Biološko-fiziološke osobitosti i njihov utjecaj na rezultate tova	
Limitirajući čimbenici u proizvodnji goveđeg mesa	
Rast kao materijalna osnovica proizvodnje mesa	
Pasmine goveda za proizvodnju mesa	
Genetski kapacitet rasta životinje	
Utjecaj spola na rast	
Utjecaj promjene sastava obroka na rezultate tova	
Gubitak težine i kompenzacije u rastu i tovu	
TOV TELADI	
Izbor teladi za tov	
Otkup teladi za tov	
Tov teladi punim mlijekom	
Tov teladi punim mlijekom i mliječnim nadomjestkom	
Tov teladi za bijelo teleće meso	
Tov teladi koncentratom	
TOV JUNADI	

Othrana teladi rasplod	
Othrana teladi i držanje u prvoj fazi	
Othrana teladi i držanje u drugoj fazi	
Obilježja industrijskog tova junadi	
Predtov junadi (prva faza tova)	
Tov junadi (druga ili završna faza tova)	
Sustavi držanja i postupci u tovu	
Otvoreni sustav držanja	
Zatvoreni sustav držanja	
TOV STARIJIH ŽIVOTINJA	
Način tovljenja starijih životinja	
PROIZVODNJA KRAVLJEG MLJEKA	
Intenzivna proizvodnja	
Konvencionalna proizvodnja	
Izbor pasmine za proizvodnju mlijeka	
Laktacija	
Laktacijska krivulja	
Ispitivanje mliječnosti prema A4 metodi	
Izračunavanje remontnog postotka i odabiranje prvotelki na osnovu proizvedene količine mlijeka	
Perzistencija laktacije	
Suhostaj	
Međutelidbeno razdoblje	
Međubremeno razdoblje	
Uspješnost otkrivanja estrusa	
Vrijeme prvog pripusta nakon partusa	
Broj osjemenjivanja za bredost	
Dob junica kod prvog telenja	
Uzraslost	
Remont stada	
Struktura podmlatka kod remonta	
Kolanje goveda tijekom proizvodnog ciklusa	
Planiranje prostora za mliječne krave	

Raspored krava prema tehnološkim fazama

Sustavi držanja mlijecnih krava

Na vezu

Slobodno

Mužnja

Faze mužnje

Postupci prilikom mužnje

PROIZVODNI SUSTAVI U SVINJOGOJSTVU

Razvoj svinjogojsztva i stanje svinjogojske proizvodnje u nas

Značenje svinjogojske proizvodnje

Uspješnost svinjogojske proizvodnje

Čimbenici koji daju prednost svinjogojskoj proizvodnji

Načini držanja svinja

Kolanje svinja tijekom proizvodnog ciklusa

Pripuštalište

Čekalište

Prasilište

Uzgalište

Tovilište

Nazimarnik

Nerastarnik

Uzgoj sisajuće prasadi

Čimbenici koji utječu na uspjeha u uzgoju odojaka

Mjere za smanjenje uginuća odojaka

Odbijanje prasadi

Način odbijanja prasadi

Mjere za smanjenje uginuća rano odbijene prasadi

Uzgoj odbijene prasadi

Uvjeti za uspješan uzgoj prasadi u uzbunjalištu

Razlozi uginuća prasadi u uzgajalištu

Tov svinja

Čimbenici o kojima ovise uspjesi u toju svinja

Postupci u tovu svinja

Završna tjelesna masa u tovu svinja			
Postupci s rasplodnim nazimicama			
Postupci s nerastovima			
Ocjena kakvoće zaklanih svinja			
Kategorije svinjskih trupova i polovica			
Razvrstavanje polovica prema masi			
Trgovačke klase svinjskih polovica			
Postupci mjerenja debljine leđne slanine i slabinskog mišića			
Stresno osjetljive svinje			
Programi komercijalnih križanja			
PROIZVODNI SUSTAVI U OVČARSTVU			
Razvoj ovčarstva i stanje ovčarske proizvodnje u Republici Hrvatskoj			
Značenje ovčarske proizvodnje			
Uspješnost ovčarske proizvodnje			
Tehnologija iskorištavanja ovaca			
Tehnologija iskorištavanja janjadi			
Sezonski ciklus proizvodnje u ovčarstvu			
Mrkanje ovaca – najznačajnija faza spolnog ciklusa			
Organizacija i način pripusta			
Postupci s plotkinjom za vrijeme pripusta			
Sezona mrkanja			
Priprema odraslih životinja za pripust			
Uvođenje mlađih životinja u pripust			
Prirodni pripust			
Slobodno parenje ili divlji skok			
Pripust iz ruke			
Umjetno osjemenjivanje			
Čimbenici koji utječu na broj zrelih i oslobođenih jajnih stanica			
Gravidnost			
Janjenje			
Postupak s novorođenom janjadi			
Dojenje			

Sustavi dojenja	
Sustavi mužnje ovaca	
Odbiče janjadi	
Čimbenici koji utječu na proizvodnju janjadi	
Plodnost majki	
Indeks janjenja	
Proizvodnja ovčjeg mesa	
Osnovna svojstva utovljene janjadi	
Sustav proizvodnje janjećeg mesa	
Rani tov janjadi	
Kasni tov janjadi	
Proizvodnja ovčjeg mlijeka	
Čimbenici o kojima ovisi proizvodnja mlijeka	
Proizvodnja vune	
Svojstva vunske niti	
Valovitost	
Rastezljivost	
Elastičnost	
Sposobnost skupljanja ili skvrčenja	
Gipkost i mekoća	
Sjaj	
Jakost	
Finoća	
Ocenjivanje finoće vlakna	
Klasifikacija vune po Lehmann-u	
Bradforska ili Engleska klasifikacija	
Oblik pramenova	
Randman vune	
Težina runa i obraslost	
Uzimanje uzoraka	
Cijena vune na svjetskom tržištu	
Striža ovaca	
Postupci prije striže	

Priprema ovaca za strižu	
Postupci tijekom striže	
Skladištenje vune do transporta	
PROIZVODNI SUSTAVI U KOZARSTVU	
Razvoj kozarstva i stanje kozarske proizvodnje u republici Hrvatskoj	
Značenje kozarske proizvodnje	
Uspješnost kozarske proizvodnje	
Tehnologija iskorištavanja	
Tehnologija iskorištavanja jaradi	
Selekcija koza za mlijeko	
Selekcija koza za meso	
Sezonski ciklus proizvodnje u kozarstvu	
Mrkanje koza – najznačajnija faza spolnog ciklusa	
Organizacija i način pripusta	
Postupci s plotkinjom za vrijeme pripusta	
Sezona mrkanja	
Priprema odraslih životinja za pripust	
Uvođenje mladih životinja u pripust	
Prirodni pripust	
Slobodno parenje ili divlji skok	
Pripust iz ruke	
Umjetno osjemenjivanje	
Gravidnost	
Jarenje	
Postupak s novorođenom jaradi	
Dojenje	
Sustavi dojenja	
Sustavi mužnje koza	
Odbiče jaradi	
Čimbenici koji utječu na proizvodnju jaradi	
Plodnost majki	
Indeks jarenja	

Proizvodnja kozjeg mesa	
Osnovna svojstva utovljene jaradi	
Sustav proizvodnje jarećeg mesa	
Rani tov jaradi	
Kasni tov jaradi	
Proizvodnja kozjeg mlijeka	
Čimbenici o kojima ovisi proizvodnja mlijeka	
KONJOGOJSTVO	
Konjogojstvo u Republici Hrvatskoj i svijetu	
Uporaba konja	
Obuka konja	
Konjička natjecanja	
Alternativne mogućnosti uporabe konja	
Proizvodnja konjskog mesa	
Proizvodnja kobiljeg mlijeka	
Terapijsko jahanje	
Sustavi testiranja i ocjene grla u selekciji	
Ocjene podmlatka u testu	
Ocjene radne sposobnosti konja	
Testiranje živčanog sustava	
PROIZVODNI SUSTAVI U PERADARSTVU	
Značenje proizvodnje kokoši i ostalih vrsta gospodarski iskoristive peradi	
Razvoj i stanje peradarske proizvodnje u Republici Hrvatskoj i svijetu	
Proizvodnja jednodnevнog podmlatka peradi	
Kvaliteta jaja za nasad	
Prirodno nasadiivanje	
Umjetno nasadiivanje (inkubacija)	
Inkubatori – ležionici	
Postupak s jajima u ležionicima	
Uvjeti za inkubaciju jaja kokoši	
Lampiranje	

Postupak s pilićima nakon ležanja		
Čimbenici loših rezultata ležanja		
Razvitak zametka		
Režim inkubiranja kokošjih, purjih, gušćih i pačjih jaja		
PROIZVODNJA KOKOŠI		
Uzgoj podmlatka kokoši do 18. tjedna		
Uzgoj podmlatka teških hibrida		
Uzgoj podmlatka lakih hibrida		
Uzgoj nesilica za proizvodnju konzumnih jaja		
Uzgoj proizvodnog jata		
Proizvodnja jaja za nasad		
Uzgoj jednodnevnih pilića i tov		
UZGOJ I PROIZVODNJA PURA		
Uzgoj pura		
Proizvodnja pura		
UZGOJ I PROIZVODNJA GUSAKA		
Uzgoj gusaka		
Proizvodnja gusaka		
UZGOJ I PROIZVODNJA PATAKA		
Uzgoj pataka		
Proizvodnja pataka		
PROIZVODNI SUSTAVI U KUNIĆARSTVU		
Brojčano stanje proizvodnje kunića		
Najvažniji proizvod kunića		
Uzgoj kunića u laboratorijske svrhe		
Sustavi uzgoja		
UZGOJ I PROIZVODNJA ČINČILA, VIDRICA I NUTRIJA		
Sustavi i načini držanja		
Razmnožavanje i uzgoj mладунчади		
Zdravstvena zaštita		
Iskorištavanje krvnaša		

Popis vještina	Razina osposobljenosti
----------------	------------------------

	1	2	3	4
IZRAČUNAVANJE OSNOVNIH UČINAKA ODABIRANJA				
Trajanje rasplodne uporabe				
Udio zamjene				
Udio obnove (Remontni postotak)				
Selekcijski diferencijal				
Selekcijski učinak				
Generacijski interval				
Selekcijski učinak godišnji				
KORIŠTENJE UZGOJNIH METODA				
PROCJENA UZGOJNE VRIJEDNOSTI ŽIVOTINJE (UV)				
PROVOĐENJE MJERE ZA UNAPREĐENJE STOČARSKE PROIZVODNJE				
SUDJELOVANJE U PROIZVODNJI GOVEĐEG MESA				
SUDJELOVANJE U PROIZVODNJI KRAVLJEG MLJEKA				
SUDJELOVANJE U PROIZVODNJI SVINJSKOG MESA				
SUDJELOVANJE U PROIZVODNJI OVČJEG MESA				
SUDJELOVANJE U PROIZVODNJI OVČJEG MLJEKA				
SUDJELOVANJE U PROIZVODNJI VUNE				
SUDJELOVANJE U PROIZVODNJI KOZJEG MESA				
SUDJELOVANJE U PROIZVODNJI KOZJEG MLJEKA				
SUDJELOVANJE U UZGOJU KONJA				
SUDJELOVANJE U ORGANIZACIJI PROIZVODNJE				
KOKOŠI				
SUDJELOVANJE U ORGANIZACIJI PROIZVODNJE PURA				
SUDJELOVANJE U ORGANIZACIJI PROIZVODNJE				
GUSAKA				
SUDJELOVANJE U ORGANIZACIJI PROIZVODNJE				
PATAKA				
SUDJELOVANJE U ORGANIZACIJI PROIZVODNJE U				
KUNIĆARSTVU				
SUDJELOVANJE U ORGANIZACIJI PROIZVODNJE				
ČINČILA, VIDRICA I NUTRIJA				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- objasniti osnovne pojmove iz genetike populacije i genetske ravnoteže u populaciji
- opisati kriterije i postupke odabiranja (selekcije) te uzgojne metode
- interpretirati uzgojnu vrijednost uzgojno valjanih životinja
- koristiti se uzgojnim programima
- objasniti molekularno genetske metode u poboljšanju proizvodnje i zdravlja životinja
- razlikovati različite sustave proizvodnje za najznačajnije vrste domaćih životinja
- vrednovati različite sustave proizvodnje za najznačajnije vrste domaćih životinja te
- procijeniti utjecaj sustava uzgoja na zdravlje i proizvodnju životinja

VETERINARSKA IMUNOLOGIJA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Obrana organizma			
Povijest veterinarske imunologije			
Obrane životinjskog organizma			
Fizikalne prepreke			
Urodna imunost			
Stečena imunost			
Akutna upala			
Prepoznavanje uljeza			
Molekularni obrasci patogenih mikroorganizama (PAMPs)			
Toll-like receptori			
Bakterijski lipopolisaharidi			
Komplement			
Alarmini			
Stražarske stanice			
Makrofagi, struktura i podrijetlo			
Dendritčne stanice i obrada antiga			
Mastociti, struktura i podrijetlo			
Izlučevine stražarskih stanica			
Citokini, receptori			
Tumor necrosis factor- α			
Interleukin-1			
Interleukin-6			
Kemokini			
Povećanje propusnosti krvnih žila			
Vazoaktivni lipidi			
Vazoaktivni peptidi			

Vazoaktivne molekule		
Sustav koagulacije		
Neutrofili i njihovi proizvodi		
Podjela leukocita		
Neutrofili		
Promjene u endotelnim stanicama		
Promjene u neutrofilima		
Integrini, emigracija		
Fagocitoza		
Aktivacija		
Kemotaksija		
Adherencija i opsonizacija		
Ingestija		
Razaranje (respiratorno sagorijevanje)		
Antimikrobne molekule		
Lizozim		
Interferon, interferencija		
Proteini akutne faze		
Defenzini		
Makrofagi		
Funkcija		
Aktivacija		
Receptori		
Antigeni kao okidači stečene imunosti		
Mikrobi antigeni: bakterijski, virusni		
Kompletni antigen i hapten, imunogen		
Antigenske osobine		
Antigenske determinante		
Nemikrobi antigeni		
Alergeni		
Autoantigeni		
Limfociti		
Struktura limfocita		

Populacija limfocita		
Površinske molekule		
T limfociti		
Receptori		
Subpopulacije T limfocita		
Citotoksični T limfociti		
Pomoćnički limfociti		
NK stanice (prirodno ubojičke stanice)		
Funkcija		
Protutijela-topivi antigenski receptori B limfocita		
Imunoglobulini		
Klase imunoglobulina		
Imunoglobulin G		
Imunoglobulin M		
Imunoglobulin A		
Imunoglobulin E		
Imunoglobulin D		
Monoklonska protutijela		
B limfociti i tvorba protutijela		
Aktiviranje B limfocita		
Memorijski B limfociti		
Osnove imunosne reakcije		
Sudionici imunosne reakcije		
Oblici imunosne reakcije		
Humoralna imunosna reakcija		
Stanična imunosna reakcija		
Temeljna obilježja imunosne reakcije		
Prepoznavanje		
Specifičnost		
Pamćenje		
Limfatične stanice, tkiva i organi		
Matične stanice		
Primarni limfatični organi		

Timus		
Bursa Fabricii		
Peyerove ploče		
Sekundarni limfoidni organi		
Limfni čvorovi		
Slezena		
Limfatične stanice i dvojnost imunosnog sustava		
Posebnosti ustrojstva imunosnog sustava pojedinih vrsta životinja		
Antigeni tkivne podudarnosti		
Podjela antigaena tkivne podudarnosti u skupine i njihove osobine (MHC I, MHC II)		
Uloga u imunološkoj reakciji		
Glavni kompleks gena tkivne podudarnosti u domaćih životinja		
Imunosna podnošljivost (imunotolerancija)		
Prirođena		
Stečena		
Imunomodulacija		
Imunostimulacija		
Imunosupresija: ozračivanje, kortikosteroidi		
Nadzor nad imunosnom reaktivnošću		
Uloga i značenje, mehanizmi		
Serološke reakcije-postupci		
Precipitacija		
Dodirna precipitacija		
Imunodifuzija u gelu		
Aglutinacija		
Postupci aktivne aglutinacije		
Inhibicija aglutinacije		
Reakcija vezanja komplementa		
Neutralizacijski testovi		
Neutralizacija virusa		
Neutralizacija toksina		
Seroški postupci u kojima sudjeluju označena protutijela ili antigeni		

Imunofluorescencija			
Imunoenzimski test			
Radioimuni test			
Primjena seroloških postupaka (reakcija) u dijagnosticiranju zaraznih bolesti			
Imunost fetusa i novorođenih životinja			
Imunost sluznica i kože			
Cjepiva i njihova uporaba			
Aktivna i pasivna imunizacija; cijepljenje			
Aktivan imunitet (načini stjecanja)			
Pasivan imunitet (načini stjecanja)			
Adjuvansi			
Stečena imunost prema bakterijama i gljivama			
Stečena imunost prema virusima			
Stečena imunost prema parazitima			
Preosjetljivosti I, II, III. i IV. tipa			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Cjepiva i njihova uporaba				
Aktivna i pasivna imunizacija; cijepljenje				
Aktivan imunitet (načini stjecanja)				
Pasivan imunitet (načini stjecanja)				
Serološke reakcije-postupci				
Precipitacija				
Dodirna precipitacija				
Imunodifuzija u gelu				
Aglutinacija				
Postupci aktivne aglutinacije				
Inhibicija aglutinacije				
Reakcija vezanja komplementa				
Neutralizacijski testovi				
Neutralizacija virusa				

Serološki postupci u kojima sudjeluju označena protutijela ili antigeni			
Imunofluorescencija			
Imunoenzimski test			

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- poznavati mehanizme urođene imunosti, nastanak upale, stanice koje sudjeluju u imunosnoj reakciji, imunost sluznica, stečenu imunost prema bakterijama i gljivama, stečenu imunost prema virusima, stečenu imunost prema parazitima
- poznavati funkciju i značenje komplementa, citokina, antiga, dendritičnih stanica, antiga tkivne podudarnosti, organa imunosnog sustava
- razumjeti mehanizme stečene imunosti, tvorbu protutijela, regulaciju stečene imunosti, imunost ploda i novorođenih životinja
- koristiti znanje o preosjetljivostima I., II., III. i IV. tipa, cjepivima, adjuvansima - imunomodulatorima i njihovom proizvodnjom, uporabom cjepiva

Popis obaveznih predmeta III. godine studija

Farmakologija

Klinička propedeutika

Opća veterinarska patologija

Specijalna veterinarska patologija

Parazitologija i invazijske bolesti

Patološka fiziologija I.

Patološka fiziologija II.

Specijalna mikrobiologija

Toksikologija

Veterinarska epidemiologija

FARMAKOLOGIJA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
OPĆA FARMAKOLOGIJA			
Pojam i nomenklatura lijekova			
INN- nezaštićeno internacionalno ime lijeka			
Tvorničko ime lijeka			
ATC podjela lijekova			
OPĆA NAČELA FARMAKOKINETIKE			
Apsorpcija lijekova			
Fizikalno-kemijska obilježja lijekova			
Načini transporta lijekova kroz staničnu membranu (filtracija, difuzija, aktivni prijenos, pinocitoza)			
Lipofilnost i ionizacija djelatne tvari			
Značaj farmaceutskog pripravka			
Značenje mesta i načina primjene			
Raspodjela lijekova			
Volumen raspodjele			
Vezanje za proteine plazme			
Principi raspodjele po tkivima			
Prolaz lijekova kroz barijere (krv-mozak; posteljica)			
Biotransformacija			
Faze I. i II. biotransformacije			
Osnovni enzimski sustavi i tkiva uključena u biotransformaciju			
Produkti biotransformacije			
Učinak prvog prolaza kroz jetra			
Čimbenici koji mijenjaju biotransformaciju			
Izlučivanje lijekova			
Putovi izlučivanja (bubreg, jetra, enterohepatičko kruženje,			

pluća, mlijeko, ostali)	
Procesi izlučivanja (filtracija, sekrecija, aktivna i pasivna reapsorpcija)	
Ostaci lijekova u životinjskim tkivima – rezidue	
Parametri pri određivanju rezidua	
Vrijeme karencije	
Farmakokinetski parametri	
Kinetika nultog i prvog reda	
Kinetika u jednom i dva odjeljka	
Poluvijek uklanjanja lijeka	
Koncept bubrežnog klirensa i klirensa uklanjanja lijeka	
Biodostupnost (krivulja koncentracija lijeka u plazmi – vrijeme, vršno vrijeme, vršna koncentracija)	
Dinamična ravnoteža koncentracije lijeka	
Višekratno peroralno doziranje lijekova	
Intravenska infuzija i intravenski bolus	
Utjecaj bolesti na farmakokinetske procese	
Opća načela i kvantitativni farmakodinamski parametri	
Krivulja doza (log)-učinak	
Zauzeće receptora i učinak lijeka	
Terapijski indeks i granica sigurnosti	
Afinitet, potentnost, djelotvornost (efikasnost), unutarnja (intrinzična) aktivnost	
Tipovi agonista i antagonist-a	
Fizikalno-kemijske osobine lijeka i učinak	
Međustanična i unutarstanična signalizacija i djelovanje lijekova	
Osobine ionotropnih, metabotropnih, katalitičkih i unutarstaničnih receptora	
Varijabilnost učinka lijekova zbog promjena receptora	
Prilagodba receptora naniže i naviše («down» i «up» regulacija)	
Tahifilaksija	
Preosjetljivost (supersenzitivnost)	
Smanjena osjetljivost (desenzitizacija)	
Sumacija, synergizam i potencijacija	
Štetni učinci lijekova	
Glavni mehanizmi toksičnosti	

Toksični učinci ovisni o dozi	
Toksični učinci na glavne organske sustave	
Teratogenost, mutagenost, karcinogenost	
Učinci na procese razmnožavanja	
Reakcije preosjetljivosti (alergijske reakcije)	
Idiosinkrazija	
Klinički najznačajnija trovanja lijekovima	
Istodobna primjena više lijekova	
Mehanizmi međudjelovanja (farmakokinetski, farmakodinamski, kemijski, fizikalni)	
Praćenje sigurnosti primjene lijekova	
Farmakovigilancija	
Istraživanje novih lijekova	
Pretklinička istraživanja	
Klinička istraživanja	
Stavljanje novih lijekova na tržište	
Bioekvivalencija i generički lijekovi	
Lijekovi s učinkom na autonomni živčani sustav	
Agonisti i antagonisti kolinergičkih receptora	
Antikolinesteraze i srodni lijekovi	
Lijekovi s učinkom na kolinergičke živce	
Agonisti i antagonisti adrenergičkih receptora	
Lijekovi s učinkom na noradrenergičke živce	
Lijekovi s učinkom na ostale periferne kemijske posrednike (serotonin, NO, purini, peptidi)	
Lijekovi s učinkom na lokalne hormone, upalu i alergiju	
Nesteroidni protuupalni lijekovi	
Antihistaminici	
Steroidni protuupalni lijekovi	
Imunosupresivi i imunostimulatori	
Lijekovi s učinkom na središni živčani sustav	
Sedativi	
Opći anestetici (injekcijski i inhalacijski)	
Disocijativni anestetici	

Lokalni anestetici		
Miorelaksansi		
Opioidni analgetici		
Antikolinergici		
Analeptici		

Lijekovi s učinkom na srce i krvožilni sustav

- Stimulatori srca
  - Antiaritmici
  - Antihipertenzivi
  - Vazodilatatori
  - Lijekovi za liječenje zatajenja srca i šoka
  - Antikoagulansi i njihovi antagonisti

Lijekovi s učinkom na dišni sustav

- Bronhodilatatori
  - Lijekovi za alergijske i upalne dišne bolesti
  - Mukolitici i ekspektoransi
  - Antitusici
  - Stimulatori disanja

Lijekovi s učinkom na mokraćni sustav

- Diuretici
  - Antidiuretici
  - Acidotici i alkalotici
  - Uroantiseptici

Lijekovi s učinkom na reprodukciju

- Lijekovi za stimulaciju spolne funkcije
  - Spolni hormoni
  - Prostaglandini
  - Stimulatori i relaksansi maternice
  - Lijekovi za liječenje infekcija maternice

Lijekovi s učinkom na probavni sustav

- Emetici**
Antiemetici
Antacidi

Prokinetici			
Laksansi			
Antidijaroici			
Anticimotici			
Spazmolitici			
Vitamini			
Lijekovi s učinkom na krvotvorne organe			
Antianemici			
Kemoterapeutici			
Antimikrobnii spektar			
Rezistencija			
Beta laktami			
Aminoglikozidi, aminociklitoli, polipeptidi			
Makrolidi, linkozamidi, tetraciklini			
Fenikoli, kinoloni, sulfonamidi			
Antimikotici			
Antiprotozoici			
Endoparaziticidi – nematocidi			
Trematocidi			
Cestocidi			
Ektoparaziticidi			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Pisanje recepata za različite oblike lijekova				
Korištenje dostupnih i valjanih informacija o lijekovima				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- odabrati najprikladniji lijek (lijekove) indiciran za određenu bolest ili patološko stanje
- primjeniti lijek ili kombinaciju lijekova na određeni način, u optimalnoj dozi po propisanom režimu doziranja
- znati da liječenju pojedinih vrsta i kategorija životinja valja pristupati individualno te da farmske životinje u pravilu liječimo skupno

- napisati veterinarski recept za različite oblike lijekova
- vješto koristiti kvalitetne izvore farmakološke literature

KLINIČKA PROPEDEUTIKA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Anamneza			
Opći status			
Habitus			
Određivanje trijasa			
Pretraga periferne cirkulacije			
Normalno i patološko disanje			
Pregled vidljivih sluznica			
Pregled limfnih čvorova			
Opis kožnih eflorescencija			
Pregled uške i vanjskog slušnog kanala			
Stanje svijesti			
Određivanje kvalitete ruminacija			
Dišni sustav			
Pregled nosa			
Pregled nuzšupljina nosa			
Pregled grkljana			
Pregled dušnika			
Pregled štitne žlezde			
Prsni koš – inspekcija			
Prsni koš – palpacija			
Pluća – perkusija			
Pluća – auskultacija			
Srce i krvotok			
Srce – inspekcija i palpacija			
Srce – perkusija			
Srce – auskultacija			

Palpacija perifernih arterija		
Pretraga perifernih vena		

Probavni organi

Pregled usta	
Pregled ždrijela	
Pregled jednjaka	
Pregled želuca	
Trbuh – inspekcija	
Trbuh – palpacija	
Trbuh – perkusija	
Dokazivanje ascitesa	
Trbuh – auskultacija	
Pregled jetre	
Pregled slezene	
Pregled gušterače	
Defekacija i pregled ekskremenata	
Rektalni pregled	
Pregled buraga	
Pretraga buragova sadržaja	
Pregled kapure	
Pregled knjižavca	
Pregled sirišta	
Probe na strano tijelo	
Endometaloskopija	
Endorumininalna pretraga	

Mokraćni organi

- Inspekcija i palpacija bubrega
- Pregled prostate
- Mokrenje
- Pregled mokraće

Pregled centralnog živčanog sustava

Ispitivanje moždanih živaca
Ispitivanje refleksa

Ispitivanje osjeta			
Ispitivanje motorike			
Pretraga cerebrospinalne tekućine			

Popis vještina	Razina sposobljenosti			
	1	2	3	4
Dijagnostički i terapijski postupci				
Vađenje krvi				
Davanje supkutanih i intrakutanih injekcija				
Davanje intramuskularnih injekcija				
Davanje intravenskih injekcija				
Davanje intravenskih injekcija				
Postavljanje infuzije				
Uzimanje brisova				
Kateterizacija mokraćnog mjeđura				
Punkcija ascitesa				
Pleuralna punkcija				
Punkcija osrčja				
Punkcija limfnog čvora				
Pregled analnih vrećica				
Snimanje 6-odvodnog EKG-a				
Sondiranje				
Proba rada				
Endoskopija				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- prosuditi i nadopuniti anamnestičke podatke dobivene od vlasnika životinje
- primjeniti metode smirivanja i pripreme životinje koje omogućavaju kliničku pretragu
- procijeniti klinički nalaz dobiven inspekcijom, palpacijom, perkusijom i auskultacijom, te drugim metodama kliničke pretrage
- obaviti dijagnostičke i terapijske zahvate na domaćim papkarima, kopitarima i malim kućnim mesojedima potrebne za dijagnosticiranje ili liječenje

- povezati dobivene kliničke nalaze s različitim organima ili organskim sustavima
- prepoznati fiziološka od patoloških stanja pojedinih organa ili organskih sustava dobivenih kliničkom pretragom

OPĆA VETERINARSKA PATOLOGIJA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
OPĆA VETERINARSKA PATOLOGIJA			
OPĆA ETIOLOGIJA			
Uzroci bolesti			
Djelovanje stresora			
Unutarnji uzroci bolesti			
Mehaničko trumatski čimbenici kao uzroci bolesti			
Kolaps			
Termički uzroci bolesti			
Opći poremećaji kod djelovanja visokih temperatura			
Opekotine			
Djelovanje niskih temperatura na organizam			
Električna struja i udar munje kao uzroci bolesti			
Promjene tlaka i sastava zraka			
Kemijski čimbenici kao uzroci bolesti			
Alimentarni čimbenici u nastanku bolesti			
Bolesti zbog nedostatka ili suviška vitamina			
Mineralne tvari kao uzrok bolesti			
Adaptacija, oštećenje i smrt stanice			
Normalna stanica			
Uzroci oštećenja			
Hipoksija			
Fizikalni čimbenici			
Mikroorganizmi			
Nutritivne poremetnje			
Genski čimbenici			
Kemijski čimbenici			

Imunosni čimbenici	
Starenje	
Reverzibilno oštećenje	
Akutno stanično bubrenje	
Kontrola volumena stanica	
Uloga hipoksije	
Oštećenje mebrana	
Makroskopske promjene	
Histopatološki nalaz	
Ultrastrukturne promjene	
Značenje i ishod lezije	
Ireverzibilno oštećenje i propadanje stanica	
Smrt stanice	
Onkotska nekroza (onkoza)	
Oštećenje membrana	
Djelovanje slobodnih radikala	
Makroskopske promjene	
Histopatološki nalaz	
Ultrastrukturne promjene	
Koagulacijska nekroza	
Kazeozna nekroza	
Likvefakcijska nekroza	
Gangrena	
Nekroza masnog tkiva	
Ishod nekroze	
Razlikovanje nekroze od postmortalnih promjena	
Apoptoza	
Mehanizam nastanka apoptoze	
Vanjski i unutarnji put aktiviranja	
Morfologija	
Kronično oštećenje i adaptacija stanica	
Adaptacija	
Hipertrofija	

Hiperplazija	
Metaplasija	
Atrofija	
Unutarstanične nakupine	
Masna promjena	
Glikogena infiltracija	
Hijalina degeneracija	
Autofagične vakuole	
Virusne uklopine	
Izvanstanične nakupine	
Hijaline tvari	
Amiloid	
Fibrinoidna degeneracija	
Urikoza	
Patološka kalcifikacija	
Distrofična	
Metastatska	
Ektopična osifikacija	
Poremećaji pigmentacije	
Egzogeni pigmenti	
Ugljen	
Pneumonokonioze	
Karotenoidi	
Tetraciklin	
Endogeni pigmenti	
Melanin	
Lipofuscin-ceroid	
Hemoglobin	
Hematin	
Hemosiderin	
Hematoidin	
Bilirubin	
Žutica	

Urođena porfirija

- Poremećaji stvaranja keratina
- Konkrementi i pseudokonkrementi
- Degeneracije vezivnog tkiva

POREMEĆAJI CIRKULACIJE

Cirkulacijski sustav

Mikrocirkulacija

Distribucija i homeostaza tekućine

Edem

- Neravnoteža između intracelularnog i intersticijskog odjeljka
- Neravnoteža između intravaskularnog i intersticijskog odjeljka
- Povećanje permeabilnosti mikrovaskulature
- Povećanje intravaskularnog hidrostatskog tlaka
- Smanjenje intravaskularnog osmotskog tlaka
- Smanjenje limfne drenaže
- Morfologija edema

Hemostaza

Primarna hemostaza

Sekundarna hemostaza

- Unutrašnji put
- Vanjski put
- Zajednički put

Integrirani model zgrušavanja

Otapanje tromba

Regulacija hemostaze

- Inhibitori koagulacije
- Inhibitori fibrinolize

Poremećaji hemostaze

- Krvarenje
- Tromboza

Poremećaji toka krvi i perfuzije tkiva

- Smanjenje toka krvi

Smanjenje tkivne perfuzije i infarkt

A vertical column of 20 light gray rectangular blocks arranged in a grid pattern. The blocks are evenly spaced and extend from the top to the bottom of the page.

Kisikovi slobodni radikali i dušik (II) oksid		
Receptori za vanjske i unutrašnje upalne stimuluse i TLR receptori		
Antimikrobni peptidi i kolektini		
Proteini akutne faze		
Bol i groznica		
Posebni tipovi upale		
Septikemija		
Endotoksični šok		
Morfološka klasifikacija upale prema vrsti eksudata		
Serozna		
Kataralična		
Fibrinozna		
Gnojna		
Nomenklatura akutne upale		
KRONIČNA UPALA I CIJELJENJE RANA		
Uzroci		
Pozitivni i negativni učinci		
Progresija akutne upale prema kronično granulomatoznoj upali		
Fibroza		
Stvaranje apscesa		
Mehanizmi nastanka kronične upale		
T _H 1 i T _H 2 imunosni učinci		
Granulomatozna upala (difuzna i nodularna)		
Sadržaj i nastanak TH1 i TH2 granuloma		
Sarkoidoza konja		
Eozinofilni granulomi		
Inhibicija makrofaga u kroničnoj upali		
Makroskopske i mikroskopske lezije i nomenklatura kronične upale		
Fibroblasti		
Monociti/makrofagi		
Sazrijevanje i kemotaksija		
Aktivacija		
Stvaranje epiteloidnih makrofaga i divovskih stanica		

	Histološke karakteristike makrofaga (epiteliodne, divovske i dendritične stanice)	
	Limfociti	
	γ/δ T limfociti	
	α/β T limfociti	
	B limfociti	
	T regulacijski limfociti	
	Smještaj T i B limfocita	
	Adherencija i transendotelijalna migracija aktiviranih limfocita	
	Stanice prirodne ubojice	
Plazma stanice		
Eozinofili		
Mastociti		
Endotelijalne stanice		
Cijeljenje rana i angiogeneza		
	Primarno i sekundarno cijeljenje rana	
	Poremećaji cijeljenja	
	Degradiranje stanica i tkiva u ranama	
	Resinteza ekstracelularnog matriksa	
Fibroblasti i mehanicistička osnova fibroze		
Morfologija granulacijskog tkiva i fibroznog vezivnog tkiva		
Kontrakcija rane		
Angiogeneza		
Reepitelizacija		
	Uloga bazalne membrane	
	Inicijacija proliferacije epitelnih stanica	
	Diferencijacija epitela	
	Metaplasija	
POREMEĆAJI IMUNOSTI		
Urođena imunost i TLR receptorji		
Stečena imunost		
Stanice i tkiva imunosnog sustava		

T limfociti	
B limfociti	
Makrofagi	
Dendritične stanice	
Stanice prirodne ubojice (NK stanice)	
Citokini	
Histokompatibilnosni antigeni	
Poremećaji imunosnog sustava	
Reakcije preosjetljivosti	
Tip I	
Tip II	
Tip III	
Tip IV	
Bolesti vezane uz citokine	
Odbacivanje transplantata	
Autoimune bolesti	
Imunosna tolerancija	
Centralna	
Periferna	
Anergija	
Klonska delecija	
Sekvestracija antigena	
Supresija uzrokovana regulacijskim T limfocitima	
Mehanizmi autoimunosti	
Zatajenje periferne tolerancije	
Genetski faktori	
Mikrobeni faktori	
Sistemski lupus eritematozus (SLE)	
Etiologija i patogeneza	
Lezije	
Genetski čimbenici	
Čimbenici okoliša	
Imunosni čimbenici	

Reumatoidni artritis		
Sjögrenoidni sindrom		
Etiologija i patogeneza		
Klinički znaci i lezije		
Upalne miopatije		
Vaskulitis		
Sindromi imunodeficijencije		
Primarne imunodeficijencije specifične imunosti		
Teška kombinirana imunodeficijencija (SCID)		
Obična varijabilna imunodeficijencija		
Agamaglobulinemija		
Selektivni deficiti imunoglobulina		
Hipoplazija timusa		
Primarne imunodeficijencije nespecifične imunosti		
Deficit sustava komplementa		
Sindrom Chēdiak-Higashi		
Deficit adhezije leukocita		
Amiloidoza		
NOVOTVORINE I TUMORSKA BIOLOGIJA		
Definicija		
Nomenklatura		
Tumorske značajke		
Benigni i maligni tumori		
Diferencijacija		
Diferencijacija matičnih stanica		
Proliferacija		
Tkivna proliferacija		
Rast tumora		
Genomska nestabilnost		
Razvoj tumora		
Stepeničasti razvoj		
Heterogenost i klonska selekcija tumora		
Molekularne promjene		

Virusni			
Molekularne determinante raka			
Geni potiskivači tumora			
Onkogeni			
Defekti reparacije DNK			
Animalni tumori			
Eksperimentalni			
Spontani			
Klinička onkologija			
Histopatološka dijagnoza			
Klonalnost			
Gradiranje			
Stupnjevanje			
Kirurške margine			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Vježbe iz razudbe domaćih životinja				
Metode razudbe pasa i mačaka				
Metode razudbe svinja i malih prezivača				
Metode razudbe konja i goveda				
Metode razudbe egzotičnih životinja				
Metode razudbe laboratorijskih životinja				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- steći dovoljno znanja o nastanku i razvoju bolesti na staničnoj razini
- steći znanje o morfološkoj (makroskopskoj i mikroskopskoj) manifestaciji patoloških procesa na različitim tkivima i organima
- sprovesti klasifikaciju i kategorizaciju različitih patoloških promjena
- samostalno obaviti razudbu domaćih, divljih, egzotičnih i laboratorijskih životinja

SPECIJALNA VETERINARSKA PATOLOGIJA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
SPECIJALNA VETERINARSKA PATOLOGIJA			
PROBAVNI SUSTAV			
Usna šupljina			
Anomalije u razvoju			
Poremećaji cirkulacije			
Strana tijela			
Upala			
Stomatitis vesiculosa			
Slinavka i šap			
Stomatitis vesicularis infectiosa			
Vezikularni egzantem svinja (VES)			
Vezikularna bolest svinja			
Stomatitis erosiva et ulcerosa			
Virusna goveda diareja			
Zarazna korica goveda			
Goveda kuga			
Infekciozni bovini rhinotracheitis			
Bolest plavog jezika			
Stomatitis papulosa			
Nekrobaciloza			
Noma			
Aktinobaciloza			
Eozinofilni stomatitisi			
Limfoplazmocitni stomatitis			
Tumori			
Paraziti			
Tonzilarno kamenje			

Čepovi tonzila	
Upala tonzila	
Zubi	
Anomalije i poremećaji u razvoju zubi	
Greške u trošenju zuba	
Karijes	
Zubni kamenac	
Paradentoza	
Upala pulpe	
Periodontitis	
Slinske žlijezde	
Upala slinske žlijezde	
Začepljenje slinskih kanala	
Jednjak	
Razvojne anomalije	
Proširenje jednjaka	
Upala jednjaka	
Paraziti jednjaka	
Tumori	
Predželuci	
Proširenje predželudaca	
Upala predželudaca	
Traumatski retikuloperitonitis	
Paraziti predželudaca	
Želudac i sirište	
Dilatacija i volvulus želuca	
Perforacija i ruptura želuca	
Dislokacija sirišta	
Hipertrofija i hiperplazija	
Ulkusi i erozije	
Upala	
Paraziti	
Tumori	

Crijeva

Proljev	
Razvojne anomalije	
Začep	
Ileus	
Promjene položaja crijeva	
Vaskularne bolesti	
Limfangiectazija	
Bolesti crijevnog epitela	
Bolesti lamine proprije	
Bolesti uzrokovane specifičnim uzročnicima	
Rotavirus	
Koronavirus	
Adenovirus	
Kolibaciloza	
Salmoneloza	
Klostridioza	
Kampilobakterioza	
Mikobakterioza	
Crijevne bolesti konja	
Rhodococcus equi	
Erlihioza	
Granulomatozni enteritis	
Kolitis X	
Crijevne bolesti preživača	
Virusni proljev goveda – bolest sluznica	
Zarazna korica goveda	
Zimska dizenterija	
Paratuberkuloza	
Klamidioza	
Crijevne bolesti svinja	
Transmisivni gastroneteritis	
Svinjska kuga	

Dizenterija svinja	
Glasserova bolest	
Crijevne bolesti mesoždera	
Parvovirusni enteritis	
Zarazni peritonitis mačaka	
Histiocitni ulcerozni kolitis pasa	
Histoplazmoza pasa	
Eozinofilni gastroenteritis pasa	
Parazitarne bolesti crijeva	
Tumori	
JETRE, BILIJARNOG SUSTAVA I EGZOKRINOG UŠTERAČE	
jarno oštećenje	
Nekroza i apoptoza	
Obrasci hepatocellularne degeneracije i nekroze	
Akutni hepatitis	
Kronični hepatitis	
Nespecifični reaktivni hepatitis	
Holangitis	
Ikterus	
Regeneracija	
Fibroza	
Ciroza	
Jetrena insuficijencija	
Razvojne anomalije i slučajni nalazi	
Poremećaji cirkulacije	
Masna promjena jetre	
Glikogena infiltracija	
Amiloidoza	
Nakupljanje bakra	
Pigmentacija	
Virusne bolesti	
Zarazi hepatitis pasa	

Herpesvirusne infekcije	
Groznica Riftske doline	
Wesselbronska bolest	
Bakterijske bolesti	
Apscesi i granulomi	
Bacilarna hemoglobinurija	
Infektivni nekrotični hepatitis	
Tyzzerova bolest	
Leptospiroza	
Parazitske bolesti	
Upala bilijarnog sustava	
Neutrofilni kolangitis	
Limfocitni kolangitis	
Destruktivni kolangitis	
Nutritivne bolesti jetre	
Dietetska hepatoza	
Bolest bijele jetre	
Toksične bolesti jetre	
Hepatotoksične tvari	
Serumski hepatitis konja	
Kronični hepatitis pasa	
Tumori	
Kolelitijaza	
Kolecistitis	
Tumori žučnog mjeđura	
Razvojne anomalije egzokrinog dijela gušterića	
Slučajni nalazi	
Degeneracija i atrofija gušterića	
Akutna nekroza gušterića	
Kronični pankreatitis	
Paraziti	
Hiperplazija i tumori	

BOLESTI DIŠNOG SUSTAVA

Obrambeni mehanizmi

Nosna šupljina i sinusi

- Razvojne anomalije
- Metabolički poremećaji
- Cirkulacijski poremećaji
- Upala nosa i sinusa
- Bolesti nosa kod konja
- Virusni rinopneumonitis
- Influenca
- Ždrebećak
- Sakagija
- Melioidoza
- Bolesti nosa kod goveda
- Zarazni rinitraheitis goveda
- Bolesti nosa ovaca i koza
- Boleti nosa kod svinja
- Rinitis s inkluzijama
- Atrofični rinitis
- Bolesti nosa kod pasa
- Bolesti nosa kod mačaka
- Virusni rinotraheitis mačaka
- Mačji kalicivirus
- Klamidioza mačaka
- Tumori nosne šupljine i paranasalnih sinusa

Bolesti grkljana, zračnog mjeđura i dušnika

Razvojne anomalije
Hemiplegija grkljana
Poremećaji cirkulacije
Upala
Upala zračnih mjeđuhara
Nekrotični laringitis
Kontaktni ulkusi grkljana
Zarazni traheobronhitis pasa

Parazitarne bolesti

Tumori

Bolesti pluća

Razvojne anomalije

Kalcinoza pluća

Atelektaze

Emfizem

Punokrvnost

Krvarenje

Edem

Embolija

Infarkt

Obrasci oštećenja i plućna reakcija

Alergijski bronhitis mačaka

Općenito o upali pluća

Klasifikacija pneumonija

Bronhopneumonija

Intersticijska pneumonij

Emboliska pneumonija

Granulomatozna pneum

Pneumonije konja

Influenca

Virusni rit

Virusni arteritis konja

Afrička kuga konja

Hendra virus

Rhodococcus

Pneumonije goveda

Kompleks respirator

Enzootska pneumonija

Transportna groznica

Hemoragična septikemija

Respiratorna histofiloza

Kontagiozna pleuropneumonija
Tuberkuloza
Intersticijske pneumonije goveda
Parazitarne pneumonije goveda
Aspiracijske pneumonije goveda
Pneumonije ovaca i koza
Plućna majnhajmioza ovaca
Kronična enzootska pneumonija
Septikemijska pastereloza
Zarazna pleuropneumonija koza
Maedi
Artritis encefalitis koza
Parazitarne pneumonije ovaca i koza
Pneumonije svinja
Respiratorični i reprodiktivni sindrom svinja (PRRS)
Zarazna kržljavost odbijene prasadi (PMWS)
Enzootska pneumonija svinja
Pastereloza svinja
Pleuropneumonija svinja
Haemophilus pneumonija
Streptokokna pneumonija
Tuberkuloza
Parazitarne pneumonije svinja
Pneumonije pasa
Štenećak
Adenovirus pasa tip II
Herpesvirus pasa tip I
Influenca pasa
Bakterijske pneumonije
Gljivične pneumonije pasa
Aspiracijska pneumonija pasa
Toksične pneumonije pasa
Parazitarne pneumonije pasa

- Pneumonije mačaka
- Pneumonitis mačaka
- Bakterijske pneumonije mačaka
- Gljivične pneumonije mačaka
- Lipoidna pneumonija mačaka
- Parazitarne pneumonije mačaka
- Fetalne i perinatalne pneumonije
- Tumori pluća

Bolesti pleure i prsne šupljine

- Razvojne anomalije
- Kalcifikacija pleure
- Pneumotoraks
- Pleuralni izljevi
- Pleuritis
- Tumori

KARDIOVASKULARNI SUSTAV

Srce

- Reakcija na ozljedu
- Poremećaji cirkulacije
- Dekompenzacija srca
- Razvojne anomalije

Osrčje

Hidroperikard i hemoperikard
Metaboličke promjene
Upala

Endokard

Degeneracija

Cirkulacijski poremećaji

Upala

Miokard

Hipertrofija
Infiltracija i degeneracija
Nekroza i menaralizacija

Kardiomiopatije	
Upala	
Bolesti provodnog sustava	
Tumori	
Bolesti arterija	
Aneurizme i rupture	
Poremećaji rasta	
Degeneracija i nekroza	
Tromboza i embolija	
Upala	
Tumori	
Bolesti vena	
Razvojne anomalije	
Dilatacija	
Upala	
Bolesti limfnih žila	
Razvojne anomalije	
Dilatacija i ruptura	
Upala	
Tumori	
MOKRAĆNI SUSTAV	
Bubreg	
Odgovor na oštećenje	
Donji mokraćni trakt	
Bolesti bubrega	
Razvojne anomalije	
Bolesti glomerula	
Embojiski nefritis	
Virusni glomerulitis	
Kemijski glomerulitis	
Imunosni glomerulonefritis	
Skleroza glomerula	
Amiloidoza glomerula	

Bolesti tubula i intersticija		
Uremija		
Akutno zatajivanje		
Akutna tubularna nekroza		
Tubulointersticijski nefritis		
Granulomatozni nefritis		
Bolesti zdjelice		
Pijelonefritis		
Hidronefroza		
Paraziti		
Fibroza bibrega		
Hiperemija		
Infarkt		
Nekroza papile		
Tumori		

Bolesti donjeg urinarnog sustava

Razvojne anomalije		
Urolitijaza		
Akutni i kronični cistitis		
Mikotični cistitis		
Toksični cistitis		
Tumori		

ENDOKRINI SUSTAV

Patološki mehanizmi endokrinih bolesti

Poremećaji adenohipofize

Hipopituitarizam		
Hiperpituitarizam i tumori		
Hipopituiratizam i tumori		
Diabetes insipidus		

Poremećaji kore adrena

- Hipoadrenokorticizam
- Hiperadrenokorticizam
- Hiperplazija i tumori kore nadbubrežne žlijezde

Poremećaji srži adrena	
Proliferativne lezije	
Hiperplazija i tumori	
Poremećaji štitne žljezde	
Razvojne anomalije	
Hipotireoidizam	
Hipertireoidizam	
Struma	
Tumori	
Poremećaji paraštitne žljezde	
Razvojne anomalije	
Hipoparatireoidizam	
Hiperparatireiodizam	
Humoralna maligna hiperkalcemija	
Puerperalna hipokalcemija	
Poremećaji otočića gušterače	
Šećerna bolest	
Hiperfunkcija stanica otočića gušterače	
Poremećaji receptorskih organa	
Tumori aortalnog tjelešca	
Tumori karotidnog tjelešca	
Tumori baze srca koji nastaju iz ektopičnog tkiva gušterače	
KOŠTANA SRŽ, KRVNE STANICE I LIMFATIČKI SUSTAV	
Odgovor na ozljedu	
Koštana srž i krvne stanice	
Nenormalna proliferacija	
Citopenije	
Povećanje koncentracije stanica	
Nenormalnosti građe i funkcije	
Limfatički sustav	
Promjene veličine slezene	
Jednoliko povećanje	
Nodularna slezena	

Aplastična anemija		
Ciklička hematopoeza		
Imunosna hemolitička anemija		
Neonatalna izoeritroliza		
Eritrocitna aplazija		
Zarazne bolesti		
Protozoe		
Bakterije i rikecije		
Virusi		
Stečeni i nasljedni metabolički poremećaji		
Poremećaji granulocita i monocita		
Granulocitna erlihijoza		
Deficit adhezije leukocita		
Monocitna erlihijoza		
Poremećaji trombocita		
Imunosno uzrokovani poremećaji		
Anaplasma platys		
BVD		
FeLV		
Von Willebrandova bolest		
Hematopoetski tumori		
Leukemije i mijelodisplastični sindromi		
Limfom		
Tumori plazma stanica		
Histiocitne neoplazije		
Mastocitni tumori		
Poremećaji koagulacije		
Avitaminosa K		
Diseminirana intravaskularna koagulacija		
Hemofilija		
Limfatički sustav		
Timus		

Urođeni poremećaji	
Upale i degeneracije	
Tumori	
Slezena	
Urođeni poremećaji	
Splenomegalija	
Uniformna s krvavom konzistencijom	
Uniformna s mesnatom konzistencijom	
Nodularno povećanje krvave konzistencije	
Nodularno povećanje tvrde konzistencije	
Hemosideroza	
Siderokalcificirajući plakovi	
Ruptura slezene	
Fisure slezene	
Kronični infarkti slezene	
Poremećaji limfnih čvorova	
Mali limfni čvorovi	
Razvojni poremećaji	
Povećanje limfnih čvorova	
Akutni limfadenitis	
Kronični limfadenitis	
Granulomatozni limfadenitis	
Pigmentacija limfnih čvorova	
Tumori	
SREDIŠNJI ŽIVČANI SUSTAV	
Reakcije neurona na ozljede	
Smrt stanice	
Atrofija mozga	
Wallerova degeneracija i centralna kromatoliza	
Reakcija makroglijije na ozljedu	
Astrociti	
Oligodendrocyti	
Ependimske stanice	

Reakcija mikroglije na ozljedu

Reakcija meninge na ozljedu

Reakcije cirkulacijskog sustava na ozljedu

Reakcije endotelnih stanica i krvnih žila

Infarkt

Otok i edem SŽS-a

Kongestivno oticanje mozga

Edem

Status spongiosus

Bolesti mozga

Razvojne anomalije

Bolesti uzrokovane mikroorganizmima

Apscesi

Listerioza

Meningitis

Neonatalna septikemija

Trombotični meningoencefalitis

Encefalomijeliti konja

Zarazni peritonitis mača

Zarazna korica goveda

Zarazni rinotraheitis goveda

Bolest Aujeszkog

Biesnoća

Krintokokoza

Sarkocistoza

Neosporoza

Toksoplazmoza

Parazitarne bolesti

Transmisivne spongiformne encefalopatiјe (scrapie i GSE)

Metaboličke degenerativne bolesti

Troyanie bakrom

Deficit tiamina

Toksikoze

Organofosfatni spojevi		
Selen		
Sol		
Arsen		
Olovo		
Edemska bolest		
Leukoencefalomalacija		
Tetanus		
Kolesteatomi		
Osifikacija dure		
Ateroskleroza		
Edem mozga zbog povećanja permeabilnosti		
Lizosomske bolesti nakupljanja		
Hipomijelinizacija i dismijelinizacija		
Demijelinizacija		
Štenećak		
Leukoenzfalomijelitis-artritis koza		
Imunosno posredovane bolesti		
Traumatska ozljeda		
Krvarenje		
Bolest intervertebralnog diskusa		
Tumori SŽS-a		

PERIFERNI ŽIVČANI SUSTAV

Periferne neuronopatije i mijelinopatije

Urođene bolesti		
Demijelinizacijske bolesti		
Disautonomije		
Deficiti vitamina		
Toksikoze		
Miastenija gravis		

Bolesti uzrokovane mikroorganizmima

Botulizam		

Lizosomalne bolesti nakupljanja	
Neurogeni šok	
Tumori	
Bornanska bolest	
Klasična svinjska kuga	
Enterovirusni polioencefalomijelitis svinja	
Japanski encefalitis	
Louping ill	
SKELETNO MIŠIĆJE	
Odgovor mišića na ozljedu	
Nekroza i regeneracija	
Promjena veličine miovlakana	
Atrofija	
Hipertrofija	
Citoarhitekturne promjene	
Vakuolarne promjene	
Unutarnje jezgre	
Zavijena i prstenasta vlakna	
Kronične miopatske promjene	
Degenerativne bolesti	
Poremećaji cirkulacije	
Nutritivni deficiti	
Toksične miopatije	
Vježbovne miopatije	
Trauma	
Upala	
Bakterijski miozitis	
Virusni miozitis	
Parazitarni miozitis	
Imunosni miozitis	
Kongenitalni poremećaji	
Anatomski defekti	
Mišićna distrofija	

Kongenitalne miopatije	
Mitonija	
Metaboličke miopatije	
Maligna hipertermija	
Neuropatski poremećaji	
Miastenija gravis	
Botulizam	
Krpeljna paraliza	
Tumori	
Bolesti mišića konja	
Klostridijski miozitis	
Botulizam	
Streptokokna infekcija	
Nutritivna miopatija	
Ionoftorna toksičnost	
Polisaharidna miopatija	
Vježbovna abdominoliza (praznička bolest)	
Maligna hipertermija	
Periferna neuropatija	
Motorna neuropatija	
Bolesti mišića goveda	
Klostridjiski miozitis	
Botulizam	
Piogene bakterije	
Bolest drvenog jezika	
Protozojske miopatije	
Nutritivna miopatija	
Bolesti mišića malih prezivača	
Šuštavac	
Nutritivna miopatija	
Mitonija koza	
Bolesti mišića svinja	
Maligni edem	

Trihinelzoza
Nutritivne miopatije
Miofibrilarna miopatija
Stres sindrom svinja (maligna hipertermija)

Bolesti mišića pasa

Protozojska miopatija
Mišićna distrofija (Duchenneov tip)
Polimiozitis
Mastikatorni miozitis
Miastenija gravis
Krpeljna paraliza

Bolesti mišića mačke

Mišićna distrofija (Duchenneov tip)
Miopatije zbog poremećaja iona

KOSTI

Reakcije kosti na ozljedu

Razvojne anomalije

Poremećaji resorpcije kosti
Poremećaji stvaranja kosti
Poremećaji modeliranja kosti
Poremećaji enhondralne osifikacije

Metaboličke bolesti kostiju

Osteoporozna
Rahitis i osteomalacija
Fibrozna osteodistrofija

Upala

Infekcijska
Neinfekcijska

Aseptička nekroza kosti

Proliferativne i neoplastične lezije

Neneoplastične proliferativne i cistične lezije

Tumori

Cijeljenje fraktura

ZGLOBOVI	
Reakcije zglobova na ozljedu	
Nenormalnosti rasta i razvoja	
Artrogripoza	
Displazija kukova	
Upale	
Infekcijski artritis	
Neinfekcijski artritis	
Degeneracije zglobova	
Degeneracije intervertebralnih diskova	
Tumori	
KOŽA	
Obrambeni mehanizmi	
Regeneracija i reparacija	
Primarno i sekundarno cijeljenje rana	
Osnovni histološki obrasci reakcije kože na ozljedu	
Epidermis	
Promjene rasta i diferencijacije epidermisa	
Promjene u ravnoteži tekućina i stanične epidermalne adhezije	
Upale epidermisa	
Promjene pigmentacije epidermisa	
Dermis	
Promjene rasta i razvoja dermisa	
Nenormalna dermalna nakupljanja	
Degenerativni poremećaji kolagena	
Upale dermisa	
Adneksi	
Promjene rasta i razvoja	
Upale adneksa	
Reakcije krvnih žila	
Reakcije panikulusa-panikulitis	
Nasljednji poremećaji	

Kongenitalna alopecija i hipotrihoza			
Mucinoza			
Bulozna epidermoliza			
Epiteliogenesis imperfecta			
Dermatosis vegetans			
Poremećaji uzrokovani mehaničkim, radijacijskim ili kemijskim ozljedama			
Aktinično oštećenje			
Kemijske ozljede			
Fizikalne ozljede			
Bolesti uzrokovane mikroorganizmima i parazitima			
Virusne infekcije			
Poksvirusi			
Zarazni ektim			
Boginje svinja i goveda			
Herpesvirusne infekcije			
Papillomavirusi			
Bakterijske infekcije			
Površinske piodermije			
Duboke piodermije			
Granulomatozni dermatitis			
Digitalne infekcije preživača			
Gljivične infekcije			
Površinske mikoze			
Kožne mikoze			
Potkožne mikoze			
Sistemske mikoze			
Parazitske invazije			
Grinje			
Demodikoza			
Šuga			
Krpelji			
Uši i pauši			

Buhe	
Dvokrilci	
Helminti	
Protozoe	
Imunosne bolesti kože	
Mehanizmi oštećenja tkiva u alergijskim reakcijama	
Odabrani alergijski dermatitisi	
Urtikarija i angioedem	
Atopijski dermatitis	
Alergija na ubode insekata	
Alergijski kontaktni dermatitis	
Odabrani autoimuni dermatitisi	
Pemphigus foliaceus	
Pemphigus vulgaris	
Bulozni pemfigoid	
Lupus erythematosus	
Toksična epidermalna nekroliza	
Dermatomiozitis	
Kožni endokrini poremećaji	
Hipotireoidizam	
Hiperadrenokorticizam	
Hiperestrogenizam	
Deficit cinka	
Deficit bakra	
Hipovitaminiza A	
Hiperkeratoza	
Ihtioza	
Nazodigitalna hiperkeratoza	
Folikularna hiperkeratoza	
Poremećaji pigmentacije	
Hipopigmentacija	
Hiperpigmentacija	
Eozinofilni infiltrati	

Onihodistrofija		
Laminitis		
Tumori kože		
ŽENSKI SPOLNI SUSTAV		
Razvojne anomalije		
Jajnik		
Razvojne anomalije		
Stečene lezije jajnika		
Lezije folikula jajnika		
Tumori jajnika		
Jajovodi		
Maternica		
Upala		
Neupalne bolesti		
Tumori		
Placenta i fetus		
Patologija graviditeta		
Infekcijske bolesti (bakterijske, virusne, protozojske)		
Neinfekcijske bolesti i stanja		
Cerviks		
Razvojne anomalije		
Infekcijske bolesti		
Vulva i vagina		
Upala		
Neupalne lezije		
Tumori		
Mliječna žljezda		
Bolesti u kuja		
Bolesti u mačaka		
Bolesti vimena preživača		
MUŠKI SPOLNI SUSTAV		
Razvojne anomalije		
Testis i epididimis		

- Kriptorhizam
- Hipoplazija
- Atrofija
- Epididimitis i spermatični granulomi
- Orhitis
- Tumori

Prostata

Bolesti penisa i prepucija

- Razvojne anomalije
Hematom
Upala
Tumori

OKO, VJEĐE, SPOJNICA I OČNA ŠUPLJINA

Razvojne anomalije očne jabučice

Glaukom

Bolesti rožnice

- Perzistentni ulkus
  - Zarazni keratokonjunktivitis goveda
  - Herpesvirusni keratitis mačaka
  - Eozinofilni keratitis mačaka
  - Panusni keratitis pasa
  - Distrofija rožnice

Bolesti uvee

- Razvojne anomalije
Idiopatski limfonodularni uveitis s mjesecnom sljepocom
konja
Sustavne mikoze
Tumori

Bolesti leće

- # Razvojne anomalije

Luksacija

Katarakta

Bolesti mrežnice

Progresivna atrofija mrežnice pasa s ablacijom

Bolesti vjeda

Razvojne anomalije

Stečene bolesti

Tumori

Bolesti spojnica

Zarazne bolesti

Idiopatske i imunosne bolesti

Tumori

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Vježbe iz histopatologije				
Infiltratio adiposa hepatis equi asinum				
Dystrophia haemorrhagica acuta hepatis equi				
Necrosis miliaries disseminiatae hepatis gallinae				
Icterus retentionis hepatis canis				
Degeneratio cerea musculi equi				
Ulcus chronicum linguae equi				
Erosio chronica mucosae ventriculi suis				
Coccidiosis intestini gallinae				
Ulcus chronicum linguae equi				
Erosio chronica ventriculi suis				
Thrombosis ramorum arteriae pulmonalis equi				
Fibro-myoma uteri canis				
Lipoma mesenterii equi				
Papilloma cutis canis				
Colitis dyphteroides circumscripta suis				
Adenoma sebaceum cutis canis				
Carcinoma planocellulare- <i>cancroid</i> perinei vaccae				
Seminoma testis canis				
Gastritis catarrhalis chronica hyperplastica suis				
Cirrhosis postnecroticans hepatis equi				

Hepatitis interstitialis chronica parasitaria multiplex suis
Hepatitis paratyphosa disseminata suis
Hepatitis contagiosa canis- hcc
Hepatitis specifica anaemiae infectiosae equi- iak
Endocarditis valvularis verrucosa chronica canis
Endocarditis thrombotica septica suis.
Lymphadenitis acuta serosa lymphonoduli canis
Lymphadenitis haemorrhagica acuta suis
Infarctus haemorrhagicus lienis suis
Myocarditis embolica equi
Myocarditis aphtosa suis
Pneumonia fibrinosa partim necroticans equi
Bronchopneumonia purulenta lobularis embolica equi
Pneumonia enzootica suum
Aspergillosis pulmonis meleagridis
Pneumonia chronica lobularis verminosa disseminata felis
Nephritis glomerulointerstitialis chronica equi
Endometritis chronica cystica canis -pyometra
Mastitis parenchymatosa purulenta vaccae
Encephalomalacia cerebelli pulli
Meningoencephalitis non-purulenta canis
Poliomyelitis enzootica suum (zarazna uzetost svinja)
Meningitis mixtacellularis suis
Tuberculosis miliaris disseminata hepatis simiae
Tuberculosis nodularis intralobularis mammae vaccae
Actinomycosis cutis suis

Vježbe iz razudbe domaćih životinja

- Utvrđivanje bolesti i/ili uzroka uginuća pasa i mačaka na temelju obavljene razudbe
- Utvrđivanje bolesti i/ili uzroka uginuća svinja i malih preživača na temelju obavljene razudbe
- Utvrđivanje bolesti i/ili uzroka uginuća konja i goveda na temelju obavljene razudbe
- Utvrđivanje bolesti i/ili uzroka uginuća egzotičnih životinja na temelju obavljene razudbe
- Utvrđivanje bolesti i/ili uzroka uginuća laboratorijskih

životinja na temelju obavljene razudbe
Pisanje razudbenog zapisnika

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- biti sposoban sprovести analizu patoloških promjena te njihovu klasifikaciju i kategorizaciju radi utvrđivanja pojedinih bolesti životinja
- analizirati histopatološke preparate osnovnih patoloških procesa i najvažnijih bolesti životinja
- povezati makroskopske i mikroskopske promjene zajedno sa rezultatima ostalih dodatnih laboratorijskih pretraga
- postaviti dijagnozu i zaključak o nastanku i razvoju bolesti ili o uginuću životinje
- sastaviti razudbeni zapisnik

PARAZITOLOGIJA I INVAZIJSKE BOLESTI

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Pojmovnik			
Parazit ili nametnik			
Parazitizam			
Invazijska bolest			
Klasifikacija parazita s obzirom na mjesto parazitiranja te na uvjete parazitiranja			
Nosilac			
Posrednik			
Rezervoar			
Transportni / paratenični/ nosilac			
Direktan i indirektan razvoj			
Invazija, reinvazija, superinvazija, autoinvazija			
Predilekcijsko mjesto			
Prepatentno i patentno razdoblje			
Inkubacija			
Načini invazije			
Djelovanje parazita na nosioca			
Nazivlje i klasifikacija parazita			
Nazivlje invazijskih bolesti			
Značenje parazitskih bolesti			
Protozoa			
Rod Eimeria			
Rod Isospora			
Rod Toxoplasma			
Rod Sarcocystis			
Rod Neospora			
Rod Cryptosporodium			
Rod Babesia			

Rod Giardia		
Rod Leishmania		
Rod Ascaris		
Rod Parascaris		
Rod Toxascaris		
Rod Toxocara		
Rod Anisakis		
Rod Oxyuris		
Rod Strongylus		
Rod Strongyloides		
Rod Ancylostoma		
Rod Bunostomum		
Rod Uncynaria		
Porodica Trichostrongylidae		
Rod: Trichinella		
Rod Trichuris		
Porodica Dictyocaulidae		
Porodica Metastrongylidae		
Porodica Protostrongylidae		
Rod Dirofilaria		
Rod Anoplocephala		
Rod Moniezia		
Rod Dipylidium		
Rod Mesocestoides		
Rod Joyeuxiella		
Rod Taenia		
Rod Echinococcus		
Rod Diphilobotrium		
Rod Spirometra		
Rod Hymenolepis		

Rod Fasciola		
Rod Dicrocoelium		
Rod Paramphistomum		
Rod Fascioloides		
Rod Alaria		
a		
Biologija /razvoj/ člankonožaca		
Razred:Arachnida		
Red: Acari		
Porodica: Ixodidae		
Rod: Ixodes		
Rod: Rhipicephalus		
Rod: Haemaphysalis		
Rod: Hyalomma		
Rod: Boophilus		
Porodica: Argasidae		
Rod: Argas		
Porodica: Dermanyssidae		
Rod: Dermanyssus		
Rod: Ornithonyssus		
ogija, suzbijanje i štetno djelovanje krpelja šikare i krpelja		
m smislu		
Porodica Sarcoptidae		
Porodica Cnemidocoptidae		
m smislu		
Porodica Psoroptidae		
Porodica Demodicidae		
Rod Demodex		
Porodica Cheyletidae		
Rod Cheyletiella		
ogija, patogeneza,simptomatologija, dijagnostika, liječenje		
n i širem smislu		
ecta		

Razvoj insekata			
Red Mallophaga			
Red Anoplura			
Red Hemiptera			
Red Diptera			
Red Siphonaptera			
Malofagoza/paušljivost i ušljivost/pedikuloza: epizootiologija, patogeneza, simptomatologija, dijagnostika, liječenje			
Buhavost/pulikoza: epizootiologija, simptomatologija, dijagnostika, liječenje			
Red: Diptera			
Podred Nematocera			
Porodica Ceratopogonidae			
Porodica Simuliidae			
Porodica Psychodidae			
Porodica Culicidae			
Podred Brachycera			
Porodica Tabanidae			
Podred Cyclorrhapha			
Porodica Muscidae			
Porodica Calliphoridae			
Porodica Hippoboscidae			
Porodica Oestridae			
Dvokrilci kao molestanti i vektori			
Suzbijanje bolesti koje prenose dvokrilci			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Postupanje s biološkim materijalom				
Priprema nativnih preparata				
Bojenje preparata po Giemsi				
Mikroskopiranje obojenih preparata				
Uzimanje materijala za parazitološku pretragu				
Parazitološka pretraga kože				

Parazitološka pretraga vanjskog zvukovoda			
Knottov test			
Izvođenje koproloških pretraga			
Prepoznavanje parazita, dijelova parazita i razvojnih stadija u fecesu			
Izolacija parazita i determinacija			
Serološke metode u parazitologiji			
Molekularne metode u parazitologiji			
Izvođenje trihineloskopije			
Izvođenje umjetne probave			

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- poznavati biologiju i ekologiju parazita i vektora od medicinskog i veterinarskog značaja
- prepoznati značajne parazite i njihove razvojne oblike
- objasniti patogenezu koju uzrokuju paraziti ili njihovi razvojni oblici
- primjeniti dijagnostičke vještine u uzimanju, pripremanju i pregledavanju različitih uzoraka
- interpretirati nalaze dijagnostičkih metoda
- predložiti odgovarajuće liječenje i suzbijanje pojedinih parazitoza

PATOLOŠKA FIZIOLOGIJA I.

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Zdravlje i bolest			
Etiologija i patogeneza, uzroci bolesti, poremećaji membranskih i subcelularnih funkcija			
Patofiziologija upalne reakcije i cijeljenja			
Avitaminoze, hipovitaminoze i hipervitaminoze vitamina topivih u mastima			
Avitaminoze i hipovitaminoze vitamina topivih u vodi			
Biološki aktivne supstance i njihova uloga u patofiziološkim procesima			
Biogeni amini			
Plazmakininski sustav			
Prostaglandini i leukotrieni			
Sustav renin-angiotenzin			
Citokini			
Gastrointestinalni hormoni i neuropeptidi			
Endokrinopatije			
Mehanizam vezanja hormona za receptore			
Sustav hipotalamus-hipofiza-ciljna žljezda			
Poremećaji funkcije hipofize – hipopituitarizam, poremećeno lučenje hormona rasta, diabetes insipidus			
Poremećaji funkcije štitne žljezde – tireotoksikoza, hipotireoza			
Poremećaji funkcije paraštitne žljezde			
Poremećaji funkcije kore i srži nadbubrežne žljezde – aldosteronizam, cushingova bolest, adrenogenitalni sindrom poremećaji funkcije spolnih žljezdi			
Poremećaji funkcije živčanog sustava			
Priroda prijenosa impulsa duž aksona mišićnog vlakna			
Transmisija u sinapsama			
Poremećaji živčane provodljivosti			
Poremećaji neurotransmitera i njihovih receptora			

Utjecaj životinjskih toksina na neurotransmisiju – otrovi zmija, pauka crne udovice, gljiva Utjecaj mikroorganizama na neurotransmisiju – tetanus toksin, virus bjesnoće, poliomijelitisa			
--	--	--	--

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Rukovanje s biološkim uzorcima				
Postupak dobivanja krvnog seruma i plazme				
Apsorpcijska spektrofotometrija				
Baždarenje spektrofotometra				
Izrada standardnih otopina				
Izrada slijepе probe				
Izrada baždarnog dijagrama				
Očitavanje rezultata				
Izračunavanje koncentracije				
Određivanje koncentracije proteina u serumu				
Izvođenje Biuret metode				
Intrerpretacija dobivenih rezultata				
Određivanje disproteinemija				
Određivanje frakcija proteina u serumu elektroforezom				
Interpretacija nalaza elektroelferograma				
Dijagnostičko značenje proteina akutne faze				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- definirati pojmove zdravlja i bolesti
- opisati biološki aktivne supstance i njihovu ulogu u patofiziološkim procesima
- objasniti endokrinopatije
- opisati poremećaje funkcije živčanog sustava
- savladati rukovanje biološkim uzorcima
- odrediti koncentraciju proteina u serumu Biuret metodom i interpretirati dobivene rezultate

PATOLOŠKA FIZIOLOGIJA II.

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
PATOFIZIOLOGIJA PROBAVE			
Probava u predželucima			
Bakterijska probava ugljikohidrata, protina i masti; uloga protozoa i gljivica			
Sinteza proteina iz uree, sinteza vitamina			
Poremećaji ravnoteže amilolitičke i proteolitičke mikroflore zbog pogrešne prehrane			
Poremećaji probave ugljikohidrata i mehanizam nastanka kisele indigestije			
Poremećaji probave dušikovih spojeva, nastanak alkalne indigestije i mehanizam trovanja amonijakom			
Poremećaji motorike predželudaca zbog fizikalnih i kemijskih svojstava hrane, traumatskog retikuloperikarditisa, otrovanja			
Poremećaji eruktacije i mehanizam postanka timpanije buraga			
Probava i želucu i crijevima			
Poremećaji želučane peristaltike i sekrecije			
Povraćanje			
Poremećaji odnosa između zaštitne moži želučane sluznice i lučenja u želucu			
Mehanizam nastanka ulkusne bolesti			
Poremećaji lučenja crijevnog i gušteričinog soka			
Apsorpcijski poremećaji			
Bakterijska probava u debelom crijevu			
Poremećaji motorike crijeva – hiper- i hipoperistaltika			
Poremećaji prohodnosti crijeva – invaginacija, strangulacija, volvulus i torzija crijeva			
Uloga neurovegetativne distonije i osebujnosti građe probavnog trakta konja u poremetnjama motorike želuca i crijeva			
Kolike			
Bakterijska aktivnost u debelom crijevu			

Proljevi	
Opstipacije	
Jetra	
Morfološke i fiziološke karakteristike jetre	
Poremećaji metabolizma ugljikohidrata i masti – steatoza jetre	
Biotransformacija i detoksikacija štetnih tvari – acetilacija i metilacija, konjugacija, detoksikacija amonijaka	
Uloga jetre u sintezi kolesterola i fosfolipida	
Lipidi u krvi – hiper i hipolipemija	
Ateroskleroza	
Uloga jetre u zgrušavanju krvi	
Degeneracija i nekroza s aspekta suvremene biokemije	
Ciroza	
Poremećaji cirkulacije u jetri	
Portalna hipertenzija i mehanizam nastanka ascitesa	
Enzimi kao pokazatelji funkcionalnog stanja jetre	
Hepatička encefalopatija	
Poremećaji metabolizma bilirubina i patogeneza žutice – hemolitička, hepatička i opstruktivna žutica	
POREMEĆAJI METABOLIZMA	
Metabolizam ugljikohidrata s posebnim osvrtom na važnost glukoneogeneze za preživače	
Uloga hormona u metabolizmu ugljikohidrata	
Homeostaza šećera u krvi	
Hiperglikemija, šećerna bolest	
Hipoglikemija, ketoza mlijecnih krava, gladovanje	
Poremetnje metabolizma masnih kiselina, triglicerida i kolesterola	
Poremetnje metabolizma esencijalnih aminokiselina i proteina	
Edemi zbog gladovanja	
PATOLOŠKA FIZIOLOGIJA BOLESTI BUBREGA	
Struktura bubrega i mehanizam stvaranja i koncentriranja mokraće	
Poremećaji glomerularne filtracije	

Glomerulonefritis

Poremećaji količine i sastava mokraće – oligurija, anurija, poliurijska, proteinurijska

Poremećaji tubulskih funkcija – intersticijski nefritis, pijelonefritis, ciroza bubrega, nefrolitijaza

Zatajenje funkcije bubrega

KRV I KRVOTVORNI ORGANI

Eritrociti, anemija i policitemija

Eritrocitopoeza

Anemije zbog poremećaja u stvaranju i sazrijevanju eritrocita (deficit folne kiseline, B12 vitamina, hipoplazija koštane srži)

Anemije zbog poremećaja u sintezi hemoglobina – deficit željeza i piridoksina

Anemije zbog pojačane razgradnje eritrocita, djelovanje parazita i mikroorganizama, imunobiološke hemolitičke anemije

Anemije zbog gubitka krvi

Klasifikacija anemija na temelju vrijednosti MCV i MCHC

Periferna krv u anemijama

Utjecaj anemije na cirkulacijski sustav

Relativna i apsolutna policitemija

Leukocitopoeza

Granulociti, granulocitoza i graulocitopenija

Monociti i mehanizam fagocitoze

Linfociti i imunost

Promjene bijele krvne slike kod infekcija

Sedimentacija – utjecaj faktora iz krvne plazme i korpuskularnih elemenata

Interpretacija ukupnog i diferencijalnog broja leukocita

Hemoblastoze domaćih sisavaca

Hemostaza

Poremećaji porpustljivosti krvnih žila

Koagulopatije- poremećaji trombocita, poremećaji plazminih čimbenika

SRCE I KRVNE ŽILE

Dinamička svojstva srčanog mišića

Poremećaji srčanog ritma – sinusna bradikardija i tahikardija, ekstrasistole, paroksizmalna tahikardija, lepršanje i treperenje atrij i ventrikula, parcijalni i totalni srčani blok			
Elektrokardiogram			
Oštećenja srčanih zalisaka – mitralna stenoza i insuficijencija, aortna stenoza i insuficijencija			
Poremećaji punjenja srca – tamponada i perikarditis			
Infarkt			
Patogenetski mehanizmi šoka			
Hipertenzija			
PLUĆA			
Kontrola disanja			
Poremetnje ritma disanja – Cheyne-Stockesovo disanje, Bitotovo disanje			
Dispneje			
Patogeneza plućnog edema, kardijalni i nekardijalni edem			
Atelektaza pluća			
Akuti i kronični alveolarni emfizem			
Pneumotoraks			
Hidrotoraks			
Lobarna pneumonija			
Bronhopneumonija			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Određivanje koncentracije glukoze				
Izvođenje kolorenzimske metode i izračunavanje koncentracije glukoze				
Interpretacija dobivenih rezultata				
Određivanje koncentracije bilirubina				
Izvođenje spektrofotometrijske metode i izračunavanje koncentracije ukupnog, konjugiranog i nekonjugiranog bilirubina				
Interpretacija dobivenih rezultata				
Određivanje aktivnosti enzima u serumu				
Određivanje aktivnosti alanin-aminotransferaze u serumu				

Interpretacija dobivenih rezultata			
Određivanje koncentracije lipida u serumu			
Određivanje koncentracije kolesterola			
Interpretacija dobivenih rezultata			
Laboratorijska dijagnostika poremećaja funkcije bubrega			
Laboratorijska pretraga urina			
Interpretacija nalaza			
Određivanje crvene krvne slike			
Određivanje broja eritrocita, brzine sedimentacije, hematokrita, koncentracije hemoglobina, osmotske rezistencije eritrocita, broja retikulocita			
Izračunavanje eritrocitnih konstanti			
Klasifikacija anemija na temelju dobivenih rezultata			
Određivanje promjena u morfologiji eritrocita			
Određivanje bijele krvne slike			
Određivanje broja leukocita i eozinofilnih granulocita			
Izrada i bojanje preparata razmaza krvi			
Izrada diferencijalne krvne slike			
Određivanje aktivnosti alkalne fosfataze u leukocitima			
Određivanje promjena u morfologiji leukocita			
Klasifikacija leukemija			

Nakon uspješnog savladavanja predmeta student će biti sposoban:

- opisati patofiziologiju probave
- opisati poremećaje funkcije jetre i bilijarnog sustava
- definirati poremećaje metabolizma ugljikohidrata, masti i bjelančevina
- objasniti patološku fiziologiju bolesti bubrega
- opisati poremećaje funkcije krvi i krvotvornih organa
- opisati poremećaje funkcije srca i krvnih žila
- objasniti poremećaje funkcije respiratornog sustava
- odrediti koncentraciju glukoze u krvi i interpretirati dobivene rezultate
- odrediti koncentraciju bilirubina u krvi i procijeniti patofiziološko stanje jetre i hemolitičke anemije
- odrediti aktivnost enzima u serumu i procijeniti patofiziološki status jetre
- odrediti koncentraciju lipida u serumu i procijeniti metabolizam masti

- izvršiti laboratorijsku pretragu urina i interpretirati rezultate
- izvršiti crvenu i bijelu krvnu sliku i interpretirati rezultate

SPECIJALNA MIKROBIOLOGIJA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
BAKTERIOLOGIJA			
<i>Leptospira</i> spp.			
<i>Brachyspira hyodysenteriae</i> , <i>Brachyspira</i> spp.			
<i>Borrelia anserina</i> , <i>Borrelia burgdorferi</i>			
<i>Campylobacter fetus</i> subsp. <i>fetus</i> , <i>C. fetus</i> subsp. <i>venerealis</i>			
<i>Vibrio</i> spp.			
<i>Helicobacter pylori</i>			
<i>Lawsonia intracellularis</i>			
<i>Enetrobacteriaceae</i>			
<i>Escherichia coli</i>			
<i>Klebsiella pneumoniae</i> subsp. <i>pneumoniae</i>			
<i>Salmonella enterica</i> subsp., serovarovi,			
<i>Yersinia enterocolitica</i> , <i>Yersinia pseudotuberculosis</i>			
<i>Proteus</i> spp.			
Ostale enterobakterije			
<i>Brucella abortus</i> , <i>B. melitensis</i> , <i>B. suis</i> , <i>B. ovis</i> , <i>B. canis</i>			
<i>Bordetella bronchiseptica</i>			
<i>Taylorella equigenitalis</i>			
<i>Francisella tularensis</i>			
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>			
<i>Moraxella bovis</i>			
<i>Pasteurella multocida</i>			
<i>Actinobacillus lignieresii</i> , <i>A. equuli</i> , <i>A. suis</i> , <i>A. pleuropneumoniae</i>			
<i>Haemophilus parasuis</i> , <i>Haemophilus paragallinarum</i>			
<i>Mannheimia haemolytica</i>			
<i>Burkholderia mallei</i> , <i>Burkholderia pseudomallei</i>			
<i>Legionellaceae</i> ; <i>Neisseriaceae</i>			

Fusobacterium necrophorum

Dichelobacter nodosus

Rodovi *Ehrlichia*; *Aegyptianella*; *Anaplasma*; *Cowdria*; *Neorickettsia*

Mikoplazme prezivača, peradi

Mikoplazme svinja

Eperythrozoon i *Haemobartonella*

Coxiella burnetii

Chlamydophila psittaci

C. felis, *C. abortus*, *C. pecorum*, *C. pneumoniae*

Mycobacterium tuberculosis, *M. bovis*, *Mycobacterium intracellulare* – *avium* kompleks

Nocardia asteroides, *N. brasiliensis*;

Clostridium spp.

Bacillus anthracis

Listeria monocytogenes, *L. ivanovii*

C. pseudotuberculosis, *C. ulcerans*, *C. renale*, *C. kutscheri*, *C. bovis*

Rod *Actinomyces* (vrste); Rod *Arcanobacterium*

Lactobacillaceae; *Enterococcaceae*

Rod *Streptococcus*

- Govede vrste streptokoka
- Konjske vrste streptokoka
- Streptokoki kojima je glavni domaćin svinja
- Streptokoki kojima je glavni domaćin pas
- Streptokoki kojima je glavni domaćin čovjek

Staphylococcus aureus, Staphylococcus pseudointermedius,
Staphylococcus hyicus
Paenibacillus larvae, P. alvei

Erysipelothrix rhusiopathiae

MIKOLOGIJA

Candida albicans
Candida spp.
Cryptococcus neoformans
Malassezia pachydermatis

<i>Rhodotorula mucilaginosa</i>		
<i>Torulopsis glabrata</i>		
<i>Trichosporon beigelii</i>		
<i>Geotrichum candidum</i>		
<i>Aspergillus fumigatus</i>		
<i>Aspergillus flavus</i>		
<i>Penicillium</i>		
<i>Alternaria</i>		
<i>Paecilomyces</i>		
Dermatofiti		
<i>Trichophyton mentagrophytes</i>		
<i>Trichophyton verrucosum</i>		
<i>Trichophyton equinum</i>		
<i>Microsporum canis</i>		
<i>Microsporum gypseum</i>		
<i>Microsporum equinum</i>		
<i>Coccidioides immitis</i>		
<i>Histoplasma capsulatum</i> var. <i>Capsulatum i</i> var. <i>farciminosum</i>		
<i>Blastomyces dermatitidis</i>		
<i>Sporothrix schenckii</i>		
<i>Chrysosporium parvum</i>		
<i>Rhizopus, Absidia, Mucor, Rhizomucor,</i>		
<i>Basidiobolus, Conidiobolus</i>		
<i>Saccharomyces cerevisiae</i>		
Mikotoksini, Mikotoksikoze		

VIROLOGIJA

Poxviridae

Orthopoxvirus - virus vakcinije, virus kravljih boginja, virus boginja majmuna
Parapoxvirus
Capripoxvirus
Suipoxvirus
Leporipoxvirus

<i>Avipoxvirus</i>		
<i>Asfarviridae</i>		
Virus afričke svinjske kuge		
<i>Iridoviridae</i>		
<i>Herpesviridae</i>		
Goveđi herpesvirus 1 i 2, virus zloćudne kataralne groznice		
Konjski herpesvirus 1, 3 i 4		
Kozji herpesvirus 1		
Svinjski herpesvirus 1 i 2		
Pasji herpevirus 1		
Mačji herpesvirus 1		
Herpesvirusi peradi 1 i 2		
<i>Adenoviridae</i>		
Pasji adenovirus 1 (virus zaraznog hepatitisa psa)		
Pasji adenovirus 2 (virus traheobronhitisa psa)		
Konjski adenovirusi		
Adenovirus kokoši (virus sindroma pada nesivosti)		
Adenovirus pura i fazana (hemoragijski enteritis pura, bolest mramoraste slezene fazana, sindrom pada nesivosti)		
<i>Papillomaviridae</i>		
Virusi papilomatoze goveda, konja, ovce, svinje, psa i papige		
<i>Parvoviridae</i>		
Pasji parvovirus 2		
Virus panleukopenije mačaka		
Svinjski parvovirus		
Guščji parvovirus		
Pačji parvovirus		
<i>Circoviridae</i>		
Svinjski cirkovirus 2		
<i>Anellovirus</i> – svinjski „torque teno virus“		
Virus anemije pilića		
Virus bolesti kljuna i perja		
<i>Retroviridae</i>		

Virus newcastleske bolesti (ptičji paramiksovirus 1)	
Ptičji paramiksovirusi 2-9	
Virus parainfluence 2 psa	
<i>Morbillivirus</i>	
Virus štenećaka	
Virus goveđe kuge	
Virus kuge malih preživača	
<i>Pneumovirus</i>	
Goveđi respiratorni sincicijski virus	
<i>Metapneumovirus</i>	
Virus rinotraheitisa pure	
<i>Henipavirus</i>	
Virus Hendra i virus Nipah	
<i>Picornaviridae</i>	
<i>Aphthovirus</i>	
Virus slinavke i šapa	
Konjski rinovirus 1	
<i>Enterovirus</i>	
Virus vezikularne bolesti svinja	
Svinjski enterovirus 1 - virus zarazne uzetosti svinja (tješinska/talfanska bolest)	
Svinjski enterovirusi 2-11	
Enterovirusi peradi	
Kokoš - encefalomijelitis	
Patke, pure - hepatitis	
<i>Cardiovirus</i>	
Virus encefalomiokarditisa svinja	
<i>Rhinovirus</i>	
Govedi rinovirusi 1-3	
<i>Coronaviridae</i>	
<i>Coronavirus</i>	
Virus transmisivnog gastroenteritisa svinja	
Virus epizootskog proljeva svinja	

Goveđi koronavirus (gastroenteritis, virus zimske dizenterije)
Virus zaraznog peritonitisa mačke
Pasji koronavirus
Virus zaraznog bronhitisa peradi
Virus koronavirusnog enteritisa purana

Flaviviridae

Flavivirus

Virus japanskog encefalitisa
Virus Wesselsbronske bolesti
Virus zapadnog Nila

Pestivirus

Virus klasične svinjske kuge
Virus goveđeg virusnog proljeva
Virus borderske bolesti

Caliciviridae

Vesivirus

Virus vezikularnog egzantema svinja
Mačji kalicivirus

Lagosvirus

Virus hemoragijske bolesti kunića
Virus sindroma europskog smeđeg zeca

Reoviridae

Orthoreovirus

Reovirusi sisavaca 1-3
Ptičji reovirusi 1-11

Orbivirus

Virus bolesti plavog jezika
Virus konjske kuge
Virus epizootske hemoragijske bolesti jelena
Virus encefaloze konja

Rotavirus

Različiti rotavirusi životinja

Birnaviridae

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Preparacija i bojanje razmazaka po Gramu				
Mikroskopiranje obojenih preparata				
Nacjepljivanje materijala na bakteriološke podloge				
Izdvajanje i identifikacija bakterija				
Seroške metode dijagnostike infekcija				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- procijeniti značenje mikrobiološkog nalaza u postavljanju etiološke dijagnoze zaraznih bolesti i infekcija
- koristiti se osnovnim mikrobiološkim tehnikama za izdvajanje i identifikaciju bakterija i gljivica, posebice postupkom pripreme mikroskopskih preparata
- prepoznati i međusobno razlikovati gram-negativne, gram-pozitivne i acidorezistentne bakterije te analizirati njihovu morfologiju u svrhu identifikacije
- objasniti način svrstavanja bakterija, virusa i gljivica u određene porodice, robove i vrste
- opisati vrsno specifične morfološke osobitosti bakterija, virusa i gljivica važne za njihovu identifikaciju
- prepoznati najvažnije robove i vrste bakterija i gljivica na osnovi njihovih tinktorijelnih, morfoloških, uzgojnih i antigenskih osobina
- interpretirati morfologiju, antigenske osobine, genomske značajke, način klasifikacije i pripadnost virusa određenoj porodici i rodu
- koristiti poznavanje tenaciteta virusa, bakterija i gljivica u dezinfekciji mikrobima onečišćenih površina
- objasniti načine i mogućnosti imunoprofilakse u borbi protiv virusnih i bakterijskih zaraza

TOKSIKOLOGIJA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
UVOD U TOKSIKOLOGIJU			
Stručno nazivlje			
Mehanizmi djelovanja otrova			
Dijagnostika otrovanja			
Postupak s otrovanom životinjom			
Antidoti			
Računanje u toksikologiji			
Uzimanje i slanje materijala na kemijsko – toksikološku pretragu			
PESTICIDI			
Insekticidi			
Organofosforni spojevi			
Karbamati			
Piretrin i piretroidi			
Rodenticidi			
Antikoagulansi			
Fosfidi			
Strihnin			
Vitamin D			
Herbicidi			
Dipiridili			
Fungicidi			
Limacidi			
Metaldehid			
TEŠKI METALI			
Živa			
Olovo			
Bakar			

Cink	
Selen	
Željezo	
Arsen	
Kadmij	
INDUSTRIJSKA ZAGAĐIVALA	
Fluor	
Cijanidi i cijanogeno bilje	
PCB-i	
Dioksini	
DUŠIČNI SPOJEVI	
Ureja, amonijak i amonijeve soli	
Nitrati, nitriti i nitrozo spojevi	
MIKOTOKSINI	
Hepatotoksini	
Nefrotoksini	
Estrogeni	
Trihoteceni	
Fumonizini	
OSTALA OTROVANJA	
Otrovanje s natrijevim kloridom – pomanjkanje vode	
Etilen-glikol (antifreez)	

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Prepoznati otrovanje u određene životinje				
Pristupiti liječenju otrovane životinje				
Procjeniti uspjeh liječenja				
Procjeniti eventualne šire štetne posljedice nastale otrovanjem				
Uzimanje uzoraka i transport uzoraka za toksikološku analizu				
Evaluacija rezultata kemijsko toksikološke pretrage u slučaju rezidua ("Pravilnik")				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- prepoznati otrovanje u određene životinje
- izabrati pravilan pristup tretiranju otrovane životinje
- procjeniti uspjeh liječenja
- prosuditi eventualne šire štetne posljedice nastale otrovanjem
- pravilno uzorkovati materijal za toksikološku analizu
- prosuditi dobivene rezultate kemijsko toksikološke pretrage (rezidua), te postupiti u skladu s "Pravilnikom o toksinima, metalima, metaloidima te drugim štetnim tvarima koje se mogu nalaziti u hrani" (NN br. 16/05) i "Pravilnikom o maksimalnim razinama ostataka pesticida, u hrani i hrani za životinje" (N.N., 119/07)

VETERINARSKA EPIDEMIOLOGIJA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Opća epidemiologija			
Definicija veterinarske epidemiologije			
Povijesni razvoj veterinarske epidemiologije			
Cilj i zadatci veterinarske epidemiologije			
Područja veterinarske epidemiologije			
Osnovni epidemiološki koncepti			
Modeli bolesti			
Prostorna i vremenaka distribucija bolesti			
Podatci i obrada podataka u epidemiologiji			
Izvori podataka u epidemiologiji			
Načini prikupljanja i sortiranja podataka			
Načini čuvanja podataka			
Vrste podataka i načini mjerena			
Epidemiološke metode istraživanja			
Osnovna podjela epidemioloških istraživanja			
Cilj i zadatci pojedinih metoda straživanja			
Deskriptivne epidemiološke metode istraživanja			
Analitička epidemiologija			
Eksperimentalne epidemiološke metode istraživanja			
Vrste epidemioloških mjera			
Primjenjena veterinarska epidemiologija – primjena statističkih metoda u veterinarskoj analitičkoj epidemiologiji			
Metode i načini uzorkovanja za epidemiološka istraživanja			
Procjena veličine uzorka za epidemiološka istraživanja			
Srednje vrijednosti u epidemiologiji			
Mjere varijabilnosti u epidemiologiji			
Mjere asimetrije i zaobljenosti			

Teorijske distribucije			
Testiranje hipoteza u epidemiologiji			
Procjena parametara populacije			
Povezanost pojava			
Tipovi pogrešaka u epidemiologiji			
Analiza varijance u epidemiologiji			
Faktorska analiza			
Diskriminacijska analiza			
Granice pouzdanosti			
Statistička i uzročna povezanost			
Vrste epidemioloških mjera			
Vrednovanje dijagnostičkih testova			
Organizacija i implementacija mjera programa zdravstvene zaštite životinja, mjera prevencije, spriječavanja širenja, iskorijenjivanja i nadzora bolesti			
Definicije i strategije (monitoring, servaillance)			
Analiza rizika			
Zdravlje stada			
Simulacijsko modeliranje			
Zakonska regulativa vezana za strategije programa zdravstvene zaštite (RH, EU, OIE)			
Komparativna epidemiologija			
Epidemiologija zaraznih bolesti			
Epidemiologija nezaraznih bolesti			
Molekularna epidemiologija			
Epidemiologija bolesti povezane sa zagadživanjem okoliša			
Druge grane epidemiologije			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Sposobnost prikupljanja, sređivanja i obrade podataka				
Prepoznavanje tipova podataka i pravilno korištenje skala mjerena				

Primjenjivanje epidemioloških metoda u biomedicinskim istraživanjima			
Računanje rizika i vjerojatnosti nastajanja pojava u populaciji			
Računanje osjetljivosti, specifičnosti i pozitivnih prediktivnih vrijednosti dijagnostičkog testa			
Sudjelovanje u provođenju preventivnih mjera			
Sudjelovanje u suzbijanju epidemije bolesti			
Sudjelovanje u planiranju programa zdravstvene zaštite životinja			
Primjena epidemioloških postupaka u istraživanjima			

Nakon uspješnog savladavanja kolegija student će biti sposoban:

- interpretirati osnovne epidemiološke pojmove
- izabrati i rasporediti podatke potrebne u epidemiološkim istraživanjima
- razlikovati i interpretirati epidemiološka istraživanja
- razlikovati i izračunati pojedine epidemiološke mjere procjene bolesti i povezanosti pojava
- izračunati vjerojatnost nastajanja pojave i interpretirati rezultate
- međusobno usporediti istraživane skupine i zaključiti o povezanosti čimbenika i bolesti
- definirati i interpretirati validnost testova te izračunati pojedine parametre testova
- interpretirati važnost testova u procjeni zdravlja stada
- interpretirati osnovne ekomske pojmove
- objasniti zakone proizvodnosti i ekomska mjerila uspješnosti
- objasniti i interpretirati kriterije koji se uzimaju u obzir pri analizi odluka
- prepoznati i rasporediti troškove
- izračunati kalkulacije u veterinarstvu
- primijeniti ekomske metode procjena šteta zbog bolesti životinja
- primijeniti postupke ocjene ekomske podobnosti programa zaštite zdravlja životinja i odlučivanja
- skicirati projekt sustavne zaštite zdravlja životinja

Popis obaveznih predmeta IV. godine studija

Biologija i patologija akvatičnih organizama

Biologija i patologija korisnih kukaca

Gospodarenje i uzgoj divljači

Kirurgija, ortopedija i oftalmologija I.

Kirurgija, ortopedija i oftalmologija II.

Metode fizikalne terapije i dijagnostike

Opća i klinička rendgenologija

Porodništvo i reprodukcija I.

Unutarnje bolesti I.

BIOLOGIJA I PATOLOGIJA AKVATIČNIH ORGANIZAMA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
POVIJEST I ZNAČENJE RIBARSTVA I RIBOGOJSTVA			
ULOGA VETERINARSKE SLUŽBE U UZGOJU I OČUVANJU ZDRAVLJA AKVATIČNIH ORGANIZAMA			
ULOGA VETERINARSKE SLUŽBE U ZAŠTITI ZDRAVLJA LJUDI OZOOZOZA			
SISTEMATIKA SLATKOVODNIH RIBA			
Porodica <i>Acipenseridae</i>			
Kečiga (<i>Acipenser ruthenus</i>)			
Porodica <i>Anguillidae</i>			
Jegulja (<i>Anguilla anguilla</i>)			
Porodica <i>Salmonidae</i>			
Potočna pastrva (<i>Salmo trutta fario</i>)			
Kalifornijska pastrva (<i>Oncorhynchus mykiss</i>)			
Mladica glavatica (<i>Hucho hucho</i>)			
Mladica glavatica (<i>Hucho hucho</i>)			
Neretvanska glavatica (<i>Salmo marmoratus</i>)			
Atlantski losos (<i>Salmo salar</i>)			
Rod <i>Cyprinus</i>			
Šaran (<i>Cyprinus carpio</i>)			
Rod <i>Carassius</i>			
Karas (<i>Carassius carassius</i>)			
Zlatna ribica (<i>Carassius auratus auratus</i>)			
Babuška (<i>Carassius auratus gibelio</i>)			
Rod <i>Tinca</i>			
Linjak (<i>Tinca tinca</i>)			
Rod <i>Ctenopharyngodon</i>			
Bijeli amur (<i>Ctenopharyngodon idella</i>)			
Rod <i>Hypophthalmichthys</i>			

Srebrni šaran (*Hypophthalmichthys molitrix*)
Rod *Aristichthys*
Pjegavi šaran (*Aristichthys nobilis*)
Rod *Barbus*
Mrena (*Barbus barbus*)
Rod *Aramis*
Deverika (*Aramis brama*)
Rod *Leuciscus*
Klen (*Leuciscus cephalus*)
Rod *Scardinius*
Crvenperka (*Scardinius erythrophthalmus*)
Rod *Rutilus*
Bodorka (*Rutilus rutilus*)
Porodica *Siluridae*
Som (*Silurus glanis*)
Porodica *Ictaluridae*
Američki somić (*Ictalurus nebulosus*)
Porodica *Esocidae*
Štuka (*Esox lucius*)
Porodica *Percidae*
Smuđ (*Lucioperca lucioperca*)
Grgeč (*Perca fluviatilis*)

SISTEMATIKA MORSKIH RIBA

Porodica *Serranidae*
Lubin (*Dicentrarchus labrax*)
Porodica *Sparidae*
Komarča (*Sparus aurata*)
Pic (*Charax punctazzo Cetti*)
Porodica *Mugilidae*
Cipal bataš (*Mugil cephalus*)
Cipal zlatac (*Liza aurata Risso*)
Cipal putnik (*Chelon labrosus*)
Cipal balavac (*Lizza ramada*)

Cipal mržnjak (<i>Liza saliens</i> Risso)		
Cipal mržnjak (<i>Liza saliens</i> Risso)		
Cipal plutaš (<i>Oedalechilus labeo</i>)		
Porodica <i>Scombridae</i>		
Tuna (<i>Thunnus thynnus</i>)		
Porodica <i>Clupeidae</i>		
Srdela (<i>Sardina pilchardus</i>)		
Porodica <i>Gadidae</i>		
Oslić (<i>Merluccius merlucius</i>)		

SISTEMATIKA ŠKOLJKAŠA ZNAČAJNIH ZA UZGOJ

Kamenica (<i>Ostrea edulis</i>)		
Dagnja (<i>Mytilus galloprovincialis</i>)		
Prstac (<i>Lithodomus lithophagus</i>)		

SISTEMATIKA RAKOVA ZNAČAJNIH ZA UZGOJ

Jastog (<i>Palinurus vulgaris</i>)		
Škamp (<i>Nephrops norvegicus</i>)		
Hlap (<i>Hornarus gammarus</i>)		
Kozica (<i>Palaemon elegans</i>)		
Riječni rak (<i>Astacus astacus</i>)		

SISTEMATIKA GLAVONOŽACA ZNAČAJNIH ZA UZGOJ

Hobotnica (<i>Octopus vulgaris</i>)		
Muzgavac (<i>Eledone moschata</i>)		
Lignja (<i>Loligo vulgaris</i>)		
Lignjun (<i>Illex illecebrosus</i>)		
Sipa (<i>Seriola dumerili</i>)		

Sistematika žaba

Sistematika algi

ANATOMIJA AKVATIČNIH ORGANIZAMA – OSOBITOSTI GRADE I FUNKCIJE TJELESNIH SUSTAVA AKVATIČNIH ORGANIZAMA

AMA	
Oblik tijela i peraje	
Koža	
Skelet	
Mišićni sustav	

Krvožilni sustav		
Dišni sustav		
Probavi sustav – anatomske karakteristike		
Probavni sustav toplovodnih vrsta riba		
Probavni sustav hladnovodnih vrsta riba		
Probavni sustav morskih riba		
Riblji mjehur		
Mokraćno – spolni sustav		
Endokrini sustav		
Živčani sustav		
Osjetila		

FIZIOLOGIJA AKVATIČNIH ORGANIZAMA

Metabolizam		
Razmnožavanje		
Embrionalni i ličinački razvoj		
Rast i tempo rasta		

UZGOJ AKVATIČNIH ORGANIZAMA

Ribnjačarstvo		
Ribogojilište		
Izgradnja ribnjaka		
Vrste ribnjaka		
Mrjestilišta za prirodno mriješćenje		
Mrjestilišta za umjetno mriješćenje		
Kavezni uzgoj		
Uzgoj u lagunama		
Uzgoj u ogradama		
Odabiranje vrsta riba za uzgoj		
Prirodno mrješćenje akvatičnih organizama		
Umjetno mrješćenje akvatičnih organizama		
Uzgoj toplovodnih vrsta riba		
Uzgoj hladnovodnih vrsta riba		
Uzgoj morskih riba		
Uzgoj školjkaša		

Uzgoj rakova		
Uzgoj žaba		
Uzgoj algi		
Zoohigijenski uvjeti pri uzgoju akvatičnih organizama		
Voda kao životna sredina (osnovni parametri kakvoće vode za život akvatičnih organizama)		
Zdravstveni pregled akvatičnih organizama		
Opis i određivanje svježine lešine		
Opći pregled		
Razudba		
Uvod u patologiju riba (osnove epizootiologije, profilakse i terapije)		
BOLESTI PROUZROČENE VIRUSIMA		
Virusna hemoragijska septikemija		
Zarazna hematopoetska nekroza		
Proljetna viremija šarana		
Rabdoviroza mlada štuke		
Rabdovirus linjaka		
Rabdovirusne infekcije grgeča		
Virusna encefalopatija i retinopatija		
Zarazna nekroza gušterače		
Hemoragijska bolest bijelog amura		
Zarazna anemija lososa		
Bolest spavanja pastrva		
Boginje šarana		
Koi herpesviroza		
Hematopoetska nekroza zlatnog karasa		
Viroza kanalskog soma		
Epizootska hematopoetska nekroza		
Bolest limfocistis		
Virusna nekroza eritrocita		
Iridoviroza azijskog pagra		
Epizootski ulcerativni sindrom		
BOLESTI PROUZROČENE BAKTERIJAMA		

Piscirikecioza		
Bolest epiteliocistis		
Bakterijska bolest bubrega		
Mikobakterioze riba		
Botulizam		
Furunkuloza		
Kolumnaris bolest		
Bakterijska bolest škrga		
Eritrodermatitis šarana		
Pseudomonas infekcije		
Jersinioza riba		
Enterička septikemija somova		
Vibrioze		
Pastereloza riba		
Flavobakterioze		
ROUZROČENE GLJIVICAMA		
Saprolegnioze		
Epizootski ulcerativni sindrom		
Branhiomikoze		
Egzofialoze		
ROUZROČENE PRAŽIVOTINJAMA		
Ameboze		
Pilularis bolest		
Amiloodinioza		
Amiloodinioza		
Bolesti prouzročene bičašima u krvi		
Kriptobioze		
Heksamitoza i spironukleoza		
Htioftirioza		
Htiobodoza		
Kriptokarionoza		
Trihodinoze		
Hilodoneloze		

Kokcidioze	
Mikrosporidioze	
Ihtiohonoza	
Dermocistidioza	
BOLESTI PROUZROČENE MIKSOZOIMA	
Vrtičavost pastrvica	
Upala ribljeg mjeđura	
Proliferativna bolest bubrega	
Enteromiksoza	
BOLESTI PROUZROČENE CRVIMA – HELMINTOZE	
Daktilogiroze	
Diplektanoze	
Girodaktiloze	
Sangvinikoloze	
Diplostomoze	
Postodiplostomoza	
TRAKAVIČAVOSTI	
Botriocefaloza	
Kavioza	
Kariofileoza	
Treinoforoze	
Proteocefaloze	
Liguloza	
Dilepidoze	
BOLESTI PROUZROČENE OBLIĆIMA	
Angvilikoloza	
Filometroidoza šarana	
Akantocefaloze	
Hirudineoze	
BOLESTI PROUZROČENE ČLANKONOŠCIMA (ARTROPODOZE)	
Lerneoze	
Ergasiloze	

Kaligoze		
Ceratotoaze		
Livonekroze		
Arguloze		

BOLESTI PROUZROČENE POREMEĆAJIMA U OKOLIŠU

- Nedostatak kisika i ugušenje
- Zaduženost kisikom
- Otrovanja ugljikovim – dioksidom
- Mjehurićavost
- Bolesti uslijed kiselosti i lužnatosti vode
- Otrovanja dušičnim otpadnim tvarima
- Otrovanja sumporovodikom
- Otrovanja klorom
- Otrovi algi
- Pesticidi
- Teški metali
- Organski otrovi

Nedostaci i neuravnoteženost hranjivih sastojaka

Štetne tvari u hrani (mikotoksini, štetne tvari bilinog podrijetla)

Mehaničke ozljede

Poremečaji razvoja embrija i ličinaka

Genetski poremećaji

Novotvorine

Bolesti nejasne etiologije

BOLESTI ŠKOLJKAŠA

Iridoviroza
Martelioza
Haplosporidioza
Mirkocitoza
Perkinsoza
Bonamioza

BOLESTI RAKOVA

Bolest žute glave

Kuga rakova

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Rad na ribnjačarstvu i ribogojilištu				
Priprema objekata za uzgoj				
Uzgoj mlađa od ličinke do predkonzuma				
Uzgoj konzuma				
Praćenje zdravstvenog stanja				
Pokusni ribolovi				
Pregled akvatičnih organizama				
Prepoznavanje znakova pojedine bolesti				
Uzimanje materijala za laboratorijske pretrage				
Slanje materijala na laboratorijske pretrage				
Primjena ihtiosanitarnih mjera				
Primjena terapije u preventivne i kurativne svrhe				
Hranidba akvatičnih organizama				
Izračunavanje koeficijenta utroška hrane				
Proračun hranidbenih tablica za naredno razdoblje				
Razudba				
Izrada razudbenog zapisnika				
Izvođenje bakteriološke pretrage				
Izvođenje virusološke pretrage				
Izvođenje mikološke pretrage				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- raspoznati pojedine vrste riba i drugih organizama koji žive u vodi, a značajni su za uzgoj.
- objasniti značenje akvakulture za gospodarstvo pojedine zemlje
- definirati ulogu i važnost veterinarske službe u zaštiti zdravlja akvatičnih organizama i zdravlja ljudi
- izvršiti zdravstveni pregled organizama koji žive u vodi, uočiti i utvrditi znakove bolesti.

- pravilno uzeti i poslati materijale za laboratorijske pretrage
- pravilno primijeniti preventivne i terapijske mjere u svrhu sprečavanja nastanka, širenja i suzbijanja bolesti

BIOLOGIJA I PATHOLOGIJA KORISNIH KUKACA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
POVIJEST I ZNAČENJE PČELARSTVA			
PČELE I OKOLIŠ, OPRAŠIVANJE BILJAKA			
ULOGA VETERINARSKE SLUŽBE U PČELARSTVU I ZAŠITI ZDRAVLJA PČELA			
SISTEMATIKA, VRSTE I PASMINE PČELA			
ANATOMIJA I FIZIOLOGIJA MEDONOSNE PČELE			
Skelet			
Aparat za kretanje: noge i krila			
Krilni indeks			
Usni aparat			
Žljezde vezane s probavnom cijevi			
Prednje crijevo			
Srednje crijevo i stražnje crijevo			
Hrana i hranidba			
Dišni sustav i disanje			
Srce i krvni optok			
Živčani sustav, oko i ostali osjetni organi			
Voskovna i mirisna žljezda			
Žalac i otrovna žljezda			
Spolni organi matice			
Spolni organi truta			
Parenje matice			
Oogeneza			
Oplodnja i određivanje spola			
Polaganje jaja			
ŽIVOT I RAZVOJ PČELINJE ZAJEDNICE			
Razvoj pčelinjeg legla			
Osobitosti pčelinje ličinke			

Raspored pčelinjeg legla		
Plodište i medište		
Članovi pčelinje zajednice		
Podjela rada radilica		
Snalaženje pčela u prirodi		
Međusobno sporazumijevanje pčela		
Razmnožavanje pčelinje zajednice (rojenje)		
Zimovanje pčelinje zajednice		
Prihranjuvanje		

MEDONOSNE I PELUDNE BILJKE

Kontinentalne biljke

UZGOJ PČELA

- Smještaj pčelinjaka
- Košnice s nepokretnim saćem
- Pletara
- Ostale košnice s nepokretnim saćem
- Košnice s pokretnim saćem
- Nastavljače (LR i DB)
- Lisnjača
- Pološka
- Građa saća i satna osnova
- Osobitosti pčelinjeg voska
- Patvorenje voska i satne osnove
- Pčelarski pribor, hranilice i pojilice

TEHNOLOGIJA PČELARENJA

- Selidba pčela
- Umjetno razrojavanje
- Uzgoj matica
- Poremećaji u pčelinjoj zajednici – vezano uz maticu
- Uginuće matice
- Lažne matice

Matica trutovnjača		
Tiha izmjena matice		
PČELINJI PROIZVODI		
Med		
Kemijski sastav		
Vrcani - muljani		
Cvjetni - medljikovac		
Pelud (nefermentirani i fermentirani)		
Propolis		
Matična mlijec		
Vosak		
Pčelinji otrov		
UVOD U PATOLOGIJU PČELA (POSEBNOSTI) EPIZOOTIOLOGIJE) ZARAZNE PČELINJE BOLESTI		
Bolesti prouzročene virusima		
Mješinasto leglo		
Pčelinje paralize		
Ostale pčelinje bolesti prouzročene virusima		
Bolesti prouzročene bakterijama		
Američka gnjiloća		
Europska gnjiloća		
Lažna gnjiloća		
Kiselo leglo		
Septikemije pčela		
Bolesti prouzročene pljesnima		
Vapnenasto leglo		
Kamenito leglo		
Ostale pčelinje bolesti prouzročene pljesnima		
Nametničke pčelinje bolesti		
Nozemoza		
Varooza		

Akaroza			
Tropilezoza			
Etinioza			
Nezarazne pčelinje bolesti			
Prehlađeno leglo			
Začepljenje crijeva peludom			
Ostale nezarazne pčelinje bolesti			
Diferencijalna dijagnostika bolesti pčelinjeg legla			
Diferencijalna dijagnostika bolesti odraslih pčela			
ŠTETNICI I NEPRIJATELJI PČELA			
Voskov moljac			
Peludni moljac			
Pčelinja uš			
Ličinke kokice			
Čovjek			
Ostali štetnici i neprijatelji pčela			
OTROVANJA PČELA			
Nepovoljnim sastojcima hrane			
Kao posljedica nepravilnog liječenja			
Pesticidima i drugim onečišćivačima okoliša			
Diferencijalna dijagnostika pčelinjih bolesti i otrovanja			
UZGOJ DUDOVOG SVILCA			
BOLESTI DUDOVOG SVILCA			
UZGOJ BUMBARA			
BOLESTI BUMBARA			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Osnovni pčelarski poslovi				
Prihranjivanje pčela				
Priprema pčelinje zajednice za selidbu				

Pregled pčelinje zajednice			
Kliničko prepoznavanje američke gnjiloće			
Kliničko prepoznavanje ostalih bolesti pčelinjeg legla			
Uzimanje i slanje saća na laboratorijske pretrage			
Laboratorijska dijagnostika američke gnjiloće			
Suzbijanje američke gnjiloće			
Laboratorijska dijagnostika ostalih bolesti pčelinjeg legla			
Suzbijanje i liječenje ostalih bolesti pčelinjeg legla			
Kliničko prepoznavanje nozemoze			
Kliničko prepoznavanje varooze			
Kliničko prepoznavanje ostalih bolesti odraslih pčela			
Dijagnostičko tretiranje			
Uzimanje i slanje pčela na laboratorijske pretrage			
Laboratorijska dijagnostika nozemoze			
Sprječavanje nastanka i suzbijanje nozemoze			
Laboratorijska dijagnostika varooze			
Sprječavanje nastanka i suzbijanje varooze			
Liječenje varooznih pčelinjih zajednica			
Biološki način uništenja varoe			
Laboratorijska dijagnostika ostalih bolesti odraslih pčela			
Sprječavanje nastanka i suzbijanje ostalih bolesti odraslih pčela			
Primjena lijekova			

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- označiti ulogu medonosne pčele u prirodi obzirom na sistematiku pčela, kako bi se povećalo i unaprijedilo proizvodnju kvalitetnih, higijenski ispravnih pčelinjih proizvoda s jedne strane, te voća, povrća i ratarskih kultura kao posljedice opršivanja pčelama s druge strane.
- objasniti život i rad pčelinje zajednice, građu saća i razvoj legla, kao preduvjeta optimalnog držanja, prepoznavanja, sprječavanja nastanka i suzbijanja pčelinjih bolesti
- prepoznati tipove košnica, hranilica, pojilica i pčelarski pribor radi pravilne uporabe i dezinfekcije kao uvjeta sprječavanja nastanka i suzbijanja bolesti
- opisati pojedine organe zdrave medonosne pčele kao i promjene na organima zbog bolesti
- razlikovati na osnovu karakterističnih promjena bolesti odraslih pčela i pčelinjeg legla

- koristiti osnovne kliničke i dijagnostičke tehnike s ciljem postavljanja sumnje na pčelinje bolesti
- definirati ulogu veterinara u postupku uzimanja i slanja uzorka na laboratorijsku pretragu, sanacije bolesti i liječenja medonosne pčele

GOSPODARENJE I UZGOJ DIVLJAČI

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Osnovno predznanje			
Divlje životinje			
Divljač			
Zaštićene životinske vrste			
Lovno gospodarenje			
Ekološki uzgoj			
Odgovornosti uzbudjivača i zaštitara			
Osnove držanja i uzbudjavanja divljači			
Prirodni uzgoj			
Kombinirani uzgoj			
Metode intenzivnog uzgoja			
Specifični uzgoji: ukrasna divljač			
Držanje divljih životinja u parkovima			
Prirodni uzgoj divljači			
Osnove bonitiranja lovišta			
Dinamika populacije i gospodarska starost divljači			
Struktura populacije u omjeru spolova			
Dobne kategorije divljači			
Fondovi divljači - matični i ukupni fond			
Uzgojno odstranjelne mјere: uzgojni, selekcijski, sanitarni odstranjel			
Pojedinačni i potpuni sanitarni odstranjel			
Postupci i upravne mјere pri sanitarnom odstranjel			
Kriteriji pocjene zdravstvenog stanja krupne divljači			
Lovno gospodarska osnova (LGO)			
Sastavni dijelovi i izrada LGO			
Revizija LGO			
Ustanovljavanje i bonitiranje lovišta			
Lovno gospodarski kapacitet			

Uzgojne mjere		
Higijensko sanitacijske mjere u lovištu i uzugajalištu		
Koefficijent prirasta, utvrđivanje i reguliranje brojnosti, odstrjelne kvote		
Prebrojavanje divljači-sitne i krupne		
Selekcija u uzgoju divljači		
Uzgojni odstrijel		
Utvrđivanje uzgojne vrijednosti- neperspektivna divljač		
Metode sprječavanja nastanka šteta na divljači i od divljači		
Manipulativni postupci s divljači		
Potrebe za manipuliranjem s divljači		
Osnove manipulacije i prometa divljači		
Metode hvatanja divljači i divljih životinja		
Manipulacija u prirodnom staništu		
Hvatanje i obrada u ograđenim prostorima: okućnice, gateri, farme		
Transport divljači		
Kemijska imobilizacija divljači		
Peroralna i injekciona sedacija i imobilizacija		
Sredstva za aplikaciju sa distance		
Tehničke i fiziološke komplikacije pri manipulaciji i imobilizaciji		
Odabir sredstva i određivanje doze		
Aplikacija puškom za uspavljivanje		
Posutupak s imobiliziranim divljom životinjom		
Procjena rizika		
Intenzivan uzgoj divljači		
Vrste krupne i sitne divljači pogodne za intenzivan uzgoj		
Metode i tehnologija uzgoja		
Uređenje uzugajališta - gaterski i farmski tip držanja		
Pozicioniranje farme: makro i mikro lokacijski čimbenici		
Struktura i površine u polointenzivnom i intenzivnom uzgoju		
Provedba higijensko-sanitarnih mjera u lovištu i uzugajalištu		
Uzgoj krupne divljači		
Tehnologija uzgoja jelenske divljači		

Tipovi uzgoja: za meso, za lov, prodaja žive divljači			
Prostorni gabariti gatera, pregoni i koridori, 'crush' sustavi za manipulaciju			
Reprodukcijski u farmskom uzgoju			
Sistemi uzgoja za divlje svinje, gateri			
Zaštita uzgojnog prostora i vrste ograda			
Lovno gospodarski i lovnotehnički objekti			
Lovnotehnički pribor-uporaba i održavanje			
Uzgoj sitne divljači			
Tehnologija uzgoja zeca- kavezni i poligonski tip uzgoja			
Metode podivljavanja			
Model uzgoja autohtonog zeca			
Primjenjivost uzgojnih modela u nacionalnim projektima			
Uzgoj pernate divljači			
Tehnologija uzgoja fazana, trčke, jarebice i prepelice			
Volijere, zimovnici, inkubatori, valionici			
Formiranje matičnog jata i odabir rasplodnog fonda			
Faze uzgoja pernate divljači			
Tehnološki i prehrambeni normative			
Priprema lovišta za prihvatanje uzgojene pernate divljači			
Učinkovitost ispuštanja i podivljavanja u lovištu			
Dobrobit divljači u uzgoju			
Bioetika i etika u lovnom gospodarenju			
Dobrobit u manipulaciji i transportu divljači			
Upravljanje uzgojem i poznavanje propisa			
Lovno zakonodavstvo i pravilnici EU			
Isplativost uzgoja i metode menagementa			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Provđenje tehnologije intenzivnog uzgoja po vrstama divljači				
Dizajniranje i dimenzioniranje uzgojnih kapaciteta				
Primjena bioetičkih principa u planiranju i provedbi uzgoja				
Planiranje i provedba prirodnog uzgoja divljači				

Planiranje i provedba intenzivnog uzgoja divljači			
Izrada i provedba sustava zdravstvenog nadzora u uzgojima divljači			
Zadovoljenje dobrobiti divljači po tipovima uzgoja			
Hvatanje i sputavanje divljači, pojedinačno i skupno			
Manipulativni zahvati s divljači			
Procjena rizika pri manipulaciji s divljači			
Organizacija i provedba kemijske imobilizacije			
Priprema i provedba transporta divljači			
Selekcija u uzgoju divljači			
Modeliranje intenzivnog uzgoja krupne i sitne divljači			
Projektiranje farmi za uzgoj krupne i sitne divljači			
Izrada i vođenje Lovnogospodarske osnove			
Izrada i vođenje Programa uzgoja divljači			
Izrada i vođenje Programa zaštite divljači			
Planiranje i projektiranje lovnnogospodarskih i lovnotehničkih objekata			
Uporaba i održavanje lovnnogospodarskih i lovnotehničkih objekata			
Prehranjivanje i zimsko prihranjivanje divljači			
Zasnivanje i održavanje remiza za divljač			
Provedba ispuštanja i podivljavanja uzgojene divljači			
Procijenjivanje uzgojne vrijednosti divljači			
Procijenjivanje ekonomske vrijednosti divljači			
Primjena metoda spriječavanja šteta od divljači na usjevima i šumskom gospodarenju			
Primjena metoda spriječavanja šteta na divljači			

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- prepoznati uzgojno bitne osobitosti divljači u ovisnosti o uvjetima staništa te tipa i svrhe uzgoja
- identificirati uzgojne ciljeve za krupnu i sitnu divljač za različito intenzivirane oblike uzgoja
- objasniti osnove držanja i uzgajanja divljači u prirodnom i farmskom uzgoju i prateće propise
- planirati uzgojne postupke i objekte i zdravstveni nadzor kao jedinstvenu tehnološku cjelinu
- procijeniti vrijednost i kategoriju divljači te moguće rizike u manipulaciji s istom
- primijeniti principe dobrobiti divljači u svim uzgojnim i manipulativnim postupcima

- organizirati manipulativne postupke s živom divljači te njen transport i iskorištavanje
- pripremiti Lovnogospodarsku osnovu, Program uzgoja divljači i Program zaštite divljači

KIRURGIJA, ORTOPEDIJA I OFTALMOLOGIJA I.

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Kirurški prostori i njihova namjena			
Pravila kretanja osoblja u kirurškim prostorima			
Mikroklima u kirurškim prostorima			
Uvjeti skladištenja anestetika			
Uvjeti skladištenja lijekova (osim anestetika)			
Uvjeti skladištenja sterilnih kirurških instrumenata			
Uvjeti skladištenja nesterilnih kirurških instrumenata			
Podjela operacijskih dvorana prema namjeni			
Oprema operacijskih dvorana			
Rad u prostoru za pripremu pacijenta			
Oprema u prostoru za pripremu pacijenta			
Rad u prostoru za pripremu operatera			
Oprema u prostoru za pripremu operatera			
Rad u prostoru za intenzivnu skrb			
Poznavanje opreme u prostoru za intenzivnu skrb			
Kirurški setovi			
Osobitosti, namjena i korištenje kirurških instrumenata			
Iglodržači			
Škare			
Hvataljke za krvne žile			
Pincete			
Skalpeli			
Hvataljke za kirurške prekrivke			
Raširivači za tkiva			
POSTUPAK, PRISTUP, SPUTAVANJE I OBARANJE KIRURŠKIH PACIJENATA			
Postupak pri pregledu i liječenju konja			
Način sputavanja i fiksiranja konja			
Pravila rada u blizini konja			

Pravila pregleda konja		
Pravila pregleda nogu konja		
Pravila pregleda glave konja		
Načini smirivanja konja		
Načini postavljanja brunde konju		
Način pretrage trupa konja		
Postupak pri pregledu i liječenju goveda		
Pravila pregleda goveda		
Način sputavanja i fiksacije goveda		
Postupak pri pregledu i liječenju psa		
Pravila pri pregledu psa		
Način fiksacije psa		
Stavljanje brnjice (vrpce) psu		
Postupak pri pregledu i liječenju mačke		
Pravila pri pregledu mačke		
Načini fiksiranja i sputavanja mačke		
Pregled mačke		
Postupak pri pregledu i liječenju malih preživača		
Pravila pri pregledu malih preživača		
Pravila pristupa svinjama		
Postupak pri pregledu i liječenju svinja		
Način sputavanja i fiksiranja svinja		
Obaranje konja		
Obaranje goveda		
Kirurška anamneza		
Poznavanje metoda kirurške pretrage		
Pomoćne metode kirurške pretrage		
Specijalne metode kirurške pretrage		
Nacional		
Bolesti povezane uz vrste i pasmine životinja		
Bolesti povezane uz spol životinje		
Bolesti povezane uz dob životinje		
Procjena vrijednosti životinje		

Identifikacijske oznake životinja i njihovo očitavanje			
Procjena habitusa životinje			
Procjena karaktera i temperamento životinje			
Trijas			
Inspekcija			
Palpacija			
Perkusija			
Auskultacija			
Pravila sondiranja rana			
KIRURŠKE TEHNIKE ŠIVANJA			
Podjela šavova			
Apozicijski ili približavajući šavovi			
Invertirajući ili uvrćući šavovi			
Eventrirajući ili izvrćući šavovi			
Retencijski šavovi			
Produžni šavovi			
Odabir i primjena pojedinih vrsta šavova			
Pozicioniranje šavova			
Prednosti i nedostaci pojedinih šavova			
Šavovi za šivanje tetiva i ligamenata			
MATERIJALI ZA ŠIVANJE			
Svojstva idealnog kirurškog konca			
Fizikalna svojstva kirurškog materijala			
Biološka svojstva kirurških materijala			
Svojstva kirurškog materijala pri rukovanju			
Podjela kirurškog šivaćeg materijala s obzirom na sastav			
Podjela kirurškog šivaćeg materijala s obzirom na strukturu (građu)			
Podjela kirurškog šivaćeg materijala s obzirom na ponašanje u tkivu (resorptivnost)			
Resorptivni šivaći materijali			
Brzoresorptivni šivaći materijali			
Spororesorptivni šivaći materijali			
Neresorptivni šivaći materijali			

Nazivlje kirurškog šivaćeg materijala		
Odabir promjera (jačine) šivaćeg materijala		
Odabir vrste šivaćeg materijala		
Kirurške mrežice		
Tkvni adhezivi		
Stapleri (spajalice) i njihova upotreba		
Kirurške igle		
Podjela kirurških igala		
Pravilan odabir kirurških igala		
ZAVOJI, OBLOZI, DRENAŽE		
Svrha zavoja		
Građa zavoja		
Svrha i podjela kontaktnog sloja zavoja		
Svrha okluzivnih i semiokluzivnih kontaktnih slojeva zavoja		
Svrha srednjeg (sekundarnog) sloja zavoja		
Svrha tercijarnog (završnog) sloja zavoja		
Robert-Jonesov zavoj		
Imobilizacijski zavoj		
Ispiranje rana		
Sredstva za ispiranje rane		
Lokalno medikamentozno liječenje rana		
Aktivna i pasivna drenaža		
ŠOK		
Definicija šoka		
Vrste šoka		
Pojava šoka u kirurških pacijenata		
Klinički stadiji šoka		
Klinički znakovi šoka		
Liječenje šoka		
Liječenje hipovolemijskog šoka		
Liječenje obstrukcijskog šoka		
Liječenje distribucijskog šoka		
Liječenje neurogenog šoka		

Liječenje septičkog šoka			
ASEPSA I ANTISEPSA			
Principi asepse i antisepse			
Djelovanje antiseptika i dezinficijensa			
Sterilizacija			
Priprema kirurških instrumenata i pribora			
Fizikalne metode			
Kemijske metode			
Pravila rada operatera u operacijskoj dvorani			
Pravila ponašanja pomoćnog osoblja u operacijskoj dvorani			
Izvori infekcije			
Unutar operacijske dvorane			
Izvan operacijske dvorane			
Autoklav			
Indikatori sterilizacije			
ANESTEZIJA			
Tipovi opće anestezije			
Razlozi korištenja opće anestezije			
Preanestesijski pregled životinje			
Procjena rizika anestezije			
ASA klasifikacija pacijenata			
Procjena operacijskog rizika			
Stadiji opće anestezije			
Premedikacija			
Sredstva za premedikaciju (benzodijazepini, agonisti α_2 receptora, fenotijazini, butirofenoni, opioidi)			
Uvod u anesteziju			
Sredstva za uvod u anesteziju/intravensku anesteziju (disocijativni anestetici, barbiturati, propofol, etomidat)			
Miorelaksacija i neuromuskularni blokatori			
Analgezija			
Liječenje boli			
Primjena nesteroidnih protuupalnih lijekova u kirurških pacijenata			
Lokalna i regionalna anestezija			

Lokalni anestetici			
Sistemski i toksični učinaci lokalnih anestetika			
Tipovi lokalne anestezije			
Pulsna oksimetrija			
Kapnografija			
Praćenje krvnog tlaka (arterijski krvni tlak, centralni venski tlak)			
Komplikacije vezane uz anesteziju			
Inhalacijska anestezija			
Inhalacijski anestetici			
Sustavi za inhalacijsku anesteziju			
Dijelovi anestezijskog aparata			
Plinovi u anesteziji (kisik, zrak, dušični oksidul)			
Površinske anestezije			
Infiltracijske anestezije			
Izvođenje anestezije n. cornualisa u goveda			
Anestezije n. frontalisa, n. infraorbitalisa, n. mentalisa i n. alveolarisa mandibulae u konja			
Intravenska regionalne anestezije (IVRA)			
Izvođenje epiduralne anestezije			
Anestezija međurebrenih živaca			
Paravertebralna anestezija			
Reanimacija			
TEKUĆINSKA TERAPIJA I ACIDOBАЗНА RAVNOTEŽA			
Osnovni pojmovi vezani uz tekućinsku terapiju (osmolarnost, tonicitet, onkotski tlak)			
Interpretacija laboratorijskih metoda određivanja dehidracije			
Nadoknada tekućine			
Nadoknada tekućine prije operacije			
Nadoknada tekućine za vrijeme operacije			
Nadoknada tekućine poslije operacije			
Koloidne i kristaloidne otopine			
Liječenje poremećaja koncentracije elektrolita			
Podjela acidobazičnih poremećaja			
Liječenje poremećaja acidobazične ravnoteže			

Interpretacija rezultata acidobazičnih pretraga			
INFEKCIJE I PRIMJENA ANTIBIOTIKA U KIRURGIJI			
Utjecaj infekcije na ishod liječenja			
Egzogeni i endogeni izvori kontaminacije			
Načini liječenja rana obzirom na stupanj kontaminacije			
Infekcije kao primarno kirurške bolesti			
Infekcija kao komplikacija kirurškog postupka			
Infekcija kao komplikacije dodatnih postupaka			
Poznavanje infekcija implantanata			
Značenje antimikrobne profilakse			
Razlozi nastanka infekcije nakon korištenja antibiotika			
OZLJEDE I RANE: DEFINICIJA, ETIOLOGIJA I PODJELA			
CIJELJENJE RANA OPĆI PRINCIPI I LIJEČENJE			
Lokalno djelovanje traume			
Opće djelovanje traume			
Etiologija zatvorenih ozljeda			
Hematom			
Lokalni pogodovni čimbenici za nastanak infekcije			
Opći pogodovni čimbenici za nastanak infekcije			
Rane prema stupnju kontaminacije			
Opći principi liječenja rane			
Principi toalete rane			
Principi debridmenta rane			
Cijeljenje rane			
Primarno cijeljenje rane			
Sekundarno cijeljenje rane			
Cijeljenje pod krastom			
Faze cijeljenja rane			
Poremetnje cijeljenja rane			
Patološki oblici ožiljaka			
Liječenje empijema			
Piogena infekcija			
Lokalno liječenje ozljeda			

Liječenje rana			
Liječenje ubodnih rana			
Liječenje posjekotina			
Liječenje razderotina			
Liječenje prignjećenih rana			
Liječenje ugriznih rana			
Liječenje strijelnih rana			
Liječenje inficiranih rana			
Liječenje vrijeda			
Liječenje fistule			
Liječenje flegmone			
Liječenje apscesa			
Dekubitus			
Etiologija opeklina			
Stupnjevi opeklina			
Lokalno liječenje opeklina			
Sistemsko liječenje opeklina			
Etiologija smrzlini			
Liječenje smrzlini			
Ciste			
REKONSTRUKCIJSKA I ESTETSKA KIRURGIJA			
Osnovna pravila rekonstrukcijske kirurgije			
Halstedovi principi			
Odabir rekonstrukcijske tehnike			
Tehnike za popuštanje napetosti tkiva			
Transplantati			
Lokalni transplantati kože			
Osovinski transplantati			
Slobodni transplantati			
POREMEĆAJI	KOAGULACIJSKOG	MEHANIZMA	I
HEMOSTAZA			
Čimbenici hemostaze			
Čimbenici zgrušavanja krvi			

Koagulacijske kaskade			
Poremećaji zgrušavanja			
Stečeni poremećaji funkcije trombocita			
Diseminirana intravaskularna koagulopatija (DIK)			
Mehanički postupci lokalne hemostaze			
Načini tamponada rane			
Korištenje Esmarchove poveske			
Korištenje hvataljki za krvne žile			
Termički postupci lokalne hemostaze			
Monopolarni mod koagulacije			
Bipolarni mod koagulacije			
Laserska kauterizacija			
Kriokirurški postupci lokalne hemostaze			
Kemijski postupci lokalne hemostaze			
Kirurške spužvice i mrežice			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Rad u kirurškim prostorima				
Rad u kirurškim prostorima s obzirom na stupanj kontaminacije				
Rad u prostoru za pripremu pacijenta				
Rad u prostoru za pripremu operatera				
Rad u prostoru za intenzivnu skrb				
Rukovanje kirurškim instrumentima				
Rukovanje iglodržaćima				
Rukovanje škarama				
Rukovanje hvataljkama za krvne žile				
Rukovanje pincetama				
Rukovanje skalpelom				
Rukovanje hvataljkama za kirurške prekrivke				
Rukovanje samostojećim raširivačima				
Rukovanje kirurškim kukama koje pridržavamo rukom				

POSTUPAK, PRISTUP, SPUTAVANJE I OBARANJE	KIRURŠKIH PACIJENATA				
Postupak, pristup, sputavanje i obaranje konja					
Pristup konju					
Sputavanje i fiksacija konja					
Podizanje nogu konja					
Načini otvaranja usta u konja					
Postavljanje brunde konju					
Postupak, pristup, sputavanje i obaranje goveda					
Pristup govedu					
Sputavanje goveda					
Postavljanje brunde govedu					
Postupak, pristup, sputavanje i obaranje psa					
Pristup psu					
Stavljanje brnjice psu					
Postavljanje brnjice (vrpce) psu					
Postavljanje i zadržavanje životinje					
U leđnom položaju					
U bočnom položaju					
U sternalnom položaju					
Postupak, pristup, sputavanje i obaranje mačke					
Pristup mački					
Sputavanje mačke					
Postupak, pristup, sputavanje i obaranje malih preživača					
Pristup malim preživačima					
Sputavanje malih preživača					
Postupak, pristup, sputavanje i obaranje svinja					
Pristup svinjama					
Sputavanje svinja					
Postavljanje svinjske brunde					
Berlinska metoda obaranja konja					
Mađarska i ciganska metoda obaranja konja					
Obaranje goveda					

ANAMNEZA I KIRURŠKA PROPEDEUTIKA		
Određivanje mase životinja		
Procjena habitusa životinje		
Procjena karaktera i temperamenta životinje		
Termometriranje		
Određivanje frekvencije i kvalitete bila		
Mjerenje frekvencije i značajke disanja		
Mjerenje kontrakcija buraga		
Pregled vidljivih sluznica		
Pregled limfnih čvorova		
Procjena turgora kože		
Mjerenje vremena ponovnog punjenja kapilara		
Određivanje sijela patološkog procesa		
Određivanje veličine i oblika patološkog procesa		
Procjena boje i značajki površine patološkog procesa		
Palpacija		
Procjena temperiranosti palpacijom		
Procjena bolnosti palpacijom		
Procjena konzistencije palpacijom		
Palpatorička procjena krepitacije		
Određivanje patološke pokretljivosti palpacijom		
Određivanje kompresibilnosti i reponibilnosti		
Određivanje pulzacije palpacijom		
Procjena odnosa kože i potkožja patološkog procesa		
Sondiranje rane		
Procjena dubine i smjera fistularnog kanala		
Kateterizacija		
Kateterizacija muških životinja		
Kateterizacija ženskih životinja		
Sondiranje		
Sondiranje konja		
Sondiranje goveda		
Sondiranje jednjaka i želuca pasa		

Sondiranje jednjaka i želuca mačaka				
Perkusije				
Auskultacije				
Dijagnostička punkcija				
Incizija				
Vođenje knjige pacijenta				
KIRURŠKE TEHNIKE ŠIVANJA				
Postavljanje kirurških čvorova				
Postavljanje kvadratnog čvora				
Postavljanje kirurškog čvora				
Postavljanje kliznog čvora				
Šivanje jednostavnim produžnim šavom				
Šivanje tekućim šavom				
Šivanje Reverdeenovim šavom				
Šivanje intradermalnim šavom				
Šivanje Lambertovim šavom				
Šivanje Cushingovim i Connellovim šavom				
Šivanje madracnim (tapetarskim) šavovima				
Šivanje pojedinačnim šavom (čvorni)				
Šivanje šavom osmice				
Šivanje kružnim šavom				
Šivanje potapajućim potkožnim šavom				
Izvođenje križnog šava				
Tehnike šivanja tetiva i ligamenata				
Šivanje bez tenzije tj. zatezanja konca				
Pravilno pozicioniranje šavova				
ZAVOJI, OBLOZI, DRENIRANJE				
Primjena različitih vrsta zavoja				
Postavljanje udlage				
Postavljanje imobilizacijskih zavoja				
Postavljanje pasivnog drena				
Postavljanje aktivnog drena				
Postavljanje različitih vrsta obloga				

ŠOK			
Postupci liječenja šoka			
Terapija kisikom			
ASEPSA I ANTISEPSA			
Postupci operatera u operacijskoj dvorani			
Postupci pomoćnog osoblja u operacijskoj dvorani			
Postupak pripreme pacijenta za operaciju			
Postupak pripreme operatera za operacijski zahvat			
Priprema kirurških instrumenata i pribora			
Primjena antiseptika i dezinficijensa u kirurgiji			
ANESTEZIJA			
Prepoznavanje boli			
Izvođenje anestezije			
Izvođenje površinske anestezije			
Izvođenje infiltracijske anestezije			
Izvođenje anestezije n. cornualis u goveda			
Izvođenje anestezije n. frontalis u konja			
Izvođenje anestezije n. infraorbitalis u konja			
Izvođenje anestezije n. mentalis u konja			
Izvođenje anestezije n. alveolaris mandibulae u konja			
Izvođenje intravenske regionalne anestezije (RIV)			
Izvođenje epiduralne anestezije			
Izvođenje anestezije međurebrenih živaca			
Paravertebralna anestezija			
Praćenje pacijenta (monitoring)			
Vođenje protokola anestezije			
Reanimacija			
Endotrahealna intubacija			
Izvođenje endotrahealne intubacije psa i mačke			
Izvođenje endotrahealne intubacije svinje			
Izvođenje endotrahealne intubacije malih preživača			
Izvođenje endotrahealne intubacije goveda			
Izvođenje endotrahealne intubacije konja			

Rad s veterinarskim anestezijskim aparatom			
Korištenje maske i Ambu-balona			
TEKUĆINSKA TERAPIJA I ACIDOBАЗИЧНА RAVNOTEŽA			
Otvaranje perifernog venskog puta			
Određivanje dehidriranosti kliničkim pregledom			
Načini primjene tekućinske terapije			
Peroralna primjena tekućinske terapije			
Potkožna primjena tekućinske terapije			
Intraosealna primjena tekućinske terapije			
Intraperitonealna primjena tekućinske terapije			
Vađenje krvi za acidobazičnu pretragu			
Postavljanje intraarterijskog katetera			
OZLJEDE I RANE: DEFINICIJA, ETIOLOGIJA I PODJELA			
CIJELJENJE RANA OPĆI PRINCIPI I LIJEČENJE			
Kirurška obrada ogrebotina			
Kirurška obrada kontuzija			
Dijagnostika hematoma			
Punkcija i incizija hematoma			
Operacijsko uklanjanje hematoma			
Dijagnostika nakupljanja krvi u tjelesnim šupljinama			
Kirurška obrada ozljeda			
Kirurška obrada ubodnih rana			
Kirurška obrada posjekotina			
Kirurška obrada razderotina i prignječenih rana			
Kirurška obrada ugriznih rana			
Kirurška obrada nagnječenja			
Kirurška obrada čiste kirurške rane			
Kirurška obrada čistih-kontaminiranih rana			
Kirurška obrada kontaminiranih rana			
Kirurška obrada nečistih rana			
Kirurška obrada ulkusa			
Kirurška obrada dekubitusa			
Kirurška obrada flegmone			

Kirurška obrada apscesa				
Kirurška obrada opeklina				
Kirurška obrada nakon smrzlina				
Kirurška obrada ozljeda nastalih djelovanje el. energije				
Kirurška obrada cista				
REKONSTRUKCIJSKA KIRURGIJA				
Odabir rekonstrukcijske tehnike				
Tehnike za popuštanje napetosti tkiva				
POREMEĆAJI KOAGULACIJSKOG MEHANIZMA I				
HEMOSTAZA				
Postavljanje kompresijskog povoja				
Tamponade rane				
Korištenja Esmarchove poveske				
Hemostaza korištenjem hvataljki za krvne žile				
Ligiranje šavovima				
Korištenje kirurških spužvica i mrežica				
Hemostaza elektroauterom				
Hemostaza laserom				
Hemostaza kriokirurškim postupcima				
Hemostaza kemijskim postupcima				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- uzeti anamnezu od vlasnika ili držatelja životinje
- pristupiti životinji i obuzdati ju sigurno i humano, te poučiti druge istim tehnikama
- izvesti potpuni klinički pregled
- procijeniti koje pomoćne dijagnostičke pretrage je potrebno izvesti na kirurškom pacijentu
- odrediti način i vrstu liječenja
- voditi kirurški i anesteziološki protokol, te knjigu pacijenta na način razumljiv struci i javnosti
- primjeniti principe sterilizacije kirurške opreme te principe aseptične kirurgije
- primjeniti sedaciju, lokalnu te opću anesteziju
- procijeniti i kontrolirati bol
- prepoznati stanja koja upućuju na svrsishodnost eutanazije te istu učiniti humanom sa razumijevanjem emocionalnog stanja vlasnika

- primijeniti tehnike pružanja osnovne prve pomoći u slučaju krvarenja, rana, opeklina i smrznina
- konzervativno i operacijski obraditi rane manjeg opsega
- provesti imobilizaciju određenog dijela tijela
- izvesti zaustavljanje krvarenja
- izvesti osnovne tehnike šivanja organa i tkiva
- izabrati odgovarajući materijal za rekonstrukciju tkiva

KIRURGIJA, ORTOPEDIJA I OFTALMOLOGIJA II.

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
KASTRACIJE			
Definicija kastracije			
Indikacije za kastraciju			
Optimalna dob za kastraciju			
Najbolje doba godine za izvođenje kastracije			
Kontraindikacije za kastraciju			
Pregled prije kastracije			
Instrumenti za izvođenje kastracije			
Odabir i izvođenje anestezije za kastraciju psa			
Priprema operatera i instrumenata za kastraciju			
Priprema pastuha za kastraciju			
Priprema operacijskog polja za kastraciju pastuha			
Kastracija pastuha s otvorenom tunikom vaginalis			
Kastracija pastuha sa zatvorenom tunikom vaginalis			
Kastracija pastuha u stojećem stavu			
Postupak nakon kastracije			
Osobitosti kastracije magarca			
Priprema za kastraciju bikova			
Kastracija bikova metodom okomitog reza			
Kastracija bikova metodom dekapitacije			
Beskrvna metoda kastracije bikova			
Osobitosti kastracije ovnove i jarčeva			
Pregled nerasta i odojaka prije kastracije			
Priprema nerasta i odojaka prije kastracije			
Kastracije svinja			
Kastracija psa			
Kastracija mačka			
Kopunizacija			

Općenito o kastracijskim komplikacijama			
Lomovi			
Krvarenje			
Prolaps organa			
Infekcije			
Urinarna inkontinencija			
Kriptorhizam			
HERNIJA			
Definicija hernije			
Građa hernije			
Hernijski sadržaj			
Vrste hernija			
Vanjska hernija			
Unutarnja hernija			
Slobodna hernija			
Uklještena hernija			
Prirodene hernije			
Stečene hernije			
Klinička slika hernije			
Herniotomija			
Herniektomija			
Herniorafija			
Herniplastika			
Pupčana hernija			
Operacija pupčane hernije u konja i goveda			
Operacija pupčane hernije u svinje			
Ventralne hernije u psa			
Operacija pupčane hernije u psa i mačke			
Podjela hernija prema mjestu nastanka			
Trbušna hernija			
Ingvinalna hernija			
Skrotalna hernija			
Femoralna hernija			

Prepubična hernija			
Hernija ošita			
Hijatalna hernija			
Perinealna hernija			
BOLESTI GLAVE I VRATA U VELIKIH ŽIVOTINJA			
Kronični nosni katar			
Nekroza sitastih školjki			
Strana tijela u nosnoj šupljini			
Krvarenje iz nosa			
Empijem			
Empijem čeljusnog sinusa			
Empijem čeonog sinusa			
Trepanacije sinusa			
Trepanacija čeonog sinusa			
Trepanacija čeljusnih sinusa			
Bolesti zračnog mjeđura			
Zvižda			
Definicija odrožnjavanja			
Najpogodnija dob za odrožnjavanje			
Najčešći razlozi preventivnog odrožnjavanja			
Suvremene metode odrožnjavanja u svijetu			
Metode odrožnjavanja u nas			
BOLESTI GLAVE I VRATA MALIH ŽIVOTINJA			
Kirurške tehnika liječenja upale vanjskog uha			
Indikacije za tonzilektomiju			
Tonzilektomija			
Dijagnostika mukokole			
Operacijske tehnike liječenja mukokole			
Faringostoma			
Dijagnostika lomova donje i gornje čeljusti			
Operacijsko spajanje simfize mandibule			
Dijagnostika hematoma uške			

Liječenje hematomu uške			
Dijagnostika oronazalnih fistula			
Liječenje oronazalnih fistula			
Indikacije za traheotomiju			
Traheotomije			
KIRURŠKO LIJEČENJE BOLESTI TRBUŠNE ŠUPLJINE PREŽIVAČA			
Laparotomija u goveda			
Ruminotomija			
Ruminotomija po Goetzeu			
Ruminotomija po Weingarthu			
Ostale metode ruminotomije			
Dislokacija sirišta u lijevu stranu			
Laparotomija			
Laparotomija u lijevoj slabini (Utrehtska metoda)			
Laparotomija u desnoj slabini (Hanoveranska metoda)			
Paramedijalna laparotomija			
“Roll and suture” metoda			
Dislokacija sirišta u desnu stranu			
Kirurško liječenje ileusa u goveda			
KIRURŠKO LIJEČENJE KOLIKA U KONJA			
Ileus u konja			
Etiologija kolike			
Tipovi kolike			
Predisponirajući čimbenici za nastanak kolike			
Klinička slika i dijagnostika kolike			
Medikamentozno liječenje kolike			
Terapija tekućinom			
Zaštita od bakterijskih endotoksina			
Indikacije za kirurško liječenje kolike			
Kontraindikacije za kirurško liječenje kolike			
Kontrola boli u kirurškom liječenju kolike			
Prijeoperacijska priprema pacijenta			

Laparotomija u bijeloj liniji			
Ventralni paramedijalni pristup			
Ingvinalni pristup			
Pristup abdomenu u slabini			
Posljeoperacijska skrb			
Proširenje i puknuće želuca			
Začep želuca			
Začep ileuma			
Priraslice			
Začep crijeva askaridima			
Proksimalni duodenitis-jejunitis			
Invaginacija tankog crijeva			
Volvulus tankog crijeva			
Crijevna inkarceracija			
Strangulacija pendulirajućim lipomom			
Ingvinalna hernija			
Začep cekuma i velikog kolona			
Enterolitijaza			
Ljeva dorzalna dislokacija velikog kolona			
Desna dorzalna dislokacija velikog kolona			
Volvulus velikog kolona			
Začep i opstrukcija stranim tijelom u descendantnom kolonu			
KIRURŠKE BOLESTI PRSNOG KOŠA			
Indikacije za torakotomiju			
Interkostalna torakotomija			
Medijalna sternotomija			
Torakocenteza			
Postavljanje prsnog drena			
Hidrotoraks			
Piotoraks			
Hilotoraks			
Hemotoraks			

Pneumotoraks			
KIRURŠKE BOLESTI UROGENITALNOG SUSTAVA			
Traumatske ozljede bubrega			
Nefrolitijaza			
Hidronefroza			
Nefrektomija			
Ektopični ureteri			
Traumatske ozljede uretera			
Anastomoza uretera			
Mokraćni kamenci			
Ruptura mokraćnog mjehura			
Zaostali urahus			
Izvala mokraćnog mjehura			
Hipospadija			
Prolaps uretre			
Traumatske ozljede uretre			
Sterilni cistitis u mačaka			
Cistotomija			
Cistorafija			
Uretrotomija u pasa i mačaka			
Perinealna uretrostomija u mačaka			
Perinealna uretrotomija u konja i preživača			
Orhitis			
Orhitis i epididimitis u pasa			
Novotvorevine testisa			
Ciste testisa			
Hidrokela			
Hematokela			
Varikokela			
Cista tunike vaginalis			
Torzija testisa			
Traumatske ozljede penisa			
Fraktura os penis			

Strangulacija penisa			
Fimoza			
Parafimoza			
Perzistentni frenulum penisa			
Paraliza penisa u konja			
Ruptura <i>corpus cavernosum</i> penisa			
Venerični sarkom u pasa			
Benigna hiperplazija prostate			
Prostatitis			
Gnojni prostatitis i apsces prostate			
Traumatske ozljede prostate			
Retencijske ciste prostate			
Paraprostatične ciste			
Novotvorevine prostate			
KIRURŠKO LIJEČENJE BOLESTI PROBAVNOG SUSTAVA U PASA I MAČAKA			
Indikacije za laparotomiju			
Laparotomija u bijeloj liniji			
Laparotomija u slabini			
Strano tijelo u želucu			
Spazam pilorusa			
Proširenje i zavrnuće želuca u psa			
Gastrotomija			
Parcijalna gastrektomija			
Gastropeksija			
Strana tijela u crijevu			
Invaginacija crijeva			
Ostali oblici ileusa			
Enterotomija			
Resekcija i anastomoza crijeva			
Megakolon			
Opstipacija kolona			
Kolotomija			

Subtotalna kolektomija			
Kolopeksija			
Kirurško liječenje peritonitisa (peritonealna lavaža)			
KIRURŠKO LIJEČENJE BOLESTI REKTUMA I ANUSA			
Sakulitis			
Novotvorevine analnih vrećica			
Perianalna fistula			
Izvala rektuma			
Atrezija anusa i rektuma			
Razderotine rektuma u konja			
Perianalne novotvorevine			
Perinealna hernija			
KIRURŠKO LIJEČENJE BOLESTI JETRE, GUŠTERAČE I SLEZENE			
Portosistemski «shunt»			
Novotvorevine jetara			
Parcijalna lobektomija			
Potpuna lobektomija			
Apsces gušterače			
Inzulinom			
Torzija slezene			
Novotvorevine slezene			
Splenektomija			
Autotransplantacija slezene			
KIRURŠKA ONKOLOGIJA			
Definicija onkologije			
Definicija tumora			
Podjele tumora			
TMN klasifikacija tumora			
Definicija paraneoplastičnog sindroma			
Kirurške metode u dijagnostici tumora			
Principi kirurških tehnika koje se koriste pri liječenju tumora			
Tipovi kirurških zahvata koji se koriste pri liječenju tumora			

OFTALMOLOGIJA		
Funkcija oka		
Fiziologija vida, nastanak slike		
Optički sustav oka		
Akomodacija i mehanizmi akomodacije		
Oftalmološki pregled i slijed pregleda oka		
Pregled prednjeg segmenta oka		
Pregled zadnjeg segmenta oka		
Schirmerov test		
Fluorescein test		
Indikacije za uzimanje mikrobioloških uzoraka u oftalmologiji		
Tonometrija		
Oftalmoskopija, izravna i neizravna		
Klinički znakovi upale srednje očne ovojnica		
Fakolitički uveitis		
Mjesečna sljepoća		
Liječenje uveitisa		
Ozljede srednje očne ovojnica		
Reakcije staklastog tijela na upalu		
Perzistirajuća hijaloidna arterija		
Perzistirajući hiperplastični primarni vitreus		
Asteroidna hijaloza		
Synchysis scintillans		
Nuklearna skleroza		
Reakcija leće na upalni proces		
Promjene položaja leće		
Gubitak prozirnosti leće		
Vrste katarakti prema zrelosti		
Vrste katarakti prema uzroku		
Vrste katarakti prema vremenu nastanka		
Simptomi katarakte		
Discizija		
Ekstrakapsularna ekstrakcija leće		

Fakoemulzifikacija			
Intrakapsularna ekstrakcija			
Luksacija leće - definicija			
Vrste luksacije leće prema uzroku			
Klinički znakovi luksacije leće			
Kongenitalne anomalije leće			
Glaukom			
Etiologija glaukoma			
Razlikovanje vrsta glaukoma prema postanku			
Razlikovanje vrsta glaukoma prema tijeku			
Diferencijalna dijagnostika iridociklitisa i glaukoma			
Lijecenje glaukoma lijekovima			
Antiglaukomske operacije			
Oftalmoskopske varijacije mrežnice			
Displazija mrežnice			
Retinopatije			
Pupilarni refleks			
Refleks praćenja			
Refleks opasnosti			
Orbitalni celulitis i retrobulbarni apsces			
Enukleacija			
Egezenteracija			
Evisceracija			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
KILA – HERNIJA				
Dijagnostika kile				
Diferencijalna dijagnostika kile				
Kirurško liječenje hernije				
Operacija pupčane hernije u psa				
Operacija ingvinalne hernije u kuja				
Operacija skrotalne hernije u psa				

Operacija dijafragmatske hernije			
Operacija perinealne hernije u psa			
Operacija ventralne kile u mačke ili mačka			
KIRUŠKE BOLESTI GLAVE I VRATA MALIH ŽIVOTINJA			
Tonzilektomija			
Operacijsko liječenje cista slinske žljezde			
KIRURŠKE BOLESTI GLAVE I VRATA VELIKIH ŽIVOTINJA			
Odrožnjavanje			
Trepanacija sinusa			
KIRURŠKE BOLESTI PRSNOG KOŠA			
Medijalna sternotomija			
Lateralna torakotomija			
Torakocenteza			
Postavljanje prsnog drena			
KIRURŠKO LIJEČENJE BOLESTI TRBUŠNE ŠUPLJINE U PREŽIVAČA			
Kirurško liječenje traumatske indigestije u goveda			
Kirurško liječenje proširenja i dislokacije sirišta u goveda			
Operacijsko liječenje dislokacije sirišta u lijevu stranu			
Laparotomija u lijevoj slabini (Utrehtska metoda)			
Laparotomija u desnoj slabini (Hanoveranska metoda)			
Paramedijalna laparotomija			
“Roll and suture” metoda			
Operacijsko liječenje sirišta u desnu stranu			
Kirurško liječenje invaginacije crijeva			
Kirurško liječenje proširenja i torzije slijepog crijeva i proksimalne vijuge kolona			
Kirurško liječenje torzije mezenterija			
Kirurško liječenje inkarceracije crijeva			
Kirurško liječenje strangulacije crijeva			
Kirurško liječenje kompresije crijeva			
Kirurško liječenje začepa crijeva			
Kirurško liječenje rana i nagnjećenja crijeva i mezenterija			
Kirurško liječenje infarkta crijeva			

KASTRACIJE		
Pregled životinje prije kastracije		
Kastracija pastuha pokrivenom tunikom vaginalis		
Kastracija pastuha otvorenom tunikom vaginalis		
Kastracija pastuha u stojećem stavu		
Kastracija magarca		
Kastracija muških preživača krvnim metodama		
Kastracija muških preživača beskrvnim metodama		
Kastracija muških preživača		
Kastracija nerasta		
Kastracija psa		
Poslije operacijski postupak s kastriranim psom		
Kastracija mačka		
Poslijeoperacijski postupak s kastriranim mačkom		
Kastracija kriptorhidnog pastuha		
Kastracija kriptorhidnog nerasta		
Kastracija kriptorhidnog psa		
Kastracija kriptorhidnog mačka		
KIRURŠKE BOLESTI UROGENITALNOG SUSTAVA		
Nefrektomija		
Anastomoza uretera		
Cistotomija		
Cistorafija		
Perinealna uretrostomija u mačaka		
Uretrotomije u pasa i mačaka		
Perinealne uretrotomije u konja i preživača		
Parcijalne amputacije penisa		
Potpuna amputacija penisa		
Operacijsko liječenje fimoze i parafimoze penisa		
Omentalizacija prostate		
Marsupijalizacija prostate		
Prostatektomija		
Vazopeksije		

KIRURŠKO LIJEČENJE BOLESTI PROBAVNOG SUSTAVA U PASA I MAČAKA				
Laparotomija u bijeloj liniji				
Laparotomija u slabini				
Gastrotomija				
Piloromiotomija				
Piloroplastika				
Parcijalna gastrektomija				
Gastropeksija				
Gastropeksija u bijeloj liniji				
Cirkumkostalna gastropeksija				
„Belt-loop“ gastropeksija				
Incizijska gastropeksija				
Enterotomija				
Resekcija crijeva				
Anastomoze				
Termino-terminalna anastomoza				
Latero-lateralne anastomoze				
Latero-terminalne anastomoze				
Kolotomija				
Subtotalne kolektomije				
Kolopeksije				
KIRURŠKO LIJEČENJE BOLESTI REKTUMA I ANUSA				
Ispiranje analnih vrećica				
Analna sakulektomija				
Operacijsko liječenje perianalnih fistula				
Amputacija rektuma				
KIRURŠKO LIJEČENJE BOLESTI JETRE, GUŠTERAČE I SLEZENE				
Splenektomija				
Autotransplantacije slezene				
OFTALMOLOGIJA				
Pregled okoline oka				
Pregled očne jabučice				

Aplikacija kapi u oko				
Aplikacija masti u oko				
Izvrtanje vjede prstima,otvaranje oka				
Fluorescein test				
Jonasov test				
Schirmerov test STT1				
Schirmerov test STT2				
Transpalpebralna palpacija očne jabučice				
Indentacijska tonometrija Schiotzovim tonometrom				
Uzimanje mikrobiološkog obriska sa konjunktive				
Pregled ruba vjede				
Pregled položaja vjede				
Procjena jačine zavrtanja ruba vjede kod entropiona				
Procjena jačine izvrtanja ruba vjede kod ektropiona				
Pregled položaja trepavica				
Pregled tarzalnih žljezd				
Pregled prokrvljenosti konjunktive				
Pregled boje sluznice konjunktive				
Pregled forniksa konjunktive				
Pregled sluzavog sadržaja konjunktive				
Pregled treće očne vjede				
Pregled bulbarne strane i površne sluznice,folikula				
Pregled hrskavice 3. očne vjede				
Pregled žljezde 3. očne vjede				
Sondiranje nazolakrimalnih kanalića u psa				
Sondiranje nazolakrimalnih kanalića u konja				
Pregled bjeloočnice				
Procjena episkleralne injekcije				
Pregled zakriviljenosti rožnice				
Promatranje rožnice po segmentima				
Pregled prozirnosti rožnice				
Prosvjetljavanje rožnice				
Pregled prednje očne sobice				

Pregled oblika zjenice			
Pregled akcije zjenice			
Procjena boje šarenice			
Gonioskopija			
Promatranje Purkinje-Sansonovih sličica			
Pregled položaja leće			
Pregled prozirnosti leće			
Pregled staklastog tijela			
Pregled pozadine oka			
Pregled direktnim oftalmoskopom			
Pregled pozadine oka indirektnom oftalmoskopijom			
Snimanje pozadine oka fundus kamerom			
Pregled biomikroskopom			

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- prepoznati određene bolesti glave i vrata malih i velikih životinja i poduzeti osnovno liječenje
- prepoznati bolesti prsnog koša i provesti osnovno liječenje
- stabilizirati pacijenta s patologijom prsnog koša i uputiti ga na referalnu kliniku
- prepoznati određene tipove hernija i odrediti način liječenja
- prepoznati indikacije za kastraciju u pojedinih vrsta životinja
- prepoznati bolesti probavnog i mokraćno-spolnog sustava pasa i mačaka
- stabilizirati pacijenta s patologijom probavnog i mokraćno-spolnog sustava pasa i mačaka, te procijeniti indikaciju za njegovo upućivanje na referalnu kliniku
- prepoznati bolesti probavnog sustava prezivača, poduzeti stabilizaciju pacijenta te procijeniti indikaciju za njegovo upućivanje na referalnu kliniku
- procijeniti potrebu za izvođenjem laparotomije u prezivača i mogućnostima liječenja bolesti probavnog sustava
- prepoznati bolesti trbušne šupljine konja koje se očituju kolikom
- pristupiti timskom liječenju kolike u konja, poduzeti stabilizaciju pacijenta te procijeniti indikaciju za operacijsko liječenje i za njegovo upućivanje na referalnu kliniku
- razmatrati osnovne postulate kirurškog pristupa i tehnika liječenja onkoloških pacijenata te procijeniti potrebu multidisciplinarnog modaliteta liječenja
- prepoznati bolesti oka malih i velikih životinja

- poduzeti osnovno liječenje bolesti oka i liječenje u slučajevima hitnih stanja te procijeniti indikaciju za operacijsko liječenje i za njegovo upućivanje na referalnu kliniku

METODE FIZIKALNE TERAPIJE I DIJAGNOSTIKE

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Značenje fizikalne terapije u veterinarskoj medicini			
Zakonitosti u fizikanoj terapiji			
Principi liječenja energijom			
Mehanizam biološkog djelovanja fizikalne terapije			
Fiziološko djelovanje podražaja topline i hladnoće			
Značenje vode u fizikalnoj terapiji			
Termoterapija i liječenje ljekovitim blatom			
Termičko, mehaničko i kemijsko djelovanje ljekovitog blata			
Fizikalna svojstva kataplažmi i parafina			
Elektroterapija-Galvanska i Faradejeva struja			
Elektroterapija-primjena visokofrekventnih struja			
Konverzija visokofrekventne struje u toplinu			
Dubinsko djelovanje topline kod primjene kratkih i ultrakratkih valova			
Značenje veličine elektroda u elektroterapiji			
Fototerapija-UV i IC zrake			
Umjetni izvori svjetlosti i spektralna podjela			
Biološko djelovanje crvenog, žutog, zelenog i plavog svjetla			
Aktivna i pasivna masaža-značenje hiperemije			
Aktivne i pasivne terapijske vježbe			
Ultrasonoterapija			
Ultrazvučni generator-vrste sondi			
Mehanizam djelovanja ultrazvučnih valova u tkivu			
Mogućnost primjene akupunkture u fizikalnoj terapiji			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Procjena pacijenta,dijagnostika oštećenja, osnovna mjerena				
Određivanje protokola				

Aplikacija i indikacije za primjenu hladnih obloga			
Aplikacija i indikacije za primjenu toplo-vlažnih obloga			
Aplikacija i indikacije za primjenu toplih obloga			
Applikacija i primjena hidroterapije			
Aplikacija i indikacije krioterapije			
Aplikacija i indikacije za primjenu niskofrekventnih struja			
Aplikacija i indikacije za primjenu visokofrekventnih struja			
Aplikacija i indikacije za primjenu ljekovitog blata			
Aplikacija i indikacije za primjenu parafina			
Aplikacija i indikacije za primjenu ultravioletnih i infracrvenih zraka			
Primjena različitih oblika aktivne i pasivne masaže			
Primjena različitih oblika terapijskih vježbi			
Aplikacija i indikacije za primjenu terapijskog ultrazvuka			

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- poznavati različite metode fizikalne terapije i njihov učinak na organizam;
- primijeniti pojedinu metodu s obzirom na kliničku sliku i odrediti vrijeme trajanja terapije;
- procijeniti uspjeh fizikalne terapije kao konzervativne metode u odnosu na operativni zahvat
- interpretirati ultrazvučne slike pojedinih organa

OPĆA I KLINIČKA RENDGENOLOGIJA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
OPĆA RENDGENOLOGIJA			
Pojam i važnost rendgenologije (dijagnostičke i intervencijske) u modernoj veterinarskoj medicini			
Prirodni i umjetni izvori zračenja			
Grada rendgenske cijevi			
Nastajanje rendgenskih zraka i njihova svojstva			
Intenzitet zračenja, prodornost, meke i tvrde rtg zrake			
Osnovne karakteristike ionizirajućeg zračenja			
Mehanizam biološkog učinka ionizacije kod elektromagnetskih zračenja			
Biološki efekti ionizirajućeg zračenja, moguća oštećenja			
Radiosenzibilnost i radiorezistentnost tkiva			
Prevencije bioloških efekata (važnost indikacije pretraga) pomoćnog osoblja (pridržavanje zakonskih propisa)			
Zaštita profesionalnog osoblja, dozimetrija			
Grada rtg aparata za snimanje (rendgenografiju), konvencionalni aparati i digitalni aparati			
Djelovanje rtg zraka na film, nastanak konvencionalne rtg, snimke, grada rtg filma, folije, kaseta, razvijanje filma			
Vrste rendgenskih snimki: standardne, ciljane i specijalne			
Gustoća sjena na snimci (zavisno o prodornosti i apsorpciji rtg zraka)			
Čimbenici kvalitete rendgenske snimke			
Djelovanje rendgenskih zraka na fluorescentni zaslon - Dijaskopija			
Grada dijaskopskih aparata, elektronski pojačivač, TV lanac			
Kontrastna sredstva, pozitivna, negativna, primjena u pojedinim sustavima			
Poznavanje i kupiranje alergijskih reakcija na i.v. kontrastna sredstva			
Osnovna načela kompjutorizirane tomografije, vrste skenera			
Osnovna načela magnetske rezonancije, grada aparata			
KLINIČKA RENDGENOLOGIJA			
Gastrointestinalni i hepatobilijarni sustav			
Metode pregleda gastrointestinalnog sustava			
Rendgenološka patologija.			

- Nativna snimka abdomena normalne anatomije; perforacija, ileus
- Rtg anatomija i motilitet jednjaka, želuca i dvanaestnika (normalni, patološki)
- Promjene reljefa jednjaka, želuca i dvanaestnika (ezofagitis, gastritis, erozije, duodenitis)
- Poremećaji inervacije (ahalazija, M. Hirschsprung)
- Anomalije žilnog prstena
- Ozljede ošita – postraumatske hernije gastrointestinalnog sustava, parenhimnih trbušnih organa
- Hijatalne hernije želuca (gastroezofagealna intususcepcija)
- Divertikuli gastrointestinalnog sustava
- Strana tijela u jednjaku
- Maligni tumori GI sustava - općenito, vrste tumora, i rtg simptomatologija

Tanko i debelo crijevo

- Normalna anatomija, reljef, motilitet
  - Priprema za irigografiju-kolitis
  - Vrste ileusa- procesi na tankom i debelom crijevu
  - Maligni tumori tankog i debelog crijeva

Jetra

- Anatomija
  - Difuzne promjene jetrenog parenhima.
  - Žarišne promjene jetrenog parenhima (ciste, apsesi, benigni tumori, maligni tumori)
  - Trauma

Žučni mjehur

- # Anatomija

Upale

Tumori (benigni, maligni)

Žučni vodovi

- # Anatomija

Razvojne anomalije

Opstruktivna žutica

Gušterića

- # Anatomija

Upale

Tumori (benigni, maligni)		
Slezena		
Anatomija		
Splenomegalija		
Apscesi		
Tumori		
Trauma		
Rendgenologija grudnog koša		
Prikaz metoda uz primjenu ionizirajućeg zračenja (konvencionalne metode, CT)		
Razlikovanje normalnog od patološkog nalaza		
Povezivanje kliničkog statusa s rendgenološkim nalazom		
Bolesti pluća		
Upale		
Emfizem pluća		
Tumori pluća		
Difuzne bolesti plućnog intersticija (DBPI)		
Trauma prsnog koša (pneumotoraks, pneumomedijastinum)		
Posljeoperacijski toraks		
Oblik, položaj i veličina srca		
Stečene bolesti srca i velikih krvnih žila		
Dilatativna kardiomiopatija.		
Mitralna insuficijencija		
Hipertrofična kardiomiopatija		
Cor pulmonale		
Plućna cirkulacija		
Prirođene mane srca		
Fallotova tetralogija		
Urogenitalni sustav i nadbubrežne žljezde		
Metode pretraga urogenitalnog sustava		
Razvojne anomalije (anomalije mjeđura i uretre)		
Upalne bolesti		
Glomerulonefritis (akutni, kronični)		

Opstrukcija uretera	
Hidronefroza	
Divertikuli mokraćnog mjeđura	
Benigna hiperplazija prostate	
Ciste prostate	
Strikturi uretre (upalne, traumatske)	
Kamenci urinarnog sustava	
Tumori	
Tumori bubrega (tumori parenhima, tumori kanalnog sustava)	
Tumori mokraćnog mjeđura	
Tumori prostate	
Bubrežne ciste (policistična bolest bubrega)	
Trauma (trauma bubrega, trauma mokraćnog mjeđura)	
KOŠTANI SUSTAV	
Metode pretraga koštanog sustava	
Anatomske osnove, rast i razvoj kosti, rendgenska anatomija	
Prijelomi kostiju	
Iščašenja zglobova	
Upala kostiju	
Osteomijelitis	
Hematogeni osteomijelitis	
Komplikacije osteomijelitisa	
Tumori kostiju	
Tumori (benigni, maligni)	
Tumori koji nastaju od hrskavičnih stanica (benigni, maligni)	
Degenerativne zglobne bolesti	
Displazija kuka i lakta	
Bolesti navikularne kosti	
Bolesti putične, krungske i kopitne kosti.	
Degenerativne bolesti kralježnice	
Osteohondroze	
Osteomalacija	
Fluoroza	

Metaboličke bolesti			
Hipervitaminoza vitamina A			
Rahitis			
Sekundarni hiperparatiroidizam			
Hipertrofična osteodistrofija			
Idiopatska osteodistrofija			
Renalna osteodistrofija			
Otrovanje tekšim metalima (ollovo)			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Ručna i strojna obrada rendgenskog filma				
Prepoznavanje grešaka kod snimanja i obrade rtg. filma				
Nativna snimka grudnog koša u pasa i mačaka-jasan nalaz upale pluća, pneumotoraksa, likvidotoraksa, dilatacijske kardiomiopatije i mitralne insuficijencije				
Nativna snimka abdomena u pasa i mačaka-jasan nalaz tumora jetre, slezene i urolita				
Pasaža probavnog trakta u kućnih ljubimaca-jasan nalaz stranog tijela i ileusa				
Cistografija-jasan nalaz upale i tumora mokraćnog mjehura				
Nativna snimka prsne šupljine u konja				
Rtg. snimka kukova u psa-jasan nalaz displazije i degeneracijske bolesti kuka				
Rtg. snimke skeleta-najčešći prijelomi, tumori i aseptične ostehondroze				
Rtg. snimke putične, krunskе i kopitne kosti u konja				
Rtg. snimka tarzalnog zglobova u konja-jasan nalaz karakuša				
Rtg. snimka lakta-displazija lakta				
Rtg. snimka kralješnice – degeneracijske bolesti				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- objasniti nastanak rendgenske slike te štetan utjecaj i načine zaštite od rendgenskog zračenja
- samostalno načiniti rendgenogram te ga znati ručno i strojno obraditi
- interpretirati anatomske odnose i različite vrste sjena na rendgenogramu u cilju postavljanja dijagnoze

- odabrat i načiniti različite vrste kontrastnih pretraga i usporediti dobivene rezultate sa nativnom rendgenografijom
- procijeniti domet rendgenografije kod različitih patoloških stanja i predložiti moguće načine rješavanja

PORODNIŠTVO I REPRODUKCIJA I.

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
HORMONALNA REGULACIJA SPOLNOG CIKLUSA U DOMAČIH ŽIVOTINJA			
Funkcija hipofize			
Mehanizam povratne sprege			
Djelovanje hormona FSH i LH na jajnik			
Hormoni jajnika			
Folikularna dinamika			
Funkcija estrogena			
Funkcija progesterona			
Funkcija prolaktina			
Mehanizam sezonske spolne aktivnosti – melatonin			
Kontrola regulacije spolnog ciklusa			
SPECIFIČNOSTI SPOLNOG CIKLUSA GOVEDA			
Spolno dozrijevanje i početak spolne aktivnosti			
Spolni ciklus krava i junica			
Ovulacija			
Dijagnostika proestrusa			
Dijagnostika estrusa			
Dijagnostika metestrusa			
Dijagnostika diestrusa			
Vaginalna pretraga			
Ocjena estrusne sluzi			
Pregled cerviksa			
Rektalna pretraga			
Nalaz cikličkih tvorbi na jajniku			
Pretraga maternice (palpatorni nalaz)			
Umjetno osjemenjivanje			
Pribor za UO			
Postupak s duboko smrznutom spermom			

SPECIFIČNOSTI SPOLNOG CIKLUSA KONJA

Spolna zrelost i početak spolne aktivnosti

Spolni ciklus kobila

Ovulacija

- Dijagnostika proestrusa
  - Dijagnostika estrusa
  - Dijagnostika metestrusa
  - Dijagnostika diestrusa

Vaginalna pretraga

- ## Ocjena estrusne sluzi Pregled cerviksa

Rektalna pretraga

- Nalaz cikličkih tvorbi na jajniku
Pretraga maternice (palpatorni nalaz)

Umjetno osjemenjivanje

- ## Pribor za UO

Postupak s duboko smrznutom spermom

SPECIFIČNOSTI SPOLNOG CIKLUSA SVINJA

Spolni ciklus krmača

Ovulacija

- Dijagnostika proestrusa
Dijagnostika estrusa
Dijagnostika diestrusa

Umjetno osjemenjivanje

- Pribor za UO
  - Postupak s duboko smrznutom spermom
  - Postupak s razrjeđenom spermom

SPECIFIČNOSTI SPOLNOG CIKLUSA KOZA I OVACA

Spolna zrelost i početak spolne aktivnosti

Spolni ciklus koza i ovaca

Ovulacija

- Dijagnostika proestrusa
Dijagnostika estrusa

Dijagnostika diestrusa	
Umjetno osjemenjivanje	
Pribor za UO	
Postupak s duboko smrznutom spermom	
Postupak s razrjeđenom spermom	
SPECIFIČNOSTI SPOLNOG CIKLUSA KUJA I MAČAKA	
Spolna zrelost i početak spolne aktivnosti	
Spolni ciklus kuja	
Spolni ciklus mačaka	
Ovulacija	
Dijagnostika proestrusa	
Dijagnostika estrusa	
Dijagnostika metestrusa	
Dijagnostika diestrusa	
Dijagnostika anestrusa	
Vaginalna citologija	
Uzimanje brisa vagine i postupak bojenja	
Određivanje progesterona	
Vaginoskopija kuja	
Umjetno osjemenjivanje	
Pribor za UO	
Postupak s duboko smrznutom spermom	
Postupak s nativnom spermom	
ANATOMIJA ŽENSKIH SPOLNIH ORGANA	
Specifičnosti spolnih organa krave	
Specifičnosti spolnih organa kobile	
Specifičnosti spolnih organa koze i ovce	
Specifičnosti spolnih organa krmače	
Specifičnosti spolnih organa kuje	
Specifičnosti spolnih organa mačke	
OOGENEZA, EMBRIOGENEZA, ORGANOGENEZA	
Oogeneza	

- Cervikalna (estrusna) sluz
- Dozrijevanje spermija
- Deponiranje sjemena
- Životni vijek spermija u jajovodima
- Transport spermija
- Sazrijevanje jajne stanice
- Razvoj folikula
- Graafov folikul
- Ovulacija
- Dioba nezrele oocite prije ovulacije
- Fekundacija
- Fiziologija oplodnje
- Akrosomska reakcija

Rana embriogeneza

- Brazdanje
  - Morula
  - Transport oplođene jajne stanice
  - Blastocista
  - Izlijeganje blastociste
  - Uterino mlijeko
  - Embriogeneza
  - Trofoblast
  - Gastrulacija
  - Implantacija u preživača, kopitara, ovaca, koza, svinja, pasa, mačaka
  - Migracija embrija u svinja i konja
  - Pupčani tračak
  - Održavanje graviditeta
  - Elongacija blastociste nakon implantacije

Fetus - organogeneza

- Placentacija, građa i razvitak placente
  - Funkcija placente
  - Fetalni rast i razvoj

Plodove ovojnice, sastav i plodove vode

Promjene na genitalnim organima u graviditetu

DIJAGNOSTIKA GRAVIDNOSTI

Metode rane dijagnostike gravidnosti

Kliničke metode

Laboratorijske

Imunološke metode

Majčinsko prepoznavanje gravidnosti

Razina estrogena

Razina progesterona

Položaj jajnika

Palpacija maternice

Bikornualno povećanje

Palpacija fetusa

Karunkuli

Arterija uterina media

Balottement (duboka abdominalna palpacija)

UZY

Dijagnostika rane gravidnosti kobila

Blizanački graviditet kobila

Pogrešno pozitivna dijagnoza

Pogrešno negativna dijagnoza

Kliničke metode

Dodatna žuta tijela

UZV

Laboratorijska dijagnostika

Endometrijske čašice

Prekid ždrehnosti

Intrauterina migracija

Dijagnostika graviditeta svinja

Intrauterina migracia

Prekid suprasnosti

Dijagnostika gravidnosti ovaca i koza

Dijagnostika gravidnosti kuja	
Prekid skotnosti kuja	
Dijagnostika gravidnosti mačaka	
Prekid gravidnosti mačaka	
PUERPERIJ	
Specifičnosti fiziologije puerperija u goveda	
Specifičnosti fiziologija puerperija u konja	
Specifičnosti fiziologije puerperija u krmača	
Specifičnosti fiziologije puerperija koza i ovaca	
Specifičnosti fiziologije puerperija kuja i mačaka	
ANDROLOGIJA	
Spolno dozrijevanje rasplodnjaka	
Fiziologija reprodukcije rasplodnjaka	
Spermogeneza	
Hormonalna regulacija funkcije testisa	
Ejakulat	
Mikrobiološka ispravnost ejakulata	
Kemijski sastav ejakulata	
Spermij - muška spolna stanica	
Građa spermija	
Zrenje spermija	
Metabolički procesi spermija	
Anabioza	
Električni naboј spermija	
Gibanje spermija	
Preživljavanje spermija in-vitro	
Sjemena plazma	
Spolni refleksi	
Umjetno osjemenjivanje	
Povijest umjetnog osjemenjivanja	
Ocjene ejakulata i spermija	
Sanitarna ocjena ejakulata	
Makroskopska ocjena ejakulata	

- Mikroskopska ocjena spermija
- Ocjena koncentracije spermija u ejakulatu
- Ocjena integriteta stanične membrane spermija
- Ocjena statusa akosome spermija
- Morfološka ocjena spermija
- Razrjeđivanje ejakulata
- Konzerviranje ejakulata

Klinička i androloška pretraga rasplodnjaka

Reproduktivne poremetnje mužjaka

- Impotentio coeundi
  - Impotentio generandi
  - Termoregulacijska uloga testisa
  - Descensus testis
  - Uloga epididimisa
  - Specifičnosti građe penisa
  - Patološki oblici spermija
  - Polučivanje ejakulata
  - Kapacitacija spermija
  - Akrosomska reakcija

Pubertet

- Libido
  - Vladanje prilikom parenja
  - Polučivanje ejakulata od rasplodnjaka
  - Stimulacija mužjaka

BOLESTI MLADUČADI

Razvojne anomalije rasta

- Anomalije na glavi
  - Anomalije na trupu
  - Anomalije na skeletu i ekstremitetima
  - Organske anomalije

Porodajne traume novorođenčeta

- Krvarenje iz pupka
Hipoksično – ishemijski sindrom

Retencija mekonija			
Proljev mladunčadi			
Neonatalna septikemija			
Laktacija kod novorođenčadi			
Avitaminoze novorođenčadi			
Infekcije pupka			
Zarazne bolesti ždrebadi			
Zarazne bolesti teladi			
Zarazne bolesti janjadi			
Zarazne bolesti jaradi			
Zarazne bolesti prasadi			
MLIJEČNA ŽLIJEZDA			
Mliječna žljezda - osnove građe i funkcija			
Osnove pregleda mliječne žljezde			
Laktopoeza			
Razvoj mliječne žljezde			
Mehanizam lučenja mlijeka			
Zasušivanje muznih krava			
Bolesti kože vimena i sisa i njihovo liječenje			
Ozljede mliječne žljezde			
Cirkulatorne smetnje i oblici neprohodnosti sisnog kanala			
Upale mliječne žljezde – zarazni i uvjetovani mastitisi			
Subklinički mastitisi			
Operacije na mliječnoj žljezdi - vimenu			
Uvod u operacije na vimenu			
Operacije sisa prilikom slabije prohodnosti (neprohodnosti) sisnog kanala			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
OPĆI KLINIČKI PREGLED				
Opća ginekološka propedeutika				
Uzimanje podataka o vlasniku životinje				

Uzimanje podataka o životinji - nacional				
Opće stanje životinje				
Anamneza				
Status praesens				
Specijalna ginekološka propedeutika				
Inspekcija				
Palpacija				
Vaginalna pretraga				
Rektalna pretraga				
SPOLNI CIKLUS KUJE I MAČKE				
Dijagnoza faza spolnog ciklusa (proestrus, estrus, diestrus, anestrus)				
Fizičke promjene po fazama spolnog ciklusa				
Endokrinološke promjene kroz faze spolnog ciklusa				
Ginekološki pregled				
Vaginoskopski nalazi u pojedinim fazama spolnog ciklusa				
Vaginalna citologija				
Uzimanje i bojanje vaginalnog obriska				
Određivanje faze spolnog ciklusa citološkim nalazom (interpretacija vaginalnog obriska u proestru, estrusu, diestru, anestru)				
Određivanje optimalnog vremena parenja				
DIJAGNOSTIKA GRAVIDNOSTI				
Metode dijagnostike gravidnosti goveda				
Rana dijagnostika gravidnosti-labaratorijska				
Rana dijagnostika gravidnosti vaginalna i rektalna				
Rektalna dijagnostika gravidnosti				
Metode dijagnostike gravidnosti konja				
Rana dijagnostika gravidnosti UZV/palpacija				
Rektalna i UZV dijagnostika gravidnosti				
Laboratorijske metode dijagnostike gravidnosti				
Metode dijagnostike gravidnosti svinje				
Primjena UZV u dijagnostici gravidnosti				
Metode dijagnostike gravidnosti koze i ovce				
Primjena UZV u dijagnostici gravidnosti				

Dijagnostika gravidnosti kuja i mačaka		
UZV dijagnostika gravidnosti		
Palpacija abdomena		
RTG		
PATOLOGIJA GRAVIDNOSTI		
Mumifikacija ploda-postavljanje dijagnoze		
Maceracija ploda - postavljanje dijagnoze		
Posebni oblici gravidnosti - postavljanje dijagnoze		
Mola- postavljanje dijagnoze		
Pobačaj-pravovremeno postavljanje dijagnoze		
Prijevremeni porod- postavljanje dijagnoze		
Prolapsus vagine u krave- postavljanje dijagnoze		
Ležanje prije poroda- postavljanje dijagnoze		
Hernija gravidne maternice- postavljanje dijagnoze		
Hidrops plodnih ovojnica- postavljanje dijagnoze		
FIZIOLOGIJA PORODA		
Priprema plotkinje za porod		
Faze poroda u goveda		
Uzimanje anamneze		
Pregled rodilje		
Postavljanje dijagnoze		
Vođenje poroda		
Određivanje metode pomaganja		
Pregled rodilje nakon poroda		
Faze poroda u kobila		
Uzimanje anamneze		
Pregled rodilje		
Postavljanje dijagnoze		
Vođenje poroda		
Pregled rodilje nakon poroda		
Faze poroda u svinja		
Uzimanje anamneze		
Pregled rodilje		

Postavljanje dijagnoze				
Vođenje poroda				
Pregled rodilje nakon poroda				
Faze poroda koza i ovaca				
Uzimanje anamneze				
Pregled rodilje				
Postavljanje dijagnoze				
Vođenje poroda				
Pregled rodilje nakon poroda				
Faze poroda kuja i mačaka				
Uzimanje anamneze				
Pregled rodilje				
Postavljanje dijagnoze				
Vođenje poroda				
Pregled rodilje nakon poroda				
Indukcija poroda u goveda				
Indukcija prostaglandinima				
Indukcija kortikosteroidima				
Indukcija poroda u svinja				
Indukcija prostaglandinima				
Indukcija kortikosteroidima				
Indukcija poroda u koza i ovaca				
Indukcija prostaglandinima				
Indukcija kortikosteroidima				
Indukcija poroda u kuja i mačaka				
Indukcija prostaglandinima				
Indukcija kortikosteroidima				
PUERPERIJ				
Praćenje involucija organa spolnog sustava				
Praćenje ciklične aktivnosti jajnika				
Određivanje kvalitete lohija				
Procjena involucije maternice				
Dijagnostika atonije maternice				

Carski rez kobila

Carski rez malih preživača

Carski rez krmača

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- objasniti neurohormonalnu regulaciju spolnog ciklusa domaćih životinja
- razlikovati faze i specifičnosti spolnog ciklusa domaćih životinja
- poznavati fiziologiju i patologiju puerperija, bolesti mладунчади kao i fiziologiju i patologiju mlijekožljede
- koristiti se metodama dijagnostike gravidnosti i umjetnim osjemenjivanjem
- prepoznati faze poroda domaćih životinja
- samostalno izvesti androloški i ginekološki pregled domaćih životinja

UNUTARNJE BOLESTI I.

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Klinička patologija probave i resorpcije			
Upala usta			
Upala ždrijela			
Upala jednjaka			
Začepljenje jednjaka			
Suženje jednjaka			
Proširenje jednjaka			
Kisela indigestija			
Ruminitis			
Parakeratoza buraga			
Lužnata indigestija			
Nadam buraga			
Alimentarna indigestija teladi			
Traumatska indigestija			
Začep knjižavca			
Upala sirišta			
Proširenje sirišta			
Začep sirišta			
Dislokacija sirišta			
Indigestija izazvana zemljom			
Gastritis			
Suženje pilorusa			
Proširenje želuca			
Torzija želuca			
Ulkusna bolest			
Enteritis			
Gastroenteritis			
Nadam crijeva			
Crijevna intoksikacija			

Upala rektuma	
Začep crijeva	
Crijevni grč	
Zavrtaj jejunuma oko mezenterija	
Uvrnuće crijeva	
Zaokret i zavrnuće velikog kolona	
Torzija malog kolona	
Uklještenje jejunuma	
Torzija slijepog crijeva	
Peritonitis	
e, žučnog mjeđura i gušterače	
Parenhimska upala jetre	
Kronična upala jetre	
Ciroza jetre	
Nekroza jetre	
Upala žučnih kanala	
Akutna upala gušterače	
Nekroza gušterače	
Kronična egzokrina insuficijencija gušterače	
Šećerna bolest	
i krvnih žila	
Zatajenje srca	
Perikarditis	
Traumatski perikarditis	
Miomarditis	
Endokarditis	
Proširenje srca	
Poremećaji u frekvenciji i ritmu srca	
Šok	
i krvotvornih organa	
Slabokrvnost	
Leukoze	
Hemoragične dijateze	

Pete hijalna groznica	
Autoimuna hemolitička anemija	
Bolesti mijene tvari	
Mršavost	
Hipoglikemija u odojaka	
Ketoza	
Paralitička mioglobinurija u konja	
Multipla degeneracija mišića i miokarda u svinja	
Enzootska mioglobinurija u konja	
Autointoksikacija	
Dehidracija	
Alotriofagija	
Rahitis	
Osteomalacij	
Pašnjačka tetanija	
Stajska tetanija	
Transportna tetanija	
Tetanija u teladi	
Bolesti zbog nestašice elemenata u tragovima	
Anemija u odojaka	
Parakeratoza u svinja	
Avitaminoza A	
Avitaminoza B	
Avitaminoza C	
Avitaminoza D	
Avitaminoza E	
Avitaminoza K	
Parakeratoza	

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Općeniti podaci				
Anamneza				

Opći status		
Habitus		
Određivanje trijasa		
Palpacija perifernoga pulsa		
Normalno i patološko disanje		
Pregled vidljivih sluznica		
Pregled limfnih čvorova		
Opis kožnih eflorescencija		
Pregled uške i vanjskog slušnog kanala		
Stanje svijesti		
Određivanje kvalitete ruminacija		
potok		
Srce – inspekcija i palpacija		
Srce – perkusija		
Srce – auskultacija		
Palpacija perifernih arterija		
Pretraga perifernih vena		
rgani		
Pregled usta		
Pregled ždrijela		
Pregled jednjaka		
Pregled želuca		
Trbuš – inspekcija		
Trbuš – palpacija		
Trbuš – perkusija		
Dokazivanje ascitesa		
Trbuš – auskultacija		
Pregled jetre		
Pregled slezene		
Pregled gušterače		
Defekacija i pregled ekskremenata		
Rektalna pregled		
Pregled buraga		

Pretraga buragova sadržaja				
Pregled kapure				
Pregled knjižavca				
Pregled sirišta				
Probe na strano tijelo				
Endometaloskopija				
Endoruminalna pretraga				
Dijagnostički i terapijski postupci				
Vađenje krvi				
Davanje supkutanih i intrakutanih injekcija				
Davanje intramuskularnih injekcija				
Davanje intravenskih injekcija				
Postavljanje infuzije				
Uzimanje brisova				
Kateterizacija mokraćnog mjehura				
Punkcija ascitesa				
Pleuralna punkcija				
Punkcija osrčja				
Punkcija limfnog čvora				
Snimanje 6-odvodnog EKG-a				
Sondiranje				
Proba rada				
Endoskopija				
Pregled analnih vrećica				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- obaviti klinički pregled bolesne životinje ili stada
- uočiti simptome bolesti probavnog sustava, jetre i gušterače, bolesti srca, krvnih žila, krvi i krvotvornih organa i bolesti mijene tvari
- povezati kliničke simptome različitih organa ili organskih sustava
- samostalno interpretirati osnovni laboratorijski nalaz bolesne životinje, stada
- postaviti samostalno radnu dijagnozu bolesne životinje
- samostalno započeti liječenje uobičajenim lijekovima odnosno postupcima

- samostalno prosuditi integralno i longitudinalno sagledavanje i tumačenje različitih bolesti

Popis obaveznih predmeta V. godine studija

Ambulantna klinika

Higijena i tehnologija animalnih namirnica

Kirurgija, ortopedija i oftalmologija III.

Porodništvo i reprodukcija II.

Radijacijska higijena

Unutarnje bolesti II.

Upravno veterinarstvo

Zarazne bolesti domaćih životinja

AMBULANTNA KLINIKA

Metodološka jedinica	Popis znanja i vještina	Razina osposobljenosti			
Unutarnje bolesti	<p>Nakon odslušanog predmeta student mora znati pružiti primarnu zdravstvenu zaštitu domaćim životinjama. To podrazumjeva prepoznavanje kliničkih znakova bolesti, korištenje suvremenih metoda dijagnosticiranja bolesti te provesti racionalno lijeчењe. Sve navedeno student primjenjuje u uvjetima ekstenzivnog i intenzivnog stočarstva.</p> <p>Vještine stečene tijekom kliničkih vježbi primjenjuje na nastavi Ambulantne klinike. Po završetku nastave iz Ambulantne klinike – unutarnje bolesti student raspolaže s teoretskim i praktičnim znanjem iz unutarnjih bolesti domaćih životinja.</p>				
Kirurgija, ortopedija i oftalmologija	<p>Na predmetu „Kirurgija, ortopedija i oftalmologija“ tijekom izvođenja ekstramuralne nastave u sklopu Ambulantne klinike, studenti će primjenjivati znanja stečena prilikom pohađanja nastave na kolegijima „Kirurgija, ortopedija i oftalmologija I“, „Kirurgija, ortopedija i oftalmologija II“ i „Kirurgija, ortopedija i oftalmologija III“, kao i vještine kojima su ovladali tijekom održavanja praktične nastave iz istih kolegija. Stečeno znanje i vještine nadopunit će vještinama u ophođenju s vlasnicima /držaocima/ timariteljima pacijenata u terenskoj veterinarskoj praksi, kao i u konkretnom izvođenju dijagnostičkih i operacijskih zahvata. Nadopunjene vještine uključivat će i stečeno znanje primjenjeno na vrlo obzirno davanje prognoze zdravlja obrađenog pacijenta.</p> <p>Vještine koje očekujemo da će studenti usvojiti su slijedeće:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uzimanje anamneze 2. pristup konju, govedu, kozi, ovci i svinji 3. sputavanje i fiksacija konja, goveda, koze ovce, svinje, kao i domaće peradi 4. opća klinička pretraga navedenih pacijenata 5. procijenjivanje statusa prezensa pacijenta na osnovu 4. 6. trijaža pacijenata dovedenih na liječeњe na 				

	<p>osnovu 5.</p> <p>7. specijalistički kirurški pregled pacijenta ovisno o lokalizaciji bolesti</p> <p>8.donošenje stručnog mišljenja na osnovu 4., 5., 6. i 7.</p> <p>9.određivanje indikacije za operacijski zahvat ili ostale oblike kirurškog liječenja</p> <p>10. određivanje potrebnog oblika sedacije ili anestezije za 9.</p> <p>11. određivanje doze pojedinog ili mješavine medikamenata za postizanje 10.</p> <p>12. određivanje mesta i načina aplikacije medikamenata za postizanje 10.</p> <p>13. aplikacija 11. za postizanje 10.</p> <p>14. priprema operacijskog polja</p> <p>15. izvođenje operacijskog zahvata:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) samostalno izvođenje dijagnostičke punkcije i punkcije u svrhu liječenja b) samostalno izvođenje incizije c) samostalno izvođenje ispiranja novostvorenih šupljina d) samostalno izvođenje drenaže dren-gazom e) samostalno kastriranje odojaka f) kastriranje nerasta uz nadzor nastavnika g) kastriranje pastuha uz nadzor nastavnika h) kastriranje bika beskrvnom i krvnom metodom uz nadzor nastavnika i) samostalno kastriranje ovna i jarca j) herniotomia uz nadzor nastavnika k) korekcija zubala konja uz nadzor nastavnika l) samostalna funkcionalna korekcija papaka u goveda i ovaca m)samostalna dekornuacija n) samostalno kupiranje roga u odraslih goveda o) laparoruminotomija po Weingartu i Gotzeu uz nadzor nastavnika 		
Porodništvo i reprodukcija	Znanja i vještine koje je student stekao na predmetu „Porodništvo domaćih životinja“ na predmetu Ambulantna klinika proširuje i nadopunjava novim spoznajama koje se javljaju u uvjetima ekstenzivne i intezivne proizvodnje domaćih životinja, odnosno u uvjetima rada terenske veterinarske prakse. Student stječe znanja i vještine koje se odnose na postavljanje točne dijagnoze reproduksijske problematike u domaćih životinja, primjenu preventivnih mjera za sprječavanje nastanka reproduksijskih poremetnji, pravilno uzimanje materijala za objektivnu dijagnostiku nekih		

	<p>reprodukcijskih poremetnji (npr. pobačaji) te liječenje bolesnih životinja. Vještine, odnosno kazuistika koji se prezentiraju studentu podijeljenje su na četiri skupine: dijagnostika reprodukcijskih bolesti i problema, preventiva reprodukcijskih poremetnji, liječenje životinja te dijagnostika i liječenje mastitisa. Po odslušanom predmetu Ambulantna klinika – Porodništvo i reprodukcija domaćih životinja, student stječe znanja i vještine dostaune za samostalni rad u uvjetima terenske veterinarske prakse.</p>		
Zarazne bolesti domaćih životinja	<p>Znanja i vještine koje je student stekao na predmetu „Zarazne bolesti domaćih životinja“ na predmetu Ambulantna klinika proširuje i nadopunjava novim spoznajama koje se javljaju u uvjetima ekstenzivne i intezivne proizvodnje domaćih životinja, odnosno u uvjetima rada terenske veterinarske prakse. Student stječe znanja i vještine koje se odnose na postavljanje sumnje na zaraznu bolest u domaćih životinja, primjenu privremenih mjera za sprječavanje širenja zarazne bolesti, pravilno uzimanje materijala za objektivnu dijagnostiku zaraznih bolesti, liječenje bolesnih životinja i profilaksu zaraznih bolesti. Vještine, odnosno kazuistika koji se prezentiraju studentu podijeljenje su na tri skupine: dijagnostika zaraznih bolesti, preventiva zaraznih bolesti i liječenje životinja bolesnih od zaraznih bolesti. Raznolikost vještina i kazusa koje će student savladati mijenjaju se i ovise o načinu držanja i iskoriščavanja životinja u uzgoju, epizootiološkoj situaciji u određenom području i provedbi mjera za kontrolu i suzbijanje zaraznih bolesti domaćih životinja koje za svaku kalendarsku godinu izdaje Uprava za veterinarstvo, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja republike Hrvatske. Po odslušanom predmetu Ambulantna klinika – zarazne bolesti domaćih životinja, student stječe znanja i vještine dostaune za samostalni rad u uvjetima terenske veterinarske prakse.</p>		

HIGIJENA I TEHNOLOGIJA ANIMALNIH NAMIRNICA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
HIGIJENA I TEHNOLOGIJA MESA			
Značenje i zadaci veterinarsko - sanitarnog nadzora			
Povijest veterinarsko-sanitarnog pregleda			
Djelokrug i ustroj veterinarsko-sanitarnog nadzora			
Suvremene koncepcije veterinarsko - sanitarnog nadzora			
Postupci sa životnjama u prijevozu i tijekom odmora prije klaoničke obrade			
Prijevoz životinja			
Odmor prije klaoničke obrade			
Utovar, istovar, pretovar			
Zabрана obavljanja klaoničke obrade i ekonomska klaonička obrada («iz nužde»)			
Klaonička obrada životinja			
Pregled prije klaoničke obrade			
Klaonička obrada goveda			
Klaonička obrada svinja			
Klaonička obrada ovaca i koza			
Klaonička obrada peradi			
Klaonička obrada nojeva			
Klaonička obrada kunića			
Klaonička obrada divljači			
Ritualna klanja			
Tehnološke greške klaoničke obrade			
Higijensko - tehnološki uvjeti izgradnje i uređenja klaoničkih objekata			
Veliki izvozni objekti			
Mali objekti			
Objekti u obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu			
Lokacija objekta, vodoopskrba, rasvjeta, oprema			
Pregled mesa			
Priprema trupa i organa za pregled			

Postupak pregleda	
Veterinarsko-sanitarni pregled mesa goveda	
Veterinarsko-sanitarni pregled mesa svinja	
Veterinarsko-sanitarni pregled mesa peradi	
Veterinarsko-sanitarni pregled mesa nojeva	
Veterinarsko-sanitarni pregled kunića i mesa divljači	
Nedostaci mesa	
Nepotpuno iskrvarenje	
Vodnjikavost mesa	
Nedovoljno zrenje mesa	
Promjena boje i izgleda mesa	
Smanjenje trajnosti i promjene svojstvenog mirisa i okusa mesa	
Promjena boje i izgleda mesa	
Ocjena prihvatljivosti mesa za prehranu ljudi	
Opća načela procjene prihvatljivosti mesa.	
Ospozobljavanje uvjetno upotrebljivog mesa	
Postupak s neispravnim mesom.	
Ocjena prihvatljivosti mesa kod bolesti organa i organskih sustava	
Ocjena prihvatljivosti mesa kod nalaza parazitskih bolesti	
Ocjena prihvatljivosti mesa kod otrovanih životinja	
Ostaci biološki djelatnih tvari u mesu (pesticidi, teški metali, hormoni, lijekovi)	
Radiološko onečišćenje mesa	
Zagodenje životinja i mesa bojnim otrovima	
Dekontaminacija i ocjena higijenske ispravnosti mesa	
Ocjena ispravnosti mesa kod nalaza zaraznih bolesti	
Sastav i kakvoća mesa	
Građa, sastav i postmortalne promjene u mesu	
Kakvoća mesa	
Konzerviranje mesa	
Konzerviranje mesa hladnoćom	
Kemijsko konzerviranje mesa	
Sušenje i toplinska obrada u preradi mesa	

	Drugi postupci konzerviranja (ionizirajuće zračenje, primjena povišenog tlaka, kontrolirana atmosfera)
Ocjena tržišne kakvoće mesa	Ocjena kakvoće i kategorizacija mesa za preradu i maloprodaju. Mjerila i norme
Tehnologija proizvodnje mesnih proizvoda	<p>Usitnjeno meso i proizvodi od usitnjenog mesa</p> <p>Tehnološki procesi proizvodnje te ocjena kakvoće i higijenske ispravnosti kobasica, suhomesnatih proizvoda i slanina</p> <p>Tehnološki procesi proizvodnje te ocjena kakvoće i higijenske ispravnosti konzerva i gotovih jela od mesa</p> <p>"Fast food" proizvodi od mesa</p>
Proizvodi od mesa peradi i mesa divljači	
Autohtonji mesni proizvodi	
Tehnološki procesi proizvodnje te ocjena kakvoće i higijenska ispravnost masti	Fizikalno - kemijski postupci ocjene kakvoće masti.
Skupljanje i prerada sporednih i otpadnih animalnih proizvoda	<p>Prerada krvi</p> <p>Iskorištavanje endokrinofermentnih sirovina</p> <p>Prerada animalnih otpadnih proizvoda</p>
Kontrola provođenja sanitacije	<p>Kontrola čišćenja, pranja i dezinfekcije u klaonici.</p> <p>Brzi postupci kontrole</p> <p>Normativi mikrobiološke čistoće pogona mesne industrije</p>
Uzorkovanje	<p>Uzimanje uzoraka namirnica za laboratorijske analize</p> <p>Monitoring</p>
Sastav i kakvoća riba, rakova i školjkaša	<p>Grada i sastav ribe. Klasifikacija i kategorizacija ribe, rakova i školjkaša</p> <p>Postmortalne promjene i kvarenje ribe</p> <p>Biogeni amini i biotoksini u ribi</p>
Veterinarsko-sanitarni pregled ribe	<p>Ocjena kakvoće riba, rakova i školjkaša</p> <p>Ocjena svježine riba, rakova i školjkaša</p> <p>Omamljivanje ribe</p>

Utjecaj parazitarnih invazija na ocjenu higijenske ispravnosti
ribe

Tehnologija proizvodnje ribljih proizvoda

Prerada i veterinarsko - sanitarni nadzor u prometu ribe i ribljih proizvoda

Higijensko - tehnološki normativi proizvodnje i ocjene kakvoće ribljih proizvoda

HIGIJENA I TEHNOLOGIJA MLJEKA

Mljekarstvo u svijetu i Hrvatskoj

Mliječna žljezda

Kemijski sastav, hranjiva i energetska vrijednost mlijeka

Senzorna i fizikalno - kemijska svojstva mlijeka

Promjene u količini i sastavu mlijeka

Mlijeko drugih domaćih životinja

Veterinarsko-sanitarni pregled mlijeka

Higijena mužnje

Somatske stanice u mlijeku, mikroflora mlijeka

Mastitisi - Utjecaj na higijensku kakvoću mlijeka, tehnološki problemi proizvodnje i gospodarski gubici

Obrada mlijeka nakon mužnje. Prikupljanje, hladjenje i prijevoz mlijeka

Tehnologija proizvodnje mlijeka

Obrada mlijeka u mljekari, prijem, proba na kiselost i pročišćavanje mlijeka

Pranje i dezinfekcija cisterni

Toplinska obrada mlijeka

Konzumno mlijeko

Tehnologija proizvodnje mliječnih proizvoda

Tehnološki proces proizvodnje i svojstva mliječno - kiselih proizvoda

Tehnološki proces proizvodnje i svojstva zgušnutog mlijeka i mlijeka u prahu

Tehnološki proces proizvodnje i svojstva vrhnja

Tehnološki proces proizvodnje i svojstva maslaca

Tehnološki proces proizvodnje, vrste i svojstva sireva

Tehnološki proces proizvodnje i svojstva sladoleda.

Određivanje kakvoće mliječnih proizvoda

Veterinarsko-sanitarni pregled ostalih namirnica animalnog podrijetla

Veterinarsko-sanitarni pregled jaja			
Veterinarsko-sanitarni pregled meda			
Veterinarsko- sanitarni pregled puževa			
Veterinarsko-sanitarni pregled žaba			
Tehnologija proizvodnje ostalih namirnica animalnog podrijetla			
Higijena i tehnologija sortiranja i prerada jaja			
Sastav i prehrambena vrijednost jaja			
Higijensko - tehnoški normativi prerade jaja			
Proizvodnja meda			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Postupanje sa životnjama u prijevozu i klaoničkom objektu po načelima dobrobiti				
Nadziranje i kontrola klaoničke obrade životinja				
Pregled mesa i organa na liniji klaoničke obrade, ocjena ispravnosti				
Ocenjivanje svježine mesa fizikalno-kemijskim postupcima pretrage				
Uzorkovanje mesa za laboratorijske analize				
Bakteriološka pretraga mesa, interpretacija nalaza i pisanje mišljenja				
Pretraga mesa na prisutnost parazita <i>Trichinella</i> sp				
Vodenje evidencija, označavanje i izvješćivanje o veterinarsko - sanitarnom nadzoru u proizvodnji i prometu mesa				
Kategorizacija i klasiranje mesa na liniji klaoničke obrade.				
Označavanje mesa				
Ocenjivanje kakvoće masti fizikalno-kemijskim postupcima				
Senzorna pretraga animalnih namirnica				
Određivanje prirodnog sastava mlijeka. Gustoća, količina mliječne masti, suhe i bezmasne suhe tvar.				
Dokazivanje patvorenja i određivanje svježine mlijeka				
Dokazivanje postupka pasterizacije i sterilizacije mlijeka				
Određivanje somatskih stanica u mlijeku				
Bakteriološka pretraga u nadzoru ispravnosti mlijeka i higijene pogona				
Dokaz higijenske ispravnosti mliječnih uređaja, brisevi i ispirci				
Dokazivanje antibiotika, dezinficijensa i drugih štetnih tvari u mlijeku				

Određivanje kakvoće zgusnutog mlijeka, vrhnja, maslaca, mliječno - kiselih proizvoda, sireva, sladoleda				
Upoznavanje tehnološkog procesa proizvodnje u mljekari				
Veterinarsko-sanitarni nadzor na tržnici i ribarnici				
Ocenjivanje kakvoće proizvoda od mesa, ribe i jaja				
Provodenje sanitacije u prehrambenoj industriji				
Rješavanje problema timskim radom, rad u manjim skupinama, prezentiranje rezultata analiza				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- objasniti ustroj, svrhu i načine veterinarskih pregleda, kontrole i nadzora u proizvodnji, preradi, pohrani i prometu hrane životinjskog podrijetla
- identificirati opasnosti i rizike u proizvodnji i prometu hrane životinjskog podrijetla
- interpretirati rezultate ocjene kakvoće i zdravstvene ispravnosti hrane
- razlikovati vrste hrane prema proizvodnom procesu
- definirati čimbenike prihvatljivosti hrane za prehranu ljudi
- poznavati legislativu za potrebe sudjelovanja pri izradi i analizi izvješća u području higijene i tehnologije hrane životinjskog podrijetla
- ocijeniti postupke higijene proizvodnje u objektu i pokazatelje kontrole procesa

KIRURGIJA, ORTOPEDIJA I OFTALMOLOGIJA III.

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
ORTOPEDIJA MALIH ŽIVOTINJA			
Ortopedski pregled malih životinja			
Palpacija prednje noge			
Istegnuće mišića i tetiva			
Ruptura mišića i tetiva			
Atrofija mišića			
Tendinitis			
Upala Ahilove tetine			
Ruptura i istegnuće Ahilove tetine			
Upala tetine <i>m. bicepsa</i>			
Kalcifikacija tetine <i>m. supraspinatusa</i>			
Fibrozna kontraktura <i>m. infraspinatusa</i>			
Bolesti ligamenata			
Ruptura prednjeg križnog ligamenta			
Ruptura stražnjeg križnog ligamenta			
Efekt prednje ladice			
Test kompresije tibije			
Test sjedanja			
Ortolani znak			
Ozljede kolateralnih ligamenata koljena			
Ruptura ligamenta patele			
Hiperekstenzija karpusa (ruptura palmarnih ligamenata)			
Panostitis			
Medijalna luksacija patele			
Lateralna luksacija patele			
Displazija kukova			
Isčašenje kuka			
Aseptična osteonekroza glave bedrene kosti			

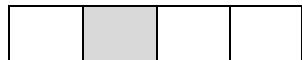
Bolest Legg Calve Perthes		
Displazija lakta (OCD, UAP, FCP)		
OCD ramena, koljena i skočnog zgloba		
Lomovi dugih cjevastih kosti		
Dijagnostika loma duge cjevaste kosti		
Konzervativno liječenje loma		
Imobilizacija loma		
Operacijsko liječenje lomova kostiju		
ORTOPEDIJA VELIKIH ŽIVOTINJA		
Podjela hromosti prema uzrocima		
Osobitosti ortopedskog pregleda konja		
Dijagnostika hromosti		
Hromosti prema kliničkoj manifestaciji		
Dijagnostičke anestezije (perineuralne i intrasinovijalne)		
Pretraga kopita		
Bolesti ligamenata i zglobova		
Bolesti mišića		
Bolesti tetiva		
Bolesti tetivnih ovojnica i burzi		
Oblici kopita		
Bolesti kopita		
Oblici potkova i vrste potkovica		
Potkivačnica		
Biomehanika opterećenja papka		
Poznavanje osnovnih tipova nepravilnih papaka		
Poznavanje opreme za korekciju papaka		
Poznavanje komplikacija pri korekciji papaka		
Interdigitalna flegmona		
Digitalni dematitis		
Interdigitalni dermatitis		
Pododermatitis circumscripta		
Bolesti bijele linije na petnom dijelu solee		

Bolesti bijele linije na nokatnom dijelu solee			
Vertikalna fisura			
Horizontalni žlijebovi i fisure			
Traumatske ozljede solee			
Traumatska eksungulacija			
Erozija petnog dijela rožine			
Interdigitalna hiperplazija			
Traumatske ozljede interdigitalnog prostora			
Ostitis/osteomijelitis distalne falange			
Fraktura distalne falange			
Septični artritis papčanog zglobova			
Laminitis goveda			
NEUROLOGIJA			
Neurološki pregled kralježnice i perifernih živaca			
Neurološki pregled pacijenta s traumom glave			
Osnove liječenja bolesti i ozljeda kralježnice i perifernih živaca			
Osnove liječenja trauma glave			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
ORTOPEDIJA MALIH ŽIVOTINJA				
Ortopedski pregled malih životinja				
Pregled mišića				
Pregled tetiva				
Pregled ligamenata				
Pregled dugih kosti-krepitacija, abnormalna pokretljivost, bol, oteklina				
Pregled zglobova-krepitacija, raspon pokreta, oteklina, bol, nestabilnost				
Pregled prstiju-fleksija, ekstenzija, oteklina, krepitacija, bol				
Pregled lakta-hiperekstenzija, unutarnja i vanjska rotacija				
Pregled ramena-fleksija, ekstenzija, abdukcija				
Dijagnostika upale tetine <i>m. bicepsa</i>				

Dijagnostika rupture prednjeg križnog ligamenta-test sjedanja, efekt prednje ladice, test kompresije tibije		
Dijagnostika medijalnog i lateralnog iščašenja patele		
Pregled kuka-fleksija, ekstenzija, vanjska rotacija, Ortolani znak		
Imobilizacija loma-postavljanje fiksacijskog povoja		
Osteosinteza dugih kosti-tehnike		
ORTOPEDIJA KONJA		
Dijagnostika hromosti u konja		
Dijagnostičke anestezije (perineuralne i intrasinovijalne)		
Inspekcija kopita		
Palpacija kopita		
Palpacija kopita kopitnim kliještima		
Probe fleksije u dijagnostici hromosti		
Pretraga krune		
Pretraga putice		
Pretraga metakarpusa i metatarzusa		
Pretraga karpusa		
Pretraga podlaktice i lakta		
Pretraga koljena		
Pretraga tarzusa		
Kolinov rez		
Ekstirpacija kopitne hrskavice		
Korekcije kopita		
Ljevkasti otvor		
Potkivanje		
ONIHOLOGIJA		
Funkcionalna korekcija papaka		
Terapeutска korekcija papaka		
Stupnjevanje hromosti goveda		
Regionalna intravenska anestezija papka		
Osnove liječenja bolesti papka i međupapčanog prostora		
NEUROLOGIJA		

Neurološki pregled glave, kralježnice i perifernih živaca

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- demonstrirati osnovne kliničke metode koje se koriste u svrhu ortopedskog pregleda malih i velikih životinja
- prepoznati najčešćalije bolesti mišića, tetiva, ligamenata i zglobova u svrhu postavljanja ispravne dijagnoze i njihovog liječenja
- sprovesti osnove prve pomoći traumatiziranog pacijenta, osnove konzervativnog liječenja loma kostiju radi eventualnog upućivanja u referalnu kliniku
- objasniti etiologiju bolesti kopita i papaka koje rezultiraju nepravilnošću i deformitetima u njihovoј građi
- samostalno procijeniti kliničku važnost pravodobne korekcije kopita i papaka
- predložiti primjenu odgovarajućih oblika i modela potkovica u cilju ispravljanja nepravilnosti hoda u konja, nepravilnog rasta kopitne rožine i deformiteta kopita
- razlikovati metode neurološkog od metoda ortopedskog pregleda s ciljem postavljanja ispravne dijagnoze i liječenja neuroloških bolesti
- identificirati degenerativne bolesti kralježnice, međukralježničnog diska, pareze i paralize
- prosuditi postoji li potreba za upućivanje neuroloških pacijenata s traumom glave u referalnu kliniku

PORODNIŠTVO I REPRODUKCIJA II.

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
PATOLOGIJA PORODA			
Anamneza-opće stanje i vanjski znakovi			
Akušerska pretraga kod teških poroda - postavljanje dijagnoze			
Pretraga rodilje po porodu			
Tehnike ekstrakcije ploda			
KRVAVE METODE POMAGANJA KOJE SE IZVODE NA PLODU			
Fetotomija			
Instrumenti koji se koriste kod fetotomije			
PATOLOGIJA REPRODUKCIJE DOMAĆIH ŽIVOTINJA			
Poremetnje funkcije jajnika krava i junica			
Upala jajnika			
Krvarenja iz jajnika			
Novotvorevine na jajnicima			
Anestrija			
Taho gonjenje			
Bifazični spolni ciklus			
Ciste na jajnicima			
Perzistentno žuto tijelo			
Poremetnje funkcije maternice u krava i junica			
Akutni metritis			
Kronični endometritis			
Subklinički endometritis			
Piometra			
Poremetnje funkcije jajnika u kobila			
Upala jajnika			
Krvarenja iz jajnika			
Novotvorevine na jajnicima			
Anestrija			
Taho gonjenje			

Split estrus

Anovulatorni folikuli

Poremetnje funkcije maternice u kobila

Akutni metritis

Kronični endometritis

Subklinički endometritis

Ciste endometrijalnih žlezda

Senilna atrofija jajnika

Poremetnje u funkciji jajnika ovaca i koza

Upala jajnika

Novotvorevine na jajnicima

Anestrija

Ciste na jajnicima

Poremetnje funkcije maternice u ovaca i koza

Akutni metritis

Kronični endometritis

Subklinički endometritis

Poremetnje funkcije jajnika kuja i mačaka

Folikularne ciste jajnika

Lutealne ciste jajnika

Split estrus

Poremetnje u funkciji maternice u kuja i mačaka

Metritis

Cistična hiperplazija endometrija

Piometra

Kongenitalne abnormalnosti vagine

Prolaps vagine

Opstetričke i ginekološke operacije

Uvod u opstetričke operacije

Operativno liječenje piometre

Asistirana reprodukcija u veterinarskoj medicini

Primjena postupaka potpomognutog raspolođivanja u veterinarskoj medicini

Embriotransfer			
Odabir davateljica i primateljica za embriotransfer			
Stimulacijski protokoli davateljica			
Sinkronizacijski protokoli za embriotransfer			
Dobivanje zametaka u postupku embriotransfера			
Transfer zametaka			
Oplodnja <i>in vitro</i>			
Duboko smrzavanje zametaka			
GINEKOLOŠKA ONKOLOGIJA			
Benigni i maligni tumori mlijecnih žljezda domaćih životinja (krave, kobile, koze, kuje, mačke)			
Patohistološka klasifikacija tumora			
Citološka pretraga			
Diferencijalna dijagnoza			
Operacijska dijagnostika			
Dijagnostičko-kurativna operacija			
Dijagnostičko-palijativna operacija			
Diferencijalno-dijagnostička operacija			
Postoperacijska dijagnostika			
Mamarne neoplazme u pasa i mačaka			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
METODE POMAGANJA KOD TEŠKIH PORODA				
Ispravljanje nepravilnih položaja ploda				
Ispravljanje nepravilnih habitusa				
Glave				
Prednjih i stražnjih nogu				
Ispravljanje nepravilnih pozicija ploda				
Ispravljanje nepravilnih situsa ploda				
Carski rez				
Fiksacija				
Sedacija				

Priprema operacionog polja				
Postavljanje reza				
Izvlačenje ploda				
Šivanje maternice				
Šivanje peritoneuma				
Šivanje muskulature				
Šivanje kože				
Postupak i njega rodilje i ploda nakon carskog reza				
Fetotomija				
Fiksacija				
Sedacija				
Dezinfekcija				
Fiksacija životinje ako stoji				
Obaranje životinje				
Postavljanje reza				
Izvlačenje dijelova ploda				
Postupak sa životinjom nakon fetotomije				
ASISTIRANA REPRODUKCIJA U VETERINARSKOJ MEDICINI				
Hormonalna stimulacija davateljica i primateljica				
Detekcija estrusa				
Detekcija ovulacije				
Sedacija i epiduralna anestezija				
Ispiranje maternice u svrhu dobivanja zametaka				
Morfološka ocjena zametaka				
Transfer zametaka				
Dobivanje oocita iz klaoničkih jajnika				
IVM/IVF/IVC				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- opisati nepravilnosti funkcije jajnika domaćih životinja
- povezati utjecaj hranidbe i držanja životinja na njihovu reprodukciju
- interpretirati znanja o upalnim stanjima na maternici i njihovoj dijagnostici
- poznavati patologiju poroda, opstetričke i ginekološke operacije

- prepoznati nasljedne i stečene anomalije na spolnim organima koje uzrokuju neplodnost
- samostalno odabrati metode pomaganja kod teškog poroda

RADIJACIJSKA HIGIJENA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Uvod u radijacijsku higijenu (RH)			
Odnos i veza radijacijske higijene s drugim znanstvenim disciplinama			
Cilj i svrha radijacijske higijene u veterinarskoj medicini			
Jedinica radioaktivnosti. Doze radioaktivnog zračenja. Standardi za radijacijsku zaštitu			
Radioaktivnost (Bekerel)			
Specifična radioaktivnost			
Apsorbirana doza (Grej)			
Ekspozicija (Kulon po kilogramu)			
Ekvivalent doze (Sivert)			
Efektivni ekvivalent doze			
Maksimalno dopuštene doze (po ICRP-u)			
Doze dopuštenog rizika			
Radioaktivna kontaminacija (RK)			
RK okoliša			
RK domaćih životinja i ljudi: vanjska, unutarnja			
Putevi unutarnje kontaminacije: kontaminacija inhalacijom, kontaminacija probavom, kontaminacija kroz kožu			
Toksičnost radionuklida			
Radioaktivna kontaminacija namirnica životinjskog podrijetla i stočne hrane			
Biološki značajni radionuklidi i njihovo kretanje kroz ekološki lanac			
Jod-131: njegove bitne fizikalne i kemijske karakteristike, resorpcija i raspodjela u organizmu, izlučivanje iz organizma, antidoti			
Stroncij- 90: njegove bitne fizikalne i kemijske karakteristike, resorpcija i raspodjela u organizmu, izlučivanje iz organizma, antidoti			
Stroncij-89: njegove bitne fizikalne i kemijske karakteristike, resorpcija i raspodjela u organizmu, izlučivanje iz organizma, antidoti			

Cezij-137: njegove bitne fizikalne i kemijske karakteristike, resorpcija i raspodjela u organizmu, izlučivanje iz organizma, antidoti		
Cezij-134: njegove bitne fizikalne i kemijske karakteristike, resorpcija i raspodjela u organizmu, izlučivanje iz organizma, antidoti		
Učinci ionizacijskog zračenja na životinje i ljude		
Tijek oštećenja u sisavaca uzrokovanih ionizacijskim zračenjem		
Čimbenici koji utječu na tip i jakost učinaka ionizacijskog zračenja		
Doza ionizacijskog zračenja		
Brzina doze zračenja		
Topografska raspodjela doze		
Način ozračivanja i vrsta ionizacijskog zračenja		
Osjetljivost ozračenog tkiva		
Nazočnost kisika		
Spojevi koji pojačavaju osjetljivost hipoksičnih stanica		
Spojevi koji štite od zračanja		
Zaštita životinja i ljudi od ozračivanja		
Načela zaštite od zračenja		
Skraćenje vremena izlaganja zračenju		
Povećanje udaljenosti od izvora zračenja		
Apsorpcija zračenja		
Zaštita domaćih životinja od zračenja		
Poludebljina		
Zaštita životinja, ljudi, stočne hrane i živežnih namirnica od kontaminacije		
Zaštita ljudi i domaćih životinja od radioaktivne kontaminacije		
Zaštita stočne hrane i živežnih namirnica od radioaktivne kontaminacije		
Metode radioaktivne dekontaminacije		
Mehaničke, kemijske i kombinirane		
Mjera uspjeha dekontaminacije		
Radioaktivna dekontaminacija životinja, stočne hrane, namirnica, različitih materijala i okoliša (tlo, poljoprivredno zemljište)		

Dekontaminacija domaćih životinja: vlažni postupak, suhi postupak, samodekontaminacija		
Dekontaminacija stočne hrane: uklanjanje radioaktivnih čestica s površine, miješanje kontaminirane i nekontaminirane hrane, samodekontaminacija		
Dekontaminacija pakiranih i nepakiranih prehrabbenih proizvoda (meso, riba, povrće, zrnata hrana)		
Dekontaminacija mesa strukturalno kontaminiranog		
Dekontaminacija mlijeka (samodekontaminacija, ionska zamjena, prerada u maslac i sir)		
Dekontaminacija vode (samodekontaminacija, taloženje radionuklida, ionska zamjena, filtracija, degaziranje)		
Dekontaminacija zemljišta (kalcifikacija, duboka obrada, sijanje biljaka s dubokim korijenom, sijanje biljaka s plitkim korijenom, promjena poljoprivredne proizvodnje)		
Dekontaminacija tla i različitih površina		
Radijacijsko-higijenska kontrola živežnih namirnica, vode i stočne hrane i procjena njihove ispravnosti		
Ocjena uporabljivosti ozračene i (ili) kontaminirane stoke za klanje		
Ocjena valjanosti mesa zaklanih životinja koje su bile ozračene i (ili) kontaminirane		
Ocjena uporabljivosti mlijeka i drugih živežnih namirnica		
Konzerviranje namirnica ionizacijskim zračenjem		
Prednosti konzerviranja ionizacijskim zračenjem		
Glavni uvjeti da bi se postigla neškodljivost ozračene hrane		
Radijacijski aspekt ozračivanja		
Mikrobiološki aspekti ozračivanja		
Toksikološki aspekt ozračivanja		
Postupak sterilizacije i pasterizacije		
Procjena doze ionizacijskog zračenja upotrebljene pri konzerviranju namirnica		
Ekspozicija, sigurna udaljenost od izvora zračenja, debljina zaštitnog zida oko radioaktivnog izvora, te dopušteno vrijeme boravka na kontaminiranome području		
Maksimalno dopuštena količina radionuklida u stočnoj hrani s obzirom na dopuštenu količinu tih radionuklida u mlijeku i mesu		
Rizik od malignih bolesti u ljudi zbog unosa kontaminiranog mlijeka i mesa		
Dozimetri		
Dozimetrija		

Uloga osobne dozimetrije			
Dozimetrijske metode			
Kemijski dozimetar DL-M4			
Film dozimetar			
Penkala dozimetar			
Termoluminiscentni dozimetar			
Detektori radioaktivnosti			
Princip rada detektora			
Vrste detektora i njihove karakteristike (plinski, scintilacijski, poluvodički)			
Detektor KOMO-TM			
Detektor DR-M3			
Gamaspektrometrija			
Mjerni komplet gama-spektrometra			
Programski komplet za gama-spektrometrijsku analizu			
Energijski spektar			
Postupak s životnjama, stočnom hranom i namirnicama pri eventualnoj akidentalnoj kontaminaciji okoliša			
Rizik od kontaminacije jodom-131 i cezijem-137 i postupci smanjenja posljedica			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Osobna zaštita i zaštita suradnika od radioaktivne kontaminacije i ozračivanja				
Rad s detektorima ionizacijskog zračenja i dozimetrima, detekcija zračenja, određivanje vrste ionizacijskog zračenja, izračunavanje doze zračenja				
Zaštita nastambi, stočne hrane, domaćih životinja i živežnih namirnica od radioaktivne kontaminacije i ozračivanja				
Dekontaminacija stočne hrane, domaćih životinja, mesa i mesnih proizvoda, mlijeka i mliječnih proizvoda, drugih namirnica, stočnih nastambi, različitih predmeta, te okoliša (tlo, poljoprivredno zemljište)				
Procjena radijacijsko-higijenske ispravnosti mesa, mlijeka i drugih namirnica te mogućnost njihove uporabe za prehranu ljudi, a sve u cilju zaštite ljudi od radijacijskog opterećenja i rizika				

Izračunavanje rizika od malignih bolesti ljudi zbog uzimanja kontaminiranog mesa i mlijeka

Prepoznavanje namirnica konzerviranih ionizacijskim zračenjem, i zauzimanje stava u vezi s tim postupkom

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- prepoznati izvore ionizacijskog zračenja
- povezati način ozračivanja i putove radioaktivne kontaminacije ljudi i domaćih životinja i posljedice ozračivanja
- sprovesti zaštitu ljudi, životinja, stočne hrane i živežnih namirnica od radioaktivne kontaminacije i ozračivanja
- primijeniti metode radioaktivne dekontaminacije ljudi, životinja, stočne hrane, živežnih namirnica, vode i okoliša
- ocijeniti radijacijsko-higijensku ispravnost živežnih namirnica radi zaštite ljudi od radijacijskoga rizika
- koristiti detektore i dozimetre ionizacijskoga zračenja radi utvrđivanja radioaktivnosti i očitavanja primjene doze zračenja s ciljem zaštite ljudi i životinja od štetnih učinaka ionizacijskoga zračenja
- prepoznati živežne namirnice pasterizirane i (ili) konzervirane ionizacijskim zračenjem, i zauzeti stav u vezi s tim postupcima

UNUTARNJE BOLESTI II.

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Bubrezi i mokraćni sustav			
Hiperemija bubrega			
Infarkt bubrega			
Akutna upala bubrega			
Kronična upala bubrega			
Ciroza bubrega			
Pijelonefritis			
Nefrotični sindrom			
Glomerulonefritis			
Upala mokraćnog mjehura			
Krvavo mokrenje u krava			
Urolitijaza			
Uretralna opstrukcija u mačka			
Bolesti dišnog sustava			
Upala nosa			
Upala sinusa			
Upala zračnog mjehura u konja			
Upala grkljana			
Upala dušnika			
Upala bronha			
Hiperemija pluća			
Edem pluća			
Kataralna upala pluća			
Krupozna upala pluća			
Gnojna upala pluća			
Gangrena pluća			
Alveolarni plućni emfizem			
Intersticijski plućni emfizem			
Upala porebrice			

Hipotireoidizam			
Hiperkorticizam			
Ovarijalni disbalans			
Sindrom feminizacije			
Bolesti žlijezdanog tkiva kože			
Upala mirisnih vrećica			
Seboreja			
Bolesti uha			
Upala vanjskog slušnog kanala			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Općeniti podaci				
Anamneza				
Opći status				
Habitus				
Određivanje trijasa				
Palpacija perifernoga pulsa				
Normalno i patološko disanje				
Pregled vidljivih sluznica				
Pregled limfnih čvorova				
Opis kožnih eflorescencija				
Pregled uške i vanjskog slušnog kanala				
Stanje svijesti				
Određivanje kvalitete ruminacija				
Dišni sustav				
Pregled nosa				
Pregled nuzšupljina nosa				
Pregled grkljana				
Pregled dušnika				
Pregled štitne žlezde				
Prsni koš – inspekcija				
Prsni koš – palpacija				

Pluća – perkusija				
Pluća – auskultacija				
Mokraćni organi				
Inspekcija i palpacija bubrega				
Pregled prostate				
Mokrenje				
Pregled mokraće				
Pregled centralnog živčanog sustava				
Ispitivanje moždanih živaca				
Ispitivanje refleksa				
Ispitivanje osjeta				
Ispitivanje motorike				
Pretraga cerebrospinalne tekućine				
Dijagnostički i terapijski postupci				
Vađenje krvi				
Davanje supkutanih i intrakutanih injekcija				
Davanje intramuskularnih injekcija				
Davanje intravenskih injekcija				
Postavljanje infuzije				
Uzimanje brisova				
Kateterizacija mokraćnog mjehura				
Punkcija ascitesa				
Pleuralna punkcija				
Punkcija osrčja				
Punkcija limfnog čvora				
Snimanje 6-odvodnog EKG-a				
Sondiranje				
Proba rada				
Endoskopija				
Pregled analnih vrećica				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- obaviti klinički pregled bolesne životinje ili stada

- uočiti simptome bolesti dišnog sustava, mokraćnog sustava, živčanog sustava, bolesti kože i endokrinološke bolesti
- povezati kliničke simptome različitih organa ili organskih sustava
- samostalno interpretirati osnovni laboratorijski nalaz bolesne životinje, stada
- postaviti samostalno radnu dijagnozu bolesne životinje
- samostalno započeti liječenje uobičajenim lijekovima odnosno postupcima
- samostalno prosuditi integralno i longitudinalno sagledavanje i tumačenje različitih bolesti

UPRAVNO VETERINARSTVO

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
ZAKON O VETERINARSTVU, TEMELJNE ODREDBE I OSNOVNI POJMOVI			
Zaštita zdravlja životinja			
Mjere zaštite zdravlja životinja			
Zaštita životinja od zaraznih i nametničkih bolesti			
Mjere za otkrivanje i sprječavanje pojave zarazne ili nametničke bolesti			
Prijava zaraznih ili nametničkih bolesti			
Mjere sprječavanja širenja dokazane zarazne bolesti			
Certificiranje i veterinarski pregledi			
Pregled gospodarstava			
Uvjeti kojima moraju udovoljavati veterinarske stanice i druge pravne i fizičke osobe za obavljanje poslova DDD-a			
Reprodukcijska životinja			
Vođenje popisa i izdavanja potvrda i dostavljanja izvješća pri oplodivanju domaćih životinja			
Sadržaj upisnika i prijave za upis uzgajivača uzgojno valjanih životinja			
Vođenje matičnih knjiga i uzgojnih upisnika te upisa uzgojno valjanih životinja			
Oblik i sadržaj očevidnika udrug u uzgajivača uzgojno valjanih životinja			
Rad povjerenstva za licenciranje rasplodnjaka			
Testiranje uzgojno valjanih životinja			
Ispitivanje mlječnosti uzgojno valjanih rasplodnih životinja			
Granična veterinarska postaja			
Dokumenti za prijavljivanje veterinarsko zdravstvenih pregleda životinja koje ulaze u RH			
Način obavljanja veterinarskih pregleda proizvoda životinjskog podrijetla			
Veterinarsko zdravstveni pregledi i kontrole životinja u prometu preko granice RH			
Pošiljke životinja i životinjskih proizvoda koje podliježu veterinarskoj kontroli, a za koje ne treba rješenje Uprave za veterinarstvo			
Inspekcija životinja za klanje i proizvoda životinjskog podrijetla namjenjenih prehrani ljudi			

Veterinarske organizacije	
Veterinarska stanica i veterinarska ambulanta	
Centar za reprodukciju i u.o.	
Veterinarska bolnica i veterinarska klinika	
Veterinarska ljekarna	
Veterinarski fakultet i Veterinarski instituti	
Veterinarska praksa	
Veterinarska služba	
Uvjeti glede uređenja objekata, veterinarske opreme i stručnih djelatnika	
Posebni uvjeti veterinarskih bolnica, klinika i privatne prakse za obavljanje poslova javnih ovlasti	
Postupak dodjeljivanja javnih ovlasti	
Službena evidencija i dokumentacija koju vode organizacije veterinarske djelatnosti	
Hrvatska veterinarska komora	
Kodeks veterinarske etike	
Veterinarski djelatnici	
Vježbenički staž veterinarski djelatnika	
Davanje, produljivanje i oduzimanje licence	
Nadzor nad stručnim radom u obavljanju veterinarske djelatnosti	
Troškovi u veterinarstvu	
Upravni inspekcijski nadzor	
Granični veterinarski inspektor	
Državni veterinarski inspektor	
Službeni veterinar	
Ovlašteni veterinar	
OZNAČAVANJE I REGISTRACIJA ŽIVOTINJA	
Označavanje i registracija goveda	
JRS-Jedinstveni registar goveda	
JŽB-Jedinstveni životni broj	
Potvrda o označavanju-Privremeni putni list	
Privremeno premještanje goveda	
Premještanje goveda-dolazak	

Evidencija zaklanih goveda	
Evidencija uginuća goveda	
Označavanje goveda	
Ušna markica	
JIBG-jedinstveni identifikacijski broj gospodarstva	
JRDŽ-jedinstveni registar domaćih životinja	
JRG-jedinstveni registar goveda	
RF-registar farmi	
RGG-registar goveda na gospodarstvu	
Vrijeme i način označavanja životinja	
Označavanje i registracija ovaca i koza	
Putni list	
JIBG-jedinstveni identifikacijski broj gospodarstva	
JRDŽ-jedinstveni registar domaćih životinja	
JROK-Jedinstveni registar ovaca i koza	
RF-registar farmi	
ROKG-Registar ovaca i koza na gospodarstvu	
Evidencija o premještanju	
Evidencija zaklanih i uginulih životinja	
Ušna markica	
Vrijeme i način označavanja životinja	
Označavanje i registracija kopitara	
Načini označavanja kopitara	
Jedinstveni životni broj kopitara	
Putovnica i njeni odjeljci	
Izdavanje potvrde identiteta	
Izdavanje putovnice	
Registar kopitara	
Gubitak putovnice	
Vraćanje i arhiviranje putovnice	
Označavanje i registracija svinja	
JRS-Jedinstveni registar svinja	
Potvrda o označavanju-Privremeni putni list	

Putni list		
JRDŽ-jedinstveni registar domaćih životinja		
RF-registar farmi		
RSG-registar svinja na gospodarstvu		
Vrijeme i način označavanja životinja		
Promet svinja		
Označavanje pasa		
REGISTRACIJA I ODOBRAVANJE FARMI, PRIJEVOZNICI ŽIVOTINJA, SABIRNI CENTRI, SAJMOVI I TRGOVCI ŽIVOTINJAMA		
KOŽE-SKLADIŠTENJE I OZNAČAVANJE		
ZAKON O HRANI I ZAKONSKI PROPISI KOJI SE ODNOSE NA HRANU		
Hrana životinjskog podrijetla		
Higijena hrane		
Kakvoća stočne hrane		
Laboratorijski ispitivanje kakvoće stočne hrane		
Higijenu hrane za životinje		
Higijena hrane životinjskog podrijetla,		
Službenu kontrolu hrane životinjskog podrijetla		
Hrana za životinje s posebnim potrebama		
Nepoželjne i zabranjene tvari u hrani za životinje		
Najveće dopuštene količine rezidua i veterinarsko-medicinskih proizvoda u hrani životinjskog podrijetla		
Kontrolna tijela		
TRANSPORT		
Svjedodžba		
Uvjeti prometa		
Uvjeti za transport kopitara, goveda i svinja		
Transport proizvoda životinjskog podrijetla		
Transport i neštetno uklanjanje lešina i nus proizvoda		
Karantena		
ZAKON O ZAŠTITI ŽIVOTINJA		
Zaštita životinja pri klanju i usmrćivanju		
Uvjeti kojima moraju udovoljavati odmorišta za životinje		

Uvjeti kojima moraju udovoljavati skloništa za životinje i higijenski servisi			
Uvjeti kojima moraju udovoljavati farme i uvjeti za zaštitu životinja na farmama			
ZAKON O STOČARSTVU			
ZAKON O VETERINARSKIM LIJEKOVIMA I VETERINARSKO MEDICINSKIM PROIZVODIMA			
ZAKON O OPĆE UPRAVNOM POSTUPKU			
Načela upravnog postupka			
Zapisnik			
Rješenje			
USTAV, ZAKON, NORMATIVNI AKTI			
POSLOVNA DOPISIVANJA I SLUŽBENA KORESPONDENCIJA			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Pisanje i vođenje propisane dokumenatcije i evidencije u obavljanju veterinarske djelatnosti				
Pisanje zapisnika i rješenja u opće upravnom postupku				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- interpretirati zakonske propise iz Zakona o veterinarstvu, Zakona o stočarstvu, Zakona o veterinarskim lijekovima, Zakona o hrani, Zakona o opće upravnom postupku i normativne akte proizišle iz navedenih zakonskih propisa
- predložiti naređene mjere kod postojanja sumnje ili pojave neke zarazne bolesti, poduzimanja potrebiti radnji u slučaju nezakonitog rada u okviru veterinarske djelatnosti
- definirati ulogu veterinara u veterinarskoj djelatnosti, veterinarskom javnom zdravstvu, veterinarskoj zaštiti okoliša, u provođenju naređenih mjer, u transportu životinja i proizvoda životinjskog podrijetla i u registraciji i označavanju životinja
- sastavljati zapisnik i rješenja vođenjem upravnog postupka

ZARAZNE BOLESTI DOMAČIH ŽIVOTINJA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
OPĆA EPIZOOTIOLOGIJA			
Zadaci i mjesto epizootiologije u medicinskim znanostima			
Povijest i razvoj epizootiologije			
Infekcija			
Definicija i mehanizam nastanka infekcije			
Vrste infekcije			
Odnos mikroorganizma i makroorganizma pri nastanku infekcije			
Svojstva mikroorganizama			
Patogenost			
Virulencija			
Doze mikroorganizama koje se koriste u eksperimentalnom radu i proizvodnji bioloških proizvoda			
Opći principi profilakse zaraznih bolesti i profilaktičkim postupcima koji djeluju na virulenciju i patogenost mikroorganizma			
Izvori infekcije			
Načini širenja zaraznih bolesti			
Kontakt			
Zrak			
Voda			
Tlo			
Hrana			
Jatrogeno			
Dijaplentalno			
Artropodi			
Promet životinja			
Krmiva			
Životinjski proizvodi i sirovine			
Ratovi i primjena biološkog oružja			
Ulagalica infekcije			

Profilaksa	
Opća i individualna prijemuljivost i otpornost	
Aktivne umjetna i pasivna umjetna imunost	
Tipovi vakcina	
Cijepne nezgode	
Sheme pojedinačnih vakcinacija i vakcinacija u velikim uzgojima	
Sustavi praćenja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti	
Bolesti koje se suzbijaju po zakonu	
SPECIJALNI DIO	
Sistematika zaraznih bolesti	
Patogeneza	
Klinički sindrom	
Akutne i kronične zarazni bolesti	
Zarazne bolesti koje se javljaju u više vrsta životinja	
Bedrenica	
Pastereloza	
Leptospiroza	
Salmoneloza	
Listerioza	
Tularemija	
Kolibaciloza	
Q-groznica	
Bruceloza	
Mikoplazmoze	
Bjesnoća	
Bolest Aujeszkoga	
Tuberkuloza	
Paratuberkuloza	
Slinavka i šap	
Vezikularni stomatitis	
Aktinomikoza	
Botriomikoza	

Dermatomikoze	
Leukoze	
Bolest plavog jezika	
Boginje	
Papilomatoza	
Nekrobaciloza	
Kampliobakterioza	
Zarazni keratokonjunktivitis	
Zarazna pleuropneumonija	
Influenca	
Šuštavac	
Parašuštavac	
Enterotoksemije	
Botulizam	
Tetanus	
Ilesti konja	
Arteritis konja	
Infekciozna anemija kopitara	
Rinopneumonitis konja	
Ždrebećak	
Maleus	
Američki encefalomijelitis konja	
Venecuelanski encefalitis konja	
Kontagiozni metritis kobila	
West Nile encefalitis u konja	
Ilesti goveda	
Zarazna korica goveda	
Papularni stomatitis goveda	
Lažne kravlje boginje	
Bolest sluznica goveda	
Zarazni rinotraheitis goveda	
Enzootska bronhopneumonija goveda	
Virusni proljevi teladi	

Leukemija mačaka			
Zarazni rinotraheitis mačaka			
Kalicivirusna infekcija mačaka			
Zarazna anemija mačaka			
Zarazne bolesti kunića			
Miksomatoza kunića			
Hemoragijska bolest kunića			
Stafilokokna infekcija kunića			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
DIJAGNOSTIKA ZARAZNIH BOLESTI				
Osobitosti anamneze pri sumnji na zaraznu bolest				
Klinička pretraga životinja pri sumnji na zaraznu bolest				
Metode dijagnostike zaraznih bolesti				
Uzimanje i slanje materijala za dijagnostiku zaraznih bolesti				
Mikrobiološke i imunitetske dijagnostičke metode				
Izdvajanje uzročnika				
Dokaz uzročnika				
Imunitetske metode				
Alergijske metode				
Molekularne dijagnostičke metode				
Praćenje i prijavljivanje zaraznih bolesti				
DIJAGNOSTIKA, LIJEČENJE I PROFILAKSA ZARAZNIH BOLESTI				
Prikaz dijagnostike, liječenja i profilakse zaraznih bolesti koje se suzbijaju po zakonu i zaraznih bolesti koje se učestalo javljaju u farmskih životinja, konja i kućnih ljubimaca				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- prepoznati sumnju na zaraznu bolest
- prepoznati čimbenike koji uvjetuju nastanak, širenje i prestanak zarazne bolesti
- primjeniti mjere privremenog spriječavanja širenja zarazne bolesti
- sprovesti dijagnostički postupak sa ciljem postavljanja sumnje na zaraznu bolest

- izabrati način uzorkovanja dijagnostičkog materijala i potrebne laboratorijske pretrage za objektivno dijagnosticiranje zarazne bolesti
- prosuditi nalaze laboratorijskih pretraga dijagnostičkog materijala
- odabratи daljnji postupak sa životinjom/ama oboljelim od zarazne bolesti
- provesti ciljano liječenje
- provesti zakonski propisane mjere za suzbijanje i/ili iskorijenjivanje zarazne bolesti
- preporučavanje mjera za suzbijanje i prevenciju zaraznih bolesti koje nisu zakonski regulirane

Popis obaveznih predmeta VI. godine studija

Ambulantna klinika

Bolesti peradi

Ekonomika veterinarstva

Sudsko veterinarstvo

Zdravlje stada

BOLESTI PERADI

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
INTENZIVNA PERADARSKA PROIZVODNJA			
Peradarstvo u svijetu i u Hrvatskoj			
Stremljenja razvoja			
Razlike farmskog i seoskog načina uzgoja i proizvodnje peradi			
Primjena ekoloških i "free range" uzgoja			
Odnos peradarske proizvodnje prema ostalim stočarskim proizvodnjama			
PREVENTIVNA NAČELA U ŠIREM SMISLU			
Odabir genetske osnove kao preduvjet uspješne proizvodnje			
Genetska otpornost			
Adaptivnost novonastalim uvjetima okoliša			
Genotipsko-ambijentne kombinacije			
Kromosomska odstupanja			
Letalne mane i genetski čimbenici			
Uginuća			
Oligenski determinirane bolesti i nakaze			
Domestikacija			
Pogreške u hranidbi kao preduvjet nastanka bolesti			
Tehnologija proizvodnje i smještaj kao preduvjet proizvodnosti i preduvjet nastanka bolesti			
PREVENTIVNA NAČELA U UŽEM SMISLU			
Imunoprofilaksa			
Uumnožavanje uzročnika i način širenja			
Imunosni sustav ptice (urođeni i adaptivni), defekti imunosnog sustava			
Čimbenici što oštećuju imunosni sustav			
Cijepljenje			
Liječenje kao preventivna mjeru			
Stresna stanja (okoliš, hranidba, društveni stres, inkubacija, ublažavanje stresa)			
Dijagnostika kao preventivna mjeru			

Higijensko-sanitarne, upravne mjere i dobrobit peradi

VIRUSNE BOLESTI

Paramiksoviroze

Influencia ptica

Zarazni bronhitis

Zarazni laringotraheitis

Zarazna bolest Fabricijeve burze

Zarazna anemija pilića

Ptičji encefalomijelitis

Marekova bolest i druge limfoproliferativne bolesti (leukoza-sarkom i retikuloendotelioza)

Ptičje adenoviroze

Boginje peradi

Reoviroze

Crijevne viroze (koronavirusni enteritis purana, astroviroza, rotaviroza, toroviroza)

Virusne bolesti ptica vodarica (virusni enteritis pataka, hepatitis pataka, hemoragični nefritis enteritis gusaka, parvoviroza gusaka)

Ostale viroze (sindrom zarazne kržljavosti pilića, sindrom enteritisa i uginuća purića, zarazni nefritis, virusni proventrikulitis, virusni hepatitis purana, arboviroze)

BAKTERIJSKE BOLESTI

Salmoneloze i salmonelne infekcije

Kolibaciloza

Kampilobakterioza

Klostridioze

Pasterelozija i slične bakterioze

Klamidioza

Tüberkuloza

Bordeteloza

Zarazna korica

Mikoplazmoze

Ostale bakterioze (listerioza, vrganac, stafilokokoza, streptokokoza, enterokokoza, crijevna spirohetoza, sporadične bakterioze)

GLJIVIČNE BOLESTI bakterioze)

Aspergiloza		
Kandidoza		
Daktilarioza		
Favus		

PARAZITARNE BOLESTI

Protozoarne parazitoze

Kokcidioza		
Kriptosporidioza		
Askaridioza		
Histomonzoa		
Heksamitoza		
Trihomonoza		
Sarkocistoza		
Kohlasoma-parazitoza		
Leukocitozoonoza		
Plazmodioza		
Hemoproteus-parazitoza		
Sarkocistoza		
Toksoplazmoza		

Endoparazitoze

Oblići i rilaši		
Trakovice		
Metilji		

Ektoparazitoze

Grinje		
Uši		
Stjenice		
Krpelji		
Buhe		
Kukci		
Muhe		
Komarci		

BOLESTI ZBOG POGREŠAKA U HRANIDBI

Pogreške u sastavu hrane obzirom na vodu, ugljikohidrate, aminokiseline i proteine, masti, vitamine i esencijalne anorganske elemente

RAZVOJNE, METABOLIČKE I DRUGE BOLESTI

Čupkanje perja i kanibalizam

Bolesti uzrokovane okolišem

BOLESTI PROBAVNOG SUSTAVA

Pendulirajuća voljka

Uklještenje žljezdanog želuca

Dilatacija žlezdanog želuca

Neosjetljivost i volvulus

Prolapsus kloake

Bolesti jetara – sindrom masnih jetara i krvarenja

Lipidoza jetara purana

BOLESTI CIRKULACIJSKOG SUSTAVA

Ascites i zatajivanje desnog ventrikula u tovnih pilića

Sindrom iznenadnog uginuća tovnih pilića

Dilatacijaska kardiomijopatija purana

Ruptura aorte

Nagla uginuća purana zbog perirenalnog krvarenja

Druge kardiovaskularne bolesti

BOLESTI DIŠNOG SUSTAVA

Hrskavični i koštani plućni čvorići u tovnih nilića

Reakcija na štetne tvori iz zraka

Emfizem

BOLESTI MOKRAĆNOG SUSTAVA

Viscerální giikt

Zglobni giht

Urolitijaza

BOLESTI KOŠTANO-MIŠIĆNOG SUSTAVA

Bolesti tyrdih tkiva i bolesti mekikh tkiva

BOLESTI REPRODUKCIJSKOG SUSTAVA

BOLESTI KOŽE

MIKOTOKSIKOZE I DRUGA OTROVANJA

Aflatoksini	
Fumonizini	
Trikotecene	
Okratoksini	
Ciklopijazonska kiselina	
Citrinin	
Zearalenon	
Moniliformin	
Fuzarinska kiselina	
Ergotizam	
Trovanja	
Ksenobiotici	
Insekticidi	
Fungicidi	
Dezinficijensi i štetne tvari iz okoliša	
Amonijak	
Ugljični monoksid	
Bakar	
Fosfor	
Arsen	
Berilij	
Olovo	
Kadmij	
Fluor	
Poliklorirani bifenili	
Kuhinjska sol	
BOLESTI NEDOVOLJNO POZNATE ETIOLOGIJE	
Sindrom zarazne kržljavosti pilića	
Sindrom enteritisa i uginuća purića	
Zarazni nefritis	
Virusni proventrikulitis	
Virusni hepatitis purana	

Višeuzročne dišne bolesti			
Amiloidoza			
Salpingitis/egg peritonitis			
Zarazni burzitis			
Enzootska srčana kap			
Duboka pektoralna miopatija			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Klinička pretraga peradi				
Uzimanje i slanje materijala na pretragu				
Serološke dijagnostičke metode				
Virusološke dijagnostičke metode				
Molekulske dijagnostičke metode				
Bakteriološke dijagnostičke metode				
Mikološke dijagnostičke metode				
Antibiogram i rezistencija bakterija				
Postupci identifikacije bakterija i gljivica				
Citološki preparati i postupci bojenja				
Postupci liječenja				
Postupci cijepljenja				
Vađenje krvi peradi različite dobi				
Pretraga jaja inkubacijskog ostataka				
Ubijanje- žrtvovanje peradi				
Razudba kokoši svih dobnih kategorija				
Razudba purana svih dobnih kategorija				
Razudba ostalih vrsta domaće peradi				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- prepoznati bolesti peradi zarazne i nezarazne etiologije
- poznavajući osnove tehnoloških principa i zaštite zdravlja peradi samostalno organizirati kontrolu zdravlja u uzgojima peradi na određenom području
- samostalno procijeniti rezultate seroloških i drugih dijagnostičkih postupaka te preporučiti i provesti imunoprofilaksu

- samostalno primijeniti temeljne principe liječenja i ostalih postupaka u svrhu sprječavanja i suzbijanja pojedinih bolesti, naročito zoonoza
- izvesti razudbu te odabrati potrebne uzorke za daljnje dijagnostičke postupke

EKONOMIKA VETERINARSTVA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Opće definicije u ekonomici i ekonomici veterinarstva			
Pojam i povijesni razvitak			
Makroekonomika			
Mezoekonomika			
Mikroekonomika			
Veterinarstvo i veterinarske djelatnosti			
Ekonomika veterinarstva			
Ekonomika veterinarskih djelatnosti			
Uvod u ekonomsku analizu			
Definicija			
Ograničenost resursa			
Ekonomski modeli			
Ponuda i potražnja veterinarskih usluga			
Čimbenici ponude i potraženje			
Krivilj ja ponude			
Krivilj ja potražnje			
Ekvilibrijum			
Cjenovna i dohodovna elastičnost ponude i potražnje			
Čimbenici i teorija proizvodnje i pružanja usluga			
Rad, kapital, zemljište			
Ekonomске odlike čimbenika proizvodnje i pružanja usluga			
Input-output odnosi			
Proizvodne funkcije			
Zakoni proizvodnosti			
Ekonomski zakoni			
Zakon minimuma, maksimuma i optimuma			
Zakon rastućih prinosa			
Zakon opadajućih prinosa			
Zakon supstitucije			

Teorija troškova	
Klasifikacija troškova	
Troškovi i stupanj zaposlenosti	
Troškovi i poslovna politika	
Troškovi i cijene veterinarskih usluga	
Kalkulacije u veterinarstvu	
Pojam, podjela i načela sastavljanja kalkulacija	
Sadržaj kalkulacija	
Ekonomска mjerila uspješnosti	
Proizvodnost	
Ekonomičnost	
Rentabilnost	
Ekonomске metode procjene šteta zbog bolesti životinja	
Štete i klasifikacije šteta	
Postupci procjene	
Projektiranje sustavne zdravstvene zaštite	
Projektiranje, slijed projektiranja	
Statističke, matematske i ekonomске metode za projektiranje	
Teorija vjerojatnosti i analiza odluka	
Vjerojatnost, objektivna i subjektivna vjerojatnost	
Karakteristike događaja	
Bayesov teorem	
Ispravljanje računa vjerojatnosti	
Analiza odluka, prednost i nedostaci	
Model analize odluka	
Analiza odluka u nesigurnim uvjetima	
Minimaks i maksimaks kriteriji	
Kriteriji propuštene dobiti	
Laplaceov kriterij	
Analiza točke izjednačenja	
Analiza odluka uz pomoć postojećih podataka o vjerojatnosti	
Očekivana monetarna vrijednost	
Kriterij maksimalne mogućnosti	

Definicija i određivanje rizika			
Sigurnosni model			
Vrijednost podataka za klijenta			
Sekvencijalna i ex-post analiza odluka			
Konstrukcija stabla odluka			
Postupak uravnoteženja i preklapanja			
Epidemiološki principi u stablu odluka			
Rezultati analize			
Ex-post analiza i analiza osjetljivosti			
Postupci ocjene ekonomске podobnosti programa zaštite zdravlja životinja i odlučivanja			
Cost-benefit analysis			
Cost-effectiveness analysis			
Decision-tree analysis			
Partial budgeting			
Gross margins analysis			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Prepoznavanje pojedinih troškova				
Izračunavanje troškova u veterinarstvu				
Izrada kalkulacija u veterinarstvu				
Poznavanje ekonomskih metoda procjena šteta zbog bolesti životinja				
Sudjelovanje u projektiranju sustavne zaštite zdravlja životinja				
Sudjelovanje u provođenju analiza u cilju donošenja odluka				
Sudjelovanje u ocjeni ekonomске podobnosti programa zaštite zdravlja životinja i odlučivanja				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- interpretirati osnovne ekonomске pojmove
- objasniti zakone proizvodnosti i ekonomска mjerila uspješnosti
- objasniti i interpretirati kriterije koji se uzimaju u obzir pri analizi odluka
- prepoznati i rasporediti troškove

- izračunati kalkulacije u veterinarstvu
- primijeniti ekonomski metode procjena šteta zbog bolesti životinja
- primijeniti postupke ocjene ekonomski podobnosti programa zaštite zdravlja životinja i odlučivanja
- skicirati projekt sustavne zaštite zdravlja životinja

SUDSKO VETERINARSTVO

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
ZNAČENJE DONOŠENJA ZAKONSKIH PROPISA ZA FUNKCIONIRANJE VETERINARSKE DJELATNOSTI			
Povijest zakonodavstva			
Rimsko pravo			
Germansko pravo			
OGG			
Utjecaj navedenih zakona na današnje zakonodavstvo RH vezano za veterinarsku djelatnost			
ZAKON O OBVEZATNIM ODNOSIMA			
Sudionici obvezatnih odnosa			
Činidba			
Pozornost			
Kapara			
Nepažnja			
Rizik			
Namjera			
Ugovori			
Pojam stvari			
Nedostaci na stvarima			
Odgovornost vlasnika za postojanje nedostataka			
Jamstva			
Štete			
Rokovi za obavijest prodavatelju o skrivenim i vidljivim nedostacima			
Prevara			
Simulacija i disimulacija			
ZAKON O PARNIČNOM POSTUPKU			
Vrste sudova			
Mjesna i stvarna nadležnost			
Dužnosti i prava svjedoka veterinara i veterinara vještaka			
Metode vještačenja			

Vrste veterinarskih mišljenja	
Očevid	
Tužba	
Parnica	
Ročište	
Podnesci prema ZPP	
Parnični troškovi	
Rokovi	
Zapisnik	
Isprave	
KAZNENI ZAKON RH	
Kaznena djela protiv zdravlja ljudi	
Pojam kaznenog djela, umišljaj i nehaj	
Kaznena djela vezana uz veterinarsku djelatnost	
ZAKON O PREKRŠAJIMA	
FORENZIČKA PROSUDBA DISTROFIJA	
Forenzička prosudba poremećaja prometa vode	
Stanični edem	
Vakuolarna degeneracija	
Hidropsna degeneracija	
Forenzička prosudba poremećaja prometa bjelančevina	
Hijalina degeneracija	
Amiloidna degeneracija	
Fibrinoidna degeneracija	
Sluzna degeneracija	
Forenzička prosudba poremećaja masti	
Masna degeneracija	
Poremećaj prometa kolesterola	
Forenzička prosudba poremećaja prometa ugljikohidrata	
Forenzička prosudba pigmenata i poremećaja u njihovu metabolizmu	
Endogeni pigmenti	
Hemoglobinegeni pigmenti	
Ikterus	

Anhemoglobinegeni pigmenti	
Egzogeni pigmenti	
Forenzička prosudba patološkog orožnjavanja	
Hiperkeratoza	
Hipokeratoza	
Parakeratoza	
Forenzička prosudba poremećaja prometa minerala	
Kalcifikacija tkiva	
Distrofična kalcifikacija	
Mestastatska kalcifikacija	
Forenzička prosudba nekroze i apoptoze	
Kaogulaciona nekroza	
Kolikvaciona nekroza	
Kazeozna nekroza	
Masna nekroza	
Gangrena	
Dekubitus	
Apoptoza	
FORENZIČKA PROSUDBA POREMEĆAJA U CIRKULACIJI	
Poremećaj u cirkulaciji krvi	
Hiperemija	
Krvarenje	
Infarkt	
Tromboza	
Embolija	
Edem	
FORENZIČKA PROSUDBA UPALA	
Vrste upala s obzirom na trajanje	
Patogeneza akutne upale	
Forme akutne upale	
Serozna upala	
Katarana upala	
Gnojna upala	

Fibrinozna upala

Hemoragična upala

Ishod akutne upale

Forenzička prosudba kronične upale

Granulomatozna upala

Tuberkuloza

Sakagija

Aktinomikoza

Botriomikoza

Brucelzoza

Mikotični granulom

Parazitarni granulom

Granulom stranog tijela

Ishod kronične upale

FORENZIČKA PROSUDBA POREMEĆAJA U RASTU

Urođeni poremećaji u rastu

Agenezija i aplazija

Hipoplasija

Displazija

Stečeni poremećaji u rastu

Atrofija

Hipertrofija

Hiperplazija

FORENZIČKA PROSUDBA OBNAVLJANJA TKIVA

Regeneracija

Regeneracija epitela

Regeneracija vezivnog tkiva

Regeneracija koštanog tkiva

Regeneracija mišićnog tkiva

Regeneracija živčanog tkiva

Reparacija

Zaraštavanje rana

FORENZIČKA PROSUDBA TUMORA

POSTMORTALNE PROMJENE I NJIHOVO FORENZIČNO ZNAČENJE

Opće promjene na lešu

- Mrtvačka ukočenost
- Hipostaza
- Hlađenje leša
- Mrtvačko bljedilo, mrtvačke pjege
- Postmortalno zgrušavanje krvi
- Autoliza i truljenje

Konzervativne promjene na lešu

- Saponifikacija
- Maceracija
- Mumifikacija

Određivanje mrtvorođenosti

FORENIZČKA PROSUDBA OZLJEDA ŽIVOTINJA

Mehaničke ozljede-lokalno djelovanje

- Oguljotina i ogrebotina
- Nagnječenje
- Ugrizi
- Rane i vrste rana
- Frakture

Forenzička prosudba općeg djelovanje mehaničkih predmeta

Krvni podljevi
Hematomy
Krvarenja
Iskrvarenja
Embolija
Šok i vrste šoka
Blast ozljede
Kraš ozljede

Forenzička prosudba asfiktičnih ozljeda

Ugušenje opturacijom respiratornih putova

Ugušenje uslijed vanjskog djelovanja na grudi	
Ugušenje zbog pritiska na pluća i krvne žile iz toraksa	
Utapanje	
Davljenje	
Vješanje	
Forenzička prosudba fizikalnih ozljeda	
Termičke ozljede	
Opekomine	
Smrznuća	
Ozljede izazvane električnom strujom	
Ozljede izazvane udarom groma	
Radijacijske ozljede	
Kemijske ozljede-otrovanja	
STRUČNE POGRJEŠKE I ODGOVORNOSTI	
Stručne pogrješke pri kliničkom pregledu životinje	
Stručne pogrješke pri rektalnom pregledu	
Stručne pogreške pri liječenju životinja	
Stručne pogrješke prilikom obaranja konja	
Stručne pogrješke pri kastraciji domaćih životinja	
Stručne pogrješke pri ginekološkim pregledima	
Stručne pogrješke pri porodaju	
Stručne pogrješke pri utvrđivanju gravidnosti	
Stručne pogrješke pri liječenju kolika	
Stručne pogrješke pri nesavjesnom pregledu i liječenju	
FORENZIČKA PROSUDBA ORGANSKIH BOLESTI	
Forenzičko prosuđivanje bolesti dišnih organa, srca, krvnih žila i probavnih organa	
Sipljivost	
Zvižda	
Upala pluća	
Upala porebrice	
Akutna slabost srca	
Ruptura aorte u konja	

Traumatski periretikulitis
Traumatski perikarditis u goveda
Kolike u konja
Suženje i proširenje jednjaka

Forenzičko prosuđivanje bolesti jetre

Distrofija jetre u svinja
Ciroza jetre

Forenzičko prosuđivanje bolesti mokraćnog sustava

- Nefroze
- Upale bubrega
- Ciroza bubrega
- Pijelonefritis
- Hidronefroza
- Mokraćni kamenci
- Krvavo mokrenje goveda

Forenzičko prosuđivanje bolesti mozga

Žuravost

Epilepsija

Forenzičko prosuđivanje bolesti očiju

FORENZIČKA PROSUDBA BOLESTI UZROKOVANIH POREMETNJAMA IZMJENE TVARI

Osteomalacija

Paralitička mioglobinurija

Enzootska mioglobinuriја

BOLESTI I MANE KONJA I GOVEDA

Prosudba najčešćih mana i bolesti na govedima i konjima za koje se traži jamstvo

Zloćudnost
Grcanje
Strašljivost
Tkalac
Ćudljivost
Krava siše s
Igra jezikom

Opiranje kod mužnje	
Kriptorhizam	
Bolesti grebena u konja	
Prosuđivanje rasplodne sposobnosti	
Bolesti i mane zubi u konja	
Sterilitet kobila	
PROSUĐIVANJA MESA DOMAĆIH ŽIVOTINJA	
PROSUĐIVANJE STAROSTI DOMAĆIH ŽIVOTINJA	
FORENZIČKA PROSUDBA ZARAZNIH BOLESTI	
Zarazne bolesti koje se javljaju u više vrsta životinja	
Bedrenica	
Maligni edem	
Pastereloza	
Aujeszkijeva bolest	
Leptospiroza	
Tetanus	
Bjesnoća	
Tuberkuloza	
Brucelzoza	
Zarazne bolesti konja	
IAK	
Influenca konja	
Rinopneumonitis konja	
Arteritis konja	
Salmonelozni pobačaj kobila	
Ždrebećak	
Pete hijalna groznica	
Slinavka i šap	
Zarazne bolesti goveda	
Šuštavac	
Zarazna korica goveda	
Paratuberkuloza	
Parainfluenca goveda	

Trihomonijaza goveda	
Vibrioza goveda	
Zarazne bolesti ovaca i koza	
Ovčje boginje	
Zarazna šepavost ovaca	
Arteritis-encefalitis koza	
Zarazne bolesti svinja	
Svinjska kuga	
Salmoneloza	
Vrbanac	
Enzootska pneumonija svinja	
Zarazni gastroenteritis svinja	
Transmisivni gastroenteritis svinja	
Akutni poliserozitis svinja	
Atrofični rinitis svinja	
Zarazna uzetost svinja	
Zarazne bolesti kunića	
Miksomatoza	
Zarazne bolesti pasa	
Zarazni hepatitis pasa	
Štenećak	
Zarazne bolesti peradi	
Marekova bolest	
Limfoidna leukoza	
Ptičije influenca	
Newcastelska bolest	
Aspergiloza	
Kokcidioza	
Pastereloza	
Boginje peradi	
Zarazna bolest burze	
Sindrom zarazne kržljavosti	
Salmoneloze	

FORENZIČKA TOKSIKOLOGIJA

Forenzički pojam otrovanja

Očeviđ u svezi s otrovanjima

Postupak veterinara i suradnja s istražnim organima u slučaju otrovanja životinja

Postupak veterinara u pojedinim slučajevima sumnje na otrovanje

FORENZIČKA PROSUDBA PARAZITARNIH BOLESTI

Opći pristup forenzičkoj prosudbi parazitarnih bolesti

Metiljavost

Askaridoza

Metastromgiliozoa

Ehinokokoza

Kokcidioza

Hemospiradioza

Piroplazmoza konja

Hemosporidioza

Babezioides ovata

Tajlerioza goveda

Šuga

Strongilidoza

Gastrofiloza

Ikričavost

Cenuroza

Trihineloza

Singamoza

Nozemoza

Akaroza

Varooza

Neosporozoa

FORENZIČKI PRISTUP POBODILJISKIM BOlestima

Opět načela presudba

Juelsz, Rodriguez

Uspala maternica

- Hidrops plodnih ovojnica
- Određivanje starosti pobačene i prerano rođene teladi i prasadi
- Određivanje očinstva
- Upala vimena
- Tvrda mljekulja
- Kronični potkožni edem vimena
- Pasise
- Mliječna fistula
- Ustezanje mlijeka
- Greške mlijeka
- Curenje mlijeka
- Krvavo mlijeko
- Zaostajanje posteljice
- Teško teljenje
- Mastitisi
- Jamstvo da krava nije jalova
- Jamstvo da je krava dobra muzara
- Jamstvo da je krava svježa muzara
- Jamstvo da je krava gravidna

FORENZIČKI PRISTUP KIRURŠKIM BOLESTIMA

Opća načela prosudbe

- Hromost
- Mjesečna sljepoća
- Kastracija
- Kronični pododermatitis
- Fistula kopitnog hrskavca
- Kronični natisak urožišta
- Kresanje i sustezanje
- Stisnuto kopito
- Kronični podotrohlitis
- Plosnato i puno kopito
- Okoštavanje kopitne hrskavice

Odvojena stijena			
Šuplja stijena			
Kopitni rak			
Rascjep kopitne rožine			
Korica			
Obruč			
Karakuš-Škripac			
Kronični deformirajući gonitis			
Iščašenje ivera			
Kronične upale tetiva			
Žuči			
Pijetlov hod			
Intermitirajuća hromost			
VETERINARSKA SVJEDODŽBA			
ODGOVORNOSTI			
Odgovornosti veterinara i veterinarskih organizacija kao pravnih osoba odnosno veterinara kao fizičkih osoba imajući u vidu etički kodeks u svakom pojedinom slučaju			
Odgovornost prijevoznika i pratitelja za štete nastale prijevozom životinja			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Pisanje sudskih ekspertiza				
Forenzičko prosuđivanje patoloških procesa				
Prepoznavanje stručnih pogrešaka te njihovo izbjegavanje				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- interpretirati rezultate kliničke, patoanatomske i drugih dodatnih laboratorijskih pretraga,
- prepoznati fiziološka i patološka stanja u domaćih životinja
- steći dovoljno znanja o nedostacima na životnjama i životinjskim proizvodima na njihovu uporabnu vrijednost
- samostalno zaključivati o uzroku uginuća, o bolesti te načinu liječenja, o pisanju Veterinarske svjedodžbe, o forenzičkom prosuđivanju nedostataka na životnjama i životinjskim proizvodima

ZDRAVLJE STADA

Popis znanja	Razina osposobljenosti		
	1	2	3
Uvod u zdravlje stada i management proizvodnje			
Primijenjena epidemiologija			
Procjena uzročno posljedičnih odnosa najznačajnijih bolesti			
Okolišni čimbenici i biosigurnost			
Utjecaj stresa i klime na farmsku proizvodnju			
Smještaj i držanje životinja u kontekstu zdravlja stada			
Uočavanje nedostataka i mjere za njihovo uklanjanje			
Hranidba životinja			
Higijena i tehnike hranidbe po proizvodnim grupama			
Reprodukcijska			
Postupci za otkrivanje znakova estrusa			
Manipulacija sa životnjama prilikom pripusta			
Priprema opreme i mesta za pripust			
Otkrivanje znakova poroda			
Tehnički zahvati prilikom poroda			
Postupak s teletom			
Važnost uzimanja kolostruma			
Mužnja			
Značenje higijene i održavanja muzne opreme			
Higijena vimena			
Protokoli za mužnju			
Mastitisi			
Metaboličke poremetnje			
Pravovremeno prepoznavanje			
Primjene praktičnih tehničkih zahavata prilikom terapijanj			
Preventivne mjere			
Zarazne bolesti			
Značenje brzog prepoznavanja pojave zaraznih bolesti u farmskim uvjetima			

Tehničke mjere koje se moraju poduzeti do dolaska veterinara			
Preventiva zaraznih bolesti			
Tehničke mjere i protokoli cijepljenja			
Zdravlje papaka			
Specifičnosti farmskog uzgoja svinja			
Specifičnosti farmskog uzgoja ovaca i koza			

Popis vještina	Razina osposobljenosti			
	1	2	3	4
Opće kompetencije				
Ospoznavanje polaznika za timski rad				
Poboljšavanje komunikacijskih vještina				
Specifične kompetencije				
Upoznavanje s osnovnim principima zdravlja stada				
Upoznavanje s osnovnim epidemiološkim principima s naglaskom na praktično sakupljanje i unos podataka bez obrade i analize istih				
Preprepoznavanje osnovnih uzročno posljedičnih odnosa najvažnijih farmskih bolesti				
Uočavanje specifičnih prednosti i mana okolišnih i smještajnih čimbenika na zdravlje stada				
Savladavanje osnovnih principa hranidbe				
Razumijevanje osnovnih principa reprodukcije s naglaskom na tehničke zahvate, opremu i manipulaciju životinjama				
Usvajanje pravilnih postupaka pri mužnji, razvoj i unapređenje novih protokola mužnje				
Prepoznavanje metaboličkih poremetnji i tehnički zahvati kod istih				
Prepoznavanje problema šepavosti i tehnički zahvati kod istih				
Poznavanje postupaka pri pojavi zaraznih bolesti na farmi				
Upoznavanje sa specifičnostima zdravlja stada ostalih farmskih životinja (svinje, ovce, koze)				

Nakon uspješnog svladavanja kolegija student će biti sposoban:

- poznavati osnovne principe zdravlja stada i upravljanja proizvodnjom
- interpretirati zahtjeve kojima farme moraju udovoljavati
- organizirati posjet farmi sa svim pripadajućim elementima

- formulirati izvještaj nakon posjeta farmi uz objašnjenja i savjete kako dalje organizirati poslove na farmi